പതിനാറാം കേരള നിയമസഭ

ഒന്നാം സമ്മേളനം

നക്ഷത്രചിഹ്നമിടാത്ത ചോദ്യം നമ്പർ: 5 **22-06-2026-ൽ മറുപടിയ്ക്ക്**

പുതിയ മന്ത്രിസഭാ തീരുമാനങ്ങൾ

ചോദ്യം ഉന്നയിച്ച അംഗങ്ങൾ **മറുപടി നൽകിയ മന്ത്രി**

ശ്രീ. സജി ചെറിയാൻ ശ്രീ. വി. ഡി. സതീശൻ
(മുഖ്യമന്ത്രി)

(എ) പുതിയ സർക്കാർ അധികാരമേറ്റതിന് ശേഷം നാളിതുവരെ മന്ത്രിസഭ കൈക്കൊണ്ട തീരുമാനങ്ങളുടെ ആക്ഷൻ ടേക്കൺ റിപ്പോർട്ട് ചീഫ് സെക്രട്ടറി സമാഹൃതമായി തയ്യാറാക്കുന്നുണ്ടോ; എങ്കിൽ ആയതിന്റെ പകർപ്പ് ലഭ്യമാക്കാമോ;

മറുപടി: പുതിയ സർക്കാർ അധികാരമേറ്റതിന് ശേഷം 10.06.2026 വരെ ചേർന്ന മന്ത്രിസഭാ യോഗങ്ങളിൽ കൈക്കൊണ്ട തീരുമാനങ്ങളുടെ സമാഹൃത ആക്ഷൺ ടേക്കൺ റിപ്പോർട്ടും, മന്ത്രിസഭാ തീരുമാനങ്ങളിന്മേൽ പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവുകളുടെ പകർപ്പുകളും അനുബന്ധമായി ചേർക്കുന്നു.

(ബി) പ്രസ്തുത കാലയളവിലെ മന്ത്രിസഭാ തീരുമാനങ്ങളിന്മേൽ പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവുകളുടെ പകർപ്പുകൾ ലഭ്യമാക്കാമോ?

മറുപടി: പുതിയ സർക്കാർ അധികാരമേറ്റതിന് ശേഷം 10.06.2026 വരെ ചേർന്ന മന്ത്രിസഭാ യോഗങ്ങളിൽ കൈക്കൊണ്ട തീരുമാനങ്ങളുടെ സമാഹൃത ആക്ഷൺ ടേക്കൺ റിപ്പോർട്ടും, മന്ത്രിസഭാ തീരുമാനങ്ങളിന്മേൽ പുറപ്പെടുവിച്ച ഉത്തരവുകളുടെ പകർപ്പുകളും അനുബന്ധമായി ചേർക്കുന്നു.

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

<u>അനുബന്ധം</u>

<u>ഈ സർക്കാർ അധികാരമേറ്റ ശേഷം 10.06.2026 വരെ ചേർന്ന മന്ത്രിസഭായോഗ തീരുമാനങ്ങളിൻമേൽ സ്വീകരിച്ച നടപടികളുടെ ക്രോഡീകരിച്ച റിപ്പോർട്ട്</u>

തീയതി	ഇനം നമ്പർ	വിഷയം	സ്വീകരിച്ച നടപടി
18.05.2026 (യോഗം- 1)	**1.**	പ്രോടെം സ്പീക്കറുടെ നിയമനം - സംബന്ധിച്ച്.	**19.05.2026**-ലെ **1617**-ാം നം. അസാധാരണ ഗസറ്റിൽ **KLS/2774/ 2026/Table-1** ആയി വിജ്ഞാപനം പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്.
	2.	പതിനാറാം കേരള നിയമസഭയുടെ ഒരു പ്രത്യേക സമ്മേളനം (പ്രഥമ സമ്മേളനം) വിളിച്ചു ചേർക്കുന്നത് - സംബന്ധിച്ച്	**19.05.2026**-ലെ **1619**-ാം നം. അസാധാരണ ഗസറ്റിൽ **KLS/2767/2026/Table-1** നം. ആയി വിജ്ഞാപനം പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്.
	3.	പതിനാറാം കേരള നിയമസഭ – ബഹു. ഗവർണറുടെ നയ പ്രഖ്യാപന പ്രസംഗം - **2026**	ബഹു. ഗവർണറുടെ നയ പ്രഖ്യാപന പ്രസംഗം - **2026**
	4.	നിയമ വകുപ്പ് - അഡ്വക്കേറ്റ് ജനറലിന്റെ നിയമനം.	**20.05.2026**-ലെ **1618**-ാം നം. അസാധാരണ ഗസറ്റിൽ **INS-B1/63/2026/LAW** നം. ആയി വിജ്ഞാപനം പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. **20.05.2026**-ലെ **G.O. (Ms)No.48/2026/LAW** നം. പ്രകാരം മുൻ അഡ്വക്കേറ്റ് ജനറലിന്റെ **Resignation** സ്വീകരിച്ച് ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്.
	5.	ആഭ്യന്തര വകുപ്പ് - ഡയറക്ടർ ജനറൽ ഓഫ് പ്രോസിക്യൂഷൻസ് - നിയമനം.	**19.05.2026**-ലെ **G.O. (Ms)No.105/2026/HOME** പ്രകാരം ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്.
	6.	ആരോഗ്യ-കുടുംബക്ഷേമ വകുപ്പ് - സംസ്ഥാനത്ത് ജോലി നോക്കി വരുന്ന ആശാ വർക്കർമാർക്ക് ഉപാധി രഹിതമായി അനുവദിച്ചു വരുന്ന പ്രതിമാസ ഓണറേറിയം **2026** ജൂൺ **1** മുതൽ **12,000/-** രൂപയായി ഉയർത്തുന്നത്.	**19.05.2026**-ലെ സ.ഉ.(കൈ) നം.**126/2026/H&FWD** പ്രകാരം ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്.
	7.	വനിതാ-ശിശു വികസന വകുപ്പ് - സംസ്ഥാനത്ത് ജോലി ചെയ്തു വരുന്ന അംഗനവാടി വർക്കർമാർ, ഹെൽപ്പർമാർ എന്നിവരുടെ പ്രതിമാസ ഓണറേറിയം **2026** ജൂൺ **1** മുതൽ നിലവിൽ അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള തുകയിൽ വർദ്ധനവ് വരുത്തുന്നത്.	**19.05.2026**-ലെ സ.ഉ.(കൈ) നം. **8/2026/WCDD** പ്രകാരം ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്.
	8.	പൊതു വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ് - സംസ്ഥാനത്ത് ജോലി ചെയ്തു വരുന്ന പാചകത്തൊഴിലാളികളുടെ പ്രതിമാസ വേതനം **2026** ജൂൺ **1** മുതൽ നിലവിൽ അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള തുകയിൽ വർദ്ധനവ് വരുത്തുന്നത്.	**19.05.2026**-ലെ സ.ഉ.(കൈ) നം . **97/2026/GEDN** പ്രകാരം ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്.

	9.	പൊതു വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ് - സംസ്ഥാനത്ത് ജോലി ചെയ്തു വരുന്ന പ്രീപ്രൈമറി ടീച്ചർമാരുടേയും ആയമാരുടേയും ഓണറേറിയം **2026** ജൂൺ **1** മുതൽ നിലവിൽ അനുവദിച്ചിട്ടുള്ള തുകയിൽ വർദ്ധനവ് വരുത്തുന്നത്.	**19.05.2026**-ലെ സ.ഉ.(കൈ) നം.**96/2026/GEDN** പ്രകാരം ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്.
	10.	ഗതാഗത വകുപ്പ് - ഇന്ദിര ഗ്യാരണ്ടി - കെ. എസ്.ആർ.ടി.സി ബസ്സുകളിൽ സ്ത്രീകൾക്ക് സൗജന്യയാത്ര അനുവദിക്കുന്നത്.	**11.06.2026**-ലെ സ.ഉ.(കൈ) നം. **16/2026/TRANS** പ്രകാരം ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്.
	11.	പൊതുഭരണ വകുപ്പ് - ഇന്ദിര ഗ്യാരണ്ടി - സംസ്ഥാനത്തെ വയോജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമത്തിനായി പുതിയ പദ്ധതികൾ രൂപീകരിച്ചു നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും, നിലവിലുള്ള പദ്ധതികൾ ഏകോപിപ്പിച്ചു നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും ഒരു പ്രത്യേക വകുപ്പ് രൂപീകരിക്കുന്നത്.	**19.05.2026**-ലെ സ.ഉ.(കൈ) നം.**63/2026/GAD** പ്രകാരം ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്.
	12.	പൊതുഭരണ വകുപ്പ് - മുൻ സർക്കാർ ഗവർണറുടെ അംഗീകാരത്തിനായി വിട്ട രാഷ്ട്രീയ പ്രേരിതമായ തീരുമാനങ്ങൾ റദ്ദ് ചെയ്ത് ടി വിവരം ഗവർണ്ണറെ അറിയിക്കുന്നത്.	സംസ്ഥാന വിവരാവകാശ കമ്മീഷണർ, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കു വേണ്ടിയുള്ള ഓംബുഡ്സ്മാൻ, പി എസ് സി അംഗങ്ങൾ, സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷണർ എന്നീ നിയമനങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച ശിപാർശകൾ റദ്ദ് ചെയ്യുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിച്ചിട്ടുള്ളതായി ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുകളിൽ നിന്നും അറിയിച്ചിട്ടുണ്ട്.
	13.	ആഭ്യന്തര വകുപ്പ് - **15.12.2023**-ന് നവ കേരള സദസ്സ് പരിപാടിയുടെ ഭാഗമായി മുഖ്യമന്ത്രി ആയിരുന്ന ശ്രീ. പിണറായി വിജയൻ ആലപ്പുഴ ജില്ലയിൽ എത്തിയപ്പോൾ റോഡരികിൽ പ്രതിഷേധം നടത്തിയ അജയ് കുര്യാക്കോസ്, എ.ഡി. തോമസ് എന്നിവരെ മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ ഗൺമാൻമാരായ അനിൽകുമാർ, സന്ദീപ്, മറ്റ് മൂന്ന്പേർ ചേർന്ന് വളഞ്ഞിട്ട് ആക്രമിച്ച സംഭവവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കേസിൽ സ്പെഷ്യൽ ഇൻവെസ്റ്റിഗേഷൻ ടീം രൂപീകരിച്ച് തുടരന്വേഷണം നടത്തുന്നത്.	**19.05.2026**-ലെ സ.ഉ.(കൈ) നം. **104/2026/HOME** പ്രകാരം ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്.
	14.	ധനകാര്യ വകുപ്പ് - സംസ്ഥാനത്തിന്റെ നിലവിലെ ധനസ്ഥിതി സംബന്ധിച്ച് ധവളപത്രം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നത്.	**19.05.2026**-ലെ **G.O.(Rt) No. 4460/2026/FIN** പ്രകാരം ഹൈലെവൽ കമ്മിറ്റി രൂപീകരിച്ച് ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്.

20.05.2026 (യോഗം- 2)	**15.**	പൊതുഭരണ വകുപ്പ് - **2027**-ലെ പത്മ പുരസ്കാരങ്ങൾക്ക് സംസ്ഥാന സർക്കാർ ശിപാർശ ചെയ്യേണ്ട അനുയോജ്യരായ വ്യക്തികളെ കണ്ടെത്തി, പരിഗണിച്ച്, അന്തിമ രൂപം നൽകുന്നതിലേക്കായി ഒരു പ്രത്യേക പരിശോധനാ സമിതി രൂപീകരിക്കുന്നത്.	പ്രത്യേക പരിശോധനാ സമിതി രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.
	16.	പദ്ധതി നിർവ്വഹണ വിലയിരുത്തൽ നിരീക്ഷണ വകുപ്പ് - വിഷൻ **2031** ലക്ഷ്യങ്ങൾ സാക്ഷാൽക്കരിക്കുന്നത് - സംബന്ധിച്ച്	**22.05.2026**-ലെ സ.ഉ.(കൈ) നം. **3/2026/PIE&MD** പ്രകാരം നടപടി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.
	17.	റവന്യൂ വകുപ്പ് - ഓട്ടോ ഡ്രൈവർ ആയി ജോലി ചെയ്തു വരവേ **05.11.2025**-ന് തിരുവനന്തപുരം മെഡിക്കൽ കോളേജ് ആശുപത്രിയിൽ വച്ച് മരണപ്പെട്ട കരുനാഗപ്പള്ളി താലൂക്കിലെ പന്മന വില്ലേജിൽ പൂജാ ഭവനിൽ വേണുവിന്റെ ആശ്രിതർക്ക് മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ ദുരിതാശ്വാസ നിധിയിൽ നിന്നും ധനസഹായം അനുവദിക്കുന്നത്.	**21.05.2026**-ലെ സ.ഉ.(കൈ) നം . **181/2026/RD** പ്രകാരം നടപടി സ്വീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്.
	18.	ഗതാഗത വകുപ്പ് - മുൻ സർക്കാർ സംസ്ഥാനത്ത് നടപ്പിലാക്കാൻ തീരുമാനിച്ച കെ-റെയിൽ സിൽവർലൈൻ പദ്ധതി റദ്ദു ചെയ്യുന്നത്.	**21.05.2026**-ലെ **G.O. (Ms)No.15/2026/TRANS, 22.05.2026**-ലെ സ.ഉ.(കൈ) നം . **106/2026/ HOME**, സ.ഉ.(അച്ചടി) നം . **184/2026/RD** എന്നിവ പ്രകാരം ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്.
	19.	ഉദ്യോഗസ്ഥ-ഭരണ പരിഷ്കാര വകുപ്പ് - കേരള പബ്ലിക് സർവ്വീസ് കമ്മീഷൻ റാങ്ക് ലിസ്റ്റുകളുടെ കാലാവധി ദീർഘിപ്പിക്കുന്നത്.	കേരള പബ്ലിക് സർവ്വീസ് കമ്മീഷന് കത്ത് നൽകിയിട്ടുണ്ട്.
	20.	നിയമ വകുപ്പ് - അഡീഷണൽ അഡ്വക്കേറ്റ് ജനറലിന്റെ നിയമനം	**20.05.2026**-ലെ **G.O. (Ms)No.50/2026/LAW** പ്രകാരം ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്.
	21.	ദുരന്തനിവാരണ വകുപ്പ് - വയനാട് പുനരധിവാസവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ടൗൺഷിപ്പ് പദ്ധതി - സംബന്ധിച്ച്.	കാബിനറ്റ് സബ് കമ്മിറ്റി രൂപീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്
25.05.2026 (യോഗം- 3)	**22.**	പൊതുഭരണ വകുപ്പ് - കേരള നിയമസഭയിലെ ഗവണ്മെന്റ് ചീഫ് വിപ്പിനെ നിയമിക്കുന്നത്.	**26.05.2026**-ലെ **1675**-ാം നം. അസാധാരണ ഗസറ്റിൽ **PRO.5/57(1)/2026-GAD, dtd 25.05.2026** ആയി വിജ്ഞാപനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.
	23.	സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പ് - പുതുതായി രൂപീകരിച്ച വയോജനക്ഷേമ വകുപ്പിന്റെ വിഷയങ്ങൾ നിർണ്ണയിക്കുന്നതും കാര്യനിർവ്വഹണചട്ടങ്ങളിൽ ഭേദഗതി വരുത്തുന്നതിന് ബഹു.ഗവർണറുടെ അംഗീകാരം തേടുന്നതും.	**30.05.2026**-ലെ സ.ഉ.(കൈ) നം. **11/2026/SJD** പ്രകാരം ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്. **16.06.2026**-ലെ **1828**-ാം നം. അസാധാരണ ഗസറ്റിൽ **S.R.O. No.574/2026** ആയി വിജ്ഞാപനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

	24.	പതിനാറാം കേരള നിയമസഭ – ബഹു.ഗവർണറുടെ നയപ്രഖ്യാപന പ്രസംഗം - **2026.**	ബഹു.ഗവർണറുടെ നയപ്രഖ്യാപന പ്രസംഗം - **2026.**
	25.	നിയമ വകുപ്പ് - ഡയറക്ടർ ജനറൽ ഓഫ് പ്രോസിക്യൂഷൻ ആയി നിയമിതനായ അഡ്വ. ടി. ആസഫലിയെ, കേരള ലോകായുക്തയിലെ സ്പെഷ്യൽ അറ്റോർണിയായും **2023**-ലെ ഭാരതീയ നാഗരിക് സുരക്ഷാ സംഹിതയിലെ വകുപ്പ് **18(1)** പ്രകാരം ഹൈക്കോടതിയുമായി കൂടിയാലോചിച്ച് കേരള സ്റ്റേറ്റ് പബ്ലിക് പ്രോസിക്യൂട്ടറായും നിയമിക്കുന്നത്.	**27.05.2026**-ലെ **G.O. (Ms)No.14/2026/VIG, G.O. (Ms)No.67/2026/LAW** എന്നിവ പ്രകാരം ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്.
	26.	നിയമ വകുപ്പ് - അഡീഷണൽ അഡ്വക്കേറ്റ് ജനറലിന്റെ നിയമനം	**25.05.2026**-ലെ **G.O. (Ms)No.57/2026/LAW** പ്രകാരം ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്.
04.06.2026 (യോഗം- 4)	**27.**	ദുരന്തനിവാരണ വകുപ്പ് - തൃശ്ശൂർ പൂരവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് തൃശ്ശൂർ ജില്ലയിലെ മുണ്ടത്തിക്കോട് ഗ്രാമത്തിലെ കട്ടക്കുളം പ്രദേശത്തെ വെടിമരുന്ന് ശാലയിൽ ഉണ്ടായ സ്ഫോടനത്തിൽ അപകടത്തിൽപ്പെട്ടവർക്ക് ധനസഹായം അനുവദിക്കുന്നത്. ഫയൽ നം. ഡിഎം.എ **3/68/2026**/ഡി.എം.ഡി.	**05.06.2026**-ലെ സ.ഉ.(കൈ) നം. **13/2026/DMD** പ്രകാരം ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്.
	28.	മത്സ്യബന്ധന-തുറമുഖ വകുപ്പ് - കേരള തീരപ്രദേശത്തെ കടലിൽ **10.06.2026** മുതൽ **31.07.2026** വരെ ട്രോളിംഗ് നിരോധനം ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിന് വിജ്ഞാപനം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നത്. ഫയൽ നം. ബി3/**123/2026**/മതുവ.	**06.06.2026**-ലെ **1760** നം. കേരള അസാധാരണ ഗസറ്റിൽ **06.06.2026**-ലെ **G.O(P)No.13/2026/F&P** നം. ഉത്തരവ് വിജ്ഞാപനം ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.
	29.	ഭക്ഷ്യ-പൊതുവിതരണ വകുപ്പ് - നെല്ല് സംഭരണത്തിൽ പാലക്കാട് ജില്ലയിൽ പ്രാഥമിക സഹകരണ സംഘങ്ങളെ ഉൾപ്പെടുത്തിയ സർക്കാർ ഉത്തരവുകൾ റദ്ദാക്കുന്നതും, പ്രാഥമിക കാർഷിക സഹകരണ സംഘങ്ങളെ ഒഴിവാക്കി തൽസ്ഥാനത്തേക്ക് ബാങ്കിംഗ് കൺസോർഷ്യത്തെ ചുമതലപ്പെടുത്തുന്നതും, കൺസോർഷ്യത്തിന്റെ **PRS** പരിധി വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതും. ഫയൽ നം. **FCSD-C1/93/2023/FCSD-Part(5).**	**05.06.2026**-ലെ സ.ഉ.(കൈ) നം. **13/2026/F&CS** പ്രകാരം ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്.
	30.	ആസൂത്രണ-സാമ്പത്തികകാര്യ വകുപ്പ് - വിവിധ വകുപ്പുകൾക്ക് കീഴിൽ പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്ന ബോർഡ്/കോർപ്പറേഷനുകളിൽ മുൻ സർക്കാരിന്റെ കാലത്ത് നിയമിതരായി നിലവിൽ ചെയർമാൻ/വൈസ് ചെയർമാൻ/അംഗങ്ങൾ തുടങ്ങിയ പദവികളിൽ തുടരുന്നവരെ നിയമാനുസൃതം മാറ്റി പുതിയ ആൾക്കാരെ നിയമിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാൻ ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുകൾക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകുന്നത്.	**06.06.2026**-ലെ സ.ഉ.(കൈ) നം. **12/2026/P&EA** പ്രകാരം ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്.

	31.	ആഭ്യന്തര വകുപ്പ് - കണ്ണൂർ ജില്ല അഡീഷണൽ ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റ് ആയിരുന്ന നവീൻബാബുവിന്റെ മരണകാരണത്തെപ്പറ്റി അന്വേഷിക്കുന്നതിനായി സി.ബി.ഐ. അന്വേഷണം ശിപാർശ ചെയ്യുന്നതും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ മകൾ കുമാരി. നിരഞ്ജന എൻ. നായർക്ക് പ്രത്യേക കേസായി പരിഗണിച്ച് ആശ്രിത നിയമനം അനുവദിക്കുന്നതും.	ആശ്രിത നിയമനം സംബന്ധിച്ച വിഷയം റവന്യൂ (റ്റി) വകുപ്പിൽ പരിശോധിച്ചു വരുന്നതായി അറിയിച്ചിട്ടുണ്ട്.
	32.	നിയമ വകുപ്പ് - കേരള ഹൈക്കോടതിയിൽ സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ കേസുകൾ കൈകാര്യം സ്പെഷ്യൽ ഗവൺമെന്റ് പ്ലീഡർ, സീനിയർ ഗവൺമെന്റ് പ്ലീഡർ, ഗവൺമെന്റ് പ്ലീഡർ തുടങ്ങിയ തസ്തികകളിൽ നിയമിക്കേണ്ട അഡ്വക്കേറ്റുമാരുടെ പട്ടിക അംഗീകരിക്കുന്നത്.	**04.06.2026**-ലെ **G.O. (Ms)No.58/2026/LAW** പ്രകാരം ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്.
	33.	ധനകാര്യ വകുപ്പ് - ധവളപത്രം പുറപ്പെടുവിക്കുന്നത്.	നിയമസഭ മുമ്പാകെ സമർപ്പിച്ചു.
10.06.2026 (യോഗം- 5)	34.	ആസൂത്രണ-സാമ്പത്തികകാര്യ വകുപ്പ് - ആൾട്ടറേഷൻ മെമ്മോറാണ്ടം - കരട് വാർഷിക പദ്ധതി **2026-27** അംഗീകരിക്കുന്നത്. ഫയൽ നം. പിഎൽജിഇഎ-എ **1/862026**/പിഎൽജിഇഎ.	ആൾട്ടറേഷൻ മെമ്മോറാണ്ടം - കരട് വാർഷിക പദ്ധതി **2026-27**
	35.	ഗതാഗത വകുപ്പ് - കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി ബസ് സർവ്വീസുകളിൽ സ്ത്രീകൾക്ക് സൗജന്യ ബസ് യാത്ര നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുള്ള സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ ഇന്ദിരാ ഗ്യാരണ്ടി പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നത്.	**11.06.2026**-ലെ സ.ഉ.(കൈ) നം. **16/2026/TRANS** പ്രകാരം ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്.
	36.	ധനകാര്യ വകുപ്പ് - **Revised Budget Estimates 2026-27.** ഫയൽ നം. **BW-A1/21/2026/Fin.**	**Revised Budget Estimates 2026-27**
	37.	നിയമ വകുപ്പ് - കേരള ഹൈക്കോടതിയിൽ സംസ്ഥാന സർക്കാരിന്റെ കേസുകൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനായി സ്റ്റേറ്റ് അറ്റോർണി, സ്പെഷ്യൽ ഗവണ്മെന്റ് പ്ലീഡർ, തിരുവനന്തപുരം കേരള അഡ്മിനിസ്ട്രേറ്റീവ് ട്രൈബ്യൂണലിൽ സീനിയർ ഗവണ്മെന്റ് പ്ലീഡർ, ഗവണ്മെന്റ് പ്ലീഡർ, തുടങ്ങിയ തസ്തികകളിൽ നിയമിക്കേണ്ട അഡ്വക്കേറ്റുമാരുടെ പട്ടിക അംഗീകരിക്കുന്നത്.	സ്റ്റേറ്റ് അറ്റോർണി , കേരള ഹൈക്കോടതിയിലേക്കുള്ള സ്പെഷ്യൽ ഗവണ്മെന്റ് പ്ലീഡർ, സീനിയർ ഗവണ്മെന്റ് പ്ലീഡർ, ഗവണ്മെന്റ് പ്ലീഡർ, എന്നീ നിയമനങ്ങൾ **10.06.2026**-ലെ **G.O.(Ms)No. 65/2026/LAW, 11.06.2026**-ലെ **G.O.(Ms)No. 66/2026/LAW,** എന്നിവ പ്രകാരം ഉത്തരവായിട്ടുണ്ട്.

1
18/5/26

©
കേരള സർക്കാർ
Government of Kerala
2026

Regn.No. KERBIL/2012/45073
dated 05-09-2012 with RNI
Reg No.KL/TV(N)/634/2021-2023

കേരള ഗസറ്റ്
KERALA GAZETTE
അസാധാരണം
EXTRAORDINARY

ആധികാരികമായി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്
PUBLISHED BY AUTHORITY

വാല്യം 15 Vol. XV	തിരുവനന്തപുരം, ചൊവ്വ Thiruvananthapuram, Tuesday	2026 മേയ് 19 19th May 2026 1201 ഇടവം 5 5th Idavam 1201 1948 വൈശാഖം 29 29th Vaisakha 1948	നമ്പർ No.	1617

SECRETARIAT OF THE KERALA LEGISLATURE
NOTIFICATION

No. KLS/2774/2026/Table-1. Thiruvananthapuram, 19th May, 2026.

The Governor of Kerala in exercise of the powers vested in him under Article 180 (1) of the Constitution, has been pleased to appoint Shri. G. Sudhakaran (*105*-Ambalapuzha) to perform the duties of the Speaker of the Kerala Legislative Assembly. The appointment will take effect immediately before the first meeting of the Sixteenth Kerala Legislative Assembly.

By Order of the Governor,

Shaji C. Baby,
Secretary-in-Charge,
Kerala Legislative Assembly.

PUBLISHED BY THE SUPERINTENDENT OF GOVERNMENT PRESSES
AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS, THIRUVANANTHAPURAM, 2026

This is a digitally signed Gazette.
Authenticity may be verified through https://compose.kerala.gov.in/

Digitally signed by VEERAN T
Date:2026.05.19 06:00:40 +05:30

2
18/5/26.

©
കേരള സർക്കാർ
Government of Kerala
2026

Regn.No. KERBIL/2012/45073
dated 05-09-2012 with RNI
Reg No.KL/TV(N)/634/2021-2023

കേരള ഗസറ്റ്
KERALA GAZETTE
അസാധാരണം
EXTRAORDINARY

ആധികാരികമായി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്
PUBLISHED BY AUTHORITY

വാല്യം 15 Vol. XV	തിരുവനന്തപുരം, ബുധൻ Thiruvananthapuram, Wednesday	2026 മേയ് 20 20th May 2026 1201 ഇടവം 6 6th Idavam 1201 1948 വൈശാഖം 30 30th Vaisakha 1948	നമ്പർ No.	1619

SECRETARIAT OF THE KERALA LEGISLATURE

NOTIFICATION

No. KLS/2767/2026/Table-1. Thiruvananthapuram, 19th May, 2026.

In exercise of the powers conferred by Clause (1) of Article 174 of the Constitution of India, the Governor of the State of Kerala hereby summons the Sixteenth Kerala Legislative Assembly to meet for its First Session at 09.00 a.m. on Thursday, 21st May, 2026 in the Assembly Chamber, Legislature Complex, Thiruvananthapuram.

This is a digitally signed Gazette.
Authenticity may be verified through https://compose.kerala.gov.in/

ഇന്ത്യൻ ഭരണഘടനയുടെ 174 - ാം അനുച്ഛേദം (1) - ാം ഖണ്ഡം നൽകുന്ന അധികാരങ്ങൾ വിനിയോഗിച്ച് കേരള സംസ്ഥാന ഗവർണ്ണർ പതിനാറാം കേരള നിയമസഭ അതിന്റെ ഒന്നാം സമ്മേളനത്തിലേയ്ക്കായി 2026 മേയ് 21 - ാം തീയതി, വ്യാഴാഴ്ച്ച രാവിലെ 09.00 - ന് തിരുവനന്തപുരത്ത് നിയമസഭാ കോംപ്ലക്സിലുള്ള നിയമസഭാ ചേംബറിൽ സമ്മേളിക്കുന്നതാണെന്ന് ഇതിനാൽ അറിയിപ്പ് നൽകുന്നു.

By Order of the Governor,

Shaji C. Baby,
Secretary-in-Charge,
Kerala Legislative Assembly.

PUBLISHED BY THE SUPERINTENDENT OF GOVERNMENT PRESSES
AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS, THIRUVANANTHAPURAM, 2026

This is a digitally signed Gazette.
Authenticity may be verified through https://compose.kerala.gov.in/

Digitally signed by VEERAN T
Date:2026.05.20 01:14:57 +05:30

4
18/5/26

©
കേരള സർക്കാർ
Government of Kerala
2026

Regn.No. KERBIL/2012/45073
dated 05-09-2012 with RNI
Reg No.KL/TV(N)/634/2021-2023

കേരള ഗസറ്റ്
KERALA GAZETTE
അസാധാരണം
EXTRAORDINARY

ആധികാരികമായി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്
PUBLISHED BY AUTHORITY

വാല്യം 15 Vol. XV	തിരുവനന്തപുരം, ബുധൻ Thiruvananthapuram, Wednesday	2026 മേയ് 20 20th May 2026 1201 ഇടവം 6 6th Idavam 1201 1948 വൈശാഖം 30 30th Vaisakha 1948	നമ്പർ No.	1618

GOVERNMENT OF KERALA
Law (Inspection B) Department

NOTIFICATION

INS-B1/63/2026-LAW

20th May, 2026.

Dated, Thiruvananthapuram

Under Clause (1) of Article 165 of the Constitution of India, the Governor of Kerala is pleased to appoint Sri. K. Jaju Babu, Makam, St. Albert's High School Lane, Banerji Road, Ernakulam, Kochi -682 035, as Advocate General for the State of Kerala with immediate effect.

This is a digitally signed Gazette.
Authenticity may be verified through https://compose.kerala.gov.in/

He shall hold office during the pleasure of the Governor as provided under Clause (3) of Article 165 of the Constitution of India.

By order of the Governor,

K.G. SANAL KUMAR,
LAW SECRETARY.

PUBLISHED BY THE SUPERINTENDENT OF GOVERNMENT PRESSES
AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS, THIRUVANANTHAPURAM, 2026

This is a digitally signed Gazette.
Authenticity may be verified through https://compose.kerala.gov.in/

Digitally signed by VEERAN T
Date:2026.05.20 11:29:39 +05:30

GOVERNMENT OF KERALA

Abstract

Law Department - Resignation tendered by Sri. K. Gopalakrishna Kurup, Advocate General, Kerala - Accepted - Orders issued

Law (Inspection B) DEPARTMENT

G.O.(Ms)No.48/2026/LAW Dated, Thiruvananthapuram, 20-05-2026

Read:- 1 Notification No. 8658/Insp.1/2021/Law dated 21.05.2021
2 Letter dated 04.05.2026 received from Sri. K. Gopalakrishna Kurup.

ORDER

The Governor of Kerala is pleased to accept the resignation of Sri. K. Gopalakrishna Kurup , Advocate General, Kerala with immediate effect.

(By order of the Governor)
K G SANAL KUMAR
LAW SECRETARY

To:

1. Sri. K. Gopalakrishna Kurup, Advocate General, Kerala.
2. The Registrar, High Court of Kerala, Ernakulam (with C/L).
3. The Director of Public Relations, Thiruvananthapuram.
4. The Advocate General, Kerala, Ernakulam.
5. The Principal Accountant General (Audit), Kerala, Thiruvananthapuram.
6. The Accountant General (A&E), Kerala, Thiruvananthapuram.
7. The Secretary to Governor, Kerala.

8. The Private Secretary to Chief Minister.

9. Private Secretaries to all Ministers.

10. General Administration (SC) Department.

11. The Secretary to Advocate General, Kerala, Ernakulam.

12. All District Collectors and Heads of Offices.

13. All Departments of the Secretariat.

14. P. A. to the Law Secretary.

15. Law (Parliament) Department/ Law (Nodal) Department.

16. Stock File/ Office Copy.

Forwarded/ By order

Signed by
Sajjad S
Section Officer.
Date: 20-05-2026 11:08:18

5
18/5/26

GOVERNMENT OF KERALA

Abstract

Home Department - Kerala State Prosecution Services - Appointment of Sri.T Asaf Ali, as Director General of Prosecutions, Kerala- Orders issued.

HOME (S) DEPARTMENT

G.O.(Ms)No.105/2026/HOME Dated,Thiruvananthapuram, 19-05-2026

Read 1 G.O.(Ms)No.97/2021/HOME, dated, 21/05/2021
2 G.O.(Ms)No.11/2025/LAW, dated, 04-02-2025
3 G.O.(Ms)No.96/2025/LAW, dated, 26-12-2025
4 Letter No. 53/2026/DGP &SPP Dated 04.05.2026 from Sri.T A Shaji, Director General of Prosecution, Kerala.

ORDER

Government are pleased to accept the resignation of Sri T.A. Shaji, from the post of Director General of Prosecution, Kerala and to appoint Sri.T Asaf Ali, C1/407, K.G.L. Marina Majestic, Gosree Bridge Road, Ernakulam Kochi-682 018 as the new Director General of Prosecution, Kerala, with immediate effect.

(By order of the Governor)
BISHWANATH SINHA
ADDITIONAL CHIEF SECRETARY

To:
Sri.T Asaf Ali ,C1/407, K.G.L. Marina Majestic, Goshree Bridge Road, Ernakulam Kochi,-682 018
Shri T.A. Shaji, 'Thachery', PRA-101, Kumaranasan Road, Kadavanthra, Kochi,-682 020
The Registrar General, High Court of Kerala (With C/L)
The Advocate General, Kerala, Ernakulam.
The State Police Chief, Kerala Thiruvananthapuram.
The Director of Prosecution (Admn), Ernakulam.
All District Collectors.
Director of Treasuries, Thiruvananthapuram.
The Principal Accountant General (Audit/A&E) Kerala, Thiruvananthapuram.
The Law Department
The Vigilance Department
General Administration (SC) Department (Vide item No.5(O.A), dated

18.05.2026)
Web & New Media, I & PRD (for uploading in the Government website)
Stock File/Office Copy (E- 3500971)

Forwarded /By order
Signed by
Sheena. S
Date: 19-05-2026 16:49:57
Section Officer

Copy to:
The Secretary to Hon'ble Governor of Kerala
The Private Secretary to Hon'ble Chief Minister
The Private Secretary to Hon'ble Minister of Home & Vigilance
The Private Secretary to the Leader of opposition
The Private Secretary to all Ministers
The Private Secretary to the Chief Secretary
The PA to the Additional Chief Secretary (H&V)

6
18/6/26

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

കേരള സർക്കാർ

സംഗ്രഹം

ആരോഗ്യ കുടുംബക്ഷേമ വകുപ്പ് - നാഷണൽ ഹെൽത്ത് മിഷൻ- സംസ്ഥാനത്തെ ആശാ വർക്കർമാരുടെ പ്രതിമാസ ഓണറേറിയത്തിൽ 3,000/- രൂപയുടെ വർദ്ധനവ് വരുത്തി ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

ആരോഗ്യ കുടുംബക്ഷേമ (എഫ്.ഡബ്ല്യു.) വകുപ്പ്

സ.ഉ.(കൈ) നം.126/2026/H&FWD തിരുവനന്തപുരം, തീയതി, 19-05-2026

പരാമർശം:- 28.02.2026 തീയതിയിലെ സ.ഉ.(കൈ) നം.69/2026/H&FWD നമ്പർ ഉത്തരവ്.

ഉത്തരവ്

ദേശീയ ആരോഗ്യ ദൗത്യത്തിന്റെ (NHM) ഭാഗമായി കേന്ദ്രാവിഷ്കൃത പദ്ധതിയായ ആശ (ASHA) പദ്ധതി കേരളത്തിൽ 2007-ലാണ് ആരംഭിച്ചത്. തുടക്കത്തിൽ ആയിരം ജനങ്ങൾക്ക് ഒരു ആശ പ്രവർത്തക എന്ന മാനദണ്ഡപ്രകാരമാണ് ആശ പ്രവർത്തകരെ വിന്യസിച്ചിരുന്നത്. തുടർന്ന് ആശ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമമായി ഏകോപിപ്പിക്കുന്നതിനും വാർഡ് ഹെൽത്ത്, സാനിറ്റേഷൻ ആൻഡ് ന്യൂട്രിഷൻ കമ്മിറ്റികളിലൂടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഫലപ്രദമായി അവലോകനം ചെയ്യുന്നതിനുമായി 2018-ൽ ഒരു വാർഡിൽ ഒരു ആശ പ്രവർത്തക എന്ന രീതിയിൽ പുനഃക്രമീകരണം നടപ്പിലാക്കി. നിലവിൽ സംസ്ഥാനത്ത് അംഗീകൃത സാമൂഹ്യ ആരോഗ്യ പ്രവർത്തകരായി ആകെ 26,125 ആശ പ്രവർത്തകർ സേവനം അനുഷ്ഠിച്ചുവരുന്നു. ഇതിൽ 21,529 പേർ ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലും 4,104 പേർ നഗരപ്രദേശങ്ങളിലും 492 പേർ ആദിവാസി മേഖലകളിലുമാണ് പ്രവർത്തിക്കുന്നത്. നിലവിൽ സംസ്ഥാന സർക്കാർ ആശ പ്രവർത്തകർക്ക് അനുവദിച്ചുവരുന്ന പ്രതിമാസ ഓണറേറിയം, പരാമർശത്തിലെ സർക്കാർ ഉത്തരവ് പ്രകാരം 2026 ഏപ്രിൽ മുതൽ ₹1,000 വർദ്ധിപ്പിച്ച് ₹9,000 ആയി നിശ്ചയിച്ച് വിതരണം ചെയ്തുവരുന്നു.

2. സംസ്ഥാനത്തെ ആശാ വർക്കർമാർക്ക് സംസ്ഥാനസർക്കാർ നൽകി വരുന്ന പ്രതിമാസ ഓണറേറിയം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന വിഷയം സർക്കാർ വിശദമായി പരിശോധിച്ചതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, ആശാ വർക്കർമാർക്ക് നൽകിവരുന്ന പ്രതിമാസ ഓണറേറിയം നിലവിലുള്ള 9,000/- രൂപയിൽ നിന്നും 3,000/- രൂപ വർദ്ധനവ് വരുത്തി 12,000/- രൂപയായി (പന്ത്രണ്ടായിരം രൂപ മാത്രം) നിശ്ചയിച്ച് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു. ഈ വർദ്ധനവിന് 2026 ജൂൺ 1 മുതൽ

പ്രാബല്യമുണ്ടായിരിക്കുന്നതാണ്.

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)
ഡോ. രാജൻ നാംദേവ് ഖൊബ്രഗഡെ ഐ എ എസ്
അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി

സ്റ്റേറ്റ് മിഷൻ ഡയറക്ടർ, ദേശീയ ആരോഗ്യ ദൗത്യം, തിരുവനന്തപുരം.
ആരോഗ്യ വകുപ്പ് ഡയറക്ടർ, തിരുവനന്തപുരം.
പ്രിൻസിപ്പൽ അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (ആഡിറ്റ് / എ&ഇ) കേരള, തിരുവനന്തപുരം.
പൊതുഭരണ (എസ്.സി.) വകുപ്പ് (18.05.2026-ലെ O.A. ഇനം നം. 6 പ്രകാരം)
വിവര പൊതുജന സമ്പർക്ക (വെബ് & ന്യൂ മീഡിയ) വകുപ്പ്.
ധനകാര്യ വകുപ്പ്.
തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ വകുപ്പ്.
സ്റ്റോക്ക് ഫയൽ / ഓഫീസ് കോപ്പി (FW1/157/2022-HEALTH-Part(3))

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം,

Signed by
Vipin Kumar. S
Date: 19-05-2026 23:29:19

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

7
18/5/26

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

കേരള സർക്കാർ

<u>സംഗ്രഹം</u>

വനിതാശിശുവികസന വകുപ്പ്- അങ്കണവാടി സർവീസസ്- സംസ്ഥാനത്തെ അങ്കണവാടി പ്രവർത്തകരുടെ ഓണറേറിയം വർദ്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

വനിതാശിശുവികസന (ബി) വകുപ്പ്

സ.ഉ.(കൈ) നം.8/2026/WCDD തീയതി,തിരുവനന്തപുരം, 19-05-2026

പരാമർശം:- 1. സ.ഉ.(കൈ)നം.4/2026/WCDD, തീയതി. 28/02/2026

<u>ഉത്തരവ്</u>

അങ്കണവാടി പ്രവർത്തകരുടെ പ്രതിമാസ ഓണറേറിയം അങ്കണവാടി വർക്കർമാർക്ക് ₹4,500/- (നാലായിരത്തി അഞ്ഞൂറ് രൂപ മാത്രം), അങ്കണവാടി ഹെൽപ്പർമാർക്ക് ₹2,250/- (രണ്ടായിരത്തി ഇരുന്നൂറ്റിയൻപത് രൂപ മാത്രം) എന്ന നിരക്കിലാണ് കേന്ദ്ര സർക്കാർ നിശ്ചയിച്ചിട്ടുള്ളത്. കേന്ദ്രം നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്ന ഓണറേറിയത്തിന്റെ 60 % തുക (വർക്കർക്ക് ₹2,700/- ഉം ഹെൽപ്പർക്ക് ₹1,350/- ഉം) കേന്ദ്ര സർക്കാരും 40% തുക (വർക്കർക്ക് ₹1,800/- ഉം ഹെൽപ്പർക്ക് ₹900/- ഉം) സംസ്ഥാന സർക്കാരും ആണ് വഹിക്കുന്നത്. കേന്ദ്ര സർക്കാർ നിശ്ചയിച്ചിരിക്കുന്ന ഓണറേറിയത്തിന്റെ 40% കൂടാതെ, വർദ്ധനവ് വരുത്തിയിട്ടുള്ള സംസ്ഥാന സർക്കാർ വിഹിതവും തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ വിഹിതവും ചേർത്ത് 01/04/2026 പ്രാബല്യത്തിൽ ചുവടെ ചേർത്തിരിക്കുന്ന പട്ടിക 1 അനുസരിച്ചുള്ള നിരക്കിലാണ് പരാമർശ ഉത്തരവ് പ്രകാരം അങ്കണവാടി പ്രവർത്തകർക്ക് ഓണറേറിയം അനുവദിച്ചു വരുന്നത്.

പട്ടിക 1

വിഭാഗം	10 വർഷത്തിൽ താഴെ സേവനകാലയളവുള്ളവരുടെ ഓണറേറിയം (രൂപയിൽ)	10 വർഷത്തിലധികം സേവനകാലയളവുള്ളവരുടെ ഓണറേറിയം (രൂപയിൽ)
അങ്കണവാടി വർക്കർ	14500	15000
അങ്കണവാടി ഹെൽപ്പർ	10000	10500

2 . സംസ്ഥാനത്തെ അങ്കണവാടി പ്രവർത്തകരുടെ ഓണറേറിയം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന വിഷയം സർക്കാർ വിശദമായി പരിശോധിച്ചു. സംസ്ഥാനത്തെ അങ്കണവാടി പ്രവർത്തകരുടെ ഓണറേറിയം ചുവടെ ചേർത്തിരിക്കുന്ന പട്ടിക 2 പ്രകാരമുള്ള നിരക്കിൽ 01/06/2026 മുതൽ പ്രാബല്യത്തിൽ വർദ്ധിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഇതിനാൽ ഉത്തരവാകുന്നു.

പട്ടിക 2

തസ്തിക	കേന്ദ്ര വിഹിതം-60%	ആനുപാതിക സംസ്ഥാന വിഹിതം-40%	ആകെ (2)+ (3)	നിലവിലെ അധിക സംസ്ഥാന വിഹിതം		01/06/2026 പ്രാബല്യത്തിൽ അധിക സംസ്ഥാന വിഹിതം		തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപന വിഹിതം	ആകെ ഓണറേറിയം	
				10 വർഷത്തിൽ താഴെ സേവനകാലയളവുള്ളവർക്ക്	10 വർഷത്തിലധികം സേവനകാലയളവുള്ളവർക്ക്	10 വർഷത്തിൽ താഴെ സേവനകാലയളവുള്ളവർക്ക്	10 വർഷത്തിലധികം സേവനകാലയളവുള്ളവർക്ക്		10 വർഷത്തിൽ താഴെ സേവനകാലയളവുള്ളവർക്ക് (4)+(7)+ (9)	10 വർഷത്തിലധികം സേവനകാലയളവുള്ളവർക്ക് (4)+ (8)+ (9)
(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)
അങ്കണവാടി വർക്കർ	2700	1800	4500	7800	8300	8800	9300	2200	15500	16000
അങ്കണവാടി ഹെൽപ്പർ	1350	900	2250	6300	6800	7300	7800	1450	11000	11500

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)

ഡോ. ഷർമിള മേരി ജോസഫ്

പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി

ഡയറക്ടർ, വനിതാശിശുവികസന വകുപ്പ്, തിരുവനന്തപുരം

പ്രിൻസിപ്പൽ അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (ഓഡിറ്റ്), കേരള, തിരുവനന്തപുരം

അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (എ&ഇ), കേരള, തിരുവനന്തപുരം

ധനകാര്യ വകുപ്പ് (WCD-1/133/2026-Fin (e:3509434) dated 19.05.2026)

പൊതുഭരണ (എസ് സി) വകുപ്പ് (ബഹു. മന്ത്രിസഭാ യോഗതീരുമാനം ഇനം നം. 7 O. A, തീയതി. 18/05/2026 പ്രകാരം)

വെബ്&ന്യൂ മീഡിയ/ഓഫീസ് കോപ്പി/സ്റ്റോക്ക് ഫയൽ

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

Signed by

Sithara Vijayan

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

Date: 20-05-2026 10:58:49

8
18/5/26

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

കേരള സർക്കാർ

സംഗ്രഹം

പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ് - സ്കൂൾ ഉച്ചഭക്ഷണ പദ്ധതി - സംസ്ഥാനത്തെ സ്കൂൾ പാചക തൊഴിലാളികളുടെ വേതനം - വർദ്ധനവ് വരുത്തി ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ(എം) വകുപ്പ്

സ.ഉ.(കൈ) നം.97/2026/GEDN തീയതി,തിരുവനന്തപുരം, 19-05-2026

പരാമർശം:- 07.03.2026 തിയതിയിലെ സ.ഉ(സാധാ) നം.2051/2026/പൊവിവ

ഉത്തരവ്

പരാമർശം സർക്കാർ ഉത്തരവ് പ്രകാരം സംസ്ഥാനത്തെ സ്കൂൾ പാചക തൊഴിലാളികളുടെ നിലവിലെ പ്രതിദിന വേതനം കുറഞ്ഞത് 675/- രൂപയും കൂടിയത് 750/- രൂപയുമായി നിശ്ചയിച്ചിരുന്നു.

2. സംസ്ഥാനത്തെ സ്കൂൾ പാചകത്തൊഴിലാളികളുടെ വേതനം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്ന വിഷയം സർക്കാർ വിശദമായി പരിശോധിച്ചു. ആയതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിലവിൽ സ്കൂൾ പാചകത്തൊഴിലാളികൾക്ക് നൽകി വരുന്ന പ്രതിമാസ വേതനത്തിൽ 01.06.2026 പ്രാബല്യത്തിൽ, 1000/- രൂപയുടെ (ആയിരം രൂപ മാത്രം) വർദ്ധനവ് വരുത്തി ഉത്തരവാകുന്നു.

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)

ഡോ. ഷർമിള മേരി ജോസഫ്

പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി

1. പൊതു വിദ്യാഭ്യാസ ഡയറക്ടർ ,തിരുവനന്തപുരം

2.പ്രിൻസിപ്പൽ അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (ഓഡിറ്റ്)കേരളം ,തിരുവനന്തപുരം .

3.അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (എ &ഇ)കേരളം ,തിരുവനന്തപുരം .

4.പൊതുഭരണ(എസ്.സി)വകുപ്പ് (18.06.2025 തിയതിയിലെ ഇനം നമ്പർ 8 OA പ്രകാരം)

5.ധനകാര്യ (വിദ്യാഭ്യാസ-എ) വകുപ്പ് (789613/EDN-A2/74/2018-FIN തീയതി 19/05/2026 പ്രകാരം)

6.വിവര പൊതു ജന സമ്പർക്ക(വെബ് &ന്യൂ മീഡിയ)വകുപ്പ്

7.ചീഫ് എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഓഫീസർ ,KITE ,തിരുവനന്തപുരം (പൊതു വിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പിന്റെ വെബ് സൈറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിന്)

8.കരുതൽ ഫയൽ

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

Signed by

Sajitha V സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

Date: 20-05-2026 10:46:15

പകർപ്പ് - 1. പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ് പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറിയുടെ പി.എ യ്ക്ക്.

2. പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ് ജോയിന്റ് സെക്രട്ടറിയുടെ സി.എ യ്ക്ക്.

9
18/5/26

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

കേരള സർക്കാർ

<u>സംഗ്രഹം</u>

പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ്- സംസ്ഥാനത്ത് സർക്കാർ വിദ്യാലയങ്ങളിൽ പി റ്റി എ യുടെ നിയന്ത്രണത്തിൽ ജോലി ചെയ്തുവരുന്ന പ്രീ - പ്രൈമറി അദ്ധ്യാപകരുടെയും ആയമാരുടേയും ഓണറേറിയം വർദ്ധിപ്പിച്ച്- ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ(പി എസ്) വകുപ്പ്

സ.ഉ.(കൈ) നം.96/2026/GEDN   തീയതി,തിരുവനന്തപുരം, 19-05-2026

പരാമർശം:- 1. സ.ഉ (സാധാ) നം. 5039/ 2019/പൊവിവ തീയതി 22.11.2019

2. സ.ഉ (സാധാ) നം. 1047/2021/പൊവിവ തീയതി 03.02.2021

3. സ.ഉ (കൈ) നം. 176/2025/GEDN തീയതി 03.11.2025

<u>ഉത്തരവ്</u>

സംസ്ഥാനത്ത് സർക്കാർ വിദ്യാലയങ്ങളിൽ പി റ്റി എ യുടെ നിയന്ത്രണത്തിൽ ജോലി ചെയ്തുവരുന്ന പ്രീ പ്രൈമറി അദ്ധ്യാപകരുടെയും ആയമാരുടെയും ഓണറേറിയം 2026 ജൂൺ 1 മുതൽ ചുവടെ ചേർത്തിട്ടുള്ള പ്രകാരം 1000/-രൂപ വീതം വർദ്ധിപ്പിച്ച് ഉത്തരവാകുന്നു.

	നിലവിലുള്ള തുക (Rs.)	വർദ്ധിപ്പിച്ച തുക (Rs.)
പ്രീപ്രൈമറി അദ്ധ്യാപകർ		
10 വർഷത്തിന് മുകളിൽ സേവനമുള്ളവർ	13500	14500
10 വർഷത്തിന് താഴെ സേവനമുള്ളവർ	13000	14000
പ്രീപ്രൈമറി ആയമാർ		

10 വർഷത്തിന് മുകളിൽ സേവനമുള്ളവർ	8500	9500
10 വർഷത്തിന് താഴെ സേവനമുള്ളവർ	8000	9000

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)
ഡോ. ഷർമിള മേരി ജോസഫ്
പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി

ഡയറക്ടർ,പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ വകുപ്പ്, തിരുവനന്തപുരം
അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ(ഓഡിറ്റ്/എ&ഇ) കേരളം,തിരുവനന്തപുരം
പൊതുഭരണ(എസ് സി) വകുപ്പ് (ഇനം നമ്പർ 9 OA)
ധനകാര്യവകുപ്പ്
ഓഫീസ് കോപ്പി

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

Signed by Salini S
Date: 19-05-2026 21:22:46
സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

10
18/5/26.

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

കേരള സർക്കാർ

സംഗ്രഹം

ഗതാഗത വകുപ്പ് - 'ഇന്ദിരാ ഗ്യാരണ്ടി'-യുടെ ഭാഗമായി 'പ്രിയദർശിനി' പദ്ധതി പ്രകാരം കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. ബസ്സുകളിൽ സ്ത്രീകൾക്കും ട്രാൻ സ്ജെൻ ഡേഴ്സിനും സൗജന്യ യാത്ര അനുവദിച്ചുകൊണ്ട് - ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

ഗതാഗത (എ) വകുപ്പ്

സ.ഉ.(കൈ) നം.16/2026/TRANS തീയതി, തിരുവനന്തപുരം, 11-06-2026

പരാമർശം:-
1. കേരള സ്റ്റേറ്റ് റോഡ് ട്രാൻസ്പോർട്ട് കോർപ്പറേഷൻ ചെയർമാൻ & മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടറുടെ 04.06.2026 തീയതിയിലെ S001-TRO2/3/2026-OPRS-KSRTC-HQ നമ്പർ കത്ത്.
2. 10/06/2026-ലെ മന്ത്രിസഭാ യോഗത്തിന്റെ മിനുട്സ്.

ഉത്തരവ്

നമ്മുടെ സമൂഹത്തിലെ എല്ലാ സ്ത്രീകൾക്കും പരിമിതികൾ കൂടാതെ യാത്ര ചെയ്യുന്നതിനുള്ള അവസരം സൃഷ്ടിച്ചുകൊണ്ട് പങ്കാളിത്ത പൂർണ്ണവും ഊർജ്ജസ്വലവുമായ ഒരു സമൂഹ നിർമ്മിതിക്കും ഇത് വഴി സ്ത്രീകളുടെ തൊഴിൽ അവസരങ്ങളുടെ വർദ്ധനവും സാമ്പത്തിക സാമൂഹിക ശാക്തീകരണവും സാധ്യമാക്കുന്ന ഒരു പദ്ധതി 'ഇന്ദിരാ ഗ്യാരണ്ടി'-യുടെ ഭാഗമായി 'പ്രിയദർശിനി' എന്ന പേരിൽ നടപ്പിലാക്കാൻ സർക്കാർ തീരുമാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. സ്ത്രീകൾക്കായുള്ള സൗജന്യ യാത്രാ പദ്ധതി കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. സർവ്വീസുകളിൽ നടപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശം കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. ചെയർമാൻ & മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ പരാമർശം (1) പ്രകാരം സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

2. സർക്കാർ ഇക്കാര്യം വിശദമായി പരിശോധിച്ചു. 'പ്രിയദർശിനി' പദ്ധതിയുടെ ആദ്യ ഘട്ടമായി 15.06.2026 മുതൽ പ്രായഭേദമെന്യേ എല്ലാ സ്ത്രീകൾക്കും ട്രാൻസ്ജെൻഡേഴ്സിനും കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.യുടെ എല്ലാ ഓർഡിനറി സർവ്വീസുകളിലും സൗജന്യ യാത്ര അനുവദിച്ചുകൊണ്ട് ഉത്തരവാകുന്നു.

3. പദ്ധതിയുടെ നിർവ്വഹണ ഫലവും നടപ്പാക്കൽ രീതിയുടെ കാര്യക്ഷമതയും വിലയിരുത്തിയ ശേഷം തുടർ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതാണ്.

4. പദ്ധതിയുടെ സാമ്പത്തിക ചെലവ് പൂർണ്ണമായി സംസ്ഥാന സർക്കാർ വഹിക്കുന്നതും കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.യുടെ ധനപരമായ കരാർ ബാദ്ധ്യതകളും, ദൈനംദിന ഓപ്പറേഷണൽ ചെലവു തുകകളും ഉറപ്പ് വരുത്തികൊണ്ട് സുഗമമായ ഒരു ക്യാഷ് ട്രാൻസ്ഫർ - ഫിനാൻഷ്യൽ മാനേജ്മെന്റ് സംവിധാനം നടപ്പാക്കുന്നതുമാണ്. പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഉണ്ടാകുന്ന അധിക സാമ്പത്തിക ബാധ്യത നികത്തുന്നതിനുള്ള ടിക്കറ്റിതര വരുമാനം (Non fare Revenue) കണ്ടെത്തുന്നതിനുള്ള നടപടി ചെയർമാൻ & മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ,

കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്.

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)
അനുപമ ടി വി ഐ എ എസ്
സെക്രട്ടറി

ചെയർമാൻ & മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ, കേരള സ്റ്റേറ്റ് റോഡ് ട്രാൻസ്പോർട്ട് കോർപ്പറേഷൻ, തിരുവനന്തപുരം.
പ്രിൻസിപ്പൽ അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (ഓഡിറ്റ്/എ&ഇ), കേരള, തിരുവനന്തപുരം.
ധനകാര്യ (പി.യു.-എ) വകുപ്പ്.
പൊതുഭരണ (എസ്.സി.) വകുപ്പ്(Item No....dated 10.06.2026)
വിവര പൊതു ജനസമ്പർക്ക (വെബ് & ന്യൂ മീഡിയ) വകുപ്പ്.
(ഔദ്യോഗിക വെബ് സൈറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിനായി)
കരുതൽ ഫയൽ / ഓഫീസ് കോപ്പി. (E 3525761)

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം,
Signed by
Sudheesh C P
Date: 11-06-2026 15:34:27
സെക്ഷൻ ഓഫീസർ.

പകർപ്പ്:- മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടിക്ക്.
ഗതാഗത വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടിക്ക്.
ഗതാഗത വകുപ്പ് സെക്രട്ടറിയുടെ പി.എ.-ക്ക്.

11
18/5/26.

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

കേരള സർക്കാർ

__സംഗ്രഹം__

പൊതുഭരണം-വയോജനക്ഷേമ വകുപ്പ് രൂപീകരിച്ചുകൊണ്ട് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

പൊതുഭരണ (ഏകോപനം) വകുപ്പ്

സ.ഉ.(കൈ) നം.63/2026/GAD   തീയതി,തിരുവനന്തപുരം, 19-05-2026

__**ഉത്തരവ്**__

സംസ്ഥാനത്തെ വയോജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമത്തിനായി പുതിയ പദ്ധതികൾ രൂപീകരിച്ചു നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും, നിലവിലുള്ള പദ്ധതികൾ ഏകോപിപ്പിച്ചു നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുമായി **വയോജനക്ഷേമ വകുപ്പ്** രൂപീകരിച്ചുകൊണ്ട് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)
കെ ബിജു ഐ എ എസ്
സെക്രട്ടറി

എല്ലാ അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി, പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി,സെക്രട്ടറി, സ്പെഷ്യൽ സെക്രട്ടറിമാർക്കും
പ്രിൻസിപ്പൽ അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (എ & ഇ,(ആഡിറ്റ്)), കേരള, തിരുവനന്തപുരം
സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പ് (*തുടർ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുന്നതിനായി*)
ഡയറക്ടർ, സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പ്
പൊതുഭരണ(എസ്.സി) വകുപ്പ് (*മന്ത്രിസഭായോഗ ഇനം. O.A-11, തീയതി 18.05.2026*)
പൊതുഭരണ(എസ്.എസ്) വകുപ്പ്
പൊതുഭരണ(സർവ്വീസസ്സ്-ഇ) വകുപ്പ്
ഉദ്യോഗസ്ഥ ഭരണ പരിഷ്കാര വകുപ്പ്
ധനകാര്യ വകുപ്പ്
വെബ് & ന്യൂ മീഡിയ, വിവര പൊതുജന സമ്പർക്ക വകുപ്പ്
(ഔദ്യോഗിക വെബ്സൈറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിനായി)
ഡയറക്ടർ, വിവര പൊതുജന സമ്പർക്ക വകുപ്പ്
സ്റ്റോക്ക് ഫയൽ/ഓഫീസ് കോപ്പി.

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം
Signed by Sabu T K
Date: 19-05-2026 17:06:39

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

പകർപ്പ് - ബഹു മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിയ്ക്ക്
ചീഫ് സെക്രട്ടറിയുടെ സ്റ്റാഫ് ഓഫീസർക്ക്

12
18/05/26

GOVERNMENT OF KERALA

General Administration (Co-ordination) Department

No. CDN5/103/2025-GAD 19-05-2026,Thiruvananthapuram

From

Secretary to Government

To

The Secretary to Governor
Lok Bhavan,Kerala
Thiruvananthapuram - 695 099

Sir,

Sub:- General Administration Department - Appointment of State Information Commissioner - reg

Ref:- Minutes of the Cabinet meeting dated 18/05/2026.

I am to invite your attention to the reference cited and to inform you that the Cabinet meeting held on 18/05/2026 have decided to cancel the recommendation of the Selection Committee to appoint Sri.Harilal M as State Information Commissioner, vide Cabinet decision dated 18/05/2026 (Item No.12 O.A.).

Yours Faithfully,

K BIJU IAS
Secretary to Government

12
18/5/26

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

കേരള സർക്കാർ

സ്പെ.ഇ1/17/2026/പൊ.ഭ.വ.
പൊതുഭരണ (സ്പെഷ്യൽ-ഇ) വകുപ്പ്
തിരുവനന്തപുരം
തിയതി: 22-05-2026

<u>അനൗദ്യോഗിക കുറിപ്പ്</u>

വിഷയം:- പൊതുഭരണ വകുപ്പ് - മുൻ സർക്കാർ ഗവർണ്ണറുടെ അംഗീകാരത്തിനായി വിട്ട തീരുമാനങ്ങൾ റദ്ദ് ചെയ്ത വിവരം ബഹു.ഗവർണ്ണറെ അറിയിക്കുന്നത് - സംബന്ധിച്ച്.

സൂചന:- 1. മന്ത്രിസഭ യോഗ തീരുമാനം ഇനം നം. 12 OA തീയതി 18.05.2026.

2. പൊതുഭരണ (സ്പെഷ്യൽ -ഇ) വകുപ്പിന്റെ 21.05.2026 — ലെ ഇതേ നമ്പർ സർക്കാർ കത്ത്.

സൂചനയിലേയ്ക്ക് പൊതുഭരണ (എസ്.സി) വകുപ്പിന്റെ ശ്രദ്ധ ക്ഷണിക്കാവുന്നതും മുൻ സർക്കാർ ഭരണത്തിന്റെ അവസാനഘട്ടത്തിൽ പി.എസ്.സി അംഗമായി നിയമിക്കുന്നതിന് ബഹു. ഗവർണ്ണർക്ക് ശിപാർശ ചെയ്ത നിയമനങ്ങൾ റദ്ദ് ചെയ്ത വിവരം സൂചന (2) ലെ കത്ത് പ്രകാരം ബഹു. ഗവർണ്ണറെ അറിയിച്ചിട്ടുണ്ടെന്ന വിവരം പ്രസ്തുത വകുപ്പിനെ അറിയിക്കാവുന്നതുമാണ്.

SHANO K C
UNDER SECRETARY

പൊതുഭരണ (എസ് സി) വകുപ്പ്.

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

Signed by
Noushad. S
Date: 22-05-2026 13:56:56
സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

GOVERNMENT OF KERALA

GA (Special-E)Department

Spl.E1/17/2026/GAD 21-05-2026,Thiruvananthapuram

From
Secretary to Government.

To
The Secretary to Hon. Governor,
Lok Bhavan, Thiruvananthapuram

Sir,

Sub: General Administration (Special-E) Department- Appointment of Members in Kerala Public Service Commission - reg.

Ref: 1. UO(F) No. Spl-E1/17/2026/GAD and UO(F) No. Spl-E1/23/2026/GAD.
2. Cabinet Decision Item No. 12 OA dtd. 18.05.2026.

I am to invite your attention to the reference cited, and to inform that, in the cabinet meeting held on 18/05/2026, decision has been taken to cancel the recommendation given during the final phase of the previous Government's tenure for the appointments of Sri. Ajayakumar.A and Sri. Shihabdeen.I, as Members in Kerala Public Service Commission, and to bring this matter to the attention of the Hon. Governor.

Yours Faithfully,

K BIJU I A S
SECRETARY
For Secretary to Government.

12
18/5/26

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

കേരള സർക്കാർ

നമ്പർ.IA4/120/2025 (Part-1)-LSGD
തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ(ഐ.എ) വകുപ്പ്
തിരുവനന്തപുരം
തിയതി: 22-05-2026

അനൗദ്യോഗിക കുറിപ്പ്

വിഷയം:- തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണം-തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്കുവേണ്ടിയുള്ള ഓംബുഡ്സ്മാനെ നിയമിക്കുന്നതിനുള്ള 21.01.2026-ലെ ശിപാർശ റദ്ദ് ചെയ്യുന്നത്- ബഹു. ഗവർണറെ അറിയിക്കുന്നത് സംബന്ധിച്ച്

സൂചന:- (1) 21.01.2026-ലെ മന്ത്രിസഭാ യോഗം തീരുമാനം ഇനം നം 3578
(2) 18.05.2026 ലെ മന്ത്രിസഭാ യോഗം തീരുമാനം ഇനം നം. O.A 12

സൂചനയിലേക്ക് പൊതുഭരണ (എസ്.സി.) വകുപ്പിന്റെ ശ്രദ്ധ ക്ഷണിക്കാവുന്നതും, സൂചന (2)-ന്മേൽ തുടർനടപടി സ്വീകരിക്കുകയും, സൂചന (2)-ലെ ബഹു.മന്ത്രിസഭാ യോഗം തീരുമാനം ഐ.എ.4/120/2025-തസ്വഭവ പാർട്ട് (1) ഫയൽ പ്രകാരം ബഹു.ഗവർണർക്കു ചംക്രമണം ചെയ്യുന്നതിനായി സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ടെന്നുള്ള വിവരം പ്രസ്തുത വകുപ്പിനെ അറിയിക്കാവുന്നതുമാണ്.

വിനീത വി ആർ
അണ്ടർ സെക്രട്ടറി

പൊതുഭരണ (എസ്.സി.) വകുപ്പ്

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

Signed by
Alex G C
Date: 22-05-2026 14:06:28
സെക്ഷൻ ഓഫീസർ.

12
18/5/26

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

കേരള സർക്കാർ

തദ്ദേശ സ്വയം ഭരണ (ഇഎം) വകുപ്പ്

നമ്പർ. ഇഎം2/35/2026/ത.സ്വ.ഭ.വ

തിരുവനന്തപുരം

തീയതി: 25-05-2026

<u>അനൗദ്യോഗിക കുറിപ്പ്</u>

വിഷയം: തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ വകുപ്പ് - പുതിയ സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷണറായ് ശ്രീ. കെ. ജി. സനൽ കുമാറിന്റെ നിയമനം സംബന്ധിച്ച്

സൂചന: 18/5/2026 ലെ മന്ത്രിസഭായോഗത്തിന്റെ ഇനം 12

സൂചനയിലേയ്ക്ക് പൊതുഭരണ (എസ്.സി.) വകുപ്പിന്റെ ശ്രദ്ധ ക്ഷണിക്കുന്നു. പുതിയ സംസ്ഥാന തിരഞ്ഞെടുപ്പ് കമ്മീഷണറായി ശ്രീ. കെ. ജി. സനൽ കുമാറിന്റെ നിയമനം സംബന്ധിച്ച മുൻ മന്ത്രിസഭായോഗ തീരുമാനം റദ്ദു ചെയ്യുവാനുള്ള സൂചന മന്ത്രിസഭായോഗ തീരുമാനം ഗവർണറെ അറിയിക്കുന്നതിനായി ഇതേ നമ്പർ ഫിസിക്കൽ ഫയൽ(PF), ചീഫ് സെക്രട്ടറി ,ചീഫ് മിനിസ്റ്റർ മുഖേന ഗവർണർക്കു ചംക്രമണം ചെയ്യുവാനായി 21/05/26 നു ചീഫ് സെക്രട്ടറിയുടെ ഓഫിസിൽ സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്ന വിവരം അറിയിക്കുന്നു.

GANGA G R

ഡെപ്യൂട്ടി സെക്രട്ടറി

പൊതുഭരണ (എസ്.സി.) വകുപ്പിന്

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

Signed by
Smitha. L
Date: 25-05-2026 16:19:17

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ.

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

കേരള സർക്കാർ

സംഗ്രഹം

ആഭ്യന്തര വകുപ്പ് - 15.12.2023-ന് നവ കേരള സദസ്സ് പരിപാടിയുടെ ഭാഗമായി റോഡരികിൽ പ്രതിഷേധം നടത്തിയവരെ മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ ഗൺ മാന്മാർ ആക്രമിച്ച സംഭവവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കേസിൽ തുടരന്വേഷണം നടത്തുന്നതിനായി സ്പെഷ്യൽ ഇൻവെസ്റ്റിഗേഷൻ ടീം രൂപീകരിച്ച് - ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

ആഭ്യന്തര (രഹസ്യ വിഭാഗം -എ) വകുപ്പ്

സ.ഉ.(കൈ) നം.104/2026/HOME തീയതി,തിരുവനന്തപുരം, 19-05-2026

പരാമർശം:- ആലപ്പുഴ ജുഡീഷ്യൽ ഫസ്റ്റ് ക്ലാസ് മജിസ്ട്രേറ്റ് കോടതിയുടെ സി.എം.പി. 8197/2024 നമ്പർ കേസിലെ 08/11/2024 തീയതിയിലെ ഉത്തരവ്

ഉത്തരവ്

നവ കേരള സദസ്സ് പരിപാടിയുടെ ഭാഗമായി 15/12/2023-ന് അന്നത്തെ മുഖ്യമന്ത്രി ആയിരുന്ന ശ്രീ. പിണറായി വിജയൻ ആലപ്പുഴ ജില്ലയിൽ എത്തിയപ്പോൾ റോഡരികിൽ പ്രതിഷേധം നടത്തിയവരെ മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ ഗൺമാന്മാർ ആക്രമിച്ച സംഭവവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ബഹു. ആലപ്പുഴ ജുഡീഷ്യൽ ഫസ്റ്റ് ക്ലാസ് മജിസ്ട്രേറ്റ് കോടതി മുമ്പാകെ ഫയൽ ചെയ്യപ്പെട്ട കേസിൽ തുടരന്വേഷണം അത്യന്താപേക്ഷിതമാണെന്ന് സൂചന ഉത്തരവ് പ്രകാരം ബഹു. കോടതി ഉത്തരവായിരുന്നു.

2. ബഹു. ആലപ്പുഴ ജുഡീഷ്യൽ ഫസ്റ്റ് ക്ലാസ് മജിസ്ട്രേറ്റ് കോടതി തുടരന്വേഷണത്തിന് ഉത്തരവിട്ട സാഹചര്യത്തിൽ, നവ കേരള സദസ്സ് പരിപാടിയുടെ ഭാഗമായി 15/12/2023-ന് മുൻമുഖ്യമന്ത്രി ആലപ്പുഴ ജില്ലയിൽ എത്തിയപ്പോൾ റോഡരികിൽ പ്രതിഷേധം നടത്തിയവരെ മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ ഗൺ മാന്മാർ ആക്രമിച്ച സംഭവത്തിൽ തുടരന്വേഷണം നടത്തി അടിയന്തിരമായി സർക്കാരിന് റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിക്കുന്നതിനായി ഒരു സ്പെഷ്യൽ ഇൻവെസ്റ്റിഗേഷൻ ടീമിനെ രൂപീകരിക്കുന്നതിന് സംസ്ഥാന പോലീസ് മേധാവിയെ ചുമതലപ്പെടുത്തുന്നു.

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)
ബിശ്വനാഥ് സിൻഹ
അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി

സംസ്ഥാന പോലീസ് മേധാവി, കേരളം.

അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (ആഡിറ്റ് & എ.&ഇ.), തിരുവനന്തപുരം.

പൊതുഭരണ (എസ്.സി) വകുപ്പ്. (18.05.2026- ലെ ഇനം നമ്പർ 13 പ്രകാരം)

വെബ് & ന്യൂ മീഡിയ.

കരുതൽ ഫയൽ.

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

Signed by
Kiran Chith.c
Date: 19-05-2026 17:00:14

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

പകർപ്പ് - 1. ബഹു. മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി.
2. ആഭ്യന്തര വകുപ്പ് അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറിയുടെ പി.എസ്.

14
18/5/26

GOVERNMENT OF KERALA

Abstract

Preparation of Comprehensive White Paper on State Finances – High Level Committee Constituted – Orders Issued.

FINANCE (PLANNING-A) DEPARTMENT

G.O (Rt)No.4460/2026/FIN Dated, Thiruvananthapuram, 19/05/2026

ORDER

The Government has decided to issue a White Paper on State Finances before 3rd June 2026. Hence, a High-Level Committee comprising the following members are constituted to examine the present fiscal position of the State in a comprehensive manner and to furnish a White Paper on State Finances.

Shri. K. M. Chandrasekhar IAS (Rtd.), Former Cabinet Secretary, Government of India	-	Chairman
Shri. K.R. Jyothilal IAS Additional Chief Secretary, Finance and Taxes Department	-	Convener
Dr. D. Narayana, Eminent Economist/ Expert	-	Member
Dr. Veeramani, Eminent Economist/ Expert	-	Member

(By order of the Governor)

K R JYOTHILAL IAS
ADDITIONAL CHIEF SECRETARY (FINANCE)

To,

Shri. K. M. Chandrasekhar IAS (Rtd.), Former Cabinet Secretary, Government of India.

Dr. D. Narayana, Former Director, GIFT.

Dr. Veeramani, Director, CDS.

The Accountant General (A&E), Kerala, Thiruvananthapuram.

The Accountant General (Audit-II), Kerala, Thiruvananthapuram.

PA to Additional Chief Secretary (Finance).

GAD (SC) Department (vide Cabinet Decision O.A. Item No. 14 dated 18.05.2026).

Nodal Officer www.finance.kerala.gov.in

Stock File/Office Copy (E 3509065)

Forwarded/By order

Accounts Officer

16
20/5/26

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

കേരള സർക്കാർ

സംഗ്രഹം

പദ്ധതി നിർവഹണ വിലയിരുത്തൽ നിരീക്ഷണ വകുപ്പ് - വിഷൻ 2031 ലക്ഷ്യങ്ങൾ അംഗീകരിച്ചും അതിന് വകുപ്പുകളെ ചുമതപ്പെടുത്തിയും ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

പദ്ധതി നിർവഹണ വിലയിരുത്തൽ നിരീക്ഷണ വകുപ്പ്

സ.ഉ.(കൈ) നം.3/2026/PIE&MD തീയതി,തിരുവനന്തപുരം, 22-05-2026

ഉത്തരവ്

സമയബന്ധിതമായുള്ള ലക്ഷ്യപ്രാപ്തിക്കായി ഇതോടൊപ്പം **"വിഷൻ 2031" എന്ന പേരിൽ** ഉൾപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള ഇന്ദിര ഗ്യാരന്റി (ആറിനങ്ങൾ), സ്വപ്ന പദ്ധതികൾ (അഞ്ചിനങ്ങൾ) എന്നിവ ഉൾപ്പടെ 1291 ഇന ലക്ഷ്യങ്ങൾക്ക് സർക്കാർ അംഗീകാരം നൽകി ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

കൂടാതെ, വിഷൻ 2031 ലക്ഷ്യങ്ങൾ സാക്ഷാത്ക്കരിക്കുന്നതിന്, അതാത് വിഷയങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് ചുമതലപ്പെട്ട ഭരണ വകുപ്പുകൾ (Anchor Departments) ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുകളുമായി കൂടിയാലോചിച്ച് നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്. ഇതിനായുള്ള ഏകോപന ചുമതല പദ്ധതി നിർവ്വഹണ, വിലയിരുത്തൽ, നിരീക്ഷണ വകുപ്പിനായിരിക്കും.

വിഷൻ 2031 ലക്ഷ്യങ്ങളിലെ ഒരോ ഇനവും നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് നിലവിൽ ചുമതലപ്പെടുത്തിയിട്ടുള്ള വകുപ്പുകളുടേയും അനുബന്ധ വകുപ്പുകളുടേയും പട്ടിക ഇതോടൊപ്പം ചേർത്തിട്ടുണ്ട്.

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)
ഡോ. വീണ എൻ മാധവൻ ഐ എ എസ്
സെക്രട്ടറി

പകർപ്പ് -

എല്ലാ ഭരണ വകുപ്പുകൾക്കും
എല്ലാ വകുപ്പ് മേധാവികൾക്കും (ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ ഭരണ വകുപ്പുകൾ മുഖേന)
പ്രിൻസിപ്പൽ അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ(എ&ഇ/ആഡിറ്റ്) കേരള, തിരുവനന്തപുരം

പൊതുഭരണ (എസ് സി) വകുപ്പ് (20.05.2026 ലെ മന്ത്രിസഭായോഗ തീരുമാനം ഇനം നം.16 O.A)

വിവര പൊതുജനസമ്പർക്ക വകുപ്പ്(വെബ് സൈറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിന്)

പി.ഐ.ഇ.എം.ഡി വകുപ്പ് സെക്രട്ടറിയുടെ പി.എ ക്ക്

പി.ഐ.ഇ.എം.ഡി വകുപ്പ് ഡയറക്ടറുടെ പി.എ ക്ക്

കരുതൽ ഫയൽ / ഓഫീസ് കോപ്പി

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

Signed by
Devi K G
സെക്ഷൻ ഓഫീസർ
Date: 22-05-2026 17:43:13

I. ഇന്ദിര ഗ്യാരണ്ടി			
Sl No	Statement	Anchor Dept	Other Depts
1	സ്ത്രീകൾക്ക് KSRTC ബസുകളിൽ സൗജന്യ യാത്ര	Transport & Aviation	Finance, Women & Child
2	കോളേജ് വിദ്യാർഥിനികൾക്ക് ₹1000 പ്രതിമാസ ധനസഹായം	Higher Education	Finance, Women & Child
3	ക്ഷേമ പെൻഷനുകൾ ₹3000 ആയി വർധിപ്പിക്കും	Local Self Government	Finance
4	എല്ലാ കുടുംബങ്ങൾക്കും 25 ലക്ഷം രൂപ വരെയുള്ള ഉമ്മൻ ചാണ്ടി ആരോഗ്യ ഇൻഷുറൻസ്	Health & Family Welfare	Finance
5	യുവജനങ്ങൾക്ക് ബിസിനസ് ആരംഭിക്കുന്നതിന് പലിശ രഹിത വായ്പ 5 ലക്ഷം രൂപ	Industries & Commerce	Finance, Sports & Youth Affairs, Tax
6	മുതിർന്ന പൗരന്മാരുടെ ക്ഷേമത്തിനായി പ്രത്യേക വകുപ്പ്	General Administration	P&ARD, Social Justice

സ്വപ്ന പദ്ധതികൾ			
Sl No	Statement	Anchor Dept	Other Depts
7	മിഷൻ സമുദ്ര – കേരളത്തിന്റെ 600 കിലോമീറ്റർ തീരദേശം, 44 നദികൾ, 34 തടാകങ്ങൾ, നാല് അന്താരാഷ്ട്ര വിമാനത്താവളങ്ങൾ, മലനാട്, ഇടനാട് മേഖലകളിലെ സമഗ്ര സാധ്യതകൾ സംയോജിപ്പിച്ച് അഞ്ചുവർഷത്തിനുള്ളിൽ കേരളത്തെ ലോക മാരിടൈം ഭൂപടത്തിൽ ശക്തമായ സാന്നിധ്യമായി ഉയർത്തുന്ന സാധ്യതകളുടെ "മിഷൻ സമുദ്ര" നടപ്പിലാക്കും. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി വൻകിട ചെറുകിട തുറമുഖങ്ങളെ ബന്ധിപ്പിച്ച് ഘട്ടംഘട്ടമായി ജലഗതാഗത സംവിധാനം വികസിപ്പിക്കും. ആദ്യഘട്ടത്തിൽ കാര്യക്ഷമമായ ചരക്ക് ഗതാഗതം, തുടർന്ന് ജനങ്ങൾക്ക് സൗകര്യപ്രദമായ യാത്രാ സേവനങ്ങൾ, അവസാന ഘട്ടത്തിൽ ജലാശയങ്ങളുമായി ബന്ധിപ്പിച്ച് ഏകീകൃത നെറ്റ്‌വർക്ക് സ്ഥാപിക്കും.	Coastal shipping & Inland Navigation	Transport & Aviation, Water Resources

8	വ്യോമയാന വികസനം കേരളത്തിന്റെ സമഗ്ര വ്യോമയാന വികസനത്തിനായി സംസ്ഥാനത്ത് ഫുൾ-ഫ്ലൈറ്റ് സിമുലേറ്ററുകളോടെയുള്ള ആധുനിക പൈലറ്റ് പരിശീലനം, ഏവിയേഷൻ സ്റ്റാഫ് ട്രെയിനിങ് അടക്കം നടത്തുന്ന ഏവിയേഷൻ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട്, കൊച്ചി വിമാനത്താവളത്തിൽ രണ്ടാം ഘട്ട റൺവേ നിർമ്മാണം, എയർപോർട്ട് സാമ്പത്തിക മേഖലകൾ, സ്വതന്ത്ര വ്യാപാര ഗോഡൗൺ മേഖലകൾ, കണ്ണൂർ വിമാനത്താവളത്തിൽ റൺവേ, ടെർമിനൽ, ഏപ്രൺ വികസനം, വിമാനങ്ങളുടെ പരിപാലനം, അറ്റകുറ്റപ്പണി, സമഗ്രപരിശോധനയ്ക്കായി MRO (Maintenance, Repair, and Operations) കേന്ദ്രങ്ങൾ, ലോജിസ്റ്റിക്സ് പാർക്കുകൾ, പുതിയ വിമാന സർവീസുകൾക്ക് പിന്തുണ നൽകാൻ റൂട്ട് ഡെവലപ്മെൻറ് ആൻഡ് കണക്റ്റിവിറ്റി ഫണ്ട് അടക്കമുള്ള ഹ്രസ്വകാല – ദീർഘകാല പദ്ധതികൾക്ക് രൂപം നൽകും.	Transport & Aviation	Finance
9	എം.എസ്.എം.ഇ സംരംഭങ്ങൾ – 100 കോടിയിലധികം വാർഷിക വരുമാന ശേഷിയുള്ള പതിനായിരത്തോളം എം.എസ്.എം.ഇ സംരംഭങ്ങൾ സംസ്ഥാനമൊട്ടാകെ ആരംഭിക്കുന്നതിന് അവശ്യമായ സഹായം നൽകുന്ന സമഗ്ര പദ്ധതിക്ക് രൂപം നൽകും. സംരംഭകർക്ക് ആവശ്യമായ മൂലധന പിന്തുണ നൽകുന്നതിനായി റിവോൾവിങ് ഫണ്ട്, ടെക്നോളജി ഫണ്ട്, ചാലഞ്ച് ഫണ്ട് എന്നിവ ലഭ്യമാക്കും. സാങ്കേതികവും മാനേജ്മെന്റുമായി ബന്ധപ്പെട്ട മേഖലകളിൽ വിദഗ്ധ മാർഗ്ഗനിർദേശം നൽകുന്നതിനായി ടെക്നോ-മെന്റർ, മാനേജ്-മെന്റർ മാരുടെ സഹായം ഉറപ്പാക്കും.	Industries & Commerce	Electronics & Information Technology, Finance

10	ജോബ് വാച്ച് ടവർ – അന്താരാഷ്ട്ര തൊഴിൽ മാർക്കറ്റിൽ ജോലിയുടെ സ്വഭാവം മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. മാറുന്ന ജോലിയിലെ സ്വഭാവം പഠിക്കാനും, അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയിൽ മാറ്റങ്ങൾ വരുത്താനും വിദഗ്ധർ അടങ്ങുന്ന "ജോബ് വാച്ച് ടവർ" രൂപീകരിക്കും.	Labour & Skill	Higher Education
11	വയനാട് ട്രൈബൽ യൂണിവേഴ്സിറ്റി – വയനാട് ജില്ലയിലെ ആദിവാസി സമൂഹത്തിന്റെ വിദ്യാഭ്യാസ, സാംസ്കാരിക, സാമൂഹിക പുരോഗതിയെ ലക്ഷ്യമാക്കി ആധുനിക സൗകര്യങ്ങളോട്ടുകൂടിയ "ട്രൈബൽ യൂണിവേഴ്സിറ്റി" സ്ഥാപിക്കും	Higher Education	Scheduled Tribe

II. ലക്ഷ്യങ്ങൾ			
Sl No	Statement	Anchor Dept	Other Depts
1. സാമൂഹിക സുരക്ഷയും, തുല്യതയും			
12	സാമൂഹിക സുരക്ഷാ പെൻഷൻ ഔദാര്യത്തിനു പകരം അവകാശമാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും. അർഹരായവർക്ക് പെൻഷൻ ഉറപ്പാക്കാൻ നിയമം നടപ്പിലാക്കും. ക്ഷേമ പെൻഷൻ 3000 രൂപയാക്കും. ശമ്പള കമ്മിഷൻ മാതൃകയിൽ ക്ഷേമ പെൻഷൻ കമ്മീഷൻ രൂപീകരിക്കും.	Local Self Government	Finance
13	ഏറ്റവും ദാരിദ്ര്യം അനുഭവിക്കുന്നവരെ കണ്ടെത്തി "ആശ്രയ" പദ്ധതി കാലോചിതമായി പരിഷ്കരിച്ച് അതിൻറെ രണ്ടാംഘട്ടമായ നവ ആശ്രയ ആരംഭിക്കും.	Local Self Government	
14	മഞ്ഞ(അന്ത്യോദയ), പിങ്ക് റേഷൻ കാർഡ് ഉടമകളുടെ ദാരിദ്ര്യം നിർമ്മാർജനം ചെയ്യാനും ലഘൂകരിക്കാനും പ്രത്യേക കർമ്മ പദ്ധതിക്ക് രൂപം നൽകും.	Local Self Government	Food & Civil Supplies
15	വിശപ്പ് രഹിത കേരളം ഉറപ്പാക്കാൻ എറണാകുളത്ത് കോർപറേഷൻ ഭരണസമിതി നടപ്പിലാക്കിയതു പോലെ കുറഞ്ഞ നിരക്കിൽ ഭക്ഷണം നൽകുന്ന ഇന്ദിര കാന്റീൻ ആരംഭിക്കും.	Local Self Government	Food & Civil Supplies
16	അർഹരായവർക്കെല്ലാം പ്രയോറിറ്റി റേഷൻ കാർഡ് നൽകും. പ്രത്യേക സാഹചര്യങ്ങളിലും പ്രത്യേക മേഖലകളിലും അർഹരായ ജനവിഭാഗങ്ങൾക്ക് സൗജന്യ റേഷൻ പുനഃസ്ഥാപിക്കും.	Food & Civil Supplies	
17	തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയുടെ വേതനവും തൊഴിൽ ദിനങ്ങളും വർധിപ്പിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Local Self Government	

18	ഒറ്റപ്പെടൽ അനുഭവിക്കുന്ന മുതിർന്നവർക്കായി പ്രത്യേക പദ്ധതികൾക്ക് രൂപം നൽകും. ഇവർക്കായി അടഞ്ഞു കിടക്കുന്ന വീടുകൾ, കാട്ടുപിടിച്ച വസ്തു വകകളും ഫലപ്രദമായി ഉപയോഗപ്പെടുത്താനുള്ള പ്രത്യേക നടപടികൾക്ക് രൂപം നൽകും.	Local Self Government	Social Justice
19	"യുവ ശക്തി നാടിൻ സമ്പത്ത്"-യുവാക്കൾക്ക് വേണ്ടിയുള്ള വിവിധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി പദ്ധതി വിഹിതത്തിന്റെ 5 ശതമാനം നീക്കി വയ്ക്കും. യുവാക്കൾക്ക് കുടുംബശ്രീ മോഡൽ 'യുവശ്രീ' സംഘങ്ങൾ ആരംഭിക്കാൻ നടപടി.	Sports & Youth Affairs	Planning & Economic Affairs
20	വയോജനങ്ങൾക്ക് സേവനങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കാൻ സർക്കാർ അംഗീകൃത പഞ്ചായത്ത് വോളണ്ടിയർമാരെ നിയമിക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും. വയോജനങ്ങൾക്ക് സേവനം ലഭ്യമാക്കാൻ ആരംഭിക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് സഹായം നൽകും.	Local Self Government	Social Justice
21	ഭിന്നശേഷിക്കാർക്ക് സാമൂഹ്യ സുരക്ഷാ പെൻഷൻറെ 25% കൂടുതൽ നൽകണം എന്ന 2016 ലെ അവകാശ നിയമത്തിലെ വ്യവസ്ഥ നടപ്പിലാക്കും.	Local Self Government	Social Justice
22	ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വിഭാഗത്തോടുള്ള അവഗണന അവസാനിപ്പിക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും. ട്രാൻസ്ജെൻഡർ വിഭാഗത്തിന് വേണ്ടി ആരോഗ്യ ഇൻഷ്വറൻസ്, പി.എസ്.സി സംവരണം, പാർപ്പിട പദ്ധതി അടക്കമുള്ള പ്രത്യേക വികസന പാക്കേജ് നടപ്പിലാക്കും.	Social Justice	P&ARD, Local Self Government
23	അർഹമായ സ്പെഷ്യൽ സ്കൂളുകൾക്ക് എയ്ഡഡ് പദവി നൽകാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Social Justice	General Education, Finance
24	തമിഴ്, കന്നഡ അടക്കമുള്ള ഭാഷ ന്യൂനപക്ഷങ്ങളുടെ അവകാശങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Cultural Affairs	General Administration

25	നിർദ്ധനരായ രോഗികൾക്ക് സഹായം എത്തിക്കാൻ കാരുണ്യ ബെനവലെൻറ് ഫണ്ട് പദ്ധതി, ശ്രുതി തരംഗം, സ്നേഹപൂർവ്വം, സ്നേഹസ്പർശം, താലോലം, കാൻസർ സുരക്ഷാ, സ്നേഹ സാന്ത്വനം, പകൽവീട്, വയോമിത്രം, ആശ്വാസകിരണം, സുകൃതം അടക്കമുള്ള പദ്ധതികൾ പുനരാരംഭിക്കും. ഇവ സംയോജിപ്പിച്ച് ഉമ്മൻ ചാണ്ടി കാരുണ്യ	Health & Family Welfare	Local Self Government, Social Justice, Finance
2. ക്ഷേമ പദ്ധതികൾ			
26	മത്സ്യബന്ധന ബോട്ടുകൾ, കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി അടക്കമുള്ള യാത്രാ ബസുകൾ, ഓട്ടോറിക്ഷ തൊഴിലാളികൾ, ഉടമസ്ഥർ ഓടിക്കുന്ന ടാക്സികൾ എന്നിവയ്ക്ക് സംസ്ഥാന നികുതിയിൽ നിന്നും ഇന്ധന സബ്സിഡി ലഭ്യമാക്കും.	Transport & Aviation	Fisheries, Finance
27	അച്ഛനമ്മമാർ നഷ്ടപ്പെട്ട കുട്ടികളെ തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ സഹായത്തോടെ സർക്കാർ ഏറ്റെടുക്കും.	Women & Child	Local Self Government
28	ആശാ വർക്കർമാരുടെ ദിവസ വേതനം കുറഞ്ഞത് 700 രൂപയാക്കും.	Health & Family Welfare	
29	അംഗനവാടി തൊഴിലാളികൾ, ആശ, സ്കൂൾ പാചക തൊഴിലാളികൾ അടക്കമുള്ള സ്കീം തൊഴിലാളികളുടെ വേതനം കാലോചിതമായി പരിഷ്ക്കരിക്കും. ഇവരുടെ ആരോഗ്യ ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ ഉറപ്പുവരുത്തും. ക്ഷേമനിധി, ഇ.എസ്.ഐ, പെൻഷൻ അനുകൂല്യങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	P&ARD	Women & Child, General Education, Health & Family Welfare
30	പ്രീ പ്രൈമറി അധ്യാപകരുടെ സേവന വേതന വ്യവസ്ഥകൾ പരിഷ്ക്കരിക്കും.	General Education	Finance
31	നാഷണൽ സേവിങ്സ് സ്കീം ഏജന്റുമാരുടെയും മഹിളാ പ്രധാൻ ഏജന്റുമാരുടെയും വരുമാന വർധനവിന് ഉചിതമായ നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളും.	Finance	
32	തൊഴിലുറപ്പ് തൊഴിലാളികൾക്ക് ആരോഗ്യ പരിരക്ഷ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനും വരുമാന വർദ്ധനവിനും നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Local Self Government	Health & Family Welfare, Labour & Skill

33	സെറിബ്രൽ പാൾസി രോഗമുള്ള കുട്ടികൾക്ക് പ്രത്യേക ആനുകൂല്യങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കും.	Health & Family Welfare	Women & Child, Social Justice
34	സംസ്ഥാനത്ത് ബി.പി.എൽ കുടുംബങ്ങളിലെ രോഗികൾക്കുള്ള ഡയാലിസിസ് സൗജന്യമാക്കും. ഡയാലിസിസ് രോഗികൾക്കുള്ള തുടർചികിത്സ കുറഞ്ഞ നിരക്കിൽ ലഭ്യമാക്കും.	Health & Family Welfare	Finance
35	ദേശീയ പാത, റോഡ് വികസനം എന്നിവ മൂലം വ്യാപാരവും തൊഴിലും നഷ്ടപ്പെടുന്ന കുടുംബങ്ങളെ പുനരധിവസിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കും	Revenue & Disaster Management	Industries & Commerce, Labour & Skill, Local Self Government
36	അന്തർ സംസ്ഥാന തൊഴിലാളികളുടെ സാമൂഹ്യ സുരക്ഷ ഉറപ്പുവരുത്താൻ തൊഴിൽ, ഹെൽത്ത് കാർഡുകൾ നിർബന്ധമാക്കും.	Labour & Skill	Health & Family Welfare
37	മോട്ടോർ വാഹനങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതിന് ഭിന്നശേഷിക്കാർക്ക് പ്രത്യേക ഗ്രാന്റുകളും വായ്പകളും ലഭ്യമാക്കും.	Social Justice	Finance, Local Self Government
38	അർഹരായ കുട്ടികൾക്ക് ഇന്ത്യയിലും വിദേശത്തും പഠനത്തിന് കെ.ആർ. നാരായണൻ സ്കോളർഷിപ്പ്, ലോൺ എന്നിവ ലഭ്യമാക്കും.	Higher Education	Finance
39	സർക്കസ്, ഗാനമേള, ലൈറ്റ് ആൻഡ് സൗണ്ട് മുതലായ മേഖലകളിലെ തൊഴിലാളികൾക്ക് പ്രത്യേക പാക്കേജ് നടപ്പിലാക്കും.	Labour & Skill	Cultural Affairs, Finance
40	ക്ഷേത്രങ്ങളിലും മറ്റു ഉത്സവങ്ങളിലും കലാപരിപാടികൾ അവതരിപ്പിക്കുന്ന കലാകാരന്മാർക്കും, മൈക്ക് ഓപ്പറേറ്റർമാർക്കും രാത്രി 10 മണിക്ക് ശേഷം മൈക്കുകൾ പ്രവർത്തിപ്പിക്കാൻ സാധിക്കാത്ത അവസ്ഥ പ്രതിസന്ധി സൃഷ്ടിച്ചിരിക്കുകയാണ്. പ്രസ്തുത വ്യവസ്ഥയിൽ മാറ്റം വരുത്തി പ്രതിസന്ധി പരിഹരിക്കാൻ നിയമപരമായ ഇടപെടൽ നടത്തും.	Home & Vigilance	
41	അങ്കണവാടിയിലെ കുട്ടികൾക്ക് ത്രൈമാസികമായി മെഡിക്കൽ ചെക്കപ്പിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Women & Child	Health & Family Welfare

42	സംസ്ഥാനത്തെ ഓട്ടോ, ടാക്സി തൊഴിലാളികൾക്ക് പ്രത്യേക അപകട ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കും.	Labour & Skill	Finance, Transport & Aviation
43	അഗതി മന്ദിരങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേക ഗ്രാന്റും സൗജന്യ റേഷനും ലഭ്യമാക്കും	Social Justice	Finance, Food & Civil Supplies
44	സ്പെഷൽ സ്കൂളുകളിൽ പഠിക്കുന്ന വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ഗ്രാന്റ് ലഭ്യമാക്കും. ഇവർക്ക് റേഷൻ, പഞ്ചസാര എന്നിവ സൗജന്യമാക്കും.	Social Justice	Food & Civil Supplies, Finance, General Education
45	എൻഡോസൾഫാൻ ബാധിതർക്ക് അർഹമായ എല്ലാ ആനുകൂല്യങ്ങളും ലഭ്യമാക്കും. ദുരിത ബാധിതരായ കുടുംബങ്ങളെ സർക്കാർ ഏറ്റെടുക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Social Justice	
46	വിവാഹ മോചിതരായ പുനർവിവാഹം ചെയ്യാത്ത അർഹരായ സ്ത്രീകൾക്ക് ധനസഹായം ലഭ്യമാക്കും.	Social Justice	Finance
47	മുതിർന്ന പൗരന്മാർക്ക് വിശ്രമിക്കാനും സാമൂഹിക ഇടപെടലുകൾക്കും വെൽനസ് പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും വേണ്ടിയുള്ള കമ്മ്യൂണിറ്റി ഹബ്ബുകളായി വിനോദ കേന്ദ്രങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കും. മുതിർന്ന പൗരന്മാർക്ക് വയോജന പാർക്കുകളും പകൽ വീടുകളും ഫിറ്റ്നസ് സെന്ററുകളും ഒരുക്കും. സഹകരണ മേഖല/സി.എസ്.ആർ സഹായത്തോടെ ഷെൽട്ടർ ഹോം അടക്കമുള്ള സീനിയർ സിറ്റിസൺ വില്ലേജുകൾ സ്ഥാപിക്കും.	Social Justice	Local Self Government, Co-operation Department
48	റേഷൻ റീട്ടെയിൽ വ്യാപാരികളുടെയും സെയിൽസ്മാന്മാരുടെയും സേവന വേതന ഘടന കാലോചിതമായി പരിഷ്കരിക്കും.	Food & Civil Supplies	Finance
49	ഓൺലൈൻ പ്ലാറ്റ്ഫോം തൊഴിലാളികളുടെ ഉന്നമനത്തിനായി പ്രത്യേക പദ്ധതികൾക്ക് രൂപം നൽകും.	Labour & Skill	
50	കൊച്ചുകുട്ടികൾക്കെതിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങൾക്കെതിരെ കർശന നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളാൻ പ്രത്യേക ടാസ്ക് ഫോഴ്സും കൂടുതൽ കോടതികളും രൂപീകരിക്കും.	Home & Vigilance	Women & Child

51	ഉമ്മൻ ചാണ്ടി ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതിയുടെ ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ അധികരിക്കാൻ സാധ്യതയുള്ള ലിവർ, കിഡ്നി മാറ്റിവയ്ക്കൽ, എസ്.എം.എ. രോഗം (സ്പൈനൽ മസ്കുലാർ അട്രോഫി), കൃത്രിമ കൈകാലുകൾ ലഭ്യമാക്കൽ അടക്കമുള്ള ചികിത്സയ്ക്കും തുടർചികിത്സകൾക്കുമായി വിവിധ സംഘടനകളുമായി ചേർന്ന് പദ്ധതികൾക്ക് രൂപം നൽകും. ഇതിനായി പ്രത്യേക നിധി രൂപീകരിക്കും.	Health & Family Welfare	Finance
52	അപകടത്തിൽപ്പെടുന്നവരെ ആശുപത്രികൾ എത്തിക്കുന്ന സുമനസുകൾക്ക് പ്രോത്സാഹനം നൽകുന്ന "ഗുഡ് സമരിറ്റൻ നിയമം" പൂർണതോതിൽ നടപ്പിലാക്കും.	Health & Family Welfare	Transport & Aviation
53	കേരളത്തിലെ അക്ഷയ കേന്ദ്രങ്ങളുടെ നിലനിൽപ്പും സംരക്ഷണവും ഉറപ്പ് വരുത്തും. അക്ഷയ കേന്ദ്രങ്ങൾക്ക് നിയമപരമായ പരിരക്ഷ നൽകി സംരക്ഷിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Electronics & Information Technology	
54	ഈറ്റ, കാട്ടുവള്ളി, തഴ തൊഴിലാളികളുടെ ഉന്നമനത്തിനായി പ്രത്യേക പദ്ധതികൾക്ക് രൂപം നൽകും.	Labour & Skill	Industries & Commerce
55	കാഴ്ച പരിമിതിയുള്ള കുട്ടികൾക്ക് സംസ്ഥാന സർക്കാർ നൽകിവരുന്ന ബോർഡിങ് ഗ്രാന്റ് വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Social Justice	General Education, Finance
56	സ്പെഷൽ സ്കൂളുകൾക്കുള്ള ഗ്രാന്റുകൾ വർദ്ധിപ്പിക്കാനും ഗ്രാന്റുകൾ സമയ ബന്ധിതമായി നൽകാനും നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Social Justice	General Education, Finance
57	കേരളത്തിലെ മാനസികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളിലെയും അനാഥ അഗതി വൃദ്ധ മന്ദിരങ്ങളിലെയും അന്തേവാസികൾക്ക് പെൻഷൻ നൽകാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Social Justice	Finance, Local Self Government
58	അർദ്ധ സൈനിക, വിമുക്തഭടന്മാരുടെയും ആശ്രിതരുടേയും സമഗ്ര ക്ഷേമം നടപ്പാക്കാനായി കേന്ദ്രസർക്കാർ 2013ൽ സംസ്ഥാനത്തിന് നൽകിയ നിർദേശങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കും.	Sainik Welfare	

59	സംസ്ഥാനത്തെ കുറി, ചിട്ടി സംഘങ്ങളുടെ പ്രതിസന്ധി പരിഹരിക്കാൻ നികുതി കുറയ്ക്കാൻ കേന്ദ്രസർക്കാരിൽ സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തും.	Tax	
60	അഡ്വക്കേറ്റ്/ക്ലാർക്ക് വെൽഫെയർ ഫണ്ട് ആനുകൂല്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും. വെൽഫെയർ ഫണ്ടിൽ നിന്നും വിവാഹം, അസുഖം അടക്കമുള്ള അടിയന്തരഘട്ടങ്ങളിൽ പി.എഫ് മാതൃകയിൽ വായ്പ ലഭ്യമാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Law	Finance
61	ക്ഷേമനിധി ബോർഡുകളുടെ പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമാക്കാനും കുടിശ്ശികകൾ സമയ ബന്ധിതമായി നൽകാനും പെൻഷനും മറ്റ് അനുകൂല്യങ്ങളും സമയബന്ധിതമാക്കാനും നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും	Labour & Skill	
62	പാലിയേറ്റീവ്, ജെറിയാട്രിക് കെയർ എന്നിവയ്ക്ക് പ്രതേക പദ്ധതികളിലൂടെ മുൻഗണന നൽകും.	Health & Family Welfare	Social Justice
63	കിടപ്പ് രോഗികൾക്ക് പ്രത്യക സഹായം ലഭ്യമാക്കും.	Health & Family Welfare	Social Justice
64	കേരളത്തിൽ പാവപ്പെട്ടവർക്ക് കുറഞ്ഞ ചിലവിൽ വിവാഹം നടത്താൻ ആധുനിക സൗകര്യങ്ങളുള്ള “സ്നേഹ സുമംഗലി” വിവാഹ മണ്ഡപങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Local Self Government	
65	മാധ്യമ പ്രവർത്തകർക്ക് ആരോഗ്യ പരിരക്ഷ അടക്കം നൽകാൻ ഉതകുന്ന മീഡിയ വെൽഫെയർ ബോർഡ് സ്ഥാപിക്കും.	Information & Public relations	
66	സിംഗിൾ മദർ പെൻഷൻ നടപ്പിലാക്കും.	Women & Child	Local Self Government
67	ലോട്ടറി മേഖലയിലെ തൊഴിലാളികളുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കാൻ സർക്കാർ ഇടപെടൽ ഉറപ്പാക്കും; കാരുണ്യ ലോട്ടറി മാതൃക വിപുലീകരിച്ച് പുതിയ ക്ഷേമ ലോട്ടറികൾ ആരംഭിക്കും.	Tax	
68	ലോട്ടറി കച്ചവടം നടത്തുന്ന ഭിന്നശേഷിക്കാരുടെ ക്ഷേമം ഉറപ്പാക്കാൻ പ്രത്യേക നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Tax	Social Justice

69	കോടതി വിധി പ്രകാരം അനാഥാലയം, അഗതി മന്ദിരം എന്നിവയിൽ താമസിപ്പിക്കുന്ന 18 വയസിൽ താഴെയുള്ള കുട്ടികൾക്ക് ഗ്രാന്റ് ഉറപ്പാക്കും.	Social Justice	Finance
70	ആന്തരിക അവയവങ്ങൾക്ക് തകരാറുള്ള വ്യക്തികൾ, ടൈപ്പ്1 ഡയബറ്റിക്സ് ബാധിച്ച കുട്ടികൾ എന്നിവരെ ഭിന്നശേഷി വിഭാഗത്തിൽപ്പെടുത്താൻ കേന്ദ്ര സർക്കാരിൽ സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തും.	Social Justice	Health & Family Welfare
71	തുടർ വിദ്യാഭ്യാസ സാക്ഷരത പ്രേരക്മാരുടെ വേതന വർദ്ധനവ് വരുത്തുകയും ജോലി ഭാരം ലഘൂകരിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്യും. പെൻഷൻ, ഇൻഷുറൻസ് അനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും. ബ്ലോക്ക്, പഞ്ചായത്ത് പ്രേരക്മാരുടെ വേതനം ഏകീകരിക്കും.	General Education	Local Self Government
72	കമ്മ്യൂണിറ്റി കിച്ചൺ വിപുലീകരിക്കും.	Local Self Government	Food & Civil Supplies
73	സ്വകാര്യ ബസ് മേഖലയെ ഒരു വ്യവസായമായി അംഗീകരിച്ചുകൊണ്ട് മറ്റു വ്യവസായങ്ങൾക്ക് സർക്കാർ നൽകിവരുന്ന ആനുകൂല്യങ്ങൾ സംസ്ഥാനത്തെ പ്രൈവറ്റ് ബസ് ഉടമകൾക്കും നൽകാനും ത്രൈമാസ നികുതി ഇനത്തിൽ ഇളവ് നൽകാനും നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Transport & Aviation	Finance
74	ടൈപ്പ് വൺ പ്രമേഹ രോഗബാധിതരായ കുട്ടികൾക്ക് ഗുണമേന്മയുള്ള ഇൻസുലിനുകൾ നൽകാനും, ബ്രിട്ടിൽ ഡയബറ്റിക്കായ കുട്ടികൾക്ക് ഇൻസുലിൻ പമ്പ് നൽകുവാനും, കൂടുതൽ വെല്ലുവിളികൾ നേരിടുന്ന കുട്ടികൾക്ക് കണ്ടിന്വസ് ഗ്ലൂക്കോസ് മോണിറ്ററിംഗ് സെൻസർ നൽകുവാനും നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Health & Family Welfare	

75	മിഠായി പദ്ധതിയുടെ ടെക്നിക്കൽ കമ്മിറ്റിയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് കാലോചിതമായ മാറ്റങ്ങൾ കൊണ്ടുവരാനും പദ്ധതിക്കായി വകയിരുത്തിയ തുക വക മാറ്റി ചെലവഴിക്കുന്നത് തടയാനും, എല്ലാ ജില്ലകളിലും മിഠായി സാറ്റലൈറ്റ് സെൻററുകളിൽ എൻഡോ ക്രൈൻ ഡോക്ടർമാരുടെ സേവനം നൽകുവാനുള്ള ക്രമീകരണങ്ങൾ നടത്തും.	Health & Family Welfare	
76	ഓൺലൈൻ ടാക്സി സംവിധാനങ്ങളുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ പഠിച്ച് പരിഹാര നടപടി സ്വീകരിക്കും. ഓൺലൈൻ ടാക്സി കസ്റ്റമർ കെയർ 24/7 ആക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Transport & Aviation	
77	ഹരിത കർമ്മസേനാംഗങ്ങൾക്ക് ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ ഉറപ്പാക്കും.	Local Self Government	
78	ഹരിത കർമ്മ സേനയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട Material collection facility കൾ കൂടുതൽ ശാസ്ത്രീയമാക്കാനും മാലിന്യങ്ങൾ നീക്കം ചെയ്യുന്നതിന് വാഹന സൗകര്യം ഏർപ്പെടുത്താനും നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Local Self Government	
79	തൊഴിലുറപ്പ് തൊഴിലാളികളുടെ ഹാജർ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനായി ഫോട്ടോ എടുക്കുന്ന രീതി മൂലം അവർ നേരിടുന്ന ബുദ്ധിമുട്ട് പരിഹരിക്കാൻ ഹാജർ പ്രക്രിയ ലഘൂകരിക്കാൻ ആവശ്യമായ ഇടപെടൽ നടത്തും.	Local Self Government	
80	പാചക/കാറ്ററിംഗ് തൊഴിലാളികളുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ പഠിച്ച പരിഹരിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Labour & Skill	
81	പ്രതിസന്ധി നേരിടുന്ന സർക്കാർ കരാറുകാരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Finance	
82	അയ്യങ്കാളി തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിൽ 100 തൊഴിൽ ദിനങ്ങൾ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതാണ്. മാർഗനിർദ്ദേശങ്ങളിൽ ആവശ്യമായ ഭേദഗതികൾ വരുത്തും.	Local Self Government	

83	ഗുരുതരമായ രോഗബാധിതർക്ക് രോഗത്തിന്റെ ലക്ഷണങ്ങളിൽ നിന്നും, വേദനയിൽ നിന്നും, സമ്മർദത്തിൽ നിന്നും ആശ്വാസം നൽകുന്നതിനുള്ള പാലിയേറ്റിവ് കെയർ പരിചരണത്തിന് കൂടുതൽ ഊന്നൽ നൽകും.	Health & Family Welfare	Local Self Government
84	രോഗിയുടെയും കുടുംബത്തിന്റെയും ജീവിത നിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തുകയെന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ പ്രവർത്തിക്കുന്ന പാലിയേറ്റീവ് കെയർ സംവിധാനങ്ങളെ ഗ്രേഡ് ചെയ്യുകയും ആവശ്യമായ സഹായങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യും.	Health & Family Welfare	Local Self Government
85	ഭിന്നശേഷി നിയമനത്തിനായി നിശ്ചിത തസ്തികകൾ മാറ്റി വെച്ചിട്ടുള്ള എല്ലാ മാനേജ്മെന്റുകൾക്കും കിഴിലുള്ള എയ്ഡഡ് സ്കൂൾ അദ്ധ്യാപക നിയമനങ്ങൾക്ക് അംഗീകാരം നൽകാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	General Education	Social Justice
86	സർക്കാർ സ്കൂളുകളിൽ സേവനമനുഷ്ഠിക്കുന്ന ഭിന്നശേഷി വിദ്യാർത്ഥികളെ പഠിപ്പിക്കുന്ന അർഹരായ സ്പെഷ്യൽ എജ്യൂക്കേറ്റർമാരുടെ നിയമനം കോടതി വിധികൾക്ക് അനുസൃതമായി സ്ഥിരപ്പെടുത്തുകയും, പുതിയ തസ്തികകൾ സൃഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്യും.	General Education	Social Justice, Finance
87	ഭയാനകമായ രീതിയിൽ വർദ്ധിക്കുന്ന ഗാർഹിക കൊലപാതകങ്ങളുടെ പ്രധാന കാരണങ്ങളിൽ ഒന്നായ മാനസികാരോഗ്യ തകർച്ച പരിഹരിക്കാൻ ഉചിതമായ സോഷ്യൽ വർക്ക് പ്രൊഫഷണലുകളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പരിഹാര നടപടികൾ ആരംഭിക്കും. മാനസിക ഉല്ലാസത്തിന് പ്രത്യേക പരിപാടികൾ നടപ്പിലാക്കും.	Health & Family Welfare	Social Justice
88	കിടപ്പിലായ രോഗികൾക്കും, ചലന ശേഷി ഇല്ലാത്ത ഭിന്നശേഷിക്കാർക്കും റേഷൻ വീട്ടിലെത്തിച്ച് നൽകും.	Food & Civil Supplies	Local Self Government, Social Justice
89	24X7 സീനിയർ സിറ്റിസൺ ഹെൽപ്പ്ലൈൻ എല്ലാ ജില്ലകളിലും ആരംഭിക്കും. ഇതുവഴി ആംബുലൻസ്, പോലീസ്, സോഷ്യൽ വർക്കർ സേവനങ്ങൾ 30 മിനിറ്റിനകം ലഭ്യമാക്കും.	Social Justice	Health & Family Welfare, Home & Vigilance

90	കേരളത്തിലെ വിവിധ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ജോലി ചെയ്തു വരുന്ന പാലിയേറ്റീവ് നേഴ്സുമാർക്ക് കൂടുതൽ ആനുകൂല്യങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Local Self Government	Health & Family Welfare, Finance
3. ആരോഗ്യ പരിപാലനം			
91	ആരോഗ്യമേഖലയ്ക്ക് പ്രഥമ പരിഗണന നൽകും. ആരോഗ്യത്തിനുള്ള സംസ്ഥാന ബജറ്റ് വിഹിതം വർദ്ധിപ്പിക്കും. മരുന്നുകൾക്കും രോഗ പരിശോധനകൾക്കുമായി കൃത്യമായ ബജറ്റ് വിഹിതം നീക്കിവയ്ക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Health & Family Welfare	Finance
92	സർക്കാർ ആശുപത്രികളിൽ രോഗികൾ നിലത്തു കിടക്കേണ്ട അവസ്ഥയുണ്ടാകില്ല. ഇതിനായി സർക്കാർ ആശുപത്രികളിൽ എത്തുന്ന രോഗികൾക്ക് ബെഡ് അവരുടെ അവകാശമാക്കും.	Health & Family Welfare	
93	രാജ്യത്ത് ആരോഗ്യമേഖലയിൽ ഏറ്റവും കൂടുതൽ "ഔട്ട് ഓഫ് പോക്കറ്റ്" ചിലവ് വഹിക്കുന്ന സംസ്ഥാനമാണ് കേരളം. ആശുപത്രികളിൽ ഔട്ട് ഓഫ് പോക്കറ്റ് ചിലവ് കുറയ്ക്കാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Health & Family Welfare	
94	അമിതമായ "ഔട്ട് ഓഫ് പോക്കറ്റ്" ചെലവുമൂലം മനുഷ്യരെ ദാരിദ്ര്യത്തിലേക്ക് വലിച്ചിഴയ്ക്കുന്ന കാൻസർ, ഹൃദ്രോഗം, സ്ട്രോക്ക്, വൃക്ക രോഗം, തുടങ്ങിയ രോഗങ്ങൾക്ക് പൊതുമേഖലയിൽ ഏറ്റവും ഉയർന്ന നിലവാരമുള്ള ചികിത്സ ഉറപ്പാക്കും.	Health & Family Welfare	
95	കേരളത്തെ ഒരു ലോകോത്തര ഹെൽത്ത് ഡെസ്റ്റിനേഷൻ ആക്കി മാറ്റാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Health & Family Welfare	Tourism
96	അലോപ്പതി, ആയുർവേദം അടക്കമുള്ള വൈദ്യശാസ്ത്ര ശാഖകളെ സംയോജിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് വിദേശ രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നടക്കം രോഗികളെ ആകർഷിക്കാൻ പദ്ധതികൾ ആരംഭിക്കും.	Health & Family Welfare	Ayush

97	ആരോഗ്യമേഖലയ്ക്കായി ബജറ്റ് വിഹിതത്തിനു പുറമെ ഗ്രാന്റുകൾ, സ്വകാര്യ നിക്ഷേപങ്ങൾ, സി.എസ്.ആർ. എന്നിവ വഴി ധനസമാഹരണം നടത്തി പുതിയ "ആരോഗ്യഫണ്ട്" രൂപീകരിക്കും.	Health & Family Welfare	Finance
98	ആരോഗ്യമേഖലയുടെ പ്രാധാന്യം കണക്കിലെടുത്തുകൊണ്ട് കേന്ദ്ര സർക്കാർ അനുവദിക്കുന്ന ഫണ്ട് വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ കേന്ദ്രത്തിൽ സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തുകയും, അനുവദിക്കുന്ന കേന്ദ്ര ഫണ്ട് ലാപ്സ് ആകില്ലെന്ന് ഉറപ്പാക്കാൻ പ്രത്യേക നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്യും.	Health & Family Welfare	Finance
99	മരുന്നില്ലാത്തത് മൂലമോ, ഉപകരണങ്ങളുടെ അപര്യാപ്തത മൂലമോ മതിയായ ചികിത്സാ ലഭിക്കാത്ത കാരണത്താലോ, ചികിത്സാ പിഴവ് മൂലമോ ഒരു രോഗിയും ബുദ്ധിമുട്ടില്ല എന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്താൻ കർശന നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Health & Family Welfare	
100	മരുന്നുകളുടെ ഗുണനിലവാരം കർശനമായി ഉറപ്പുവരുത്തും. ഗുണനിലവാരമില്ലാത്ത ഒരു മരുന്നും കേരളത്തിൽ വിൽക്കപ്പെടുന്നില്ല എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്താൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും. സർക്കാർ ആശുപ്രതികളിൽ മരുന്നുകളുടെ ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കാനും മരുന്ന് സംഭരണം കാര്യക്ഷമമാക്കാനും നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Health & Family Welfare	
101	ആശുപ്രതികളിലെ വിലപിടിപ്പുള്ള ഉപകരണങ്ങൾ കേടായിക്കിടക്കുന്നത് മൂലം രോഗ പരിശോധനകൾ നടക്കാത്ത സാഹചര്യം ഒഴിവാക്കും. ഉപകരണങ്ങൾ കൃത്യമായി മെയ്ന്റെനൻസ് നടത്താൻ സംസ്ഥാന തലത്തിൽ സർക്കാർ ഏജൻസി സ്ഥാപിക്കും.	Health & Family Welfare	Public Works Department
102	സമഗ്രമായ റിസോഴ്സ് പ്ലാനിംഗിലൂടെ ആരോഗ്യ സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും ജീവനക്കാരുടെയും പുനഃക്രമീകരണങ്ങൾ നടത്തും. ഇതുവഴി റിസോഴ്സസ് കൂടുതൽ ഫലപ്രദമായി ഉപയോഗിക്കും എന്ന് ഉറപ്പുവരുത്തും.	Health & Family Welfare	P&ARD

103	സ്റ്റാഫ് പാറ്റേൺ പരിഷ്കരിക്കും. ഘട്ടംഘട്ടമായി ഡോക്ടർമാർ, നഴ്സുമാർ, ലാബ് ടെക്നീഷ്യൻമാർ, ഫാർമസിസ്റ്റുകൾ, അനുബന്ധ ആരോഗ്യ ഉദ്യോഗസ്ഥർ എന്നിവരെ നിയമിച്ച് ജീവനക്കാരുടെ കുറവ് പരിഹരിക്കും.	Health & Family Welfare	P&ARD, Finance
104	ഏതു അടിയന്തര രോഗത്തിനും "ഗോൾഡൻ അവറിൽ" ചികിത്സ ഉറപ്പാക്കാൻ എല്ലാ ജില്ലയിലും 24x7 പ്രവർത്തിക്കുന്ന സ്പെഷ്യാലിറ്റിയും സൂപ്പർ സ്പെഷ്യാലിറ്റിയും ഉള്ള സർക്കാർ ആശുപ്രതികൾ ഉറപ്പാക്കും. സെക്കൻഡറി ലെവൽ ആശുപത്രികളിൽ ശക്തമായ അടിയന്തിര ചികിത്സ/ട്രോമ കെയർ ഉറപ്പാക്കും.	Health & Family Welfare	
105	അടിയന്തിര ചികിത്സ സ്വകാര്യ ആശുപത്രികളിലും കൃത്യമായി നടക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പാക്കാൻ നിലവിലുള്ള പദ്ധതികൾ പരിഷ്ക്കരിക്കുകയും അതിനായി റിസോഴ്സസ് കണ്ടെത്തുകയും ചെയ്യും.	Health & Family Welfare	Finance
106	എല്ലാ പഞ്ചായത്തിലും അടിയന്തിര ചികിത്സാ സൗകര്യമുള്ള ആംബുലൻസ് എത്തുന്ന രീതിയിൽ ആംബുലൻസ് വിന്യാസം നടത്തും.	Health & Family Welfare	Local Self Government
107	പബ്ലിക് ഹെൽത്ത് കേഡർ സമ്പൂർണമായി നടപ്പാക്കും.	Health & Family Welfare	P&ARD
108	പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളിലൂന്നിയ രോഗപ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശക്തമാക്കും.	Health & Family Welfare	
109	സർക്കാർ ആശുപ്രതികളിൽ കാര്യശേഷി വർദ്ധിപ്പിക്കാനും സേവന സംവിധാനം ആധുനികവൽക്കരിക്കുന്നതിനും കാത്തിരിപ്പ് സമയം കുറയ്ക്കുന്നതിനും രോഗികളുടെ ഡാറ്റ ഡിജിറ്റലൈസ് ചെയ്യുന്നതിനും ഭരണപരമായ പരിഷ്കാരങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കും.	Health & Family Welfare	Electronics & Information Technology
110	നൂതന സാങ്കേതിക വിദ്യ ഉപയോഗിച്ച് സമ്പൂർണ ഇ-ഹെൽത്ത് കോർഡിനേഷൻ നടപ്പാക്കും. വ്യത്യസ്ത ആശുപ്രതികൾക്കിടയിൽ രോഗികളുടെ മാറ്റം സുഗമമാക്കാൻ ഇത് സഹായിക്കും.	Health & Family Welfare	Electronics & Information Technology

111	സ്വകാര്യാശുപത്രികളെക്കൂടി ഉൾപ്പെടുത്തി ഡിജിറ്റൽ ഇന്റഗ്രേഷൻ നടപ്പാക്കും.	Health & Family Welfare	Electronics & Information Technology
112	മുടങ്ങിക്കിടക്കുന്ന ടെലികൺസൽട്ടേഷൻ ശക്തിപ്പെടുത്തും.	Health & Family Welfare	Electronics & Information Technology
113	രോഗികൾക്ക് വിവിധ ഡിപ്പാർട്ടുമെൻറുകളിലെ വിദഗ്ധരുടെ സേവനം ലഭിക്കുന്നതിന് നിലവിലെ സാങ്കേതിക നൂലാമാലകൾ ഒഴിവാക്കി പുതുക്കിയ സമഗ്ര ഹെൽത്ത് ഹ്യൂമൻ റിസോഴ്സ് പോളിസി കൊണ്ടുവരും.	Health & Family Welfare	P&ARD
114	ഹോസ്പിറ്റൽ മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റി, ഹോസ്പിറ്റൽ ഡെവലപ്മെന്റ് സൊസൈറ്റി എന്നിവയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമാക്കാൻ പരിഷ്കാരങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കും. സർക്കാർ ആശുപ്രതികളുടെ നടത്തിപ്പിൽ അമിത രാഷ്ട്രീയ ഇടപെടൽ ഒഴിവാക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Health & Family Welfare	
115	ഹോസ്പിറ്റൽ മാനേജ്മെന്റ് കമ്മിറ്റി, ഹോസ്പിറ്റൽ ഡെവലപ്മെന്റ് സൊസൈറ്റി എന്നിവ പിരിക്കുന്ന പണം കൃത്യമായ രീതിയിൽ രോഗികൾക്ക് വേണ്ടി ഉപയോഗിക്കുന്നുവെന്ന് ഉറപ്പുവരുത്താൻ ഫണ്ട് പിരിവിന്റെയും ഉപയോഗത്തിന്റെയും മാനദണ്ഡങ്ങൾ പുനരാവിഷ്ക്കരിക്കും. ഫണ്ട് ഉപയോഗം നിരീക്ഷിക്കാനുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ ഉണ്ടാക്കും.	Health & Family Welfare	Finance
116	കേരളത്തിലെ സർക്കാർ ആശുപ്രതികളിൽ അടിയന്തര സാഹചര്യങ്ങളിൽ ആശുപ്രതി ഉപകരണങ്ങളുടെയും അവശ്യ മരുന്നുകളുടെയും സംഭരണത്തെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന നിലവിലെ ചട്ടങ്ങളും മാനദണ്ഡങ്ങളും പരിഷ്കരിക്കും.	Health & Family Welfare	

117	നിർണായക സാഹചര്യങ്ങളിൽ അടിയന്തര തീരുമാനമെടുക്കുവാൻ മെഡിക്കൽ കോളേജുകളുടെ സൂപ്രണ്ടുമാർ, പ്രിൻസിപ്പൽമാർ, മെഡിക്കൽ വിദ്യാഭ്യാസ ഡയറക്ടർ എന്നിവരുൾപ്പെടെയുള്ള സ്ഥാപന മേധാവികൾക്ക് ഏർപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന നിലവിലെ സാമ്പത്തിക നിയന്ത്രണങ്ങളിൽ ഇളവ് നൽകും.	Health & Family Welfare	Finance
118	തിരുവനന്തപുരത്ത് പുതിയ മെഡിക്കൽ കോളേജിനായി ജനറൽ ആശുപ്രതിയിൽ നിർമ്മിച്ച ബഹുനില കെട്ടിടം രോഗികൾക്കായി തുറന്നു കൊടുക്കും.	Health & Family Welfare	
119	വൻകിട അന്തർദേശീയ കമ്പനികൾ കേരളത്തിലെ സ്വകാര്യാശുപത്രികൾ വാങ്ങുന്നതിലൂടെ ഉളവാകുന്ന സാഹചര്യം സമഗ്രമായി പഠിച്ച് ആവശ്യമുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Health & Family Welfare	
120	സ്ത്രീകളുടെയും കുട്ടികളുടെയും ആരോഗ്യ പരിപാലന സംവിധാനങ്ങളുടെ പോരായ്മകൾ സംബന്ധിച്ച് പഠനങ്ങൾ നടത്തി അവ പരിഹരിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും. സെക്കൻഡറി ലെവലിൽ സ്ത്രീകളുടെയും കുട്ടികളുടെയും ആരോഗ്യ സംരക്ഷണത്തിനായി ശക്തമായ സംവിധാനങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തും. ഇതിൻറെ ഭാഗമായി "ഷീ ഹോസ്പ്പിറ്റൽസ്" ആരംഭിക്കും.	Health & Family Welfare	Women & Child
121	മെഡിക്കൽ, ദന്തൽ, നഴ്സിംഗ്, ഫാർമസി, ലബോറട്ടറി ടെക്നോളജി, തുടങ്ങിയ വിവിധ രംഗങ്ങളിലെ പ്രശ്നങ്ങൾ സമഗ്ര പഠനത്തിന് വിധേയമാക്കാൻ കമ്മീഷനുകളെ നിയമിക്കും.	Health & Family Welfare	Higher Education
122	മെഡിക്കൽ കോളജുകൾക്ക് സ്വയംഭരണം നൽകി ദേശീയ നിലവാരത്തിൽ മികവിന്റെ കേന്ദ്രങ്ങൾ ആക്കി മാറ്റും.	Health & Family Welfare	Higher Education
123	ആയുഷ് രംഗത്തെ ന്യൂനതകൾ പഠിക്കാനും നിർദ്ദേശങ്ങൾ സമർപ്പിക്കാനും കമ്മിഷനെ നിയമിക്കും. പ്രശ്നങ്ങൾ കൃത്യമായും സമയബന്ധിതമായും പരിഹരിക്കും.	Ayush	

124	നിപ്പ, എലിപ്പനി തുടങ്ങിയ സാംക്രമിക രോഗങ്ങൾ തടയാൻ മനുഷ്യരുടെയും മൃഗങ്ങളുടെയും പരിസ്ഥിതിയുടെയും ആരോഗ്യം സമഗ്രമായി പരിഗണിക്കുന്ന "വൺ ഹെൽത്ത് പ്ലാറ്റ്ഫോം" നടപ്പിലാക്കും.	Health & Family Welfare	Animal Husbandry, Environment
125	മാനസികാരോഗ്യ സേവനങ്ങളെ പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങളുടെ ഭാഗമാക്കി മാറ്റുകയും സ്ട്രോക്ക്, ഹൃദ്രോഗം തുടങ്ങിയവയ്ക്ക് പൊതുമേഖലയിൽ തന്നെ മികച്ച ചികിത്സ ഉറപ്പാക്കുകയും ചെയ്യും.	Health & Family Welfare	
126	വയോജനങ്ങൾക്കും ഭിന്നശേഷിക്കാർക്കും മരുന്നുകൾ വീട്ടിലെത്തിക്കുന്ന 'ഡോർസ്റ്റെപ്പ് ഔട്ട്റീച്ച്' പദ്ധതിക്ക് മുൻഗണന നൽകും. വൃദ്ധാവനിതകൾക്ക് അംഗൻവാടിക്ക് സമാനമായി അമ്മവാടി പദ്ധതി ആരംഭിക്കും.	Health & Family Welfare	Social Justice, Local Self Government
127	ആദിവാസി മേഖലയിലെ ജനങ്ങളുടെ ആരോഗ്യ പരിപാലനത്തിനായി ട്രൈബൽ ഹെൽത്ത് ക്ലസ്റ്ററുകളും ആരംഭിക്കും.	Health & Family Welfare	Scheduled Tribe
128	തീരദേശ മേഖലയിലെ ജനങ്ങളുടെ ആരോഗ്യ പരിപാലനത്തിനായി പ്രത്യേക "കോസ്റ്റൽ കെയർ യൂണിറ്റുകൾ" സ്ഥാപിച്ച് ചികിത്സ ഉറപ്പാക്കും.	Health & Family Welfare	Fisheries
129	ട്രാൻസ്ജന്റർ വ്യക്തികൾ അനുഭവിക്കുന്ന ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കാൻ കൃത്യമായ ഇടപെടലുകൾ നടത്തും.	Health & Family Welfare	Social Justice
130	പോണ്ടിച്ചേരിയിലെ ജവഹർലാൽ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് പോസ്റ്റ് ഗ്രാജ്വേറ്റ് മെഡിക്കൽ എജ്യുക്കേഷൻ ആൻഡ് റിസർച്ച് (ജിപ്മർ) മാതൃകയിൽ നോ ബിൽ (ബിൽ രഹിത) ആശുപത്രികൾ സ്ഥാപിക്കും.	Health & Family Welfare	Finance
131	വയനാട്, തിരുവനന്തപുരം, കോന്നി, മഞ്ചേരി, ഇടുക്കി, പാലക്കാട്, കാസർഗോഡ്, കൊല്ലം (പാരിപ്പള്ളി) മെഡിക്കൽ കോളേജുകളുടെ പ്രവർത്തനം മെച്ചപ്പെടുത്തും. അടിസ്ഥാന സൗകര്യം, സ്റ്റാഫ്, ഉപകരണങ്ങൾ എല്ലാം ഉറപ്പ് വരുത്തും.	Health & Family Welfare	P&ARD, Public Works Department

132	പൊതുജനാരോഗ്യ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമാക്കും. അമീബിക് മസ്തിഷ്കജ്വരം, മഞ്ഞപ്പിത്തം, ടൈഫോയ്ഡ്, കോളറ എന്നിവ പടർന്നുപിടിക്കുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ പ്രത്യേക പദ്ധതികളും സ്ക്വാഡും രൂപീകരിക്കും. മഴക്കാല പൂർവ്വ ശുചീകരണം ഉറപ്പു വരുത്തും.	Health & Family Welfare	Local Self Government
133	ക്യാൻസർ പ്രതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങൾക്ക് മുന്തിയ പരിഗണന നൽകും. ഇതിനായി പ്രത്യേക പദ്ധതികൾക്ക് രൂപം നൽകും.	Health & Family Welfare	
134	സംസ്ഥാനത്ത് ക്യാൻസർ രോഗികളുടെ ക്രമാതീതമായ വർദ്ധനവിനെ കുറിച്ച് പഠിച്ച്, പരിഹാരം നിർദ്ദേശിക്കുവാൻ ശാസ്ത്രജ്ഞരും, വൈദ്യശാസ്ത്ര വിദഗ്ധരും ഉൾപ്പെടുന്ന ഒരു ഉന്നതതല വിദഗ്ധ സമിതി രൂപീകരിക്കും.	Health & Family Welfare	Science & Technology, Higher Education
135	കേരളത്തിൽ മൊബൈൽ കീമോതെറാപ്പി യൂണിറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കും.	Health & Family Welfare	
136	നിർദ്ധനരായ കുടുംബത്തിലെ സ്ത്രീകൾക്ക് മാമ്മോഗ്രാം സൗജന്യമാക്കും.	Health & Family Welfare	Women & Child, Finance
137	ഉയർന്ന നിലവാരത്തിലുള്ള വിവിധ ചികിത്സാ സൗകര്യം ലഭ്യമാക്കാനും, മെഡിക്കൽ ടൂറിസം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനും വിവിധ സ്പെഷ്യാലിറ്റി ആശുപത്രികൾ, ഗവേഷണ കേന്ദ്രങ്ങൾ, രോഗനിർണയ ലബോറട്ടറികൾ എന്നിവ ഒരേ പ്രദേശത്ത് സംയോജിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് ഹെൽത്ത് ടെക്സിറ്റി ആരംഭിക്കും.	Health & Family Welfare	Tourism, Science & Technology
138	കേരളത്തിൽ എം.ആർ.ഐ, സി.ടി സ്കാൻ, എക്സ് റേ, ഡയലിസിസ് എന്നിവ കുറഞ്ഞ നിരക്കിൽ നടത്തുന്നതിനായി പ്രത്യേക കേന്ദ്രങ്ങൾ ആരംഭിക്കും.	Health & Family Welfare	Finance
139	ഗർഭസ്ഥശിശുവിന് ജനിതക വൈകല്യങ്ങളോ ജനന വൈകല്യങ്ങളോ ഉണ്ടോ എന്ന് പരിശോധിക്കാൻ ഗർഭകാലത്ത് നടത്തുന്ന ടെസ്റ്റുകളും സ്കാനുകളും സർക്കാർ ആശുപ്രതികളിൽ സൗജന്യമാക്കും.	Health & Family Welfare	Women & Child
140	സർക്കാർ ആശുപ്രതികളിൽ വയോജനങ്ങൾക്കും, ആവശ്യമുള്ളവർക്കും മികച്ച സേവനം ലഭ്യമാക്കാൻ എം.എസ്.ഡബ്ലിയു. കഴിഞ്ഞവരെ ഉൾപ്പെടുത്തി ഒരു കർമ്മ സേന രൂപീകരിക്കും.	Health & Family Welfare	Social Justice

141	രോഗ പ്രതിരോധത്തിനും, മുൻകൂട്ടിയുള്ള രോഗനിർണ്ണയത്തിനും ഊന്നൽ.	Health & Family Welfare	
142	മൂന്ന് മെഡിക്കൽ കോളജുകളെ എയിംസ് നിലവാരത്തിലേക്ക് ഉയർത്തും.	Health & Family Welfare	
143	പൊതുജനാരോഗ്യം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിന് ആർട്ടിഫിഷ്യൽ ഇന്റലിജൻസ് അടക്കമുള്ള നൂതന സാങ്കേതിക വിദ്യ ഉപയോഗപ്പെടുത്തും.	Health & Family Welfare	Electronics & Information Technology
144	എല്ലാ പി.എച്ച്.സി.യിലും ഡയാലിസിസ് യൂണിറ്റുകൾ ആരംഭിക്കും.	Health & Family Welfare	
145	ജീവിതശൈലി രോഗ പ്രതിരോധ കേന്ദ്രങ്ങൾ ആരംഭിക്കും.	Health & Family Welfare	
146	രോഗ്രപതിരോധ പ്രവർത്തനങ്ങളെ മുൻനിർത്തി സ്കൂൾ–കോളേജ്–സർവകലാശാല വിദ്യാർത്ഥികൾക്കായി സമഗ്രമായ "സ്റ്റുഡൻറ് ഹെൽത്ത് പ്രോഗ്രാം" നടപ്പാക്കും. ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുള്ള പരിശോധനയുടെ ഫലമായിട്ടുള്ള തുടർചികിത്സ പൂർണ്ണമായും സൗജന്യമാക്കും.	Health & Family Welfare	General Education, Higher Education
147	ഉൾപ്രദേശങ്ങളിൽ അടക്കം ആരോഗ്യ സംരക്ഷണം ലഭ്യമാക്കാൻ ടെലിമെഡിസിൻ സൗകര്യം വിപുലപ്പെടുത്തും.	Health & Family Welfare	Electronics & Information Technology
148	എല്ലാ താലൂക്ക് ആശുപ്രതിയിലും ടെലി മെഡിസിൻ സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തും.	Health & Family Welfare	Electronics & Information Technology
149	റിമോട്ട് സെൻസിംഗ് സാധ്യതകളെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തി വിദൂര കൺസൾട്ടിംഗ് സമ്പ്രദായം ആർ.സി.സിയിൽ നടപ്പിലാക്കും	Health & Family Welfare	Electronics & Information Technology
150	അത്യാധുനിക സ്ക്രീനിംഗിലൂടെയും എ.ഐ പവേർഡ് സൊല്യൂഷനുകളിലൂടെയും (നിർമ്മിത ബുദ്ധി) രോഗനിർണയം നടത്താനുള്ള പദ്ധതികൾ ആരംഭിക്കും.	Health & Family Welfare	Electronics & Information Technology, Higher Education
151	എല്ലാ പി.എച്ച്.സികളിലും ഡയാലിസിസ് യൂണിറ്റുകൾ ആരംഭിക്കും.	Health & Family Welfare	
152	എല്ലാ ജില്ലാ ആശുപത്രിയിലും മുലപ്പാൽ ബാങ്ക് ആരംഭിക്കും.	Health & Family Welfare	Women & Child

153	അന്താരാഷ്ട്ര നിലവാരത്തിലുള്ള വൈറോളജി ആൻഡ് എപ്പിഡെമോളജി റിസർച്ച് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് കേരളത്തിൽ സ്ഥാപിക്കും.	Health & Family Welfare	Science & Technology
154	ഹെൽത്ത് കെയർ സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾക്കായി ടെക്നോളജി പാർക്ക് നിർമ്മിക്കും.	Health & Family Welfare	Electronics & Information Technology, Industries & Commerce
155	മെഡിക്കൽ കോളേജുകളെ പ്രത്യേക സ്പെഷലൈസേഷനിൽ മികവിന്റെ കേന്ദ്രമാക്കി മാറ്റുന്ന പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കും.	Health & Family Welfare	
156	കേരളത്തിൽ സ്പോർട്സ് മെഡിസിൻ സൂപ്പർ സ്പെഷ്യാലിറ്റി ആശുപ്രതികൾ സ്ഥാപിക്കും. ആധുനികവും പരമ്പരാഗതവുമായ രീതികൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന സ്പോർട്സ് മെഡിസിൻ സംവിധാനങ്ങൾ വിപുലീകരിക്കും.	Health & Family Welfare	Sports & Youth Affairs, Ayush
157	പാരാപ്ലജിക് കുട്ടികൾക്കായി നന്നായി പരിശീലനം ലഭിച്ച സ്റ്റാഫുകളുള്ള ശാരീരിക പുനരധിവാസ കേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കും.	Health & Family Welfare	Women & Child, Social Justice
158	എല്ലാ താലൂക്കുകളിലും ജെറിയാട്രിക് കെയർ, പാലിയേറ്റീവ് കെയർ യൂണിറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കും.	Health & Family Welfare	Social Justice
159	മൊബൈൽ ക്രയോ ശസ്ത്രക്രിയാ യൂണിറ്റുകൾ നടപ്പിലാക്കും.	Health & Family Welfare	
160	നാട്ടുവൈദ്യം, പാരമ്പര്യ വൈദ്യം എന്നിവ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുവാൻ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കും.	Ayush	
161	വയനാട്ടിലെ അരിവാൾ രോഗികൾക്ക് സഹായം നൽകും.	Health & Family Welfare	
162	ബ്ലോക്ക് തലത്തിൽ ഒരു കമ്മ്യൂണിറ്റി ഹെൽത്ത് സെന്റർ എന്ന രീതിയിൽ ആദ്യ ഘട്ടത്തിൽ സമഗ്ര സാമൂഹികാരോഗ്യ കേന്ദ്രമായി വികസിപ്പിക്കും. കമ്മ്യൂണിറ്റി ഹെൽത്ത് സെന്ററുകൾ (സാമൂഹികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങൾ) ശാക്തീകരിക്കും.	Health & Family Welfare	Local Self Government

163	ഫാമിലി മെഡിസിനിൽ ബിരുദാനന്തര ബിരുദമുള്ളവരെയും പബ്ലിക് ഹെൽത്ത് ബിരുദമുള്ളവരെയും ഉപയോഗപ്പെടുത്തി സേവനങ്ങൾ ശാക്തീകരിക്കും.	Health & Family Welfare	P&ARD
164	മാനസികാരോഗ്യത്തിനും ആത്മഹത്യ തടയുന്നതിനും കൂടുതൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ച് കൊണ്ടുള്ള പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കും. ആശുപത്രികളിലും വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളിലും പരിശീലനം ലഭിച്ച മാനസികാരോഗ്യ ഉപദേഷ്ടാക്കളെ നിയമിക്കും.	Health & Family Welfare	Social Justice, General Education, Higher Education
165	വിദ്യാർത്ഥികൾ, തൊഴിൽ രഹിതരായ യുവാക്കൾ ഉൾപ്പെടെ വലിയൊരു വിഭാഗം ആത്മഹത്യയിൽ അഭയം തേടുന്ന സാഹചര്യങ്ങൾ വർദ്ധിച്ച് വരുന്നത് പ്രതിരോധിക്കാനും മാനസികാരോഗ്യവും ആത്മവിശ്വാസവും അവർക്ക് ഉറപ്പ് വരുത്തുന്നതിനുമായി 'മനോഹരമെന്റെ ജീവിതം' പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കും.	Sports & Youth Affairs	Health & Family Welfare, Social Justice, General Education, Higher Education
166	സംസ്ഥാനത്ത് നഴ്സിംഗ് യൂണിവേഴ്സിറ്റി സ്ഥാപിക്കും. കേന്ദ്ര നഴ്സിംഗ് നിയമത്തിനു അനുസൃതമായി ചട്ടങ്ങൾ നിർമിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും	Health & Family Welfare	Higher Education
167	പാരാ മെഡിക്കൽ കോഴ്സുകൾക്ക് പ്രോത്സാഹനം നൽകും.	Health & Family Welfare	Higher Education
168	ഓരോ വീട്ടിലും ഓരോ ജീവൻരക്ഷാ പ്രവർത്തകൻ; സന്നദ്ധ സംഘടനകളുടെയും മെഡിക്കൽ പ്രൊഫഷണൽ സംഘടനകളുടെയും സഹകരണത്തോടെ ആരോഗ്യവകുപ്പിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ജീവൻ രക്ഷാപ്രവർത്തനത്തിലും പ്രഥമ ശുശ്രൂഷയിലും ഒരു വീട്ടിലെ ഒരാൾക്കെങ്കിലും പരിശീലനം നൽകി സന്നദ്ധമാക്കും.	Health & Family Welfare	Sports & Youth Affairs, General Administration, Local Self Government, Home & Vigilance
169	സർക്കാർ ആശുപത്രികളിൽ കിഡ്നി, ലിവർ മാറ്റിവെക്കൽ ഉൾപ്പെടെയുള്ള അവയവ മാറ്റ ശസ്ത്രക്രിയ സൗകര്യം വിപുലീകരിക്കും.	Health & Family Welfare	
170	എല്ലാ ജില്ലാ/ജനറൽ ആശുപത്രികളോടനുബന്ധിച്ചും സൂപ്പർ സ്പെഷ്യാലിറ്റി ചികിത്സ സൗകര്യം ലഭ്യമാക്കും.	Health & Family Welfare	

171	പബ്ലിക് ഹെൽത്ത് റിസർച്ച് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് സ്ഥാപിക്കുകയും പബ്ലിക് ഹെൽത്തിൽ കോഴ്സുകൾ ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്യും.	Health & Family Welfare	Higher Education
172	പാലിയേറ്റീവ് കെയർ സേവനങ്ങൾ കാലാനുസൃതമായ മാറ്റങ്ങൾ ഉൾക്കൊണ്ട് വിപുലപ്പെടുത്തും. പെയിൻ ആൻഡ് പാലിയേറ്റീവ് വികസിപ്പിക്കുകയും അവർക്ക് അർഹമായ സഹായം ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്യും.	Health & Family Welfare	Local Self Government
173	ആശാ പ്രവർത്തകർ, പ്രാഥമികാരോഗ്യ കേന്ദ്രങ്ങൾ, തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ എന്നിവയിലൂടെ സാമൂഹികാധിഷ്ഠിത രോഗ നിർണയ പ്രതിരോധ ആരോഗ്യ ശീലങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാൻ കാര്യക്ഷമമായ കർമ്മ പദ്ധതി ആവിഷ്ക്കരിക്കും.	Health & Family Welfare	Local Self Government
174	ക്ലിനിക്കൽ എസ്റ്റാബ്ലിഷ്മെന്റ്സ് രജിസ്ട്രേഷൻ ആൻഡ് റെഗുലേഷൻ ആക്റ്റിലൂടെ ചികിത്സാ പ്രോട്ടോക്കോളുകൾ, ചികിത്സാ ചെലവുകൾ എന്നിവക്ക് മാനദണ്ഡങ്ങളും സുതാര്യതയും ഉറപ്പാക്കും.	Health & Family Welfare	
175	രോഗികളുടെ പരാതി പരിഹാര സംവിധാനം കാര്യക്ഷമമാക്കാൻ സംസ്ഥാനതല നിയന്ത്രണ അതോറിറ്റിയോ മേൽനോട്ട സമിതിയോ രൂപീകരിക്കും.	Health & Family Welfare	
176	അങ്കണവാടികൾക്ക് നിശ്ചിത സ്റ്റാൻഡേർഡ് നിശ്ചയിച്ച് അതുപ്രകാരമുള്ള ഭൗതീക സാഹചര്യങ്ങൾ ഉറപ്പുവരുത്തും. എല്ലാ അങ്കണവാടികളും സ്മാർട്ട് അങ്കണവാടികളാക്കുന്നതിന് നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Women & Child	Local Self Government
177	ആരോഗ്യമേഖലയിൽ ജോലി ചെയ്യുന്ന മെഡിക്കൽ ടെക്നീഷ്യൻമാരെ പാരാമെഡിക്കൽ കൗൺസിൽ നിയമം നടപ്പിലാക്കി സംരക്ഷിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Health & Family Welfare	Law

178	ഹീമോഫീലിയ രോഗികൾക്ക് ആവശ്യമായ ഫാക്ടർ ഇൻജെക്ഷൻ സൗജന്യമാക്കാനും കൂടുതൽ കേന്ദ്രങ്ങളിൽ ലഭ്യമാക്കാനും നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Health & Family Welfare	Finance
179	കോവിഡിന് ശേഷമുള്ള വിവിധ ആരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ പഠനവിധേയമാക്കി നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Health & Family Welfare	Higher Education
180	ക്ലിനിക്കൽ എസ്റ്റാബ്ലിഷ്മെന്റ് നിയമം കാലോചിതമായി പരിഷ്കരിക്കും.	Health & Family Welfare	Law
181	ചെറുകിട ആശുപ്രതികൾക്ക് സർക്കാർ സഹായം ലഭ്യമാക്കും. 15 ബെഡ് വരെയുള്ള ആശുപ്രതികൾക്ക് ക്ലിനിക്കൽ എസ്റ്റാബ്ലിഷ്മെന്റ് നിയമത്തിൽ ഇളവ് നൽകുന്നതിനെ കുറിച്ച് പഠിച്ച് സർക്കാർ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Health & Family Welfare	Law
182	ക്ലിനിക്കൽ എസ്റ്റാബ്ലിഷ്മെന്റ് നിയമ നടത്തിപ്പിൽ സ്വകാര്യ ഡോക്ടർമാരുടെ പ്രതിനിധ്യം ഉറപ്പാക്കും.	Health & Family Welfare	
183	നഴ്സുമാരുടെ മിനിമം വേതനം വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും. ശമ്പള പരിഷ്ക്കരണ കമ്മീഷൻ മാതൃകയിൽ കമ്മീഷൻ രൂപീകരിച്ച് നടപ്പിലാക്കും.	Health & Family Welfare	Labour & Skill
184	കാരുണ്യ ഫാർമസിയുടെ പ്രവർത്തനം മെച്ചപ്പെടുത്തും. കിഡ്നി രോഗം അടക്കമുള്ളവയുടെ മരുന്ന് ലഭ്യമാക്കും.	Health & Family Welfare	Finance
185	കാൻസർ രോഗത്തിനുള്ള മരുന്നുകൾക്ക് നികുതി ഒഴിവാക്കുവാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Health & Family Welfare	Tax
186	മഞ്ചേരി മെഡിക്കൽ കോളേജ് പുതിയ സ്ഥലത്തേക്ക് മാറ്റി സ്ഥാപിച്ച് ദേശീയ നിലവാരമുള്ള സ്ഥാപനമാക്കി ഉയർത്തും.	Health & Family Welfare	
187	ആധുനിക സൗകര്യങ്ങളോടെ ഒരു കാൻസർ ചികിത്സാ ഗവേഷണ കേന്ദ്രം സ്ഥാപിക്കും.	Health & Family Welfare	Higher Education, Science & Technology

188	ഫാർമ മേഖലയിൽ നാഷണൽ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ഫാർമസി എഡ്യൂക്കേഷൻ ആൻഡ് റിസർച്ച് (NIPER) സ്ഥാപിക്കാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും .	Health & Family Welfare	Higher Education
189	ഹോസ്പിറ്റൽ മാനേജമെൻറ് കമ്മിറ്റിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ ആശുപ്രതികളിൽ ഭക്ഷണം വിതരണം ചെയ്യുന്ന പദ്ധതിക്ക് രൂപം നൽകും.	Health & Family Welfare	Local Self Government, Food & Civil Supplies
190	കുട്ടികളിലും യുവാക്കളിലും വലിയ ആരോഗ്യ പ്രശ്നമായി മാറിയ പൊണ്ണത്തടി നിയന്ത്രിക്കുന്നതിന് ഇടപെടൽ നടത്തും.	Health & Family Welfare	
191	അട്ടപ്പാടി അടക്കമുള്ള പിന്നോക്ക മേഖലയിലെ ബി പി എൽ കുടുംബങ്ങളിലെ ഗർഭിണികൾക്ക് പോഷകാഹാര കിറ്റുകൾ നൽകാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Women & Child	Scheduled Tribe, Local Self Government
4. വിദ്യാഭ്യാസം – ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസം			
192	അന്തരാഷ്ട്ര തൊഴിൽ മാർക്കറ്റിൽ ജോലിയുടെ സ്വഭാവം മാറിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയാണ്. മാറുന്ന ജോലിയുടെ സ്വഭാവം പഠിക്കാനും, അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയിൽ മാറ്റങ്ങൾ വരുത്താനും വിദഗ്ധർ അടങ്ങുന്ന “ജോബ് വാച്ച് ടവർ” രൂപീകരിക്കും.	Higher Education	Labour & Skill
193	കേരളത്തിലെ ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയിൽ കാലോചിതമായ മാറ്റം വരുത്തുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി പാഠ്യപദ്ധതിയിലും നൈപുണ്യ വികസനത്തിൽ അടക്കം മാറ്റം വരുത്തേണ്ടതുണ്ട്. ഇതിനായി പുതിയ ഡിഗ്രി പ്രോഗ്രാമുകൾ ആരംഭിക്കും.	Higher Education	Labour & Skill
194	വിദ്യാഭ്യാസത്തെ തൊഴിൽ സാധ്യതകൾ ഉറപ്പാക്കുന്ന സംവിധാനമായി മാറ്റും. ഗവേഷണത്തിനും പുതുമ കാഴ്ചവെക്കുന്ന ആശയങ്ങൾക്കും പ്രാധാന്യം നൽകുന്ന ഒരു വിദ്യാഭ്യാസ പരിസരം രൂപപ്പെടുത്തും.	Higher Education	Labour & Skill

195	കേരളത്തിൽ നിന്നുള്ള വിദ്യാർത്ഥികളുടെ പുറത്തേക്കുള്ള കുടിയേറ്റം കുറയ്ക്കാൻ ലോകോത്തര പഠന സൗകര്യങ്ങൾ സംസ്ഥാനത്തിനകത്ത് തന്നെ ഒരുക്കും.	Higher Education	
196	വിദ്യാർത്ഥികളിൽ സംരംഭകത്വം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനും വ്യവസായ – അക്കാദമിക സഹകരണം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനും നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Higher Education	Electronics & Information Technology, Industries & Commerce
197	വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ മാനസികാരോഗ്യ പ്രശ്നങ്ങൾ വർദ്ധിച്ചുവരികയാണ്. കേരളത്തിലെ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കിടയിലുള്ള ആത്മഹത്യാ നിരക്ക് പരിശോധിച്ചാൽ ഇത് മനസിലാക്കാം. അതുകൊണ്ടു തന്നെ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ മാനസിക ഉല്ലാസം ഉറപ്പുവരുത്താൻ വെൽനെസ് സെന്ററുകൾ, കൗൺസലിംഗ്, മൈൻഡ് ഫുൾനെസ് അടക്കമുള്ള പരിപാടികൾ നടപ്പാക്കും. ഇത്തരം പരിപാടികൾ കാര്യക്ഷമമായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് “വെൽനെസ് ക്രെഡിറ്റുകൾ” നൽകും.	Health & Family Welfare	General Education, Higher Education
198	ലോകം ഇന്ന് നിർമ്മിത ബുദ്ധിയുടെ പുതുയുഗത്തിലേക്ക് കാലെടുത്തു വച്ചിരിക്കുകയാണ്. നിർമ്മിത ബുദ്ധി മനുഷ്യചരിത്രത്തിലെ ഏറ്റവും വലിയ സാങ്കേതിക വിപ്ലവത്തിൻറെ പുതിയ അധ്യായമാണ്. കൃത്രിമ ബുദ്ധിയും നവ സാങ്കേതികവിദ്യകളുടെ സാധ്യതകളെ ഉപയോഗപ്പെടുത്താൻ കേരള എ.ഐ. ഗവേഷണ സ്ഥാപനം (KAIR) സ്ഥാപിക്കും.	Electronics & Information Technology	Higher Education
199	കൃത്രിമ ബുദ്ധി, ക്വാണ്ടം കമ്പ്യൂട്ടിംഗ്, ബയോടെക്നോളജി ഉൾപ്പെടെയുള്ള അത്യാധുനിക സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ സാധ്യതകളെ മുൻകൂട്ടി മനസിലാക്കി ഉപയോഗപ്പെടുത്താൻ Future Readiness Think Tank രൂപീകരിക്കും.	Electronics & Information Technology	Higher Education, Science & Technology
200	വിദ്യാർത്ഥികളിൽ ശാസ്ത്രബോധം വളർത്തിയെടുക്കാൻ ജവഹർലാൽ നെഹ്റു ശാസ്ത്രബോധ കേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കും.	Science & Technology	General Education, Higher Education

201	വിദേശ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് കേരളത്തിൽ വന്നു പഠിക്കാൻ അവസരം ഒരുക്കുന്ന "സെമസ്റ്റർ ഇൻ കേരള" പദ്ധതി പുനരാരംഭിച്ച് അക്കാദമിക് ടൂറിസം ശക്തിപ്പെടുത്തും. ഇതിനായി മികച്ച വിദ്യാർത്ഥികൾക്കായി സർവ്വകലാശാലകളുമായി എക്സ്ചേഞ്ച് പ്രോഗ്രാമുകൾ നടപ്പാക്കും. വിദേശ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കായി സിംഗിൾ വിൻഡോ പ്രവേശന സംവിധാനം നടപ്പാക്കും.	Higher Education	
202	സംസ്ഥാന സർവകലാശാലകൾക്കിടയിൽ ക്രെഡിറ്റ് ട്രാൻസ്ഫർ നടപ്പാക്കും. ഇത് 'Student mobility' ഉറപ്പുവരുത്താൻ സഹായിക്കും. അന്താരാഷ്ട്ര അടിസ്ഥാനത്തിൽ കേരളത്തിൻ്റെ വിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയെ ലോകത്തിനു പരിചയപ്പെടുത്താൻ എജ്യുക്കേഷൻ ഫെയറുകൾ സംഘടിപ്പിക്കും.	Higher Education	
203	ലോകത്തിലെ എല്ലാ പ്രമുഖ സർവകലാശാലകളും "Student diversity" ക്ക് പ്രധാന പരിഗണന നൽകുന്നവയാണ്. ഉദാഹരണത്തിനു ഹാർവാർഡിൽ നൂറോളം രാജ്യങ്ങളിലെ വിദ്യാർത്ഥികളാണ് പഠിക്കുന്നത്. ജെ.എൻ.യു. ഇന്ത്യയുടെ പരിച്ഛേദമാണ്. കേരളത്തിലെ ക്യാമ്പസുകളിൽ "Student diversity" ക്ക് പ്രധാന പരിഗണന നൽകും.	Higher Education	
204	വിദ്യാർത്ഥികളുടെ സ്വകാര്യ വിവരങ്ങൾ അടക്കം വിവിധ വെബ്സൈറ്റുകളിൽ ലഭിക്കുന്ന 'data breach' ൻ്റെ നിരവധി സംഭവങ്ങൾ സംസ്ഥാനത്ത് ഉണ്ടായിട്ടുണ്ട്. ഇത് തടയാൻ വിദ്യാർത്ഥി ഡാറ്റ സ്വകാര്യത നിയമപരമായി ഉറപ്പാക്കും.	Electronics & Information Technology	General Education, Higher Education, Law

205	സംസ്ഥാനത്തെ കോളേജുകളിൽ റാഗിങ്ങും ആക്രമണങ്ങളും ഒരു പ്രധാന പ്രശ്നമായി നിലനിൽക്കുന്നു. കേരളത്തിലെ വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളിലേക്ക് വിദ്യാർത്ഥികൾ അഡ്മിഷൻ നേടുന്നതിന് ഒരു വിലങ്ങുതടിയായി ഇത് നിൽക്കുകയാണ്. കേരളത്തിലെ ക്യാമ്പസുകളിൽ റാഗിങ്ങ് തടയാൻ "Sidharthan Student Distress App' ഉം, റാഗിംഗ് തടയാനും വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ക്ഷേമം ഉറപ്പുവരുത്താനും 'Sidharthan Anti ragging Student Welfare Act' ഉം നടപ്പാക്കും.	Higher Education	Home & Vigilance
206	അക്കാദമിക് ഇലക്ഷൻ കമ്മീഷൻ സ്ഥാപിച്ച് വിദ്യാർത്ഥി യൂണിയൻ തെരഞ്ഞെടുപ്പുകളിൽ ക്രിയാത്മകമായ പരിഷ്കാരങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കും. ക്യാമ്പസുകളിലെ ജനാധിപത്യം ശക്തിപ്പെടുത്താൻ പ്രതിപക്ഷ നേതൃസ്ഥാനം കൊണ്ടുവരും.	Higher Education	
207	മൂല്യനിർണയം, ചോദ്യപേപ്പർ തയ്യാറാക്കൽ, പരീക്ഷാ ഇൻവിജിലേഷൻ എന്നിവയിൽ നിർമ്മിത ബുദ്ധിയുടെ സാധ്യതകളെ പ്രയോജനപ്പെടുത്തും.	Higher Education	Electronics & Information Technology
208	എല്ലാ ആർട്സ് ആൻഡ് സയൻസ് കോളേജുകളിലും എ.ഐ. വകുപ്പുകൾ സ്ഥാപിക്കും. ബിരുദ, ബിരുദാനന്തര കോഴ്സുകളിൽ എ.ഐ. ലിറ്ററസി നിർബന്ധിതമാക്കും; STEM (Science, Technology, Engineering, and Mathematics)/Non-STEM വിദ്യാർത്ഥികൾക്കായി പ്രത്യേകം മൊഡ്യൂളുകൾ രൂപീകരിക്കും.	Higher Education	Electronics & Information Technology
209	കേരള സ്റ്റേറ്റ് ഹയർ എഡ്യുക്കേഷൻ കൗൺസിലിൻറെ കീഴിൽ കേരള ഹയർ എഡ്യുക്കേഷൻ ഡാഷ്ബോർഡ് രൂപീകരിക്കും. കേരളത്തിലെ വിദ്യാഭ്യാസ രംഗത്തെ മാറ്റങ്ങളേയും പുരോഗതിയേയും ഒരു റൂമിൽ ഇരുന്നുകൊണ്ട് മനസ്സിലാക്കാൻ സാധിക്കുന്ന രീതിയിൽ ഡാഷ് ബോർഡ് വിപുലീകരിക്കും.	Higher Education	Electronics & Information Technology

210	സർവകലാശാലകളിലെ താത്കാലിക അധ്യാപക നിയമനത്തിലെ അഴിമതിയും സ്വജനപക്ഷപാതവും ഒഴിവാക്കാൻ അധ്യാപക നിയമനത്തിനായി സ്വതന്ത്ര കമ്മീഷൻ സ്ഥാപിക്കും.	Higher Education	P&ARD, Finance
211	ഭരണപരമായ ഉത്തരവാദിത്വങ്ങളും ഗവേഷണ മാർഗനിർദേശവും ജോലിയുടെ ഭാഗമായി ഉൾപ്പെടുത്തി അധ്യാപക ജോലിഭാരം പുനർനിർവചിക്കും; ഇതുവഴി അധ്യാപക ജോലി ഭാരം കുറയ്ക്കാൻ സാധിക്കും. ബിരുദാനന്തര പഠനത്തിൻറെ വെയിറ്റേജ് പുനഃപരിശോധിക്കും.	Higher Education	P&ARD
212	വിവരം എല്ലാവർക്കും ലഭ്യമാക്കാൻ Kerala Open Access Journal Platform വികസിപ്പിക്കും.	Higher Education	Electronics & Information Technology
213	കേരളത്തിൽ മികച്ച അധ്യാപകരെ കണ്ടെത്തി വിദ്യാർത്ഥികളെ മെൻറർ ചെയ്യാൻ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കും.	Higher Education	
214	കേരളത്തിൽ സ്വകാര്യ സർവകലാശാല നിയമത്തിൽ കാര്യക്ഷമമായ മാറ്റങ്ങൾ കൊണ്ടു വരും.	Higher Education	Law
215	സംസ്ഥാനത്തിൻറെ വിവിധ ആവശ്യങ്ങളെ കേന്ദ്രീകരിച്ച് മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ റിസർച്ച് ചാലഞ്ച് സംഘടിപ്പിക്കും.	Higher Education	Planning & Economic Affairs
216	കേരളത്തിലെ ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ രംഗം നേരിടുന്ന പ്രതിസന്ധികളുടെ ഒരു പ്രധാന കാരണം ഭരണനിർവഹണത്തിൽ അമിത രാഷ്ട്രീയ ഇടപെടലാണ്. ഇത് ഒഴിവാക്കാൻ അക്കാദമിക് വിഷയങ്ങൾ അമിത രാഷ്ട്രീയവൽക്കരണത്തിൽ നിന്ന് മോചിപ്പിക്കാൻ അക്കാദമിക കൗൺസിലിൻറെ എക്സിക്യൂട്ടീവ് ബോഡിയായി അക്കാദമിക് സിൻഡിക്കേറ്റ് രൂപീകരിക്കും. അധ്യാപക നിയമനം, ബോർഡ് ഓഫ് സ്റ്റഡീസ്, ഗവേഷണ രജിസ്ട്രേഷൻ, പി.എച്ച്.ഡി അനുവദിക്കൽ എന്നിവയുള്ള അധികാരം ഈ ബോർഡിൽ നിക്ഷിപ്തമായിരിക്കും.	Higher Education	Law, P&ARD

217	വിദ്യാഭ്യാസ നിലവാരം ഉയർത്തുന്നതിന് വിദേശ സർവകലാശാലകളുമായും മെൻററിംഗ് സ്ഥാപനങ്ങളുമായും പങ്കാളിത്തം.	Higher Education	
218	വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ, ഗവേഷണ സൗകര്യങ്ങൾ, വിജ്ഞാന വ്യവസായയൂണിറ്റുകൾ, ഇൻകുബേറ്ററുകൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുന്ന വിജ്ഞാന നഗരങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കും.	Higher Education	Science & Technology, Industries & Commerce, Electronics & Information Technology
219	മെച്ചപ്പെട്ട പഠനത്തിനും തൊഴിലവസരങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും ഇൻറേൺഷിപ്പുകൾ.	Higher Education	Labour & Skill
220	വിദേശ സർവകലാശാലകളുമായും, നോബൽ സമ്മാന ജേതാക്കൾ, വിവിധ മേഖലകളിൽ ലോകപ്രശസ്തരായ വ്യക്തികൾ എന്നിവരുമായും വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് കൂടുതൽ ഇടപഴകാനുള്ള അവസരങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കും.	Higher Education	
221	പി.എച്ച്. ഡി. വിദ്യാർത്ഥികൾക്കുള്ള സ്കോളർഷിപ്പ് വർദ്ധിപ്പിക്കും.	Higher Education	Finance
222	പി.എച്ച്.ഡി. പഠനം പൂർത്തിയാക്കിയ വിദ്യാർത്ഥിനികൾക്ക് തൊഴിൽ ലഭിക്കുന്നത് വരെ മാസം ആയിരം രൂപ സഹായം ലഭ്യമാക്കും.	Higher Education	Finance
223	സംസ്ഥാനത്ത് എല്ലാ യൂണിവേഴ്സിറ്റികളിലും സ്ഥിരം വി.സിമാരെയും എല്ലാ കോളജുകളിലും സ്ഥിരം പ്രിൻസിപ്പൽമാരെയും നിയമിക്കാൻ അടിയന്തര നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Higher Education	P&ARD
224	സംസ്ഥാനത്തെ യൂണിവേഴ്സിറ്റികളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ വിലയിരുത്താൻ സ്വതന്ത്ര ഓഡിറ്റ് നടപ്പിലാക്കും.	Higher Education	Finance, Planning & Economic Affairs
225	നാലുവർഷം ബിരുദ കോഴ്സുകളുടെ ന്യൂനതകൾ പരിഹരിക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും. എം.എ കോഴ്സുകൾ തുടരാനും ഇൻറേൺഷിപ്പ് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനും നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Higher Education	Labour & Skill

226	വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് കുറഞ്ഞ പലിശ നിരക്കിൽ ലോൺ സൗകര്യം ലഭ്യമാക്കാൻ എജ്യുക്കേഷണൽ ഫിനാൻഷ്യൽ കോർപ്പറേഷൻ രൂപീകരിക്കും.	Higher Education	Finance, Tax
227	സാങ്കേതിക സർവകലാശാലയെ ഇന്നൊവേഷൻ കേന്ദ്രങ്ങളാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും. വിദ്യാർത്ഥികളിൽ ഇന്നോവേഷൻ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Higher Education	Electronics & Information Technology, Industries & Commerce
228	സർവകലാശാലകളിലെയും കോളജുകളിലെയും സ്കൂളുകളിലെയും വിദ്യാർത്ഥികൾക്കെതിരായ ജാതീയമായ വിവേചനങ്ങളും പക്ഷപാതവും അവസാനിപ്പിക്കാൻ രോഹിത് വെമുല നിയമം നടപ്പിലാക്കും.	Scheduled Caste	Scheduled Tribe, Law, Higher Education, General Education, Backward Classes Development Department
229	നാഷണൽ ലോ സ്കൂൾ നിലവാരത്തിൽ Dr.Ambedkar യൂണിവേഴ്സിറ്റി ഫോർ ലീഗൽ സ്റ്റഡീസ് & സൈബർ ലോ സ്ഥാപിക്കും.	Law	Electronics & Information Technology, Higher Education
230	സർവകലാശാലകൾ സമയബന്ധിതമായി പരീക്ഷയും, ഫല പ്രഖ്യാപനവും നടത്താൻ ഉറപ്പുവരുത്തുന്ന നയരൂപീകരണം നടത്തും.	Higher Education	
231	സപ്ലിമെൻററി/അഡ്വാൻസ്ഡ് പഠനത്തിനായി പ്രശസ്ത സർവകലാശാലകളുടെ MOOC (Massive Open Online Course) കോഴ്സുകൾ ആരംഭിക്കും.	Higher Education	Electronics & Information Technology
232	ഇൻറർവ്യൂ നേരിടേണ്ട രീതികളും, "സോഫ്റ്റ് സ്കിൽ ഡെവലപ്മെൻറ്" കോഴ്സ് കോളജ് പാഠ്യപദ്ധതിയിൽ ഉൾപ്പെടുത്തും.	Higher Education	Labour & Skill
233	കേരളത്തിൽ ഐ.ഐ.ടി നിലവാരത്തിൽ കേരള ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് ടെക്നോളജി ആരംഭിക്കും.	Higher Education	
234	കീം പരീക്ഷയിലെ സമീകരണത്തിലെ അപാകതകൾ പരിഹരിക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും	Higher Education	

235	ഗവേഷണങ്ങളെ പേറ്റൻറുകളായും ഉത്പ്പന്നങ്ങളായും മാറ്റുന്നതിന് പേറ്റൻറ് സപ്പോർട്ട് സ്കീം രൂപീകരിക്കും.	Higher Education	Science & Technology
236	കേരളത്തിലെ എല്ലാ സർവകലാശാലകളുടെയും പ്രവർത്തനങ്ങളെ നിയന്ത്രിക്കുന്ന നിയമങ്ങളും ചട്ടങ്ങളും ആധുനിക കാലഘട്ടത്തിൻറെ ആവശ്യങ്ങൾക്കനുസൃതമായി സമഗ്രമായി അവലോകനം ചെയ്യുകയും ഏകീകൃതമായി ഭേദഗതി വരുത്തുകയും ചെയ്യും.	Higher Education	Law
237	ഓരോ സർവകലാശാലയിലെയും പരമോന്നത അക്കാദമിക് സമിതിയായി അക്കാദമിക് കാൺസിലിനെ ശാക്തീകരിക്കും.	Higher Education	
238	ഭയരഹിതമായ വിജ്ഞാന സമ്പാദനം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് കേരളത്തിലെ ക്യാമ്പസുകളെ "വയലൻസ് ഫ്രി കാമ്പസുകൾ" ആക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Higher Education	Home & Vigilance
239	കേരളത്തിലെ സർവകലാശാലകളിലെ ഗവേഷണങ്ങൾ കൂടുതൽ ഗൗരവമേറിയതും ലക്ഷ്യാധിഷ്ഠിതവും വിശ്വാസയോഗ്യവും സാമൂഹിക പ്രസക്തവുമാക്കുന്നതിനു ഗവേഷണ ഗുണനിലവാര മാനദണ്ഡങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തും.	Higher Education	
240	അക്കാദമിക നൈതികതയും ആൻറി-പ്ലെജറിസം നിയമങ്ങളും കർശനമായി നടപ്പിലാക്കും. പിഎച്ച്.ഡി ഗവേഷണങ്ങൾക്ക് കൃത്യമായ മേൽനോട്ട സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തും. ഗവേഷണ ഫലങ്ങൾ അളക്കാവുന്നതും ലക്ഷ്യാധിഷ്ഠിതവുമാക്കും. പിഎച്ച്.ഡി ബിരുദങ്ങളെക്കുറിച്ചുള്ള പരാതികൾ പരിശോധിക്കാൻ പ്രമുഖ പണ്ഡിതന്മാർ അടങ്ങുന്ന ഒരു "ഉന്നതാധികാര അക്കാദമിക് കമ്മിറ്റി" രൂപീകരിക്കും.	Higher Education	

241	ഗവേഷകർക്ക് കൃത്യമായ സാമ്പത്തിക സഹായം ഉറപ്പാക്കും. വർദ്ധിപ്പിച്ച ഫെലോഷിപ്പുകൾ കൃത്യസമയത്ത് ലഭ്യമാക്കും. ഗവേഷണ കണ്ടിൻജൻസി ഗ്രാൻഡുകൾ നൽകും. ഗവേഷകർക്കായി കുറഞ്ഞ പലിശ നിരക്കിൽ ലളിതമായ വായ്പാ പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കും.	Higher Education	Finance, Tax
242	ഗ്രാൻറ് ലഭിക്കാതെ ഗവേഷണം ഉൾപ്പടെയുള്ള പഠനം ഉപേക്ഷിക്കേണ്ടിവന്ന എസ് സി, എസ് ടി വിദ്യാർത്ഥികളുടെ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പരിഹാരം കണ്ടെത്തും.	Higher Education	Scheduled Caste, Scheduled Tribe
243	സംസ്ഥാന സർവകലാശാലകളെ സാമ്പത്തികമായി ശക്തിപ്പെടുത്താൻ കൃത്യമായ സർക്കാർ ധനസഹായം ഉറപ്പാക്കും. ഫലപ്രദമായ ഗവേഷണങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേക ഗ്രാൻഡുകൾ നൽകും. എൻഡോവമെൻറുകളെയും പൂർവ വിദ്യാർത്ഥികളുടെ സഹായത്തെയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കും.	Higher Education	Finance
244	ആരോഗ്യ വിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയിലെ സവിശേഷമായ വളർച്ച ലക്ഷ്യമിട്ട കേരള ആരോഗ്യ സർവകലാശാലയെ (KUHS) വിഭജിക്കും. ആയുഷ് (AYUSH) ചികിത്സാ വിഭാഗങ്ങൾക്കായി മാത്രമായി ഒരു പുതിയ സർവകലാശാല സ്ഥാപിക്കും.	Ayush	Health & Family Welfare, Higher Education
245	പ്രാദേശിക അടിസ്ഥാനത്തിൽ കോളജ് വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് പാർട്ട്-ടൈം ജോലിക്കുള്ള അവസരം നൽകും. പാർട്ട് ടൈം ജോലി എടുക്കുന്നവർക്ക് വെയിറ്റേജ്/ക്രെഡിറ്റ് നൽകാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Higher Education	Labour & Skill
246	ബിരുദധാരികൾക്ക് വേഗത്തിൽ ജോലി ലഭിക്കാൻ സഹായിക്കുന്ന ബ്രിഡ്ജ് പ്രോഗ്രാമുകളും കോഴ്സുകളും നടപ്പിലാക്കും.	Higher Education	Labour & Skill
247	അധ്യാപനത്തിന്റെയും പഠനത്തിന്റെയും നിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനായി അധ്യാപകർക്കായുള്ള സർവകലാശാല സ്ഥാപിക്കും.	Higher Education	

248	സംരംഭകത്വം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് എല്ലാ കോളജുകളിലും സ്റ്റുഡൻറ് ഇൻകുബേറ്ററുകൾ സ്ഥാപിക്കും.	Higher Education	Electronics & Information Technology, Industries & Commerce
249	നൂതന ആശയങ്ങൾക്ക് പിന്തുണ ഉറപ്പാക്കാൻ അക്കാദമിക-നിക്ഷേപക-സംരംഭക ഇക്കോ സിസ്റ്റം പ്രവർത്തികമാക്കും.	Higher Education	Electronics & Information Technology, Industries & Commerce
250	അധ്യാപകർക്കും വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും അന്തർദ്ദേശീയമായി പ്രശസ്തമായ ജേണൽ പോർട്ടലുകൾ സബ്സിഡി നിരക്കിൽ ലഭ്യമാക്കാൻ പദ്ധതികൾ ആരംഭിക്കും.	Higher Education	Finance
251	പ്രമുഖ ഡിജിറ്റൽ ബുക്ക് ഹൗസുകളുമായി സഹകരിച്ച് കേരളത്തിൽ ഡിജിറ്റൽ ലൈബ്രറികൾ സ്ഥാപിക്കും.	Higher Education	Electronics & Information Technology
252	എല്ലാ യു.ജി.സി അംഗീകൃത ബിരുദങ്ങളും കേരളത്തിൽ അംഗീകരിക്കുന്നതിനു നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Higher Education	
253	വിദ്യാർത്ഥികളുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ അന്വേഷിക്കാനും പരിഹരിക്കാനും കോളേജുകളിൽ ഓംബുഡ്സ്മാൻ സംവിധാനം നടപ്പിലാക്കും.	Higher Education	
254	റിസർച്ച് പഠനം പൂർത്തിയാക്കിയ വിദ്യാർത്ഥികളെ സമൂഹത്തിനു പ്രയോജനകരമായി ഉപയോഗപ്പെടുത്താൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Higher Education	
255	സർവകലാശാല കലോത്സവങ്ങൾ സ്കൂൾ കലോത്സവ മാതൃകയിൽ നടപ്പാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Higher Education	Cultural Affairs
256	പി.ജി വിദ്യാർത്ഥികളുടെ ബി എഡ് കോഴ്സുകൾ 1 വർഷമാക്കുന്നത് പഠന വിധേയമാക്കി നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Higher Education	General Education
257	അൺ എയ്ഡഡ് അധ്യാപകരുടെ സേവന വേതന വ്യവസ്ഥകളിൽ പരിഷ്ക്കരണം, സംരക്ഷണം എന്നിവ നിയമ പരിരക്ഷയിലൂടെ ഉറപ്പാക്കും.	Higher Education	General Education, Law, Labour & Skill

258	ഓരോ രണ്ട് വർഷത്തിലും എ.ഐയും ഇൻഡസ്ട്രി ടാലൻറും അടിസ്ഥാനമാക്കി സിലബസ് പരിഷ്കരിക്കുന്ന കരിക്കുലം റിവ്യൂ സൈക്കിൾ നടപ്പാക്കും	Higher Education	Electronics & Information Technology, Labour & Skill, Industries & Commerce
259	സർവകലാശാലകളുടെ അക്കാദമിക് പെർഫോർമൻസ് ഓഡിറ്റ് നടപ്പാക്കും.	Higher Education	
260	എല്ലാ ഡിഗ്രികൾക്കും മാൻഡേറ്ററി ഇന്റേൺഷിപ്പ് /അപ്രന്റീസ്ഷിപ്പ് നിർബന്ധമാക്കുകയും, ഓരോ കോഴ്സിലും ഇൻഡസ്ട്രി പ്രൊജക്റ്റ് ഉൾപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യും.	Higher Education	
261	വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും കമ്പനികൾക്കും തമ്മിൽ ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന സ്റ്റേറ്റ് വൈഡ് അപ്രന്റൻസ് ഷിപ്പ് എക്സ്ചേഞ്ച് പ്ലാറ്റ്ഫോം രൂപപ്പെടുത്തും. കേരള അക്കാദമി ഫോർ സ്കിൽ എക്സലൻസ് (KASE) പുനഃസംഘടിപ്പിക്കും.	Labour & Skill	Higher Education, Electronics & Information Technology, Industries & Commerce
262	വിദ്യാർത്ഥികളെ പരിശീലിപ്പിക്കുന്ന കമ്പനികൾക്ക് ടാക്സ് ഇൻസന്റീവ്സ് നൽകാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും .	Tax	Higher Education, Electronics & Information Technology, Industries & Commerce
263	കോളേജുകളിൽ സംരംഭകത്വം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് ഐ ഐ ടി മദ്രാസ് റിസർച്ച് പാർക്ക് മാതൃകയിൽ അധ്യാപകർക്കും വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും ആശയങ്ങൾ സംരംഭം ആക്കുന്നതിന് സഹായകമായ നയ രൂപീകരണം ഉണ്ടാക്കും.	Higher Education	Electronics & Information Technology, Industries & Commerce

4. വിദ്യാഭ്യാസം – പൊതുവിദ്യാഭ്യാസം			
264	സംസ്ഥാനത്തെ പൊതുവിദ്യാലയങ്ങൾ അന്താരാഷ്ട്ര നിലവാരത്തിലേക്ക് ഉയർത്താൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും. നിലവിലുള്ള സ്കൂളുകളുടെയും കോളേജുകളുടെയും അധ്യയന നിലവാരം ഉയർത്തും.	General Education	Higher Education
265	പൊതു വിദ്യാഭ്യാസത്തെ പ്രായോഗികവും, യഥാർത്ഥ്യ ജീവിതവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കഴിവുകൾക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകുന്ന, വിമർശനാത്മക ചിന്ത വളർത്തുന്ന, ഓരോ വിദ്യാർത്ഥിയുടെയും പഠന വേഗതയ്ക്ക് അനുസരിച്ച് മുന്നേറാൻ അവസരം നൽകുന്ന വിദ്യാർത്ഥി കേന്ദ്രീകൃതവും (Student-centric) ഫലാധിഷ്ഠിതവുമായ (Outcome-based) സംവിധാനവുമായി മാറ്റുന്നതിനായി ആവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	General Education	
266	പരീക്ഷാകേന്ദ്രീകൃത പരിശീലനത്തിന് പകരം കഴിവ്, വിമർശനാത്മക ചിന്ത, ആത്മവിശ്വാസം എന്നിവ വളർത്തുന്ന വിദ്യാഭ്യാസ മാതൃക പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കും.	General Education	
267	ഗുണമേന്മയുള്ള വിദ്യാഭ്യാസം എല്ലാവർക്കും പ്രാപ്തമാക്കുന്ന രീതിയിൽ ഫീസ് നിയന്ത്രണ സംവിധാനം ശക്തിപ്പെടുത്തും; പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേക സംരക്ഷണം ഉറപ്പാക്കും.	General Education	Scheduled Caste, Scheduled Tribe, Backward Classes Development Department
268	പ്ലസ് വൺ സീറ്റ് പ്രതിസന്ധിക്ക് ശാശ്വത പരിഹാരം കണ്ടെത്തും. അക്കാദമിക് നിലവാരം പാലിച്ചുള്ള പ്ലസ് വൺ സീറ്റ് പുനർവിതരണം നടപ്പാക്കി മേഖലാ അസമത്വം അവസാനിപ്പിക്കും. ആവശ്യമുള്ള ജില്ലകളിൽ സ്ഥിരമായ അധിക പ്ലസ് വൺ ബാച്ചുകൾ അനുവദിക്കും.	General Education	

269	നിലവിലുള്ള സർക്കാർ കോച്ചിംഗ് സെന്ററുകൾ ആധുനികവൽക്കരിക്കുകയും വിദഗ്ധരായ അധ്യാപകരെ നിയമിക്കുകയും ചെയ്യും. പിന്നാക്ക വിഭാഗ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് നിലവിലെ സർക്കാർ സ്കോളർഷിപ്പുകൾക്കൊപ്പം സർക്കാർ ചെലവിൽ പരിശീലന അവസരം ഉറപ്പാക്കും.	Higher Education	Scheduled Caste, Scheduled Tribe, Backward Classes Development Department, General Education
270	സ്കൂൾ പഠനത്തിനൊപ്പം തന്നെ മത്സര പരീക്ഷകൾക്കായുള്ള Foundation Course സർക്കാർ സ്കൂളുകളിൽ സജ്ജമാക്കും. [NEET, JEE, PSC, ബാങ്കിംഗ്, UPSC തുടങ്ങിയ മത്സര പരിക്ഷകൾക്ക് പൊതുവിദ്യാഭ്യാസ സംവിധാനത്തിനകത്ത് തന്നെ ഗുണമേന്മയുള്ള തയാറെടുപ്പ് ഉറപ്പാക്കും.	General Education	Higher Education
271	ഓൺലൈൻ കോച്ചിംഗ് മേഖലയിലെ അസമത്വങ്ങൾ പരിഹരിക്കാൻ ഡിജിറ്റൽ ലേണിംഗ് ഹബ്ബുകൾ സംസ്ഥാനത്ത് ഉടനീളം സ്ഥാപിക്കും.	Electronics & Information Technology	General Education, Higher Education
272	പത്താംതരം പഠിച്ചിറങ്ങുന്ന കുട്ടികളിൽ മിനിമം ലേണിംഗ് ലെവൽ ഉറപ്പുവരുത്താനുള്ള പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കും.	General Education	
273	കുട്ടികളിൽ മിനിമം കായിക ക്ഷമത ഉറപ്പുവരുത്താനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	General Education	Sports & Youth Affairs
274	നിലവിലെ പാഠ്യപദ്ധതിയുടെ ഫലപ്രാപ്തിയെക്കുറിച്ച് പഠിക്കുന്നതിനും വിദ്യാഭ്യാസത്തിൻറെ ഗുണനിലവാരം ആഗോള നിലവാരത്തിലേക്ക് ഉയർത്തുന്നതിനും നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	General Education	
275	എല്ലാ ജില്ലയിലും പ്രത്യേക ശ്രദ്ധ ആവശ്യമുള്ള കുട്ടികളെ സഹായിക്കുന്നതിന് ഉയർന്ന പരിശീലനം ലഭിച്ച അധ്യാപകരെയും പുതിയ സ്പെഷൽ സ്കൂളുകളും ആരംഭിക്കും.	General Education	Social Justice, Finance
276	പഠന ബുദ്ധിമുട്ടുള്ള കുട്ടികളെ സഹായിക്കാൻ സ്കൂളുകളിൽ വിദഗ്ധരെ നിയമിക്കും.	General Education	Social Justice

277	കുട്ടികളെ മാനസിക സമ്മർദ്ദത്തിൽ നിന്നും, ആത്മഹത്യാ ചിന്തകളിൽ നിന്ന് പിന്തിരിപ്പിക്കാൻ സ്കൂളുകളിൽ മുഴുവൻ സമയ കൗൺസിലർമാരെ നിയമിക്കും.	General Education	Social Justice, Health & Family Welfare
278	കുട്ടികളെ ഹിന്ദി, ഇംഗ്ലീഷ് തുടങ്ങിയ ഭാഷകളിൽ ആത്മവിശ്വാസത്തോടെ ആശയ വിനിമയം നടത്താൻ സ്കൂളുകളിൽ ഇംഗ്ലീഷ്, ഹിന്ദി വിദ്യാഭ്യാസത്തിന് പ്രത്യക ഊന്നൽ നൽകും	General Education	
279	സ്കൂൾതലം മുതൽ കുട്ടികളിൽ ലിംഗസമത്വം, മതേതരത്വം, സാഹോദര്യം, നിതി ബോധം എന്നിവ മനസിലാക്കാനും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനും വിദ്യാർത്ഥിയെ സഹായിക്കുന്ന പാഠഭാഗങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തി പാഠ്യപദ്ധതി നവീകരിക്കും.	General Education	Social Justice
280	എല്ലാ വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളും ഭിന്നശേഷി സൗഹൃദമാക്കും.	Social Justice	General Education, Higher Education
281	വിദ്യാർത്ഥികൾക്കിടയിൽ ഡിജിറ്റൽ ഡിവൈഡ് കുറയ്ക്കുന്നതിനു സബ്സിഡി നിരക്കിൽ ഉപകരണങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കും. എല്ലാ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും ഡിജിറ്റൽ പഠനം ഉറപ്പാക്കും.	Electronics & Information Technology	General Education, Higher Education
282	എല്ലാവർക്കും ഡിജിറ്റൽ അവബോധവും സന്നദ്ധതയും ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനുള്ള ഡിജിറ്റൽ സാക്ഷരതാ ദൗത്യം നടപ്പിലാക്കും.	Electronics & Information Technology	General Education, Higher Education
283	വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ലാപ് ടോപ്പ് വാങ്ങാനുള്ള കൂപ്പണുകൾ ലഭ്യമാക്കും.	Electronics & Information Technology	General Education, Higher Education
284	എല്ലാ സ്കൂളുകളിലും കോളേജുകളിലും നിർബന്ധിത "സിക്ക് റൂമുകൾ" സ്ഥാപിക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Health & Family Welfare	General Education, Higher Education
285	സംസ്ഥാനത്ത് സ്കൂൾ തലത്തിൽ നൃത്ത, സംഗീത വിദ്യാഭ്യാസം കാര്യക്ഷമമായി നടപ്പിലാക്കും.	General Education	Cultural Affairs

286	സംസ്ഥാനത്തെ വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ ഫിസിക്കൽ എഡ്യൂക്കേഷൻ നിർബന്ധിതമാക്കും. കായിക അധ്യാപനത്തിനായി ആവശ്യമായ ട്രെയിനർമാരെ ഉറപ്പു വരുത്തും	Sports & Youth Affairs	General Education, Higher Education
287	സംസ്ഥാനത്തെ സ്കൂളുകളിൽ ഗാന്ധിയൻ ഫിലോസഫി പഠനവിഷയമാക്കും.	General Education	
288	വിദ്യാർത്ഥികളുടെ പഠന നിലവാരം വിലയിരുത്താൻ നാഷണൽ അച്ചീവ്മെൻറ് സർവേ മാതൃകയിൽ സ്റ്റേറ്റ് അച്ചിവ്മെൻറ് സർവെ നടപ്പിലാക്കും.	General Education	
289	ഗോത്ര വിദ്യാഭ്യാസം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനും സ്പെഷൽ എഡ്യൂക്കേറ്റർമാരെ നിയമിക്കാനും നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Scheduled Tribe	General Education
290	പൊതു വിദ്യാഭ്യാസം മെച്ചപ്പെടുത്താൻ നവോദയ മാതൃകയിൽ സ്കൂൾ ഓഫ് എക്സലൻസ് ആരംഭിക്കും.	General Education	
291	കേരളത്തിൽ തുടർ വിദ്യാഭ്യാസത്തിനു കൂടുതൽ പദ്ധതികൾ ആരംഭിക്കും. തുടർ വിദ്യാഭ്യാസ പ്രേരക്മാരുടെ ജോലി ഭാരം ലഘൂകരിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും. തുടർ വിദ്യാഭ്യാസ പരീക്ഷകൾ കുറ്റമറ്റതാക്കും.	General Education	
292	ഗണിതശാസ്ത്ര പ്രോത്സാഹനത്തിനായി രാമാനുജം ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഓഫ് മാത്തമാറ്റിക്കൽ സ്റ്റഡീസ് ആരംഭിക്കും.	Higher Education	Finance
293	സ്കൂൾ കലോത്സവങ്ങൾ കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമമാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും	General Education	Cultural Affairs
294	എൽ.പി മുതൽ പ്ലസ് ടു വരെ ശാരീരിക സാക്ഷരത (ഫിറ്റ്നസ്, മൂവ്മെൻറ്, പോസ്ച്ചർ, അടിസ്ഥാന സ്പോർട്ട് സ്കിൽ) കരിക്കുലത്തിൻറെ നിർബന്ധ ഘടകമാക്കും. സ്കൂളുകളിലെ ഫിറ്റ്നസ് അസ്സസ്സ്മെൻറ് സംവിധാനം സ്റ്റാൻഡേർഡ് ആക്കും.	General Education	Sports & Youth Affairs

295	സ്റ്റേറ്റ്, നാഷണൽ, ഇൻറർനാഷണൽ മത്സരങ്ങൾക്ക് പോകുന്ന വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും യുവതാരങ്ങൾക്കും എക്യുപ്മെൻറ് ബാങ്ക്, ട്രാവൽ ഗ്രാൻറ്, കോച്ചിംഗ് സപ്പോർട്ട് ഉറപ്പാക്കും.	Sports & Youth Affairs	General Education, Higher Education, Finance
296	സംസ്ഥാന സ്കൂൾ യുവജനോത്സവങ്ങളിലടക്കം മികച്ച പ്രകടനം നടത്തുന്ന കലാ പ്രതിഭകൾക്ക് തുടർ പരിശീലനത്തിന് പ്രത്യേക ധനസഹായം.	General Education	Cultural Affairs
297	സോഷ്യൽ മീഡിയ ഉൾപ്പെടെയുള്ള മാധ്യമങ്ങളുടെ ധാർമികവും ഉത്തരവാദിത്തപരവുമായ ഉപയോഗത്തെക്കുറിച്ച് ജനങ്ങളെ ബോധവൽക്കരിക്കുന്നതിനായി കേരള മീഡിയ ലിറ്ററസി മിഷൻ ആരംഭിക്കും.	Electronics & Information Technology	General Education, Higher Education, Finance
298	കേരളത്തിലെ എയ്ഡഡ് മേഖലയിൽ ജോലി ചെയ്യുന്ന അധ്യാപകരുടെ ജോലി സ്ഥിരത അടക്കമുള്ള പ്രശ്നങ്ങൾ പഠിച്ച് പരിഹാര നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും	P&ARD	General Education, Higher Education, Finance, Labour & Skill
299	ഓറിയൻറൽ സ്കൂളുകളിൽ മലയാള പഠനത്തിന് ആവശ്യമായ സാമ്പത്തിക ബാധ്യത കുട്ടികളികൾ നിന്നും ഈടാക്കുന്നത് നിർത്തലാക്കി സർക്കാർ ഏറ്റെടുക്കുന്നത് പഠന വിധേയമാക്കി നടപടി സ്വീകരിക്കും.	General Education	Finance, Cultural Affairs
300	നിലവിൽ അംഗീകാരം ലഭിക്കാത്ത അധ്യാപക നിയമനങ്ങൾ പഠിച്ച നടപടി സ്വീകരിക്കാനായി ഒരു പാക്കേജ് നടപ്പിലാക്കും.	P&ARD	General Education, Higher Education, Finance
301	സംസ്ഥാനത്തെ സ്കൂളുകളിൽ ഇലക്ട്രിസിറ്റി താരിഫ് സംബന്ധിച്ച പ്രശ്നങ്ങൾ അടക്കം പരിഹരിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Power	General Education

302	സ്കൂൾ–പഞ്ചായത്ത് തലത്തിൽ ടാലൻറ് ഐഡന്റിഫിക്കേഷൻ ഡവലപ്പ്മെൻറ് പ്രോഗ്രാം നടപ്പാക്കി, കായികം, കല, സാമൂഹ്യനേതൃത്വം, ശാസ്ത്ര–ടെക്നോളജി തുടങ്ങിയ മേഖലകളിലെ കഴിവുകൾ കണ്ടെത്തി മെൻററിംഗ് നൽകും.	General Education	Cultural Affairs, Sports & Youth Affairs, Science & Technology, Local Self Government, Electronics & Information Technology
303	ഉറുദു ഭാഷ പഠനം വിപുലപ്പെടുത്താൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും. ഉറുദു അധ്യാപകരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കും. ഉറുദു അക്കാദമി സ്ഥാപിക്കും.	Minority Welfare Department	Cultural Affairs, General Education, Higher Education, Finance
5. വ്യവസായം			
304	കേരളത്തിൻറെ ഭൂപ്രകൃതിക്ക് അനുയോജ്യമായത് എം.എസ്.എം.ഇ വ്യവസായങ്ങളാണ് . നൂതന സാങ്കേതികവിദ്യയിൽ അധിഷ്ഠിതമായി എം.എസ്.എം.ഇ.കൾ ആരംഭിക്കാൻ സർക്കാർ സഹായവും പ്രോത്സാഹനവും നൽകും. നൂറു കോടിയിലേറെ വാർഷിക വരുമാനമുള്ള എം.എസ്.എം.ഇ.കളാണ് സർക്കാരിൻറെ ആദ്യ ലക്ഷ്യം. ഇവർക്ക് ടാക്സ് ഇൻസെൻറീവ് അടക്കം ലഭ്യമാക്കും. തെരഞ്ഞെടുത്ത മേഖലകളിലെ (ക്ലസ്റ്റർ) എം.എസ്.എം.ഇ.കൾക്ക് ആയിരിക്കും ഇത്തരം ആനുകൂല്യങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നത്.	Industries & Commerce	Finance
305	മോളിക്യൂലാർ ബയോളജി, സിന്തറ്റിക് ബയോളജി, സോഡിയം അയോൺ ബാറ്ററി, സോളാർ വൈദ്യുതി, ന്യൂട്രാസ്യൂട്ടിക്കൽസ് അടക്കമുള്ള സാങ്കേതിക വിദ്യകളിൽ റിസർച്ച് നടത്തുന്ന സ്ഥാപനങ്ങൾക്കു സർക്കാർ സഹായം ലഭ്യമാക്കും.	Science & Technology	Industries & Commerce, Electronics & Information Technology, Power, Higher Education, Finance
306	മെഡിക്കൽ ഉപകരണങ്ങൾ, സർജിക്കൽ ഉപകരണങ്ങൾ, റോബോട്ടിക്സ്, സ്റ്റെന്റുകൾ , കൃത്രിമ ഹൃദയ വാൽവുകൾ എന്നിവയുടെ ആഭ്യന്തര നിർമ്മാണത്തിന് പ്രത്യേക പ്രോത്സാഹന പാക്കേജും സാമ്പത്തിക സാങ്കേതിക പിന്തുണയും നൽകും.	Industries & Commerce	Health & Family Welfare, Finance

307	പ്രതിരോധ മേഖലയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട നിർമ്മാണ, ഗവേഷണ, സാങ്കേതിക സംരംഭങ്ങൾ സംസ്ഥാനത്ത് ആരംഭിക്കാൻ പ്രോത്സാഹനവും പ്രത്യേക സൗകര്യങ്ങളും ഉറപ്പാക്കും.	Industries & Commerce	Home & Vigilance
308	ഇൽമനൈറ്റ്, മോണോസൈറ്റ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള ധാതു വിഭവങ്ങളുടെ ശാസ്ത്രീയവും മൂല്യവർധിതവുമായ വിനിയോഗത്തിനായി നൂതന വ്യവസായങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കും.	Industries & Commerce	
309	സംരംഭകർക്ക് ഉയർന്ന നിലവാരത്തിലുള്ള മെൻററിങ് ലഭ്യമാക്കാൻ സംസ്ഥാനത്തെ വിവിധ ഗവേഷകർ, ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയിലെ വിദഗ്ധർ എന്നിവരെ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി "ടെക്നോ മെൻറർ", "മാനേജ് മെൻറർ" സഹായം ലഭ്യമാക്കും.	Industries & Commerce	Higher Education, Science & Technology, Electronics & Information Technology
310	എം.എസ്.എം.ഇകൾക്ക് റിവോൾവിങ് ഫണ്ട് ലഭ്യമാക്കും.	Industries & Commerce	Finance
311	കേരളത്തിൽ കൂടുതൽ അന്താരാഷ്ട്ര തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ട്ടിക്കാൻ ഗ്ലോബൽ കേപ്പബിലിറ്റി സെൻററുകൾക്ക് പ്രോത്സാഹനം നൽകാൻ നയ രൂപീകരണം നടത്തും.	Electronics & Information Technology	Industries & Commerce
312	ഡിപ്പാർട്ടമെൻറ് ഓഫ് ഇൻവെസ്റ്റ്മെൻറ് രൂപീകരിക്കും. ചെറുതോ വലുതോ ആയ ഏതൊരു വ്യവസായവും കേരളത്തിൽ ആരംഭിക്കാൻ ആവശ്യമായ എല്ലാ അനുമതികളും നേടിക്കൊടുക്കാനുള്ള ഉത്തരവാദിത്വം ഈ ഡിപ്പാർട്ട്മെൻറിനായിരിക്കും. നിശ്ചിത കാലയളവിനുള്ളിൽ ഇവർക്ക അനുമതി നേടിക്കൊടുക്കാൻ സാധിച്ചില്ലെങ്കിൽ ഡീംഡ് പെർമിഷൻ ലഭിച്ചതായി കണക്കാക്കപ്പെടും. സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾ മുതൽ വലിയ വ്യവസായങ്ങൾ വരെ ഈ ഇൻവെസ്റ്റ്മെൻറ് ഡിപ്പാർട്ടമെൻറിന് കീഴിൽ ഉണ്ടായിരിക്കും.	Industries & Commerce	Finance, Electronics & Information Technology, Local Self Government
313	സംസ്ഥാനതലത്തിൽ നിന്നും ഇൻവെസ്റ്റ്മെൻറുകളുടെ ആവശ്യാനുസരണം ജില്ലാ തലത്തിലേക്കും താലൂക്ക് തലങ്ങളിലേക്കും ഈ ഡിപ്പാർട്ട്മെൻറിൻറെ പ്രവർത്തനം വ്യാപിപ്പിക്കും.	Industries & Commerce	Finance, Electronics & Information Technology, Local Self Government

314	സംസ്ഥാനത്ത് ലോകോത്തര എ.ഐ. ഡാറ്റ സെൻറർ ആരംഭിക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Electronics & Information Technology	Industries & Commerce
315	സംസ്ഥാനത്ത് ഐടി മേഖലയിൽ വൻ കുതിച്ചുചാട്ടം ലക്ഷ്യമിട്ടുകൊണ്ട് സ്വകാര്യ മേഖലയുമായി ചേർന്ന് ഐ.ടി പാർക്കുകൾ സ്ഥാപിക്കും. ഇതിനായി ഗോൾഡ് റേറ്റഡ് ഗ്രീൻ ഫിൽഡ് നിർമ്മാണങ്ങൾക്ക് പ്രോത്സാഹനം നൽകും. ഐടി പാർക്കുകളിൽ ആരംഭിക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് നിശ്ചിത വർഷങ്ങളിലേക്ക് വാടകയിനത്തിൽ സബ്സിഡി ലഭ്യമാക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Electronics & Information Technology	Industries & Commerce, Finance
316	നിർമ്മിത ബുദ്ധി ഉപകരണങ്ങളുടെ ഘടകങ്ങൾ നിർമ്മിക്കാൻ അവശ്യമായ ധാതുക്കൾ ലഭ്യമാക്കാനും റിസർച്ച് അടക്കം നടത്താൻ കേരള ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ഫോർ റയർ എർത്ത് ആൻഡ് അലയ്ഡ് റിസർച്ച് ആരംഭിക്കും.	Electronics & Information Technology	Science & Technology, Industries & Commerce, Higher Education
317	വിദേശ രാജ്യങ്ങളിൽ ബിസിനസ്സ് നടത്തുന്ന കേരളീയരെ സംസ്ഥാനത്ത നിക്ഷേപം നടത്തുന്നതിനും ബിസിനസ്സ് വ്യാപിപ്പിക്കുന്നതിനും "Back to roots" പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കും. നിശ്ചിത ജോലി സാദ്ധ്യതകൾ സൃഷ്ടിക്കുന്ന സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ടാക്സ് ഇൻസെൻറീവ് അടക്കമുള്ള സഹായം ലഭ്യമാക്കും.	Industries & Commerce	Non-Resident Keralite Affairs, Electronics & Information Technology, Labour & Skill, Tax, Finance, Local Self Government
318	കേരളത്തിൻറെ തനതു വിഭവങ്ങളായ ചക്ക, മാങ്ങ, കശുവണ്ടി പരിപ്പ്, കൊക്കോ പൗഡർ സുഗന്ധ വ്യഞ്ജനങ്ങൾ അടക്കമുള്ള വിഭവങ്ങൾ ആധുനിക സംവിധാനങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് പാക്ക് ചെയ്തു വിദേശത്തേക്ക് കയറ്റമതി ചെയ്യാൻ സർക്കാർ സഹായവും പ്രോത്സാഹനവും നൽകും.	Industries & Commerce	Agriculture Department, Local Self Government
319	വ്യാവസായിക പാർക്കുകളിൽ പ്രവർത്തിക്കുന്ന വ്യവസായങ്ങൾക്ക് വിപണി പ്രതികരണങ്ങളെ അടിസ്ഥാനമാക്കി ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ മാറ്റുന്നതിന് വേഗത്തിൽ അനുമതി നൽകാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Industries & Commerce	

320	വ്യവസായം ആരംഭിക്കുന്നതിനും സുഗമമായ നടത്തിപ്പിനും അനാവശ്യ നിയന്ത്രണങ്ങൾ ഒഴിവാക്കി ഉദാരമായ നയങ്ങൾ കൊണ്ടുവരും.	Industries & Commerce	
321	നിലവിലുള്ള വ്യവസായങ്ങളുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ ജില്ലാ അടിസ്ഥാനത്തിൽ പഠിക്കാനും പരിഹാരം നൽകാനും സ്ഥിരം കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കും.	Industries & Commerce	
322	തൊഴിൽ സംരംഭങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ അംഗീകാരങ്ങൾ നേടിയെടുക്കാൻ തൊഴിൽ ഫെസിലിറ്റേറ്റർമാരെ സർക്കാർ തലത്തിൽ നിയമിക്കുകയും ചെയ്യും.	Labour & Skill	Industries & Commerce
323	എല്ലാ ജില്ലയിലും അത്യാധുനിക വ്യാവസായിക പാർക്കുകളും, നിലവിലുള്ള പാർക്കുകളുടെ നവീകരണവും നടപ്പിലാക്കും.	Industries & Commerce	Public Works Department, Finance
324	പ്രിൻറിംഗ്, ഹരിത ഊർജ്ജ വ്യവസായങ്ങൾ, ആഭ്യന്തരആഗോള ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിനായി റോബോട്ടിക് വ്യവസായങ്ങൾ, ബയോടെക് വ്യവസായങ്ങൾ,, കളിപ്പാട്ട നിർമ്മാണ യൂണിറ്റുകൾ, ഇലക്ട്രോണിക് പാർട്സ് നിർമാണത്തിനുള്ള വ്യവസായങ്ങൾ, എണ്ണ, വാതക വ്യവസായങ്ങൾ, ബഹിരാകാശ പാർട്സ് നിർമാണത്തിനുള്ള വ്യവസായങ്ങൾ എന്നിവയ്ക്ക് പ്രത്യേക സാമ്പത്തിക സോൺ ഏർപ്പെടുത്തും.	Industries & Commerce	Electronics & Information Technology, Finance, Tax
325	തിരുവനന്തപുരത്ത് ബഹിരാകാശ വ്യവസായ ഘടക നിർമാണത്തിനുള്ള പ്രത്യേക സാമ്പത്തിക സോൺ ഏർപ്പെടുത്തും.	Electronics & Information Technology	Industries & Commerce, Finance, Tax
326	വിഴിഞ്ഞം, കൊച്ചി, ബേപ്പൂർ തുറമുഖങ്ങൾക്ക് ചുറ്റുമുള്ള കയറ്റുമതി അധിഷ്ഠിത യൂണിറ്റുകൾക്കായി പ്രത്യേക സാമ്പത്തിക സോൺ ഏർപ്പെടുത്തും.	Industries & Commerce	Ports, Finance, Tax
327	ഫാർമ, വാക്സിൻ നിർമ്മാണ കമ്പനികൾക്കായി പ്രത്യേക സാമ്പത്തിക സോൺ ഏർപ്പെടുത്തും.	Industries & Commerce	Health & Family Welfare, Finance

328	കുടിൽ വ്യവസായ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ, കൈത്തറി ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ, കരകൗശല ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ എന്നിവയുടെ ഉൽപാദനവും കയറ്റുമതിയും മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള പരിശീലനം നൽകും.	Industries & Commerce	Labour & Skill
329	ആധുനിക ഉൽപാദന സാങ്കേതികതയേയും യന്ത്രങ്ങളെക്കുറിച്ചും ജനങ്ങളെ പരിശീലിപ്പിക്കുന്നതിനായി കേരളത്തിൽ പരിശീലന കേന്ദ്രങ്ങൾ ആരംഭിക്കും	Labour & Skill	Industries & Commerce
330	പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദവും തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതുമായ വ്യവസായങ്ങൾക്ക് വേഗത്തിലുള്ള അംഗീകാരങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കും	Industries & Commerce	Labour & Skill, Environment
331	വ്യവസായങ്ങൾക്കുള്ള വായ്പകൾ വേഗത്തിൽ ലഭ്യമാക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും	Industries & Commerce	Finance, Tax
332	വനിതാ സംരംഭകർക്ക് ഫാസ്റ്റ് ട്രാക്ക് ക്ലിയറൻസോടെ പ്രത്യേക വായ്പ ലഭ്യമാക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും	Industries & Commerce	Women & Child, Finance, Tax
333	ഓട്ടോമേറ്റഡ് വ്യവസായങ്ങൾക്കായി വിദഗ്ധ തൊഴിലാളികളെ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുള്ള പരിശീലന കേന്ദ്രം സ്ഥാപിക്കും.	Labour & Skill	Industries & Commerce, Higher Education
334	വിപണിയിൽ നിന്നുള്ള മാറുന്ന ആവശ്യകതയെ അടിസ്ഥാനമാക്കി വ്യവസായങ്ങൾക്ക് പുതിയ ഉൽപ്പന്നങ്ങളിലേക്കും സേവനങ്ങളിലേക്കും നീങ്ങുന്നതിനുള്ള പ്രത്യേക പാക്കേജ് നടപ്പിലാക്കും.	Industries & Commerce	Finance
335	വ്യാപാര ക്ഷേമനിധിയിൽ അംഗങ്ങളായവർക്ക് പെൻഷൻ നൽകുവാനും, വ്യാപാരി വ്യവസായികളുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ കൈകാര്യം ചെയ്യുന്നതിനും കൊമേഴ്സ് വകുപ്പ് ശക്തിപ്പെടുത്തും	Industries & Commerce	Labour & Skill, Finance, Local Self Government
336	വൻകിട മാളുകളുടെയും ഓൺലൈൻ വ്യാപാര സ്ഥാപനങ്ങളുടെയും കടന്നു വരവോടെ പ്രതിസന്ധിയിലായ ചെറുകിട വ്യാപാര മേഖലയെ സംരക്ഷിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Industries & Commerce	Local Self Government
337	പുതിയ വ്യാപാര മന്ത്രാലയം ആരംഭിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Industries & Commerce	Finance, P&ARD

338	സംസ്ഥാനത്തെ നിർമ്മാണ മേഖലയിലെ അസംസ്കൃത വസ്തുക്കളുടെ ദൗർലഭ്യം പരിഹരിക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും	Industries & Commerce	
339	സംസ്ഥാനത്തെ ഐ.ടി. മേഖലയിൽ അടക്കമുള്ള സംരംഭകർക്ക് നിയമ സാങ്കേതിക വശങ്ങളിൽ സഹായം ലഭ്യമാക്കാൻ 24X7 ഹെൽപ് ഡെസ്ക് അടക്കമുള്ള സംവിധാനങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തും.	Industries & Commerce	Electronics & Information Technology
340	കേരളത്തിലെ മലബാർ സിമൻറ് സ് അടക്കമുള്ള പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് സർക്കാർ സഹായം ലഭ്യമാക്കും. സിമൻറ് ഉദ്പാദനത്തിൻറെ പ്രധാന ഘടകമായ ലൈംസ്റ്റോൺ ലഭ്യത ഉറപ്പാക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Industries & Commerce	
341	പഞ്ചായത്ത് അടിസ്ഥാനമാക്കി ചെറുകിട വ്യവസായ സ്ഥാപനങ്ങൾ ആരംഭിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Industries & Commerce	Local Self Government
6. തൊഴിൽ			
342	പി.എസ്.സി സംവിധാനം കൂടുതൽ കുറ്റമറ്റതാക്കാനും, ഒഴിവു റിപ്പോർട്ടിങ് കാര്യക്ഷമമാക്കാനും പുതിയ നിയമ നിർമ്മാണം നടത്തും. പി.എസ്.സി ലിസ്റ്റുകൾ കാലഹരണപ്പെടുന്നതിനു മുൻപ് നിയമനം പൂർത്തിയാക്കും.	P&ARD	Law
343	പി.എസ്.സി. നിയമനങ്ങളിലെ ഒഴിവുകൾ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നതിനും അപ്പോയിൻറ്മെൻറ് ഉപദേശ മെമ്മോകൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുമുള്ള ഓട്ടോമേറ്റഡ് സംവിധാനം നടപ്പിലാക്കും.	P&ARD	Electronics & Information Technology
344	ഒഴിവുകൾ യഥാസമയം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യുന്നതിൽ വീഴ്ച വരുത്തുന്നവർക്കെതിരേയും യോഗ്യതയുള്ളവരെ നിയമിക്കാൻ കാലതാമസം വരുത്തുന്ന വകുപ്പുകൾക്കെതിരേയും കർശന അച്ചടക്ക നടപടി സ്വീകരിക്കുന്നതിനുള്ള നിയമം നടപ്പിലാക്കും.	P&ARD	Law

345	പി.എസ്.സിക്ക് വിട്ട നിയമനങ്ങൾ സമയബന്ധിതമായി നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് വേണ്ടി സ്പെഷ്യൽ റൂൾസ് തയാറാക്കാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	P&ARD	Law
346	പൊതു-സ്വകാര്യ നിക്ഷേപ മോഡലുകളിൽ (PPP) നിക്ഷേപകരെ കേരളത്തിലേക്ക് ആകർഷിച്ചു കൊണ്ട് കൂടുതൽ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാൻ നടപടികൾ. ടൂറിസം, അഗ്രികൾച്ചർ, ഇൻഫർമേഷൻ ടെക്നോളജി, വെൽനസ് എന്നിവ പ്രധാന ശ്രദ്ധാകേന്ദ്രങ്ങളാക്കി കൂടുതൽ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കും	Industries & Commerce	Finance, Planning & Economic Affairs
347	യുവാക്കളിൽ തൊഴിൽ സാധ്യത ഉയർത്തുന്നതിന് നൈപുണ്യ വികസനത്തിനു കൂടുതൽ പ്രാധാന്യം.	Labour & Skill	Higher Education, Sports & Youth Affairs
348	നൂതന സാങ്കേതിക വിദ്യയുടെ സഹായത്തോടെ കൃഷിയുടെ വ്യാപനം മെച്ചപ്പെടുത്തി കൂടുതൽ തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാനുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Agriculture Department	Electronics & Information Technology, Labour & Skill
349	വിനോദ സഞ്ചാരികൾക്ക് മികച്ച സേവനം ലഭ്യമാക്കാൻ പ്രൊഫഷണലുകളെ പരിശീലിപ്പിക്കുന്നതിന് സ്കൂൾ ഓഫ് ഹോസ്പിറ്റാലിറ്റി ആരംഭിക്കും.	Tourism	Labour & Skill, Higher Education
350	പ്രിസിഷൻ ഫാർമിംഗ്, ഉൾനാടൻ മത്സ്യ കൃഷി, ഫ്ളോറി കൾച്ചർ/ഹോർട്ടികൾച്ചർ എന്നിവയിലേക്ക് യുവാക്കളെ ആകർഷിക്കാനുള്ള പരിശീലന പരിപാടികൾ ആരംഭിക്കാനും യൂണിറ്റുകൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനും കുറഞ്ഞ നിരക്കിൽ വായ്പകൾ ലഭ്യമാക്കും.	Sports & Youth Affairs	Agriculture Department, Fisheries, Labour & Skill, Higher Education, Finance, Tax
351	ഹോം സ്റ്റേ യൂണിറ്റുകൾ, ഉൾനാടൻ മത്സ്യഫെർമികൾ, മത്സ്യ പ്രോസസ്സിംഗ് യൂണിറ്റുകൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാൻ കുറഞ്ഞ നിരക്കിൽ വായ്പകൾ ലഭ്യമാക്കും.	Industries & Commerce	Tourism, Fisheries, Finance, Tax

352	കളിപ്പാട്ട നിർമ്മാണ യൂണിറ്റുകൾ ആരംഭിക്കുന്നത് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാൻ കുറഞ്ഞ നിരക്കിൽ വായ്പകൾ ലഭ്യമാക്കും.	Industries & Commerce	Finance, Tax
353	പ്രാദേശിക, ദേശീയ ആഗോള ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്ന സംരംഭകരാകാൻ യുവാക്കളെ പരിശീലിപ്പിക്കും.	Industries & Commerce	Labour & Skill, Sports & Youth Affairs
354	കേരളത്തിൽ നിക്ഷേപം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് നിക്ഷേപക സൗഹാർദ്ദ അന്തരീക്ഷം സൃഷ്ടിക്കാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Industries & Commerce	
355	വിദേശ അവസരങ്ങൾക്ക് യുവാക്കളെ പരിശീലിപ്പിക്കുന്നതിന് വിദേശ ഭാഷാ പരിശീലന സ്ഥാപനങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കും.	Non-Resident Keralite Affairs	Higher Education, Labour & Skill, Sports & Youth Affairs
356	തൊഴിൽ രഹിതർക്ക് ലോകത്തെങ്ങുമുള്ള തൊഴിലുകൾ സംബന്ധിച്ച് ഏറ്റവും പുതിയ വിവരങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും തൊഴിലവസരങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച വിവരങ്ങൾക്കും കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെട്ട തൊഴിൽ നേടുന്നതിനും അത്യാധുനിക സാങ്കേതിക വിദ്യ ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയുള്ള ഒരു പോർട്ടൽ നിർമിക്കും.	Labour & Skill	Electronics & Information Technology, Planning & Economic Affairs, Sports & Youth Affairs
357	കൃഷി ഉപജീവനമായി സ്വീകരിച്ച ചെറുപ്പക്കാർക്ക് പ്രത്യേക വായ്പ പദ്ധതിയും സബ്സിഡിയും ലഭ്യമാക്കും.	Agriculture Department	Finance, Tax, Sports & Youth Affairs
358	ബാലവേലയില്ലാത്ത, ട്രേഡ് യൂണിയൻ അതിപ്രസരമില്ലാത്ത, സ്ത്രീ സൗഹൃദമായ തുല്യ വേതനം ഉറപ്പുവരുത്തുന്ന ഫെയർ ട്രേഡ് സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേക ആനുകൂല്യങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കും.	Industries & Commerce	Labour & Skill
359	കുടുംബശ്രീ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശക്തമാക്കുന്നതിനും വിപുലമാക്കുന്നതിനും കുടുംബശ്രീ ആക്ട് നടപ്പിലാക്കും.	Local Self Government	Law
360	കുടുംബശ്രീയുടെ പ്രവർത്തനം വ്യാപിപ്പിക്കും. കുടുംബശ്രീകൾക്ക് തനതു ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ നിർമിക്കാനും സേവനങ്ങൾ നൽകുവാനും കൂടുതൽ വൈദഗ്ധ്യ സഹായവും സാമ്പത്തിക സഹായവും ലഭ്യമാക്കും.	Local Self Government	Labour & Skill, Finance, Tax

361	കുടുംബശ്രീ സംരംഭങ്ങളുടെ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾക്ക് വിപണി വ്യാപനം ഉറപ്പാക്കി, അംഗങ്ങൾക്ക് സ്ഥിരവരുമാനവും തൊഴിലും ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി അമുൽ മാതൃകയിൽ സമഗ്ര വിപണന ശൃംഖല രൂപീകരിക്കും.	Local Self Government	Industries & Commerce
362	കാർഷിക വിഭവങ്ങൾ, മൂല്യവർധിത ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ, കരകൗശല വസ്തുക്കൾ, വസ്ത്രങ്ങൾ, ആഭരണങ്ങൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടെ കുടുംബ്രശീ യൂണിറ്റുകൾ നിർമ്മിക്കുന്ന ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ വിപണനത്തിനായി എല്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിലും ലോക്കൽ ഷോപ്പ്-കം-കളക്ഷൻ സെൻററുകൾ ആരംഭിക്കും; ആവശ്യാനുസരണം ഹോം ഡെലിവറി സംവിധാനവും നടപ്പിലാക്കും.	Local Self Government	Co-operation Department, Industries & Commerce, Agriculture Department
363	പുതിയ ലേബർ കോഡ് മൂലമുള്ള പ്രതിസന്ധി പരിഹരിക്കാൻ ആവശ്യമായ ഇടപെടൽ നടത്തും.	Labour & Skill	Law
364	കേരളത്തിൽ സർക്കാർ, സർക്കാരിതര കുടുംബശ്രീ സംരംഭങ്ങളിലൂടെ ഗുണമേന്മയുള്ള ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ നെറ്റ് വർക്ക് വ്യാപാര ശൃംഖലയിലൂടെ ലഭ്യമാക്കും. പൊതു-സ്വകാര്യ പങ്കാളിത്തത്തോടെ കേരള നെറ്റ് വർക്ക് മാർക്കറ്റിംഗ് സംരംഭം ആരംഭിക്കും. ഇതിലൂടെ തിരിച്ചുവന്ന പ്രവാസികൾക്ക് ഉപജീവന മാർഗത്തിനുള്ള തൊഴിൽ അവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കും.	Industries & Commerce	Co-operation Department, Local Self Government, Non-Resident Keralite Affairs, Labour & Skill
365	പ്രൊഫഷണൽ തൊഴിൽ മേഖലയിൽ നിയമപരമായ തൊഴിൽ സംരക്ഷണം ഉറപ്പാക്കാൻ ഓഫർ ലെറ്ററുകൾ, അപ്പോയിൻറ്മെൻറ് ലെറ്ററുകൾ, കരാറുകൾ എന്നിവയ്ക്ക് ഏകീകൃത മാനദണ്ഡം കൊണ്ടുവരികയും നിയമസാധുത ഉറപ്പാക്കുകയും ചെയ്യും.	Labour & Skill	
366	സംസ്ഥാനത്തെ തൊഴിൽ ഇടങ്ങളിൽ വിവേചനങ്ങൾ അവസാനിപ്പിക്കാനും വ്യക്തി സ്വാതന്ത്ര്യം സംരക്ഷിക്കാനും നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Labour & Skill	

367	സംസ്ഥാനത്തെ തൊഴിൽ മേഖലയിൽ സുതാര്യമായ വേതന സംവിധാനം, മിനിമം വേതനം, നിശ്ചിത ജോലി സമയം, സുരക്ഷിതമായ സൈറ്റ് ഷിഫ്റ്റുകൾ എന്നിവ ഉറപ്പാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Labour & Skill	
368	ഐ.ടി അടക്കമുള്ള തൊഴിൽ മേഖലയിലെ അമിത ചൂഷണം ഒഴിവാക്കാൻ ഓഫീസ് സമയം കഴിഞ്ഞ ശേഷം ഔദ്യോഗിക കാര്യങ്ങളിൽ നിന്നും വിട്ടു നിൽക്കാൻ തൊഴിലാളികൾക്ക് അവകാശം നൽകുന്ന Right to disconnect നടപ്പിലാക്കും.	Labour & Skill	
369	നിർമ്മിത ബുദ്ധിയുടെ കാലഘട്ടത്തിൽ തൊഴിലാളികൾക്ക് തൊഴിൽ സുരക്ഷ ഉറപ്പാക്കാൻ പുതിയ നൈപുണ്യങ്ങൾ പഠിക്കാനും പരിശീലിക്കാനും (Upskilling) ശമ്പളത്തോടു കൂടിയ നിർബന്ധിത അവധി അനുവദിക്കും.	Labour & Skill	Electronics & Information Technology, Higher Education
370	മാനസികാരോഗ്യത്തിന് മുൻഗണന നൽകികൊണ്ട് ഓഫീസുകളിൽ “സ്ട്രെസ്സ് ഓഡിറ്റ് നടത്തുകയും കൗൺസിലിംഗ് സൗകര്യം, മാനസികാരോഗ്യ അവധി, ജോലിഭാരം മൂലം തളരുന്നവർക്ക് “സബാറ്റിക്കൽ” അവധി എന്നിവ ലഭ്യമാക്കും.	Labour & Skill	Health & Family Welfare
371	ഐ.ടി പാർക്കുകളിലും ഓഫീസുകളിലും വിശ്രമമുറികൾ (Relaxation Lounges), ഫിറ്റ് നസ് സോണുകൾ തുടങ്ങിയ ആധുനിക സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കും.	Labour & Skill	Industries & Commerce, Electronics & Information Technology
372	പ്രൊഫഷണലുകളുടെ അവകാശങ്ങളും ദീർഘകാല താൽപ്പര്യങ്ങളും സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായി നിയമപരമായ പ്രൊഫഷണൽ വർക്കേഴ്സ് ക്ഷേമ ബോർഡ് രൂപീകരിക്കും .	Labour & Skill	Finance, Law
373	കേരളത്തിലെ ഗിഗ് തൊഴിലാളികൾക്കും ഓട്ടോ ഡ്രൈവർമാർക്കും മറ്റ് ഗിഗ് തൊഴിലാളികൾക്കുമായി ഇരിപ്പിടങ്ങൾ, ടോയ്ലറ്റുകൾ, വെള്ളം, ചാർജിംഗ് പോയിന്റുകൾ എന്നിവയുള്ള വിശ്രമ-റിചാർജ് കേന്ദ്രങ്ങൾ ആരംഭിക്കും.	Labour & Skill	Local Self Government

374	യുവാക്കൾക്ക് ഐ.ടി അനുബന്ധ മേഖലകളിൽ സ്വയം തൊഴിൽ കണ്ടെത്തുന്നതിന് സഹായിക്കാൻ പഞ്ചായത്ത്, മുനിസിപ്പാലിറ്റി തലങ്ങളിൽ ഇൻഫോ പാർക്ക് മാതൃകയിൽ, വർക്ക് മൈ വില്ലേജ്, വർക്ക് മൈ ടൌൺ, സെൽഫ് എംപ്ലോയ്മെൻറ് പാർക്കുകൾ സ്ഥാപിക്കും.	Electronics & Information Technology	Planning & Economic Affairs, Industries & Commerce, Labour & Skill, Sports & Youth Affairs, Local Self Government
375	നിർമ്മാണ തൊഴിലാളികൾ, അനൗപചാരിക വിദ്യാഭ്യാസ മേഖലയിലെയും, സ്വകാര്യ ആരോഗ്യ പരിപാലന മേഖലയിലെയും തൊഴിലാളികളുടെ ജീവിത നിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്താൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും .	Labour & Skill	Health & Family Welfare, General Education, Higher Education, Industries & Commerce
376	നിർമ്മാണ തൊഴിലാളികൾ, മോട്ടോർ വാഹന തൊഴിലാളികൾ, ചുമട്ട് തൊഴിലാളികൾ, പ്ലാന്റേഷൻ മേഖലയിലെ തൊഴിലാളികൾ എന്നിവർക്ക് ഇ.എസ്.ഐ അടക്കമുള്ള ആനുകൂല്യങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Labour & Skill	Finance
377	കേരളത്തിലെ വൈവിധ്യമാർന്ന ജൈവ സമ്പത്ത് ഉപയോഗപ്പെടുത്തി ബയോ ഇൻഡസ്ടി അഗ്രോഫുഡ് പ്രോസ്സസ്സിങ് അടക്കമുള്ള ഹരിത തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കും. ഇതിനായി കേരള ഗ്രീൻ ഇൻവെസ്റ്റ്മെൻറ് ഫണ്ട് രൂപീകരിക്കും.	Industries & Commerce	Agriculture Department, Environment, Finance, Forest & Wildlife
378	ഗിഗ് തൊഴിലാളികളുടെ ഉന്നമനത്തിനായി കർണ്ണാടക, തെലുങ്കാന മാതൃകയിൽ ഗിഗ് വർക്കേഴ്സ് വെൽഫെയർ നിയമം നടപ്പിലാക്കും.	Labour & Skill	Law
379	കെട്ടിട നിർമ്മാണ തൊഴിലാളി , മോട്ടോർ വാഹന തൊഴിലാളി,തയ്യൽ തൊഴിലാളി അടക്കമുള്ളവരുടെ ക്ഷേമ നിധി ബോർഡുകൾ കാര്യക്ഷമമാക്കാനും, കൂടുതൽ അനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകാനും നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Labour & Skill	Finance

380	അസംഘടിത മേഖലയിൽ തൊഴിലാളികളെ ലഭ്യമാക്കാൻ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി ചേർന്ന് ലേബർ ബാങ്ക് രൂപീകരിക്കും.തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതികൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള പദ്ധതികളുമായി സംയോജിപ്പിച്ച് കാർഷികമേഖലയിലെയും ചെറുകിട വ്യവസായ മേഖലയിലെയും സംരംഭകർക്കും സർക്കാർ ഭവന നിർമ്മാണ പദ്ധതികളുടെ ഗുണഭോക്താക്കൾക്കും തൊഴിലാളികളുടെ സേവനം സൗജന്യ നിരക്കിൽ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള കർമ്മ പദ്ധതി ആവിഷ്കരിക്കും.	Labour & Skill	Local Self Government, Industries & Commerce, Agriculture Department
381	കരാർ നിയമനങ്ങൾ എംപ്ലോയ്മെൻറ് എക്സ്ചേഞ്ചുകൾ വഴി നടത്താൻ കർശ്ശന നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Labour & Skill	P&ARD
382	കേരളത്തിൻറെ കടലോര തീര പ്രദേശങ്ങളിൽ ജീവൻ രക്ഷാപ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഏർപ്പെട്ടിട്ടുള്ള ലൈഫ് ഗാർഡുമാരുടെ സേവന വേതന വിഷയങ്ങളിൽ കാലോചിതമായ പരിഷ്കരണങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തും. നവീന ജീവൻ രക്ഷാ ഉപകരണങ്ങൾ സജ്ജമാക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Local Self Government	Fisheries, Tourism, Labour & Skill, Home & Vigilance
383	കേരളത്തിലെ പനകയറ്റ തൊഴിലാളികളുടെയും പനകർഷക-പന ഉല്പന്ന വിപണനക്കാരുടെയും പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കാനും പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപനമായ കെൽപാം കാലോചിതമായി നവീകരിക്കാനും പദ്ധതികൾ ആസൂത്രണം ചെയ്യും.	Scheduled Caste	Industries & Commerce, Agriculture Department, Labour & Skill

7. ലഹരി			
384	സംസ്ഥാനത്തെ മയക്കുമരുന്ന് മുക്ത സംസ്ഥാനമാക്കും. മയക്കുമരുന്നിൻറെ ഉത്ഭവ വിപണന/വിതരണ ശൃംഖല കണ്ടെത്തി സമൂലമായി ഇല്ലാതാക്കാൻ "Break The Drug Chain" പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കും.	Tax	Home & Vigilance
385	വർദ്ധിച്ചു വരുന്ന മയക്കുമരുന്ന് ലഹരി വസ്തുക്കളുടെ ഉപയോഗം നിയന്ത്രിക്കുവാൻ കേന്ദ്ര സർക്കാരുമായി യോജിച്ച് ഉചിതമായ നിയമ നിർമ്മാണം നടപ്പിലാക്കും.	Tax	Home & Vigilance, Law
386	കാമ്പസുകളിൽ മയക്കുമരുന്ന്, ലഹരി വസ്തുക്കളുടെ ഉപയോഗം ഇല്ലാതാക്കുവാൻ ലഹരിമുക്ത യജ്ഞം നടപ്പിലാക്കും.	Tax	Higher Education, Home & Vigilance
387	മയക്കുമരുന്ന് മുക്ത വാർഡുകൾ എന്ന ലക്ഷ്യത്തോടെ ലഹരി മരുന്നിനെതിരെ ശക്തമായ പോരാട്ടം സംഘടിപ്പിക്കും.	Tax	Local Self Government, Home & Vigilance
388	ലഹരിക്കെതിരെ രക്ഷിതാക്കളെ ബോധവത്കരിക്കുന്ന പരിപാടികൾക്ക് രൂപം നൽകും.	Tax	General Education, Home & Vigilance
389	ഒഴിഞ്ഞ പൊതുഇടങ്ങളെ ലഹരി കേന്ദ്രങ്ങളാക്കുന്നത് തടയാൻ പ്രസ്തുത ഇടങ്ങൾ വൃത്തിയാക്കാനും സൗന്ദര്യവത്കരിക്കാനും നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും	Local Self Government	Public Works Department
390	എല്ലാ താലൂക്ക് ആശുപ്രതികളിലും മയക്കുമരുന്ന് വിമുക്തി കേന്ദ്രങ്ങൾ ആരംഭിക്കും.	Health & Family Welfare	Tax
391	ലഹരി വിപത്തിൽ നിന്നും പുതുതലമുറയെ സംരക്ഷിക്കാൻ കലാകായിക പ്രവർത്തനങ്ങളിലേക്ക് ആകർഷിക്കാൻ പദ്ധതികൾ ആരംഭിക്കും.	Sports & Youth Affairs	Cultural Affairs, Tax
392	2003ലെ Cigarettes and Other Tobacco Products Act (COTPA), നിയമത്തിൽ കാലോചിതമായ മാറ്റങ്ങൾ വരുത്തി വ്യവസ്ഥകൾ കർശനമാക്കും.	Tax	Law, Health & Family Welfare

393	റെസിഡൻസ് അസോസിയേഷനുകളെയടക്കം പങ്കാളികളാക്കി ലഹരിമുക്ത യജ്ഞം നടപ്പിലാക്കും.	Tax	Local Self Government
394	എക്സൈസ് വകുപ്പിലെ തസ്തികകൾ സമയബന്ധിതമായി നികത്തും. ലഹരി വ്യാപനം തടയുന്നതിൽ എക്സൈസ്, പോലീസ് വകുപ്പുകളുടെ പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Tax	Home & Vigilance, P&ARD
395	ലഹരി ലഭ്യത കുറയ്ക്കുന്ന പ്രത്യേക ടാസ്ക്-ആക്ഷൻ പ്രോട്ടോകോൾ നടപ്പാക്കി, സ്കൂൾ-കോളേജ് കേന്ദ്രീകരിച്ച് മുൻകരുതൽ സംവിധാനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തും. നിയമങ്ങൾ നടപ്പാക്കുന്നതിൽ "സീറോ ടോളറൻസ് ഉറപ്പാക്കും.	Tax	Higher Education, General Education, Home & Vigilance
8. സ്ത്രീശാക്തീകരണവും സുരക്ഷയും			
396	രാജ്യത്തെ ഏറ്റവും മികച്ചവനിതാ സൗഹൃദ സംസ്ഥാനമായി കേരളത്തെ മാറ്റും.	Women & Child	
397	സ്ത്രീകൾക്ക് ജോലി സ്ഥലങ്ങളിൽ തുല്യവേതനം നടപ്പിലാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Labour & Skill	Women & Child
398	സ്കൂൾ വിദ്യാർഥിനികൾക്ക് സൗജന്യ സാനിറ്ററി നാപ്കിനുകൾ നൽകാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	General Education	Women & Child, Health & Family Welfare
399	കേരളത്തിലെ എല്ലാ പ്രധാന പട്ടണങ്ങളിലും പൊതു വിശ്രമമുറി സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കും.	Local Self Government	Public Works Department
400	അസംഘടിത മേഖലയിൽ ജോലി ചെയ്യുന്ന സ്ത്രീകൾക്ക് പ്രത്യേക ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും. അസംഘടിത മേഖലയിൽ ജോലി ചെയ്യുന്ന സ്ത്രീകൾക്കും ആറു മാസം പ്രസവാവധി അനുവദിക്കും.	Labour & Skill	Women & Child

401	സ്ഥിരം തൊഴിലില്ലാത്ത എസ്.ടി വിഭാഗങ്ങളിലെ അമ്മമാർക്ക് പ്രസവാനന്തരം ഒരു വർഷക്കാലവും എസ്.സി. വിഭാഗങ്ങളിലെ അമ്മമാർക്ക് ആറു മാസക്കാലവും മൂവായിരം രൂപ വീതം അലവൻസ് ലഭ്യമാക്കും.	Women & Child	Scheduled Caste, Scheduled Tribe, Finance
402	സ്ത്രീകൾക്ക് ആർത്തവ കപ്പുകൾ, പാഡുകൾ അടക്കമുള്ളവ ലഭ്യമാക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും. പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദ സാനിറ്ററി പാഡ് വെൻറിംഗ് മെഷീനുകളും പാഡ് ഇൻസിനറേറ്ററുകളും പൊതുസ്ഥലങ്ങളിൽ സ്ഥാപിക്കും.	Women & Child	Local Self Government, Health & Family Welfare
403	35 വയസ്സ് കഴിഞ്ഞ വീട്ടിൽ നിന്നും ജോലി ചെയ്യാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന സ്ത്രീകൾക്ക് പാർട്ട് ടൈം ജോലികൾ ലഭ്യമാക്കാൻ സഹായം നൽകുന്ന കർമ്മ പദ്ധതി ആവിഷ്കരിക്കുന്നതാണ്. വീട്ടിൽ നിന്ന് ജോലി ചെയ്യാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന സ്ത്രീകൾക്കുള്ള നൈപുണ്യ വികസന പ്ലാറ്റ്ഫോം (ഡിജിറ്റൽ മാർക്കറ്റിംഗ്, ഡിജിറ്റൽ ഉള്ളടക്കം സൃഷ്ടിക്കൽ, ഡിജിറ്റൽ ആർട്ട്, കളിപ്പാട്ട നിർമ്മാണം, പാചക കോഴ്സുകൾ മുതലായവ) നടപ്പിലാക്കും. നൈപുണ്യ വികസനത്തിനോടൊപ്പം ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ വിപണി ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് സാധ്യമായ രീതിയിൽ വിവിധ മേഖലകളെ സംയോജിപ്പിച്ചുള്ള സമഗ്രമായ കർമ്മ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കുന്നതാണ്	Labour & Skill	Industries & Commerce, Women & Child, Planning & Economic Affairs, Higher Education
404	എല്ലാ പട്ടണങ്ങളിലും, ബസ് സ്റ്റാൻഡ്, റെയിൽവേ സ്റ്റേഷൻ, ആശുപത്രികൾ, പൊതു സ്ഥലങ്ങൾ എന്നിവിടങ്ങളിൽ മുലയൂട്ടൽ കേന്ദ്രങ്ങൾ ആരംഭിക്കും.	Local Self Government	Women & Child, Transport & Aviation, Health & Family Welfare
405	തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതിയിലും കുടുംബശ്രീയിലും ജോലി ചെയ്യുന്ന സ്ത്രീകൾക്കായി സഹകരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ തുടങ്ങാൻ പ്രോത്സാഹനം നൽകും.	Co-operation Department	Local Self Government

406	സംസ്ഥാനത്തു വനിതാ പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകൾ ആരംഭിക്കും. പോലീസ് വകുപ്പിൽ വനിതകളെ കൂടുതൽ സ്റ്റേഷനുകളിൽ സ്റ്റേഷൻ ഹൗസ് ഓഫീസർമാരായി നിയമിക്കു വാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Home & Vigilance	Women & Child
407	തൊഴിലാളികളിൽ ഭൂരിപക്ഷവും സ്ത്രീകൾ ആയിട്ടുള്ള തൊഴിൽ യൂണിറ്റുകൾ പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുവാൻ പുതിയ പദ്ധതി കൊണ്ടുവരും.	Industries & Commerce	Labour & Skill, Women & Child
408	വീട്ടുജോലിക്ക് പോകുന്ന സ്ത്രീ തൊഴിലാളികൾക്ക് ആനുകൂല്യങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കും.	Labour & Skill	Women & Child
409	വിധവകൾക്കും വിവാഹമോചിതരായ സ്ത്രീകൾക്കും പെൻഷൻ ലഭ്യമാക്കുവാനുള്ള നടപടികൾ ലഘൂകരിക്കും.	Local Self Government	Women & Child, Finance
410	സ്ത്രീ സുരക്ഷയ്ക്ക് വേണ്ടിയുള്ള ജാഗ്രതാ സമിതികളെ നിയമപരമായ സ്ഥാപനങ്ങളാക്കും.	Women & Child	Local Self Government, Home & Vigilance
411	സ്ത്രീകളുടെ അഞ്ച് പേരടങ്ങുന്ന കൂട്ടായ്മകൾക്ക് സംരഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുവാൻ ഒരു ലക്ഷം രൂപ ഗ്രാൻറായി അനുവദിക്കും. ഈ കൂട്ടായ്മയിൽ ഒരു എസ്.സി/എസ്.ടി വനിത ഉണ്ടായിരിക്കേണ്ടതാണ്.	Women & Child	Local Self Government, Finance, Scheduled Caste, Scheduled Tribe
412	തൊഴിലെടുക്കുന്ന സ്ത്രീകൾക്ക് ഇരുചക്ര വാഹനങ്ങൾ വാങ്ങാൻ 10000 രൂപ പലിശ രഹിത വായ്പ നൽകും.	Women & Child	Labour & Skill, Finance, Tax
413	മാനസിക വെല്ലുവിളി നേരിടുന്ന കുട്ടികളുള്ള കുടുംബങ്ങളിലെ അമ്മമാർക്ക് ധന സഹായം ലഭ്യമാക്കും.	Women & Child	Social Justice, Health & Family Welfare, Finance
414	വനിതാ സന്ദർശകർ/വനിതാ യാത്രക്കാർക്കായി പ്രധാന പട്ടണങ്ങളിൽ വനിതാ ഹോസ്റ്റലുകൾ സ്ഥാപിക്കും.	Women & Child	Local Self Government
415	പിഡനം നേരിട്ട സ്ത്രീകൾക്കും കുട്ടികൾക്കും ഭക്ഷണം, പാർപ്പിടം, കൗൺസിലിംഗ്, ആരോഗ്യ പരിരക്ഷ, തൊഴിലവസരങ്ങൾ എന്നിവ ലഭ്യമാക്കുന്ന സുരക്ഷാ ഭവനങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കും.	Women & Child	Social Justice, Health & Family Welfare, Home & Vigilance
416	വനിതാ സംരംഭകരെ സഹായിക്കാൻ സ്റ്റാർട്ടപ്പ് മിഷനിൽ പ്രത്യേക സെൽ രൂപീകരിക്കും.	Electronics & Information Technology	Women & Child

417	DUGG ക്യാപിറ്റൽ കമ്പനികളുമായി സഹകരിച്ച് വനിതാ സംരംഭകർക്കായി പ്രത്യേക നിക്ഷേപ ഫണ്ട് രൂപീകരിക്കും.	Women & Child	Electronics & Information Technology, Industries & Commerce
418	സിംഗിൾ മദർ അമ്മമാരുടെ കുട്ടികൾക്കായി പ്രത്യേക സ്കോളർഷിപ്പ് നടപ്പിലാക്കും.	Women & Child	General Education, Higher Education, Finance
419	സ്ത്രീകളും കുട്ടികളും പീഡനത്തിന് വിധേയരായ കേസുകൾ അട്ടിമറിക്കുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കെ തിരെ കർശന നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Home & Vigilance	Women & Child, P&ARD
420	കേരളത്തിലെ പ്രധാന റൂട്ടുകളിൽ സ്ത്രീകൾക്ക് മാത്രമായി രാത്രികാല പിങ്ക് ബസുകൾ ആരംഭിക്കും.	Transport & Aviation	Women & Child
421	ഭവന നിർമ്മാണത്തിനും ബിസിനസുകൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനും വിധവകൾക്കും അവിവാഹിതരായ അമ്മമാർക്കും കുറഞ്ഞ പലിശ നിരക്കിൽ വായ്പ ലഭ്യമാക്കും.	Women & Child	Industries & Commerce, Housing, Local Self Government, Finance, Tax
422	വ്യാവസായിക പാർക്കുകളിലും പ്രധാന പട്ടണങ്ങളിലും ജോലി ചെയ്യുന്ന സ്ത്രീകളുടെ ആറു മാസം മുതൽ പ്രായമുള്ള കുട്ടികൾക്കായി നഴ്സറി സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തും.	Women & Child	Labour & Skill, Industries & Commerce, Electronics & Information Technology
423	സോഷ്യൽ മീഡിയ പ്ലാറ്റ്ഫോമുകളിൽ സ്ത്രീകളെ അധിക്ഷേപിക്കുന്ന വ്യക്തികൾക്കെതിരെ ശക്തവും കർശനവുമായ നിയമനിർമ്മാണം നടത്തും.	Home & Vigilance	Electronics & Information Technology, Law
424	സംസ്ഥാനത്തെ സ്ത്രീകൾക്ക് സുരക്ഷിതമായ യാത്ര പ്രാപ്തമാക്കാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Transport & Aviation	Home & Vigilance
425	പൊതുഇടങ്ങളിൽ സ്ത്രീകളുടെ സുരക്ഷ ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനു വേണ്ടി റോഡരികിലെ തെരുവ് വിളക്കുകളുടെ എണ്ണം വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Local Self Government	Power, Public Works Department
426	പ്രധാന പട്ടണങ്ങളിൽ രാത്രികാല പോലീസ് പട്രോളിംഗ് വർദ്ധിപ്പിക്കും.	Home & Vigilance	

427	ഓട്ടോമൊബൈൽ വർക്ക് ഷോപ്പുകൾ അടക്കമുള്ള സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിന് സ്ത്രീകൾക്ക് പ്രത്യേക ഗ്രാൻറ് അനുവദിക്കും.	Women & Child	Finance, Industries & Commerce
428	വിദേശത്ത് ജോലിക്ക് പോയി പ്രതിസന്ധിയിലായ സ്ത്രീകൾക്ക് സുരക്ഷ നൽകാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Non-Resident Keralite Affairs	Women & Child
429	തൊഴിലിടങ്ങളിൽ സ്ത്രീകളുടെ പങ്കാളിത്തം കുറഞ്ഞു വരുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ അത് വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Women & Child	Labour & Skill, Industries & Commerce, Local Self Government
430	സ്ത്രീകൾക്ക് സുരക്ഷിതമായി യാത്ര ചെയ്യാനായി ജി പി എസ് സംവിധാനം അടക്കമുള്ള വാഹനങ്ങളുടെ സ്മാർട്ട് സേഫ്റ്റി നെറ്റവർക്ക് ഒരുക്കും.	Transport & Aviation	Home & Vigilance, Electronics & Information Technology, Local Self Government
431	പ്രസവ ശേഷം സ്ത്രീകളിൽ ഉണ്ടാകുന്ന പോസ്റ്റ് പാർട്ടം ഡിപ്രഷൻ നേരിടുന്നതിനു പ്രതേക ക്ലിനിക്കുകളും സംവിധാനങ്ങളും ഒരുക്കും .	Health & Family Welfare	Women & Child
432	സ്ത്രീ സുരക്ഷാ വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ സ്ത്രീകൾക്ക് അടിയന്തര ഘട്ടങ്ങളിൽ കൺട്രോൾ റൂമിലേക്ക് നിർദേശം എത്തിക്കാൻ ഒരു 'Distress Alert App' നടപ്പിലാക്കും.	Home & Vigilance	Women & Child, Electronics & Information Technology
433	വനിതകൾക്കായി പിങ്ക് ജിം, പിങ്ക് ഫിറ്റ്നസ് ട്രെയിനിങ് സെൻററുകൾ ആരംഭിക്കാനും ആരംഭിക്കുന്നവർക്ക് ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകാനും നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Women & Child	Sports & Youth Affairs, Finance
434	സ്ത്രീകൾക്കെതിരെയുള്ള ഗാർഹിക കുറ്റകൃത്യങ്ങളും സ്ത്രീധന പീഡനങ്ങളും തടയാൻ ശക്തമായ നടപടി സ്വീകരിക്കും. ഇതിനായി "അവൾക്കൊപ്പം" എന്ന പേരിൽ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കും.	Home & Vigilance	Women & Child, Law

9. ഭവന നിർമ്മാണം			
435	അഞ്ചു വർഷംകൊണ്ട് അഞ്ചു ലക്ഷം പേർക്ക് വീട് നൽകും. നിലവിൽ അപര്യാപ്തമായതും വാസയോഗ്യമല്ലാത്തതുമായ വീടുകളുടെ കണക്കെടുത്ത് അവ വിപുലീകരിച്ചും പുനരുദ്ധാരണം നടത്തിയും വാസയോഗ്യമാക്കുന്നതിനുള്ള പ്രത്യേക പരിപാടിക്ക് രൂപം നൽകും.	Local Self Government	Housing
436	ഭവന പദ്ധതികളുടെ തുക വർദ്ധിപ്പിക്കും.	Local Self Government	Housing, Finance
437	ഭവന പദ്ധതി ഗുണഭോക്താക്കളെ തെരഞ്ഞെടുക്കുന്നതിനുള്ള അപ്രായോഗിക മാനദണ്ഡങ്ങളിൽ മാറ്റം വരുത്തും. ഗ്രാമസഭകൾ വഴി അപേക്ഷ സ്വീകരിച്ച് ഗുണഭോക്താക്കളെ കണ്ടെത്തും.	Local Self Government	Home & Vigilance
438	എസ്.സി, എസ്.ടി. വിഭാഗങ്ങൾക്കും മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്കും പ്രത്യേക പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കും. ഭവന നിർമ്മാണത്തിനായി നീക്കി വച്ചിരിക്കുന്ന തുക ഉയർത്തും.	Local Self Government	Scheduled Caste, Scheduled Tribe, Fisheries, Finance, Planning & Economic Affairs
439	തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ നിയന്ത്രണത്തിൽ താഴ്ന്ന വരുമാനക്കാർക്കായി കുറഞ്ഞ വാടകയ്ക്ക് നൽകുന്ന കൗൺസിൽ ഫ്ളാറ്റ്സ് മാതൃകയിൽ പദ്ധതി നടപ്പി ലാക്കും.	Local Self Government	Housing, Finance
440	തോട്ടം തൊഴിലാളി മേഖലയിലെ ലയങ്ങളുടെ നവീകരണത്തിനായി പ്രത്യേക ഭവന പദ്ധതിക്ക് രൂപം നൽകും.	Industries & Commerce	Labour & Skill, Local Self Government, Housing
10. കൃഷി			
441	പ്രത്യേക കാർഷിക ബജറ്റ് അവതരിപ്പിച്ച് നടപ്പിലാക്കും.	Agriculture Department	Finance
442	റബ്ബറിന് 300 രൂപ താങ്ങുവിലയാക്കും.	Finance	Agriculture Department, Industries & Commerce
443	സിയാൽ മോഡൽ റബ്ബർ കമ്പനി ആരംഭിക്കും.	Industries & Commerce	Agriculture Department, Finance

444	അഗ്രി അനലിറ്റിക്സ്, ഡ്രോൺസ്, ഇന്റർനെറ്റ് ഓഫ് തിങ്ങ്സ് (ഐ.ഒ.ടി), നിർമ്മിത ബുദ്ധി (ആർട്ടിഫിഷ്യൽ ഇൻറലിജൻസ്) എന്നീ നൂതന സാങ്കേതിക വിദ്യ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി കാർഷിക മേഖലയെ പരിഷ്കരിക്കും.	Agriculture Department	Electronics & Information Technology, Science & Technology
445	അഗ്രി ബേസ്ഡ് ഇൻഡസ്ട്രികൾക്ക് പ്രത്യേക പദ്ധതി തുടങ്ങും. കാർഷിക ഉത് പാദനത്തിൽ നിന്നും മൂല്യവർദ്ധിത ഭക്ഷ്യ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനായി ഫുഡ് പ്രോസസ്സിംഗ് പാർക്കുകൾ സജ്ജീകരിക്കും.	Industries & Commerce	Agriculture Department
446	ഉത്പാദന ചിലവും ഭൂമി വാടകയും, കൃഷി സാമഗ്രികളുടെ അടക്കം ചെലവുകൾ വിലയിരുത്തി കാർഷിക വിളകളുടെ താങ്ങുവില നിശ്ചയിച്ച സ്വാമിനാഥൻ കമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ട് നടപ്പിലാക്കും.	Agriculture Department	Finance
447	തോട്ടങ്ങളിൽ ഫലപ്രദമായ ഭൂവിനിയോഗം ഉറപ്പുവരുത്താനും ഉത്തരവാദിത്തമുള്ള ടൂറിസം പ്രവർത്തനങ്ങൾ പ്രാപ്തമാക്കുന്നതിനും മുന്തിയ ഇനം പഴങ്ങൾ കൃഷി ചെയ്യാനും ഭൂപരിഷ്കരണ നിയമങ്ങളിൽ കാലോചിതമായ മാറ്റങ്ങൾ കൊണ്ടുവരും.	Revenue & Disaster Management	Tourism, Agriculture Department, Industries & Commerce, Law
448	കേരളത്തിലെ ഫ്രൂട്ട് ഫാമുകൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും. കയറ്റുമതി ഗുണനിലവാരമുള്ള ഫലവർഗ്ഗങ്ങളും പുഷ്പവും ഉദ്പാദിപ്പിക്കുന്നവർക്ക് പ്രോത്സാഹനം നൽകും.	Agriculture Department	Industries & Commerce
449	വിളകളുടെ സുഗമമായ കയറ്റുമതി പ്രാപ്തമാക്കുന്നതിനു അന്താരാഷ്ട്ര വിമാനത്താവള ങ്ങൾക്ക് സമീപമുള്ള അഗ്രി ലോജിസ്റ്റിക് പാർക്കുകൾ സ്ഥാപിക്കും.	Industries & Commerce	Agriculture Department, Transport & Aviation

450	പുതിയ തലമുറയെ കൃഷിയിലേക്ക് ആകർഷിക്കാൻ നൂതന സാങ്കേതിക വിദ്യയിൽ അധിഷ്ഠിതമായ കൃഷി രീതിക്ക് സർക്കാർ മുന്തിയ പരിഗണന നൽകും. പുതിയ തലമുറ കർഷകർക്കായി കാർഷിക സർവകലാശാലകളിൽ അഗ്രി ഇൻകുബേറ്റർ സേവനങ്ങൾ ആരംഭിക്കും. കാർഷിക സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കാൻ സഹായിക്കുന്നതിന് കാർഷിക മേഖലയിലെ യുവാക്കൾക്കും സ്ത്രീകൾക്കുമായി ഹ്രസ്വകാല കോഴ്സുകൾ ആരം ഭിക്കും.	Agriculture Department	Higher Education, Labour & Skill, Sports & Youth Affairs
451	പ്രാദേശിക കൃഷിയെ സഹായിക്കുന്നതിനായി കാർഷിക സർവകലാശാലയിൽ ഗവേഷണ–വികസന പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തും.	Agriculture Department	Higher Education
452	കാർഷിക കാര്യക്ഷമത വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിന് കൃഷിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട അപ്ലൈഡ് ആർട്ടിഫിഷ്യൽ ഇൻറലിജൻസ്, ഡാറ്റ അനലിറ്റിക്സ് എന്നിവ കാർഷിക കോഴ്സുകളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തും.	Agriculture Department	Higher Education, Electronics & Information Technology
453	കൃഷി മുഖ്യ വരുമാനമായിട്ടുള്ള അർഹരായ കൃഷിക്കാർക്ക് കാർഷിക വായ്പകളിൽ കടാശ്വാസം നൽകാൻ ആരംഭിച്ച കാർഷിക കടാശ്വാസ കമ്മീഷൻറെ പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമാക്കാനും കമ്മീഷൻ അവാർഡ് പ്രഖ്യാപിച്ച് കർഷകരുടെ പ്രമാണങ്ങൾ തിരിച്ച് നൽകാനും നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Agriculture Department	Finance, Law
454	നെല്ലിന് 35 രൂപാ സംഭരണ വിലയും രൊക്കം പണം ബാങ്ക് അക്കൗണ്ടിലേക്ക് നൽകലിനും സ്ഥിരം സംവിധാനം രൂപീകരിക്കും. ഇതിനായി റിവോൾവിങ് ഫണ്ട് രൂപീകരിക്കും. കാലാകാലങ്ങളിൽ കേന്ദ്രം കൂട്ടുന്നതിന് ആനുപാതികമായി സംസ്ഥാന സർക്കാർ വില കുറയ്ക്കുന്നതിന് പകരം നെൽ സംഭരണ വില കൂട്ടാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Agriculture Department	Food & Civil Supplies, Finance

455	കാലാവസ്ഥ പ്രവചനങ്ങളിൽ കൂടുതൽ കൃത്യത കൊണ്ടുവരാൻ ഉതകുന്ന കൂടുതൽ കാലാവസ്ഥാ പ്രവചന കേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കും.	Science & Technology	Environment, Agriculture Department, Revenue & Disaster Management
456	നാളികേരത്തിൻറെ താങ്ങുവില വർദ്ധിപ്പിക്കും. കൂടുതൽ പച്ചത്തേങ്ങ സംഭരണ കേന്ദ്രങ്ങൾ ആരംഭിക്കും	Agriculture Department	Finance
457	നാളികേര കൃഷി പ്ലാൻറേഷൻ, കൃഷിയാക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Agriculture Department	Industries & Commerce
458	നഗര മേഖലകളിൽ റസിഡൻറ് സ് അസോസിയേഷൻ തലത്തിൽ നാളികേരം, തൊണ്ട്, ചകിരി അടക്കം സംഭരിക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും	Agriculture Department	Local Self Government, Industries & Commerce
459	കൃഷി മേഖലയിൽ പുതിയ സംരംഭങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ഈ സംരംഭങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ അംഗീകാരങ്ങൾ നേടിയെടുക്കാൻ കൃഷി ഫെസിലിറ്റേറ്റർമാരെ സർക്കാർ തലത്തിൽ നിയമിക്കുകയും ചെയ്യും.	Agriculture Department	Industries & Commerce
460	പഴം, പച്ചക്കറി ഉത്പ്പാദനത്തിൽ സംസ്ഥാനം സ്വയംപര്യാപ്തത കൈവരിക്കുക എന്ന ലക്ഷ്യം മുൻനിർത്തി തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾ, വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങൾ, സന്നദ്ധ സംഘടനകൾ, വിദ്യാർത്ഥി-യുവജന സംഘടനകൾ എന്നിവരുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ സമ്പൂർണ്ണ പദ്ധതി ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കും.	Agriculture Department	Local Self Government, General Education, Higher Education, Sports & Youth Affairs
461	ഇടനിലക്കാരില്ലാതെ പ്രാദേശിക ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ വിൽപന പ്രാപ്തമാക്കുന്നതിനുള്ള ഡിജിറ്റൽ പ്ലാറ്റ്ഫോം നടപ്പിലാക്കും.	Agriculture Department	Electronics & Information Technology, Industries & Commerce
462	കൂട്ടായ കൃഷി, വിൽപ്പന സംരംഭങ്ങൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി ഫാർമർ സെൽഫ് ഹെൽപ്പ് ഗ്രൂപ്പുകൾ സജ്ജീകരിക്കും. വി.എഫ്.പി.സി.കെയുടെ പ്രവർത്തനം വിപുലീകരിക്കും.	Agriculture Department	Co-operation Department
463	മെച്ചപ്പെട്ട ഉൽപാദനക്ഷമതയ്ക്കായി വ്യക്തിഗത കൃഷിക്കാർക്ക് യന്ത്രവൽക്കരണത്തെ സഹായിക്കുന്നതിനുള്ള പാക്കേജ് നടപ്പിലാക്കും.	Agriculture Department	Finance

464	സാങ്കേതിക പിന്തുണയും, യന്ത്രസാമഗ്രികൾ വാങ്ങുന്നതിനും കാർഷിക വായ്പകൾ ലഭ്യമാക്കും.	Agriculture Department	Finance, Tax
465	അധികമായി ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന പഴങ്ങൾ സംസ്കരിച്ച് വൈൻ ഉത്പാദിപ്പിക്കാൻ സംസ്ഥാനത്ത് വൈൻ പോളിസി നടപ്പിലാക്കും.	Tax	Industries & Commerce, Agriculture Department
466	പ്രാദേശികമായി ഉത്പാദിപ്പിക്കുന്ന കാർഷിക ഉൽപന്നങ്ങൾ ഉപയോഗിച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഭക്ഷ്യ സംസ്കരണ യൂണിറ്റുകൾക്ക് പ്രത്യേക ആനുകൂല്യങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കും.	Industries & Commerce	Agriculture Department
467	കൊയ്ത്ത്, ട്രാക്ടർ അടക്കമുള്ള കാർഷിക യന്ത്രങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കാൻ കുറഞ്ഞ പലിശയ്ക്ക് വായ്പകൾ ലഭ്യമാക്കും.	Agriculture Department	Finance, Tax
468	മൃഗസംരക്ഷണ പ്രവർത്തികളും ഡയറി ഫാം പ്രവർത്തനങ്ങളും തൊഴിലുറപ്പിൽ ഉൾപ്പെടുത്താൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Animal Husbandry	Local Self Government
469	ഓരോ പഞ്ചായത്തിൽ നിന്നും ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്ന കാർഷിക ഉൽപന്നങ്ങൾ, മിൽമ മോഡലിൽ, ഹോർട്ടികോർപ്പ് വഴി ഫലപ്രദമായി സംഭരണം നടത്താൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Agriculture Department	Local Self Government, Co-operation Department
470	ഫ്ളോറികൾച്ചർ കയറ്റുമതി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ ആരംഭിക്കും. കയറ്റുമതി അധിഷ്ഠിത ഫ്ളോറി കൾച്ചർ ഫാമുകൾക്കുള്ള പ്രത്യേക ആനുകാല്യങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുന്ന സോണുകൾ നടപ്പിലാക്കും.	Agriculture Department	Industries & Commerce
471	കർഷകർക്ക് വിവരങ്ങൾ, സ്ഥിതിവിവര കണക്കുകൾ, പിന്തുണ എന്നിവ നൽകുന്നതിനുള്ള ഡിജിറ്റൽ പ്ലാറ്റ്ഫോം നിർമ്മിക്കും.	Agriculture Department	Planning & Economic Affairs, Electronics & Information Technology
472	കാർഷിക സമൂഹങ്ങൾക്ക് ഉയർന്ന നിലവാരമുള്ള വിത്തുകളും കാർഷിക ഉപകരണങ്ങളും നൽകുന്നതിന് സഹായം ലഭ്യമാക്കും.	Agriculture Department	
473	ആധുനിക കാർഷിക സങ്കേതങ്ങളെക്കുറിച്ച് അറിയാൻ, അഗ്രി സൊസൈറ്റികൾക്ക് സാങ്കേതിക സഹായ സേവനങ്ങൾ നൽകും.	Agriculture Department	Co-operation Department

474	ആധുനിക കൃഷിക്കാർക്ക് നൂതന കൃഷി സാമഗ്രികളെക്കുറിച്ചും കാർഷിക രീതികളെ ക്കുറിച്ചും അറിയാൻ വിദേശ കാർഷിക സർവകലാശാലകളുമായി ബന്ധപ്പെടുത്തി പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിക്കും.	Agriculture Department	Higher Education
475	ഓർഗാനിക്, സുഗന്ധവ്യഞ്ജന, സേഫ് റ്റു ഈറ്റ് തോട്ടങ്ങൾ സജ്ജീകരിക്കുന്നതിന് പ്രത്യേക വായ്പകൾ ലഭ്യമാക്കും.	Agriculture Department	Finance, Tax, Industries & Commerce
476	കൃഷിക്കാർക്ക് അവരുടെ കൃഷി സ്ഥലങ്ങൾ ഒരുക്കുന്നതിനും ജൈവകൃഷി സർട്ടിഫി ക്കേഷൻ ബോഡികൾ സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തിയ ഉത്പാദനങ്ങൾക്കുമുള്ള പിന്തുണ നൽകും.	Agriculture Department	
477	കൃഷി മേഖലയിൽ ഗവേഷണം നടത്തുന്ന ഗവേഷകർക്ക് പ്രത്യേക അലവൻസ് ലഭ്യമാക്കും.	Agriculture Department	Higher Education, Finance
478	സർഫാസി നിയമം ഉപയോഗിച്ച് കർഷകരെ ചൂഷണം ചെയ്യുന്നത് തടയാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Agriculture Department	Finance, Revenue & Disaster Management, Law
479	തൊഴിലുറപ്പ് തൊഴിലാളികൾക്ക് അവരുടെ ഉൽപാദനക്ഷമത മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും കൂടുതൽ ജോലി കണ്ടെത്താൻ അവരെ പ്രാപ്തരാക്കുന്നതിനുമുള്ള ഉപകരണം യന്ത്രങ്ങൾ നൽകുന്ന പദ്ധതി രൂപീകരിക്കും.	Local Self Government	Agriculture Department
480	വർഷം മുഴുവനും കർഷകർക്ക് ജലലഭ്യത ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനായി കമ്മ്യൂണിറ്റി മൈക്രോ ഇറിഗേഷൻ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കും.	Water Resources	Agriculture Department
481	ആഗോള ആവശ്യത്തിനനുസരിച്ച് ഭക്ഷ്യ സാങ്കേതിക കോഴ്സുകൾ നവീകരിക്കും.	Higher Education	Agriculture Department, Industries & Commerce
482	ഗുണനിലവാരം ഉയർത്തുന്നതിനും വിപണിയിലെത്തുന്നതിനും മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനു മായി ജി.ഐ. ടാഗ് ചെയ്ത ഉൽപ്പന്നങ്ങൾക്കായുള്ള പ്രത്യേക പാക്കേജ് നടപ്പിലാക്കും.	Industries & Commerce	Agriculture Department

483	ആയുർവേദ മെഡിസിനൽ പ്ലാന്റ്കൾക്കും സസ്യങ്ങൾക്കുമായുള്ള പ്രത്യേക ഇക്കണോമിക് സോണുകൾ രൂപീകരിക്കും.	Ayush	Agriculture Department, Industries & Commerce, Finance
484	ഒരു ഹെക്ടറിന് താഴെയുള്ള റബ്ബർ കർഷകർക്ക് ആവർത്തന കൃഷിക്ക് കുറഞ്ഞ പലിശ നിരക്കിൽ വായ്പ ഉറപ്പ് വരുത്തും.	Agriculture Department	Finance, Industries & Commerce, Tax
485	നേരത്തെ ഉണ്ടായിരുന്നപോലെ റബ്ബറിൻ്റെ ആവർത്തന കൃഷിക്ക് പൂർണ്ണമായ സബ് സിഡി റബ്ബർ ബോർഡ് വഴി പുനരാംഭിക്കുന്നതിനു കേന്ദ്ര സർക്കാരിൽ സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തും.	Agriculture Department	Finance
486	വടക്ക് കിഴക്കേ ഇന്ത്യൻ സംസ്ഥാനങ്ങളിലെ റബ്ബർ കൃഷിക്ക് കേന്ദ്ര സർക്കാർ നൽകുന്ന പ്രോത്സാഹനം കേരളം ഉൾപ്പെടെ ദക്ഷിണേന്ത്യൻ സംസ്ഥാനങ്ങളിൽ നടപ്പിലാക്കാനും വിവേചനം അവസാനിപ്പിക്കാനും ശ്രമം നടത്തും.	Agriculture Department	Finance
487	നാണ്യ വിളകളെ കാർഷിക ഉത്പന്നങ്ങളുടെ പട്ടികയിൽ ഉൾപ്പെടുത്താൻ കേന്ദ്ര സർക്കാരിൽ സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തും.	Agriculture Department	Industries & Commerce, Finance
488	നാണ്യ വിളകളുടെയും കാർഷിക വിളകളുടെയും സംഭരണത്തിനായി സൈലോകൾ ഉണ്ടാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Industries & Commerce	Food & Civil Supplies, Agriculture Department, Finance
489	കുട്ടനാടിൻ്റെ പ്രശ്നങ്ങൾ സമഗ്രമായി പഠിച്ചു കൊണ്ട് വിവിധ വകുപ്പുകളെ ഏകോപിച്ച് അവ പ്രയോഗികമായി പരിഹരിക്കാൻ നിയമപരമായ കുട്ടനാട് ഡെവലപ്മെൻ്റ് അതോറിറ്റി രൂപീകരിക്കും.	Planning & Economic Affairs	Agriculture Department, Revenue & Disaster Management, Water Resources, Finance, Law
490	ക്രിസ്പർ, ജനറ്റിക്കൽ മോഡിഫിക്കേഷൻ അടക്കമുള്ള സാങ്കേതികവിദ്യ ഉപയോഗിച്ച് നിർമ്മിക്കുന്ന റബ്ബർ അടക്കമുള്ള ഭക്ഷ്യേതര വിളകൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Agriculture Department	Science & Technology, Industries & Commerce

491	നെല്ല് സംഭരണത്തിനു മില്ല് ഉടമകളുമായി മുൻകൂറായി കരാറിൽ എത്തികൊണ്ട് കർഷകർക്ക് അമിതകിഴിവ് കൂടാതെ സംഭരിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും	Agriculture Department	Food & Civil Supplies
492	കൃഷി അനുബന്ധ വിഷയങ്ങളിലെ തർക്കങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് പ്രത്യേക കാർഷിക ട്രിബ്യൂണൽ സ്ഥാപിക്കും.	Agriculture Department	Finance, Law
493	കരിമ്പ് കർഷകരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കാൻ സർക്കാർ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും	Agriculture Department	Industries & Commerce
494	ഹൈ പ്രഷർ ബോയ്ലർ സ്ഥാപിക്കുന്ന നെല്ല്സംഭരണ ശാലകൾക്ക് പ്രത്യേക സഹായം നൽകും. ഇതിന് ആവശ്യമായ മൂലധന നിക്ഷേപത്തിൽ സബ്സിഡി നൽകും. ഈ മേഖലയിൽ ആവശ്യമായ സ്കിൽ ഡെവലപ്മെൻറിനുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കും.	Agriculture Department	Industries & Commerce, Labour & Skill, Finance
495	നെല്ലിൽ നിന്നും അനുബന്ധ ബൈ പ്രോഡക്ടസിൽ നിന്നും മൂല്യ വർധിത ഉത്പന്നങ്ങൾ നിർമ്മിക്കാൻ സഹായം ലഭ്യമാക്കും.	Industries & Commerce	Agriculture Department, Finance
496	ബ്രാൻ ഓയിലിൽ നിന്നും വിവിധ ഉത്പന്നങ്ങൾ നിർമ്മിക്കാൻ സഹായം നൽകും.	Industries & Commerce	Agriculture Department, Finance
497	നെൽ കർഷകർക്ക് പമ്പിങ് സബ്സിഡി സമയബന്ധിതമായി നൽകാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും	Agriculture Department	Finance, Water Resources
498	നെല്ലിന് കൈകാര്യ ചെലവ് വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും .	Agriculture Department	Finance
499	സ്വാമിനാഥൻ റൈസ് റിസർച്ച് ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിന്റെ പ്രവർത്തനം മെച്ചപ്പെടുത്താൻ പഠനം നടത്തി പരിഹാര നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Agriculture Department	Higher Education
500	കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം മൂലം കൃഷിനാശം ഉണ്ടാകുന്നവർക്ക് സൗജന്യമായി ഇൻഷ്വ റൻസ് പരിരക്ഷ ലഭ്യമാക്കും.	Agriculture Department	Finance, Environment

501	താറാവ് കർഷകരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ ശാസ്ത്രീയമായി പഠിച്ച് പരിഹരിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും. പക്ഷിപ്പനി അടക്കമുള്ള രോഗങ്ങളെ തുടർന്ന് താറാവുകളെ കൊന്നൊടുക്കേണ്ട സാഹചര്യത്തിൽ നഷ്ടപരിഹാര തുക വർധിപ്പിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Animal Husbandry	Finance
502	ജാതി കൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Agriculture Department	
503	തരിശായി കിടക്കുന്ന നെൽപ്പാടങ്ങളിലും കൃഷി സ്ഥലങ്ങളിലും സർക്കാർ നേതൃത്വത്തിൽ കൃഷി നടത്താൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും	Agriculture Department	Local Self Government, Revenue & Disaster Management
504	കേരളത്തിൻറെ തനതു വിഭവങ്ങളായ ചക്ക, മാങ്ങ, കശുവണ്ടി, കൊക്കോ അടക്കമുള്ള കൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Agriculture Department	Industries & Commerce
505	ക്ഷീര കർഷകരെ തൊഴിലുറപ്പ് പദ്ധതികളിൽ ഉൾപ്പെടുത്താൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Local Self Government	Labour & Skill, Diary Development Department
506	എല്ലാ കന്നുകാലികളേയും ന്യായമായ വിലയ്ക്ക് ഇൻഷ്വൂർ ചെയ്യുന്നതിന് വേണ്ട പദ്ധതി തയ്യാറാക്കും.	Animal Husbandry	Diary Development Department
507	കന്നുകുട്ടി പരിപാലന പദ്ധതി സാർവ്വത്രികവും ശാസ്ത്രീയവുമാക്കും.	Animal Husbandry	Diary Development Department
508	മുള, ഈറ്റ ച്ചൂരൽ എന്നീ ജൈവ വിഭവങ്ങളുടെ ലഭ്യതയ്ക്കും വിനിയോഗത്തിനും ബൃഹത്തായ പദ്ധതികൾ രൂപീകരിക്കും.	Industries & Commerce	Forest & Wildlife, Agriculture Department
509	അടക്ക, വെറ്റില, ഏലം എന്നിവ സംഭരിക്കാനായി നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Agriculture Department	Industries & Commerce
510	കർഷക തൊഴിലാളി ക്ഷേമനിധി ബോർഡിൻറെയും കർഷക ക്ഷേമനിധി ബോർഡിൻറെയും പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമാക്കാനും ആനുകൂല്യങ്ങൾ കാലോചിതമായ പരിഷ്കരിക്കാനും നടപടി സ്വീകരിക്കും	Agriculture Department	Labour & Skill, Finance

511	രാസവള വിലവർധനവുമൂലം കർഷകർക്ക് ഉണ്ടാകുന്ന പ്രതിസന്ധി പരിഹരിക്കാൻ ഇടപെടൽ നടത്തും.	Agriculture Department	Finance, Industries & Commerce
512	കാലിത്തീറ്റ, വൈക്കോൽ സബ്സിഡി വർധിപ്പിക്കും.	Diary Development Department	Animal Husbandry, Finance
513	പശു വാങ്ങാൻ പലിശ രഹിത വായ്പ ലഭ്യമാക്കും.	Diary Development Department	Finance
514	കാർഷിക മേഖലയിൽ കോൾഡ് സ്റ്റോറേജ് കേന്ദ്രങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കും.	Agriculture Department	Industries & Commerce
515	കാർഷിക സാങ്കേതികവിദ്യയിൽ പ്രമുഖ വിദേശരാജ്യങ്ങളുമായി സഹകരിച്ച് അന്തർദേശീയ കാർഷിക സാങ്കേതിക കേന്ദ്രം സ്ഥാപിക്കും.	Agriculture Department	Higher Education
516	കാർഷിക, പ്ലാൻറേഷൻ മേഖലയിൽ വൈവിധ്യവൽക്കരണത്തിനും മൂല്യ വർദ്ധനയ്ക്കും ഉതകുന്ന രീതിയിൽ ഭൂവിനിയോഗനിയമങ്ങൾ, ഭൂമി നൽകാനുള്ള നിയമങ്ങൾ എന്നിവയിൽ മാറ്റം വരുത്തും.	Revenue & Disaster Management	Agriculture Department, Industries & Commerce, Law
517	കിഴങ്ങ്, പഴവർഗ്ഗ, പുഷ്പ, ഔഷധവിളകളുടെ പ്രോത്സാഹനത്തിന് പദ്ധതികൾ ആരംഭിക്കും.	Agriculture Department	Ayush, Finance
518	മില്ലറ്റ് കൃഷി വ്യാപിപ്പിക്കാനും, മൂല്യവർധിത വസ്തുക്കൾ നിർമ്മിക്കാൻ പ്രോത്സാഹനം നൽകുന്നതിനും മില്ലറ്റ് മിഷൻ ആരംഭിക്കും.	Agriculture Department	Industries & Commerce, Finance
519	കൃഷിയും ഗ്രാമീണ മേഖലയും കേരളത്തെ സുസ്ഥിര കൃഷിയിലേക്ക് മാറ്റാൻ സംസ്ഥാനതല ആഗ്രോഇക്കോളജി പദ്ധതി ആരംഭിക്കും. (Agroecology Transition Programme)	Agriculture Department	Environment, Local Self Government, Finance
520	CREEA പദ്ധതി എല്ലാ ജില്ലകളിലേക്കും വ്യാപിപ്പിക്കും. (CREEA-Climate Resilient & Energy EfficientAgriculture)	Agriculture Department	Local Self Government, Environment, Power
521	നെൽവയലുകളും ചതുപ്പുനിലങ്ങളും സംരക്ഷിക്കുന്ന കർഷകർക്ക് പരിസ്ഥിതി സേവന പ്രതിഫലം നൽകും.	Agriculture Department	Environment, Finance
522	നാടൻ വിത്തുകളുടെ ഉൽപ്പാദനം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കും സമൂഹ വിത്ത് ബാങ്കുകളും ശക്തിപ്പെടുത്തും.	Agriculture Department	

523	ക്ഷീരകർഷകരും, ക്ഷീരസഹകരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ടുകൊണ്ടു ക്ഷീരകർഷകർക്ക് ന്യായ വില ഉറപ്പാക്കും.	Diary Development Department	Finance
11. മലയോര കർഷക ക്ഷേമം			
524	കുടിയേറ്റ കർഷകർ നേരിടുന്ന എല്ലാ പ്രശ്നങ്ങളും സമയ ബന്ധിതമായി പരിഹരിക്കും. കൈയേറ്റങ്ങൾക്കെതിരെ മുഖം നോക്കാതെ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Agriculture Department	Revenue & Disaster Management, Forest & Wildlife
525	ഭൂപ്രശ്നങ്ങളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വർഷങ്ങളായി വിവിധ കോടതികളിൽ നിലനിൽക്കുന്ന കേസുകൾ കർഷകതാൽപര്യം സംരക്ഷിച്ച് സമയബന്ധിതമായി തീർക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Revenue & Disaster Management	Home & Vigilance, Agriculture Department, Law
526	ഭൂമിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് സുപ്രീം കോടതിയിലും, ഹൈക്കോടതിയിലും (സി.എച്ച്.ആർ., കേസ്, എൽ.എ. പട്ടയം നൽകുന്നത് തടഞ്ഞ) നടക്കുന്ന കേസുകൾ യുദ്ധകാലാടിസ്ഥാന ത്തിൽ തീർപ്പാക്കുന്നതിന് സ്പെഷ്യൽ പാക്കേജുണ്ടാക്കും.	Revenue & Disaster Management	Home & Vigilance, Law, Finance, Agriculture Department, Forest & Wildlife
527	സാങ്കേതികത്വം ആരോപിച്ച് പട്ടയം നൽകുന്നത് തടഞ്ഞിരിക്കുന്ന (വന തർക്കം, ഏലം എന്ന് രേഖപ്പെടുത്തൽ, 10 ചെയിൻ വിഷയം, ഷോപ് സ്റ്റ് മറ്റ് പൊതു സ്ഥാപനങ്ങൾ?) മുഴവൻ (പ്രശ്നങ്ങളും സമയബന്ധിതമായി പരിഹരിക്കും.	Revenue & Disaster Management	Forest & Wildlife, Agriculture Department, Law, Finance
528	നിസാരകാരണങ്ങൾ ചൂണ്ടിക്കാട്ടി കർഷകരെ അവരുടെ കൃഷി ഭൂമിയിൽ നിന്ന് ഇറക്കിവിടാനുള്ള ശ്രമങ്ങൾക്കും നീക്കങ്ങൾക്കും ശാശ്വത പരിഹാരമായി നിലവിലുള്ള എല്ലാ ഭൂനിയമങ്ങളും കാലോചിതമായി പരിഷ്ക്കരിച്ചു കൊണ്ട് ഉപാധിരഹിത പട്ടയം എന്ന ആശയം നടപ്പിലാക്കും.	Revenue & Disaster Management	Agriculture Department, Forest & Wildlife, Law, Finance
529	കാർഡമം റൂൾ ഉൾപ്പടെയുള്ള ഭൂ നിയമങ്ങൾ കാലോചിതമായി ഭേദഗതി ചെയ്യും.	Revenue & Disaster Management	Agriculture Department, Forest & Wildlife, Law, Finance

530	പതിറ്റാണ്ടുകളായി ഭൂമി കൈവശം വെക്കുന്ന കർഷകർക്ക് പട്ടയം ലഭിക്കുന്നതിന് ഓരോ പ്രദേശങ്ങളിലും തടസ്സമായിട്ടുള്ള പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കും.	Revenue & Disaster Management	Agriculture Department, Forest & Wildlife, Law, Finance
531	വനം-റവന്യൂ വകുപ്പുകളുടെ സംയുക്ത പരിശോധന നടക്കാത്ത പ്രദേശങ്ങളിൽ സമയബന്ധിതമായി പരിശോധന നടത്തി പട്ടയം നൽകാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Revenue & Disaster Management	Agriculture Department, Forest & Wildlife, Law, Finance
532	വന്യജീവി ശല്യം തടയാനും പട്ടയ കൈവശ ഭൂമികളിൽ വനം വകുപ്പ് നടത്തുന്ന കടന്നുകയറ്റം അവസാനിപ്പിക്കാനും നടപടി സ്വീകരിക്കും. കൃഷിഭൂമിയും വനഭൂമിയും തമ്മിൽ അതിർത്തി തിരിച്ച് സംരക്ഷിക്കും.	Forest & Wildlife	Revenue & Disaster Management, Agriculture Department
533	പഴയ റിസർവ് വനത്തിൻറെ വിജ്ഞാപനത്തിൽ ഉൾപ്പെട്ട പട്ടയകൈവശ ഭൂമികളും സർക്കാർ വിവിധ വികസന പദ്ധതികൾക്ക് ഏറ്റെടുത്തിട്ടുള്ള ഭൂമിയും ഡി-റിസർവ് ചെയ്ത് റിസർവ് വനത്തിൻറെ പട്ടികയിൽ നിന്ന് ഒഴിവാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Forest & Wildlife	Revenue & Disaster Management, Agriculture Department
534	കേരളത്തിലെ തോട്ടം മേഖലയുടെ ഭൂവിനിയോഗത്തിനു മേലുള്ള നിലവിലുള്ള നിയന്ത്രണങ്ങൾ ലഘൂകരിക്കുകയും, തോട്ടങ്ങളുടെ സ്വാഭാവിക സ്വഭാവം നിലനിർത്തിക്കൊണ്ട് വൈവിധ്യവൽക്കരണം അനുവദിക്കുന്നതിന് നിയമ ഭേദഗതി കൊണ്ടുവരും.	Revenue & Disaster Management	Agriculture Department, Industries & Commerce, Finance, Law
535	2023-ൽ സർക്കാർ കൊണ്ട് വന്ന ഭൂപതിവ് ഭേദഗതി നിയമവും 2025-ൽ നിർമ്മിച്ച അതിൻറെ ചട്ടവും റദ്ദാക്കി ജനങ്ങളിൽ ഉളവായിട്ടുള്ള ആശങ്ക പരിഹരിക്കാൻ സമഗ്രമായ നിയമ നിർമ്മാണം നടത്തും. 1961-ലെ ഭൂപതിവ് നിയമത്തിലെ സെക്ഷൻ 7(1) നൽകുന്ന അധികാരമുപയോഗിച്ച് നിർമ്മാണ നിരോധനമടക്കമുള്ള പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് മുൻകാല പ്രാബല്യത്തോടെ ശാശ്വത പരിഹാരം കണ്ടെത്തും.	Revenue & Disaster Management	Agriculture Department, Law, Finance, Industries & Commerce

536	തദ്ദേശ സ്ഥാപനങ്ങളിൽ നിന്ന് അനുമതി വാങ്ങി നിർമ്മിച്ച നിലവിൽ നികുതി അടച്ച് പ്രവർത്തിക്കുന്ന കെട്ടിടങ്ങൾ ഫീസ് ഇല്ലാതെ ക്രമവൽക്കരിക്കും.	Local Self Government	Revenue & Disaster Management, Finance
537	ഇടുക്കി ജില്ലയിൽ വാണിജ്യ നിർമ്മാണങ്ങൾക്കുള്ള നിരോധനം പിൻവലിക്കും. ദുരന്ത നിവാരണ നിയമപ്രകാരം ഒരു പഠനവും ഇല്ലാതെ ജില്ലയിൽ ഏർപ്പെടുത്തിയ നിർമ്മാണ നിയന്ത്രണം പിൻവലിക്കുന്ന കാര്യം പരിശോധിക്കും.	Revenue & Disaster Management	Local Self Government, Industries & Commerce, Law
538	തോട്ടം മേഖലയിലെ പ്രശ്നങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും പരിഹരിക്കും. പൂട്ടി കിടക്കുന്ന തോട്ടങ്ങൾ തൊഴിലാളികളുടെ സഹകരണസംഘം രൂപീകരിച്ച് ഇവയുടെ പ്രവർത്തനം ഈ സംഘങ്ങളെ എൽപ്പിച്ച് ഇവ തുറന്ന് പ്രവർത്തിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Industries & Commerce	Labour & Skill, Co-operation Department, Local Self Government
539	കേരളത്തിലെ റിസർവ് വനഭൂമി മുഴുവൻ വില്ലേജ്/താലൂക്ക് അടിസ്ഥാനത്തിലും പഞ്ചായത്ത് അടിസ്ഥാനത്തിലും അളന്നു തിട്ടപ്പെടുത്തും. റവന്യൂ ഭൂമിയെ വനമാക്കി മാറ്റി ഇട്ടിരിക്കുന്ന താല്ക്കാലിക വിജ്ഞാപനങ്ങൾ റദ്ദാക്കുകയും എല്ലാ നടപടികളും നിർത്തിവയ്ക്കുകയും ചെയ്യും.	Revenue & Disaster Management	Forest & Wildlife, Agriculture Department
540	കർഷകർ നട്ടുവളർത്തുന്ന ഏതൊരു വൃക്ഷവും സ്വതന്ത്രമായി വിൽക്കാനുള്ള അവകാശം ചട്ട ഭേദഗതിയിലൂടെ ഉറപ്പു വരുത്തും.	Forest & Wildlife	Agriculture Department, Law
541	ബഫർ സോൺ, ഡാം സേഫ്റ്റി, ഇ.എഫ്.എൽ പ്രഖ്യാപനങ്ങൾ പുനഃപരിശോധിച്ച് അന്യായം പരിഹരിക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Revenue & Disaster Management	Forest & Wildlife, Water Resources, Power, Environment, Law
542	കാർഷിക മേഖലയിലെ വിളനാശവും, വില തകർച്ചയും അതിജീവിക്കാൻ ടൂറിസം അടക്കമുള്ള വിവിധ മേഖലകളെ ഉപയോഗപ്പെടുത്താൻ പ്രത്യേക പാക്കേജ് പ്രഖ്യാപിക്കും.	Revenue & Disaster Management	Tourism, Industries & Commerce, Finance, Agriculture Department

543	തോട്ടഭൂമിയുടെ പേരിലും, പാട്ടത്തിൻറെ പേരിലും നടന്നുവരുന്ന നിയമ പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് ശാശ്വത പരിഹാരം ഉണ്ടാക്കും.	Revenue & Disaster Management	Industries & Commerce, Agriculture Department, Law
544	ഏലം കൃഷിക്ക് നൽകിയ പട്ടയങ്ങളിൽ വീട് നിർമ്മിക്കുന്നത് നിരോധിച്ച 2020-ലെ സർക്കാർ ഉത്തരവ് പിൻവലിക്കും.	Revenue & Disaster Management	Local Self Government, Agriculture Department, Law
545	നിരവധി വിധികളിലൂടെ സുപ്രീംകോടതി നിയമവിരുദ്ധമെന്ന് കണ്ടെത്തിയ പരിസ്ഥിതി ലോല പ്രദേശ (ഇ.എഫ്.എൽ.) നിയമപ്രകാരം നിയമവിരുദ്ധമായി ഏറ്റെടുത്ത മുഴുവൻ ഭൂമിയും കർഷകർക്ക് തിരിച്ചു നൽകും.	Revenue & Disaster Management	Environment, Forest & Wildlife, Law, Agriculture Department
12. വന്യജീവി ആക്രമണം			
546	വനത്തിനുള്ളിൽ കയറി മൃഗങ്ങളെ ഉപദ്രവിക്കുന്നത് കർശനമായി നിയന്ത്രിക്കുന്നതി നൊപ്പം മനുഷ്യവാസ മേഖലകളിലേക്ക് വന്യമൃഗങ്ങൾ കടന്നു വരുന്നത് തടയുന്നതിന് പ്രഥമ പരിഗണന നൽകും. അത് വനംവകുപ്പിൻറെ പൂർണ്ണ ഉത്തരവാദിത്വമാക്കും.	Forest & Wildlife	
547	വന്യമൃഗങ്ങളുടെ കാടിറക്കം സംബന്ധിച്ച് യഥാസമയം ജനങ്ങൾക്ക് മുന്നറിയിപ്പ് നൽകാൻ ഡ്രോൺ, നിർമിത ബുദ്ധി, ഐ.ഒ.ടി. അടക്കമുള്ള ആധുനിക സാങ്കേതിക വിദ്യ ഉപയോഗപ്പെടുത്തിയുള്ള നിരീക്ഷണ സംവിധാനങ്ങളും മുന്നറിയിപ്പ് വ്യവസ്ഥകളും ഏർപ്പെടുത്തും.	Forest & Wildlife	Electronics & Information Technology, Science & Technology, Higher Education
548	വന്യജീവി ആക്രമണത്തിൽ ജീവൻ നഷ്ടപ്പെടുന്നവരുടെ കുടുംബങ്ങൾക്ക് സർക്കാർ നൽകിവരുന്ന തുക 50% വർധിപ്പിക്കും. വന്യജീവി ആക്രമണത്തിൽ മരണപ്പെടുന്നവരുടെ കുടുംബങ്ങൾക്ക് 7 ദിവസത്തിനുള്ളിൽ നഷ്ടപരിഹാരം ലഭ്യമാക്കാൻ നടപടി സ്വീക രിക്കും.	Forest & Wildlife	Finance
549	ഭൂഉടമകളുടെ ഭൂമിയിൽ കടന്നു കയറുന്ന കാട്ടുമൃഗങ്ങളെ നേരിടുന്നതിന് ഭൂഉടമകൾക്ക് അധികാരം നൽകുന്ന നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും	Forest & Wildlife	Law

550	വന്യജീവി ആക്രമണത്തിൽ ജീവൻ നഷ്ടപ്പെടുന്നവർക്കും പരിക്ക പറ്റുന്നവർക്കും വാഹനാപകട നഷ്ടപരിഹാര വ്യവസ്ഥകൾക്ക് സമാനമായി നഷ്ടപരിഹാരം നൽകുന്നതിനു Motor Accidents Claims Triounal (MACT) മാതൃകയിൽ ട്രിബ്യൂണൽ സ്ഥാപിക്കും.	Forest & Wildlife	Finance, Law
551	1972–ലെ വന്യ ജീവി(സംരക്ഷണ) നിയമത്തിൽ കാലോചിതമായ മാറ്റങ്ങൾ സംബന്ധിച്ച ആശയ രൂപീകരണത്തിനായി കർഷക ആദിവാസി സംഘടനകളുമായി ചർച്ച നടത്തി മാറ്റങ്ങൾ കൊണ്ടുവരാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Forest & Wildlife	Agriculture Department, Scheduled Tribe, Law
552	ആൻറി വെനം ലഭ്യത ഉറപ്പുവരുത്തി പാമ്പ് കടിയേറ്റ് മരണം സംഭവിക്കുന്നത് തടയാൻ പ്രത്യേക പദ്ധതിക്ക് രൂപം നൽകും.	Health & Family Welfare	Forest & Wildlife
553	വനത്തിനുള്ളിൽ മൃഗങ്ങൾക്ക് ജല ദൌർലഭ്യം ഉണ്ടാക്കുന്ന അധിനിവേശ സസ്യങ്ങളായ സെന, യൂക്കാലിപ്റ്റസ് അടക്കം പിഴുതു മാറ്റാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Forest & Wildlife	Environment, Water Resources
554	വനത്തിനുള്ളിൽ മൃഗങ്ങൾക്ക് ഭക്ഷണവും വെള്ളവും ഉറപ്പ് വരുത്താൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും	Forest & Wildlife	Water Resources
555	വന്യ മൃഗങ്ങൾ പുറത്തു വരാതിരിക്കാൻ വനാതിർത്തിമേഖലകളിൽ പഴുതടച്ച പ്രതിരോധ സംവിധാനങ്ങൾ അവലംബിക്കും. അതിനായി, ഓരോ പ്രദേശത്തിനും അനുയോജ്യമായ ഫെൻസിംഗ് സംവിധാനങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുകയും അവയുടെ പരിരക്ഷ ഉറപ്പു വരുത്തുകയും ചെയ്യും.	Forest & Wildlife	Public Works Department
556	വനാതിർത്തി മേഖലകളിലെയും വനത്തിനുള്ളിലൂടെയുമുള്ള റോഡുകളുടെ ഇരു വശത്തെയും അടിക്കാടുകൾ യഥാസമയം തെളിച്ചിടാനും, വന്യമൃഗങ്ങൾ താവളങ്ങളാക്കുന്ന പൂട്ടിക്കിടക്കുന്ന എസ്റ്റേറ്റുകൾ വൃത്തിയാക്കാനും സംവിധാന ങ്ങളുണ്ടാക്കും.	Forest & Wildlife	Industries & Commerce

557	വനാതിർത്തി മേഖലകളിലെ റിസോർട്ടുകളിലും ഇക്കോ ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളിലും വന്യമൃഗങ്ങളെ അലോസരപ്പെടുത്തുന്ന സാഹചര്യമൊഴിവാക്കാനുള്ള നിയന്ത്രണ ങ്ങൾ കൊണ്ടുവരും.	Forest & Wildlife	Tourism
558	വന്യമൃഗ ആക്രമണങ്ങളെ ചെറുക്കുന്നതിനുള്ള ദ്രുതകർമസേന (RRT) ടീമുകളുടെ എണ്ണം വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും വന്യമൃഗശല്യമുള്ള ഹോട്ട് സ്പോട്ടുകളിൽ അവരുടെ നിരന്തര സാന്നിദ്ധ്യം ഉറപ്പുവരുത്തുകയും ചെയ്യും.	Forest & Wildlife	
559	കാട്ടുപന്നികളെ വേട്ടയാടാൻ തോക്ക് ലൈസൻസികളുടെ സംഘങ്ങളെ പ്രാദേശികമാ യി നിയോഗിക്കുകയും അവർക്ക് അവരുടെ അദ്ധ്വാനത്തിന് ആനുപാതികമായ പ്രതി ഫലം നൽകുകയും ചെയ്യും.	Forest & Wildlife	Local Self Government
560	കുരങ്ങ്, മയിൽ തുടങ്ങിയ മനുഷ്യനെ ആക്രമിക്കാത്ത വന്യജീവികളെ തുരത്തിയോടി ക്കാൻ പരിശീലനം നൽകി പ്രാദേശികമായി പ്രത്യേക ടീമുകളെ നിയോഗിക്കും.	Forest & Wildlife	Local Self Government
561	മനുഷ്യജീവനും കൃഷിക്കും അപകടകാരികളായ കാട്ടുപന്നിയടക്കമുള്ള AMS ജീവികളെ കൊല്ലാനുള്ള പ്രായോഗിക നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Forest & Wildlife	
562	വന്യ ജീവി ആക്രമണത്തിൽ കൃഷി നാശം സംഭവിക്കുന്ന കർഷകർക്ക് ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷ ലഭ്യമാക്കാൻനടപടി സ്വീകരിക്കും.	Forest & Wildlife	Agriculture Department, Finance
563	വന്യമൃഗ ശല്യമുള്ള ഹോട്ട്സ്പോട്ടുകളിലെ ജനങ്ങൾക്ക് സൗജന്യ ഇൻഷുറൻസ് പരി രക്ഷ ഉറപ്പു വരുത്തുന്ന പദ്ധതികളാവിഷകരിക്കും.	Forest & Wildlife	Finance
564	ആനപാതകൾ ഉൾപ്പെടെ വന്യജീവി ആക്രമണം കൂടുതലുള്ള ഇടനാഴികൾ നിയമ പരമായി സംരക്ഷിക്കുകയും അവിടെ ജീവിക്കാൻ ബുദ്ധിമുട്ട അനുഭവിക്കുന്ന കുടുംബങ്ങളെ നഷ്ടപരിഹാരവും ബദൽ താമസ സ്ഥലവും ഉപജീവനം ഉറപ്പാക്കി ക്കൊണ്ട് പുനരധിവസിപ്പിക്കും	Forest & Wildlife	Revenue & Disaster Management

13. മൽസ്യബന്ധനം			
565	കടലിൻറെ അവകാശം കടലിൻറെ മക്കൾക്ക് ഉറപ്പുവരുത്തുന്ന നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും. മത്സ്യബന്ധന അവകാശം മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്കായി നിജ പ്പെടുത്തും.	Fisheries	
566	പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗങ്ങൾക്കായി നൽകി വരുന്ന ഏസ്.സി.പി../ടി.എസ്.പി മാതൃകയിൽ ഫിഷറീസ് സബ് പ്ലാൻ നടപ്പിലാക്കും.	Fisheries	Planning & Economic Affairs
567	മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ഡീസൽ, പെട്രോൾ സബ്സിഡി ലഭ്യമാക്കും. മണ്ണെണ്ണ സബ്സിഡി വർധിപ്പിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും	Fisheries	
568	പട്ടയം ലഭ്യമല്ലാത്ത എല്ലാ തീരദേശ നിവാസികൾക്കും പട്ടയം ലഭ്യമാക്കും.	Revenue & Disaster Management	Fisheries
569	സർക്കാർ മുന്നറിയിപ്പ് പ്രകാരംമത്സ്യബന്ധനത്തിന് പോകാൻ സാധിക്കാത്ത ദിവസങ്ങളിൽ മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്ക് വേതന സഹായം ലഭ്യമാക്കും.	Fisheries	
570	മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ഉണ്ടായിരുന്ന ഭവന നിർമ്മാണ പദ്ധതി പുനഃസ്ഥാപിക്കും. സംസ്ഥാനത്തെ മത്സ്യതൊഴിലാളികൾക്ക് ഭവന നിർമ്മാണത്തിനായി നീക്കിവ ച്ചിരിക്കുന്ന തുക ഉയർത്തും.	Fisheries	Housing
571	ചെല്ലാനം, ആലപ്പാട്ട്, മൺറോതുരുത്ത് പാക്കേജുകൾ നടപ്പിലാക്കും.	Water Resources	Finance, Planning & Economic Affairs, Fisheries
572	മത്സ്യത്തൊഴിലാളി മേഖലകളിൽ കൂടുതൽ വൈവിധ്യമാർന്ന തൊഴിൽ അവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാനും, മത്സ്യത്തൊഴിലാളി സമൂഹത്തിന് മറ്റ് തൊഴിൽ മാർഗ്ഗങ്ങൾ കണ്ടെ ത്താനുള്ള പരിശീലന പദ്ധതികൾ ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്യും.	Fisheries	Labour & Skill

573	മത്സ്യതൊഴിലാളി മേഖലയിലെ സ്ത്രീകൾക്ക് സ്വയം തൊഴിലിനായി സെൽഫ് ഹെൽപ്പ് ഗ്രൂപ്പുകൾ ഉണ്ടാക്കാനും, അവർക്ക് ആവശ്യമായ മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും, പരിശീലനവും ആവശ്യമായ വസ്തുക്കളും നൽകുവാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീക രിക്കും.	Fisheries	Labour & Skill
574	മത്സ്യത്തൊഴിലാളി മേഖലയിലെ സ്ത്രീകൾക്ക് സ്വയം തൊഴിൽ ആരംഭിക്കാൻ കുറഞ്ഞ പലിശയ്ക്ക് വായ്പ ലഭ്യമാക്കും.	Fisheries	Finance
575	ഉപ്പു കലർന്ന കടൽകാറ്റും, മറ്റു പ്രതികൂല സാഹചര്യങ്ങളിലും കേടുപാടുകൾ സംഭവി ക്കുന്ന തീരദേശമേഖലകളിലെ ഭവനങ്ങൾക്ക് നൽകിയിരുന്ന റിപ്പയർ ഫണ്ട് പുനഃസ്ഥാപിക്കും.	Fisheries	
576	വിഴിഞ്ഞം പദ്ധതി മൂലം മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്കുണ്ടായ ആഘാതങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിന് പാക്കേജ് നടപ്പിലാക്കും.	Fisheries	
577	ഹാർട്ട് അറ്റാക്ക് അടക്കമുള്ള മറ്റു രോഗങ്ങൾ കാരണം മരണമടയുന്ന മത്സ്യത്തൊഴി ലാളികൾക്ക് ഇൻഷ്വറൻസ് ലഭ്യമാക്കും. കടലിൽ അപകടം സംഭവിച്ചു ആശുപത്രിയിൽ ചികിത്സയിൽ തുടരവെ മരണമടയുന്നവർക്ക് കൂടി ഇൻഷ്വറൻസ് പരിരക്ഷ ലഭ്യമാക്കും	Fisheries	
578	ഹൈടെക് ഫിഷ് നഴ്സറികൾക്കും, അലങ്കാര മത്സ്യകൃഷിക്കുമായി പ്രത്യേക സാമ്പത്തിക സോണുകൾ രൂപീകരിക്കും.	Fisheries	Agriculture Department, Industries & Commerce
579	തീരപ്രദേശത്തെ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള കടൽഭിത്തി, ബ്രേക്ക്വാട്ടർ, ബിച്ച് നറിഷ്മെൻറ് അടക്കമുള്ള ശാസ്ത്രീയ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Water Resources	
580	സാധ്യമായ ഇടങ്ങളിലെല്ലാം തീരദേശ സംരക്ഷണത്തിനായി കണ്ടൽ വനങ്ങൾ നട്ടു പിടിപ്പിക്കുന്ന പദ്ധതിക്ക് രൂപം നൽകും.	Water Resources	Environment
581	കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം മൂലം സ്ഥിരമായി പ്രതിസന്ധിയിലാകുന്ന മത്സ്യത്തൊ ഴിലാളി കുടുംബങ്ങൾക്ക് റേഷൻ ആശ്വാസം അടക്കമുള്ള പ്രത്യേക സഹായം നൽകും.	Food & Civil Supplies	Fisheries

582	കാലാവസ്ഥാവ്യതിയാനങ്ങളിൽ നിന്ന് ഉണ്ടാകുന്ന അപകടകരമായ അവസ്ഥകളെ കുറിച്ച് മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളെ അറിയിക്കുന്നതിന് ശാസ്ത്രീയമായ മുന്നറിയിപ്പ് സംവിധാനം നടപ്പിലാക്കും.	Fisheries	Environment, Revenue & Disaster Management
583	മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്ക് ബോട്ട്, നെറ്റ് എന്നിവയുൾപ്പെടെയുള്ള ഉപകരണങ്ങൾ വാങ്ങുന്നതിനുള്ള പ്രത്യേക ഉപജീവന പാക്കേജ് നടപ്പിലാക്കും.	Fisheries	
584	മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്ക് മത്സ്യ സംസ്കരണത്തിൽ പരിശിലനം നേടുന്നതിനുള്ള പരിശീലന പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കും.	Fisheries	Industries & Commerce, Labour & Skill
585	മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്ക് റീട്ടെയിലായി മത്സ്യം വിൽക്കുന്നതിന് മൊബൈൽ ആപ്ലിക്കേഷൻ നിർമ്മിച്ചു നൽകും.	Fisheries	Industries & Commerce, Electronics & Information Technology
586	ബീച്ചുകളിൽ സാഹസിക വാട്ടർ സ്പോർട്സ് യൂണിറ്റുകൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രത്യേക പാക്കേജ് നടപ്പിലാക്കും.	Tourism	Sports & Youth Affairs
587	തീരദേശ സമൂഹങ്ങൾക്കുള്ള ആരോഗ്യ സംരക്ഷണ കേന്ദ്രങ്ങൾ (കോസ്റ്റൽ ഹെൽത്ത് ക്ലസ്റ്ററുകൾ) സ്ഥാപിക്കും.	Health & Family Welfare	Fisheries
588	സീഫുഡ് പ്രോസസ്സിംഗ് പാർക്കുകളും, കോൾഡ് ചെയിൻ സാകര്യങ്ങളും ഏർപ്പെ ടുത്തും.	Industries & Commerce	
589	തീരത്ത് അധിക വരുമാനവും തൊഴിലവസരങ്ങളും സൃഷ്ടിക്കുന്നതിന് ബീച്ച് സൈഡ് വിനോദവും, വിനോദ മാർഗ്ഗങ്ങളും ഉപയോഗപ്പെടുത്തി പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കും.	Tourism	Water Resources, Fisheries
590	പ്രകൃതിക്ഷോഭത്തിൻറെ സമയത്ത് തീരദേശത്തെ ജനങ്ങളെ മാറ്റിപ്പാർപ്പിക്കാനുള്ള സ്ഥിരമായ അഭയ കേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കും.	Revenue & Disaster Management	
591	പ്രാദേശിക കമ്മ്യൂണിറ്റികളുടെ ഉടമസ്ഥതയിലുള്ളതും പ്രവർത്തിപ്പിക്കുന്നതുമായ ബീച്ച് സൈഡ് സീഫുഡ് റെസ്റ്റോറൻറുകൾക്ക് പ്രോത്സാഹനം നൽകും.	Fisheries	Local Self Government

592	ഫിഷ് ലാൻഡിംഗ് സ്റ്റേഷനുകളും വിശ്രമമുറികളുള്ള മാർക്കറ്റുകളും മെച്ചപ്പെടുത്തുന്ന തിനുള്ള പ്രത്യേക ഫണ്ട് രൂപീകരിക്കും.	Fisheries	
593	തീരദേശത്തെ മണ്ണൊലിപ്പ് നിയന്ത്രിക്കുന്നതിനും നിരീക്ഷിക്കുന്നതിനും തീരപ്രദേ ശത്തെ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും ഒരു തീര മാനേജ്‌മെൻറ് പ്രോഗ്രാം നടപ്പിലാക്കും.	Water Resources	
594	ആഗോള ആവശ്യങ്ങൾ നിറവേറ്റുന്നതിനായി പൂവാറിലും ബേപ്പൂരിലും ബോട്ട് നിർമ്മാണ സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തും.	Ports	Transport & Aviation, Fisheries
595	സംസ്ഥാനത്തെ മത്സ്യത്തൊഴിലാളി ക്ഷേമനിധി ബോർഡിൽ അംഗത്വമെടുക്കുന്നതിനുള്ള മാനദണ്ഡങ്ങൾ ലഘൂകരിക്കുകയും, പുതുക്കൽ കാലയളവ് വർധിപ്പി ക്കുകയും ചെയ്യും	Fisheries	Labour & Skill
596	കെ.എം.എഫ്.ആർ.എ. നിയമത്തിൽ 2018 ൽ കൊണ്ടുവന്ന തെറ്റായ തീരുമാനങ്ങൾ പു നപ്പരിശോധിക്കും.	Fisheries	
597	മത്സ്യബന്ധന ബോട്ടുകളുടെ ലൈസൻസ് ഫീസ്, പെർമിറ്റ് ഫീസ്, പിഴ എന്നിവ കുറയ്ക്കാൻ നടപടിസ്വീകരിക്കും.ബോട്ടുകളുടെ വലിപ്പത്തിൻറെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ലൈസൻസ് ഫീസ്, പെർമിറ്റ് ഫീസ് എന്നിവയിൽ സ്ലാബ് സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തും.	Fisheries	Ports
598	മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾ മത്സ്യം വിറ്റ് കിട്ടുന്ന തുകയുടെ 5% സർക്കാറിന് നൽകുവാൻ നിഷ്ക്കർഷിക്കുന്ന നിയമവ്യവസ്ഥ പുനപ്പരിശോധിക്കും.	Fisheries	Finance
599	മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളിൽ നിന്നും അമിതമായി ലേലം ഫീസ് ഈടാക്കുന്ന നടപടി നിർ ത്തലാക്കും.	Fisheries	Finance
600	സംസ്ഥാനത്തെ മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളുടെ പരാതികൾ പരിശോധിച്ച് തീർപ്പ് കൽപ്പിക്കുവാൻ ഫിഷറീസ് ഓബുഡ്സ്മാനെ നിയമിക്കും.	Fisheries	
601	സംസ്ഥാനത്ത് മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളുടെ വീടുകളിലെ ടോയ്‌ലെറ്റുകൾ പണിയുവാനും, റിപ്പയറിനും പ്രത്യേക ഫണ്ട് ലഭ്യമാക്കും.	Fisheries	

602	മത്സ്യത്തൊഴിലാളി മേഖലകളിൽ ദുരിതബാധിതർക്ക് സർക്കാർ പണിത് നൽകിയ ഫ്ളാ റ്റുകളുടെ ശോചനീയാവസ്ഥപരിഹരിക്കുവാനും, അറ്റകുറ്റപണികൾക്കുമായി തുക ലഭ്യ മാക്കും.	Fisheries	Local Self Government
603	തീരവും ജലാശയങ്ങളും സംരക്ഷിക്കാനും തീരവാസികളുടെ ഉന്നമനം ലക്ഷ്യമാക്കിയും നയം രൂപീകരിക്കും.	Water Resources	Fisheries
604	ബ്ലൂ എക്കോണമിയുടെ പ്രത്യാഘാതങ്ങൾ പഠിക്കാൻ പരമ്പരാഗത അറിവിൽ വൈദഗ്ധ്യ മുള്ള മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളെയും വിദഗ്ധരെയും ഉൾപ്പെടുത്തി പ്രത്യേക സമിതി രൂപീകരിക്കുകയും റിപ്പോർട്ടിൻറെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ ആവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുകയുംചെയ്യും.	Fisheries	
605	കടൽ ഖനനം കടൽ ആവാസ വ്യവസ്ഥയെ ഏതുതരത്തിൽ ബാധിക്കും എന്ന് പഠിക്കാൻ സമിതി രൂപീകരിക്കും.	Water Resources	Industries & Commerce
606	മുതലപ്പൊഴി പ്രശ്നം ശാശ്വതമായി പരിഹരിക്കാൻ ശാസ്ത്രീയ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Water Resources	Fisheries
607	കാലാവസ്ഥ വ്യതിയാനം കടലിൻറെ ആവാസ ayaimnaw ഏതുതരത്തിലാണ് ബാധിക്കുന്നത് എന്ന് പഠിക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും. പരിഹാര നിർദ്ദേശങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കും.	Environment	Water Resources
608	സംസ്ഥാനത്ത് ചെമ്മീൻ പീലിങ് തൊഴിലാളികൾക്ക് ഇൻകം സപ്പോർട്ട് സ്കീം നടപ്പിലാക്കും	Labour & Skill	Industries & Commerce
609	സംസ്ഥാനത്ത് ബൈ ബാക്ക് ഫിഷിംഗ് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും കയറ്റുമതി ഗുണ മേന്മയുള്ള മത്സ്യം ഉല്പാദിപ്പിക്കുന്ന കൃഷിക്കാർക്ക് പ്രത്യേക സഹായം നൽകുകയും ചെയ്യും.	Fisheries	Industries & Commerce, Local Self Government, Finance
610	മത്സ്യ മേഖലയിൽ മത്സ്യങ്ങൾ കേടുകൂടാതെ സൂക്ഷിക്കാനുള്ള ഡീപ് ഫ്രീസ് യൂണിറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കാൻ സർക്കാർ സഹായം ലഭ്യമാക്കും	Fisheries	Industries & Commerce, Finance, Local Self Government

611	കേരളത്തിലുടനീളം ഉൾനാടൻ മത്സ്യകൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രത്യക പാക്കേജ് നടപ്പിലാക്കും.	Fisheries	Finance
612	കയറ്റുമതി അധിഷ്ഠിത ഉൾനാടൻ മത്സ്യഫാമുകൾക്കുള്ള പ്രത്യേക ഇക്കണോമിക് സോണുകൾ രൂപീകരിക്കും.	Fisheries	Industries & Commerce, Finance, Tax
613	ഉൾനാടൻ മത്സ്യസംസ്കരണ യൂണിറ്റുകൾക്ക് പ്രത്യേക ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകും.	Industries & Commerce	Finance, Fisheries
614	ഉൾനാടൻ മത്സ്യകൃഷി യൂണിറ്റുകൾ ആരംഭിക്കാൻ ആഗ്രഹിക്കുന്ന യുവാക്കൾക്കുള്ള പ്രത്യേക പരിശീലന പരിപാടികൾ നടപ്പിലാക്കും.	Fisheries	Sports & Youth Affairs, Labour & Skill
615	ഉൾനാടൻ മത്സ്യങ്ങളിൽ നിന്ന് മൂല്യവർദ്ധിത ഭക്ഷ്യ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുന്ന തിനുള്ള ഫുഡ് പാർക്കുകൾ സ്ഥാപിക്കും.	Industries & Commerce	Fisheries, Finance
616	മത്സ്യത്തൊഴിലാളികളുടെ പരമ്പരാഗത അറിവുകളെ കാലാവസ്ഥ അറിയിപ്പുകൾക്കും കടലിൽ ഉണ്ടാകുന്ന അപകടങ്ങളിലെ രക്ഷാപ്രവർത്തനങ്ങൾക്കും ഉപയോഗപ്പെടുത്തും.	Fisheries	Revenue & Disaster Management, Home & Vigilance
617	മത്സ്യമേഖലയിലെ വൈദഗ്ധ്യമുള്ള മത്സ്യത്തൊഴിലാളികൾക്ക് കോസ്റ്റ് ഗാർഡ് നിയ മനങ്ങളിലടക്കം മുൻഗണന നൽകും.	P&ARD	Home & Vigilance, Fisheries
14. പട്ടികജാതി പട്ടികവർഗ്ഗ ക്ഷേമം			
618	ആദിവാസി സമൂഹത്തിൻറെ വനാവകാശം സംരക്ഷിക്കുന്നതിനു യു.പി.എ സർക്കാർ 2006 ൽ പ്രാബല്യത്തിൽ വരുത്തിയ വനാവകാശ നിയമം (The Scheduled Tribes and Other Forest Dwellers (Recognition of forest rights) Act 2006) പൂർണ്ണമായും നടപ്പിലാക്കും.	Forest & Wildlife	Scheduled Tribe
619	ആദിവാസികളുടെ ഭൂമി നഷ്ടപ്പെടാതെ സംരക്ഷിക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Revenue & Disaster Management	Scheduled Tribe
620	ഭൂരഹിത ആദിവാസികളുടെ പുനരധിവാസ പദ്ധതി പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുകയും PESA നിയമം പൂർണമായും നടപ്പിലാക്കുകയും ചെയ്യും.	Scheduled Tribe	Revenue & Disaster Management

621	പട്ടികജാതി പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗങ്ങൾക്ക് ഭവന പദ്ധതി പുനരാരംഭിക്കും.	Local Self Government	Housing, Scheduled Caste, Scheduled Tribe
622	അന്യസംസ്ഥാനങ്ങളിൽ അംഗീകൃത സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പഠിക്കുന്ന എസ്.സി. എസ്.ടി. വിഭാഗത്തിൽപെട്ട വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് വിദ്യാഭ്യാസ ആനുകൂല്യങ്ങൾ അനുവദിക്കും.	Higher Education	Scheduled Caste, Scheduled Tribe, Finance
623	സംസ്ഥാനത്തെയും രാജ്യത്തെയും വിവിധ മത്സരപരീക്ഷകൾക്കു വേണ്ടി തയ്യാറെടുക്കുന്ന മത്സരാർത്ഥികൾക്ക് പ്രശസ്തമായ കോച്ചിങ് സ്ഥാപനങ്ങളിൽ പഠിക്കാൻ സർക്കാർ സഹായം ലഭ്യമാക്കും	Higher Education	Scheduled Caste, Scheduled Tribe, Finance
624	ഭൂരഹിതരായ പട്ടികജാതി പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗങ്ങൾക്ക് പട്ടികജാതി പട്ടികവർഗ്ഗ വകുപ്പ് ഭൂമി വാങ്ങി നൽകുന്ന പദ്ധതി പുനഃസ്ഥാപിക്കും.	Revenue & Disaster Management	Scheduled Caste, Scheduled Tribe, Finance
625	പട്ടികജാതി/പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗങ്ങളിലെ കുട്ടികൾക്ക് പരീക്ഷ പരിശീലന കേന്ദ്രം എല്ലാ ജില്ലകളിലും സ്ഥാപിക്കും.	Higher Education	Scheduled Caste, Scheduled Tribe, Finance
626	രാജമാണിക്യം കമ്മീഷൻ അടക്കമുള്ള നിരവധി കമ്മീഷനുകളും അന്വേഷണ ഏജൻസികളും സർക്കാരിൻറേതാണെന്ന് തെളിവുകൾ നിരത്തി സംശയാതീതമായി കണ്ടെത്തി യതും വിദേശ-സ്വദേശ കമ്പനികൾ അനധികൃതമായി കൈവശം വെച്ചു വരുന്നതുമായ ഏകദേശം 5.5 ലക്ഷത്തോളം ഏക്കർ ഭൂമി സർക്കാർ ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന് നിയമ നിർമാണം നടത്തും. ഇപ്രകാരം ഏറ്റെടുക്കുന്ന ഭൂമി നിയമാനുസൃതമായി ദളിത്, ആദിവാസികൾക്കും മറ്റു അർഹരായ ഭൂരഹിതർക്കും വിതരണം ചെയ്യും.	Revenue & Disaster Management	Scheduled Tribe, Scheduled Caste
627	പട്ടികജാതി പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗത്തിൽപെട്ടവർക്കുള്ള ലോൺ സപ്പോർട്ട സ്കീമിലെ തുക വർദ്ധിപ്പിക്കും.	Finance	Scheduled Tribe, Scheduled Caste
628	പട്ടികജാതി പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗത്തിൽപെട്ടവരുടെ കോ-ഓപ്പറേറ്റിവ് സൊസൈറ്റി കളുടെ കട ബാധ്യതകൾ നീക്കി ക്ലീൻ സ്ലേറ്റിൽ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Co-operation Department	Scheduled Tribe, Scheduled Caste

629	പട്ടയം ലഭിക്കാത്ത പട്ടികജാതി,പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗങ്ങളുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരി ക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Revenue & Disaster Management	Scheduled Tribe, Scheduled Caste
630	എല്ലാ ജില്ലകളിലും എസ്.സി./എസ്.ടി വിഭാഗങ്ങൾക്ക് മോഡൽ റെസിഡൻഷ്യൽ സ്കൂളുകൾ ആരംഭിക്കും.	General Education	Scheduled Tribe, Scheduled Caste
631	എസ്.സി/എസ്.ടി വിഭാഗങ്ങൾക്ക് പ്രാതിനിധ്യം കുറഞ്ഞ മേഖലകളിൽ സ്പെഷ്യൽ റിക്രൂട്ടമെൻറ് ആരംഭിക്കും.	P&ARD	Scheduled Tribe, Scheduled Caste
632	വാസയോഗ്യമല്ലാത്തതും കേടുപാടുകൾ സംഭവിച്ചതുമായ എസ്.സി./എസ്.ടി. വിഭാഗ ത്തിൽപ്പെട്ട ജനങ്ങളുടെ ഭവനങ്ങൾ പുനർനിർമ്മിക്കാൻ പ്രത്യേക പദ്ധതി രൂപീക രിക്കും.	Local Self Government	Scheduled Tribe, Scheduled Caste, Housing
633	ദേവസ്വം ബോർഡ് നിയമനങ്ങളിൽ എസ്.സി./എസ്.ടി. വിഭാഗങ്ങൾക്കുള്ള സംവരണം ജനസംഖ്യാനു പാതികമായി നൽകാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Devaswom	Scheduled Tribe, Scheduled Caste, P&ARD
634	പട്ടികജാതി പട്ടികവർഗ്ഗ വിദ്യാർത്ഥികൾക്ക് ഇ-ഗ്രാൻറ് അടക്കമുള്ള വിദ്യാഭ്യാസാനുകൂ ലയങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിച്ച് സമയബന്ധിത വിതരണം ഉറപ്പാക്കും.	Finance	Scheduled Tribe, Scheduled Caste, General Education, Higher Education, Labour & Skill
635	കൃഷിക്കും അനുബന്ധ ആവശ്യങ്ങൾക്കുമായി ആദിവാസികൾക്കും, ദളിതർക്കും കർഷകർക്കും ഭൂരഹിതർക്കും വിതരണം ചെയ്യാനായി കേരള പ്രൈവറ്റ് ഫോറസ്റ്റ് (വെസ്റ്റിംഗ് ആൻറ് അസൈൻമെൻറ്) ആക്ട് 1971 പ്രകാരം ഏറ്റെടുക്കുകയും വനമാക്കി മാറ്റിയതുമായ ഭൂമി ഭൂരഹിതർക്കും ആദിവാസികൾക്കും വിതരണം ചെയ്യുന്നതിന് പഠനം നടത്തി നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Revenue & Disaster Management	Scheduled Tribe, Scheduled Caste, Forest & Wildlife, Agriculture Department
636	കൊണ്ടുവന്ന ആദിവാസി സമൂഹത്തിനു ഒരു ഏക്കർ ഭൂമി നൽകാൻ നടപ്പിലാക്കിയ “ആശിക്കും ഭൂമി ആദിവാസികൾക്ക്” എന്ന പദ്ധതി പുനരാ രംഭിക്കും.	Scheduled Tribe	Forest & Wildlife

637	പട്ടികജാതി പട്ടികവർഗ്ഗ വിഭാഗങ്ങൾക്കായി ബഡ്ജറ്റിൽ വകയിരുത്തിയ തുക HOS മായി വിനിയോഗിക്കുന്നുണ്ടെന്നും, പദ്ധതികൾ സമയബന്ധിതമായി നടപ്പിലാക്കുന്നു വെന്നും ഉറപ്പുവരുത്തുന്ന നിയമം കൊണ്ടുവരും.	Finance	Scheduled Tribe, Scheduled Caste, Law
638	കൊളോണിയൽ വനമാനേജ്മെൻറിൻറെ ഭാഗമായി വനം നശീകരിക്കപ്പെട്ടതിൻറെ ഫലമായി വനത്തിൽ നിന്നും പുറന്തള്ളപ്പെട്ട കാട്ടുനായ്ക്ക, വേട്ടക്കുറുമ, ചോലനായ്ക്കർ, മുതു വാൻ, ഇരുള-കുറുംബ തുടങ്ങിയ വിഭാഗങ്ങൾക്ക് പാരിസ്ഥിതിക നീതി ഉറപ്പുവരുത്താനുള്ള പുനരധിവാസ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കും.	Forest & Wildlife	Scheduled Tribe, Scheduled Caste, Revenue & Disaster Management
639	അടിമത്തത്തിന് വിധേയരായ ദലിത്-ആദിവാസി വിഭാഗങ്ങൾക്ക്, പ്രത്യേകിച്ചും പണിയ-അടിയ തുടങ്ങിയ ഗോത്രവർഗ്ഗക്കാർക്ക് സമഗ്ര പുനരധിവാസ പദ്ധതി നടപ്പി ലാക്കും.	Labour & Skill	Scheduled Tribe, Scheduled Caste, Revenue & Disaster Management
640	SC/ST വിഭാഗങ്ങളിലെ അതിപിന്നോക്ക വിഭാഗങ്ങൾക്ക് വിദ്യാഭ്യാസ-വികസന--തൊഴിൽ പാക്കേജുകൾ നടപ്പാക്കും.	Finance	Scheduled Tribe, Scheduled Caste, Higher Education, General Education, Labour & Skill
641	അതിപിന്നാക്ക ജനവിഭാഗങ്ങളുടെ ക്ഷേമം	Finance	Scheduled Tribe, Scheduled Caste, Backward Classes Development Department, Local Self Government

642	അതി പിന്നാക്ക ജനവിഭാഗങ്ങളുടെ ക്ഷേമത്തിനായി മോസ്റ്റ് ബാക്ക്വെർഡ് കമ്മ്യൂണിറ്റി ഡെവലപ്മെൻറ് കോർപ്പറേഷൻ രൂപീകരിക്കും.	General Administration	Scheduled Tribe, Scheduled Caste, Backward Classes Development Department, Finance
643	ഒ.ഇ.സി ആനുകൂല്യത്തിനുള്ള വരുമാന പരിധി കാലോചിതമായി ഉയർത്തും.	Backward Classes Development Department	
644	നിലവിൽ ഭാഗികമായി ഒ.ഇ.സി സംവരണം ലഭിക്കുന്ന സമുദായങ്ങൾക്ക് പൂർണ്ണ ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Backward Classes Development Department	
645	കൊച്ചി ദിവാനും ഭാരതത്തിൻറെ ആദ്യ ധനകാര്യ മന്ത്രിയുമായിരുന്ന ഡോക്ടർ ആർ.കെ ഷണ്മുഖം ചെട്ടിയാരുടെ സ്മരണ നിലനിർത്താൻ കൊച്ചിയിൽ സാംസ്കാരിക നിലയവും റിസർച്ച് ആൻഡ് സ്റ്റഡി സെൻററും സ്ഥാപിക്കും.	Cultural Affairs	Higher Education, Finance
15. ഭിന്നശേഷി ക്ഷേമം			
646	ഭിന്നശേഷി ക്ഷേമത്തിനായി ഭിന്നശേഷി വകുപ്പ് രൂപീകരിക്കും.	Social Justice	General Administration, Finance
647	രോഗികളായ കടുത്ത വൈകല്യങ്ങളുള്ളവരുടെയും (80%ന് മുകളിൽ), കിടപ്പ് രോഗികളുടെയും ലോൺ എഴുതി തള്ളാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Social Justice	Finance, Health & Family Welfare, Tax
648	ഭിന്നശേഷിക്കാർക്ക് പെൻഷൻ ഏർപ്പെടുത്തുമ്പോൾ വാർഷിക വരുമാന പരിധി ഒഴിവാക്കും.	Local Self Government	Social Justice
649	പി.എസ്.സി പരീക്ഷയിൽ ഭിന്നശേഷിക്കാർക്ക് നൽകിയിരുന്ന ഗ്രേസ് മാർക്ക് പുനഃസ്ഥാപിക്കും.	P&ARD	Social Justice

650	ഭിന്നശേഷിക്കാർക്ക് പ്രത്യേക മെഡിക്കൽ ഇൻഷുറൻസ്, ഭവന നിർമ്മാണ പദ്ധതി, ക്ഷേമനിധി ബോർഡ് എന്നിവ നടപ്പിലാക്കും.	Social Justice	Local Self Government, Health & Family Welfare, Housing, Finance
651	സർക്കാർ, കോർപറേഷൻ, ബോർഡുകളിൽ 4% ഭിന്നശേഷി സംവരണം (PWD Act 2016) ഉറപ്പുവരുത്തും.	P&ARD	Social Justice, Planning & Economic Affairs
652	പ്രധാനപ്പെട്ട സർക്കാർ ഓഫീസുകളിലും ആശയവിനിമയത്തിന് വേണ്ടി ആംഗ്യ ഭാഷ പരിഭാഷകരെ നിയമിക്കും. ആംഗ്യ ഭാഷയ്ക്ക് കൂടുതൽ പ്രചരണം നടത്തും. ഇന്ത്യൻ സൈൻ ലാംഗ്വേജിനെ ഭാഷയായി ഉൾപ്പെടുത്താൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും	P&ARD	Social Justice
653	അറുപതു ശതമാനത്തിൽ മുകളിൽ വൈകല്യമുള്ള കിടപ്പുരോഗികൾക്ക് പെൻഷൻ നൽകുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Local Self Government	Social Justice, Finance
654	സംസ്ഥാനത്ത് ഭിന്നശേഷിക്കാരുടെ ഉന്നമനത്തിനായി കേരള കമ്മീഷൻ ഫോർ ഡിസെബിലിറ്റി ഇൻക്ലൂഷൻ സ്ഥാപിക്കും.	Social Justice	Finance
655	2016 ലെ കേന്ദ്ര ഭിന്നശേഷി നിയമത്തിൽ സംസ്ഥാനം നടപ്പിലാക്കാത്ത വ്യവ സ്ഥകൾ കണ്ടെത്താൻ സർവേ നടത്തും. ഈ സർവേയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അവ നടപ്പിലാക്കാൻ സത്വര നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Social Justice	Planning & Economic Affairs
656	National Institute of Speech and Hearing (NISH) നെ ഭിന്നശേഷി സർവകലാശാലയായും റീഹാബിലിറ്റേഷൻ ആൻഡ് റിസർച്ച് സെൻറർ ആക്കി അന്താരാഷ്ട്ര നിലവാരത്തിലേക്ക് ഉയർത്താൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Social Justice	Health & Family Welfare, Higher Education
657	സംസ്ഥാനത്ത് ഭിന്നശേഷിക്കാരുടെ വീൽ ചെയർ യാത്ര തടസ രഹിതമാക്കാൻ (Barrier free) കർശന നടപടി സ്വീകരിക്കും. നിയമം നടപ്പിലാക്കുന്നതിൻറെ ഭാഗമായി പൊതുഇടങ്ങളിൽ റാമ്പ് അടക്കമുള്ള സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കാൻ സർക്കാർ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Social Justice	Public Works Department, Local Self Government, Law

658	ഭിന്നശേഷി ക്ഷേമത്തിനായി പദ്ധതി വിഹിതത്തിൽ നിശ്ചിത ശതമാനം മാറ്റിവയ്ക്കുകയും, ഈ തുകയുടെ ചിലവ ഉറപ്പ് വരുത്തുകയും ചെയ്യും.	Planning & Economic Affairs	Social Justice, Finance
659	ഭിന്നശേഷി സർക്കാർ ജീവനക്കാർക്കും രക്ഷാകർത്താക്കൾക്കും സ്വന്തം വീടി നട്ടുത്തോ ജില്ലയിലോ സ്ഥലം മാറ്റത്തിന് പ്രത്യേക പരിഗണന നൽകും.	P&ARD	Social Justice
660	ഭിന്നശേഷിക്കാർ വാങ്ങുന്ന 15 ലക്ഷം രൂപ വരെയുള്ള വാഹനങ്ങൾക്ക് നികുതി ഇളവ് നൽകാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Transport & Aviation	Social Justice, Finance
661	ഭിന്നശേഷിക്കാരുടെ കലാപരമായ കഴിവുകൾ പ്രദർശിപ്പിക്കാൻ അവസരങ്ങൾ ഒരുക്കും.	Social Justice	Cultural Affairs
662	വൈകല്യമുള്ള കുട്ടികൾക്ക് മോട്ടോർ വീൽചെയർ, യൂണിറ്റുകൾ സൗജന്യമായി നൽകാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Social Justice	Local Self Government
663	തൊഴിൽ സംരംഭകരായിട്ടുള്ള ഭിന്നശേഷിക്കാർക്ക് മുച്ചക്ര വാഹനങ്ങൾ സൗജന്യമായി നൽകും.	Social Justice	Industries & Commerce, Labour & Skill
664	ഭിന്നശേഷി വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും പ്രത്യേക പരിചരണം ആവശ്യമുള്ള കുട്ടികൾക്കും സ് കോളർഷിപ്പ് നടപ്പിലാക്കും.	Social Justice	Higher Education, General Education, Women & Child, Labour & Skill
665	ഭിന്നശേഷി കുട്ടികൾ നിർമ്മിക്കുന്ന ഉത്പന്നങ്ങൾക്കും കലാ സൃഷ്ടികൾക്കും മാർക്കറ്റ് ലഭ്യമാക്കാൻ പ്രതേക പ്ലാറ്റ് ഫോം ആരംഭിക്കും.	Social Justice	Higher Education, General Education, Women & Child, Labour & Skill, Cultural Affairs, Industries & Commerce, Electronics & Information Technology
666	ഭിന്നശേഷി വിദ്യാർഥികളുടെ അമ്മമാർക്കും, കെയർ ഗിവേഴ്സിനും സർക്കാർ സഹായം നൽകും.	Social Justice	Finance

667	അംഗനവാടികൾ വഴി പഠന വൈകല്യങ്ങളും ഭിന്നശേഷിയും നേരത്തെ തിരിച്ചറിയാ നുള്ള സ്ക്രീനിങ് സംവിധാനങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമാക്കും	Women & Child	Health & Family Welfare, Social Justice
668	ബഡ്സ് സ്കൂൾ ഉൾപ്പെടെയുള്ള സ്ഥാപനങ്ങളിൽ തെറാപ്പി മുറികൾ സെൻസറി ലാബുകൾ എന്നിവ സജ്ജമാക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Social Justice	General Education, Health & Family Welfare
669	ഭിന്നശേഷിക്കാർക്കെതിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങൾ തടയാൻ ഓരോ ജില്ലയിലും പ്രത്യേക നിയമ സഹായ സെല്ലുകൾ രൂപീകരിക്കും	Home & Vigilance	Social Justice
16. ഭരണ നിർവ്വഹണം			
670	മാനിഫെസ്റ്റോ വാഗ്ദാനങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കുന്നത് ഉറപ്പ് വരുത്താൻ ഒരു എംപവേർഡ് കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കും.	Planning & Economic Affairs	"Programme Implementation, Evaluation & Monitoring Department (PIEMD)"
671	സംസ്ഥാന സെക്രട്ടേറിയറ്റിനെ രാജ്യത്തെ ഏറ്റവും മികച്ചതാക്കുന്നതിനുള്ള നട പടികൾ സ്വീകരിക്കും. ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ പ്രകടനം വിലയിരുത്തന്നതിനും, അവരുടെ സേവന ങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	General Administration	P&ARD
672	നിർമ്മിത ബുദ്ധിഅടക്കമുള്ള ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതിക വിദ്യ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി ഭരണ നിർവഹണം കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമമാക്കാനും പൗരൻമാർക്ക് മികച്ച സേവനം ലഭ്യമാ ക്കാനുമുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Electronics & Information Technology	P&ARD, Planning & Economic Affairs, General Administration
673	അഴിമതി അസാധ്യമാക്കുന്ന തരത്തിലുള്ള ശക്തമായ അഴിമതി വിരുദ്ധ നിയമങ്ങളും ചട്ടങ്ങളും നിർമ്മിക്കും.ഭരണത്തിൻറെ എല്ലാ തലങ്ങളിൽ നിന്നും അഴിമതി തുടച്ചുമാറ്റാൻ ശക്തമായ സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തും.	Home & Vigilance	P&ARD

674	അഴിമതി ഇല്ലാതാക്കുന്നതിൻറെ ഭാഗമായി State Vigilance Commission രൂപീകരിക്കും. ഹൈക്കോടതി സിറ്റിങ് ജഡ്ജി ചെയർമാനായി സംശുദ്ധ സേവന പശ്ചാത്തലവും ഭരണ കാര്യങ്ങളിൽ പ്രാഗൽഭ്യവും തെളിയിച്ചിട്ടുമുള്ള മുതിർന്ന ഐ.എ.എസ് ഉദ്യോഗസ്ഥനും ജില്ലാ ജഡ്ജി പദവിയിലുള്ള ജുഡീഷ്യൽ അംഗവും ഉൾപ്പടെ മൂന്നംഗ വിജിലൻസ് കമ്മീഷനായിരിക്കും രൂപീകരിക്കുക. മുഖ്യമന്ത്രി, സ്പീക്കർ, പ്രതിപക്ഷ നേതാവ് എന്നി വർ ചേർന്നാണ് കമ്മീഷനെ നിശ്ചയിക്കുക. വിജിലൻസ് അന്വേഷണ വിഭാഗം കമ്മീഷന് റിപ്പോർട്ട ചെയ്യും.	Home & Vigilance	P&ARD, Finance
675	സംസ്ഥാനത്തെ വിജിലൻസ് ആൻഡ് ആൻറി കറപ്ഷൻ വകുപ്പിനെയും ബ്യൂറോയെയും ഈ സംവിധാനത്തിൽ കീഴിൽ കൊണ്ടുവരും. ഇതിൻറെയെല്ലാം അന്വേഷണം വിലയിരുത്തൽ കമ്മീഷൻ ആയിരിക്കും.	Home & Vigilance	P&ARD, Finance
676	ലോകായുക്തയുടെ പ്രവർത്തനം ശക്തിപ്പെടുത്തും.	Law	
677	പുതിയ സംരംഭങ്ങൾ തുടങ്ങാൻ ഏകജാലക ക്ലിയറൻസ് സിസ്റ്റം നടപ്പിലാക്കും.	Industries & Commerce	Local Self Government, Electronics & Information Technology
678	സ്വകാര്യ നിക്ഷേപകർക്ക് ആത്മവിശ്വാസവും പ്രതിബദ്ധതയും നൽകുന്നതിന് നിക്ഷേപ സംരക്ഷണ നിയമംനടപ്പിലാക്കും.	Industries & Commerce	Local Self Government, Electronics & Information Technology
679	വൻകിട പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കാൻ കൂട്ടുതൽ നയപരിഷ്കാരങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കും.	Industries & Commerce	Electronics & Information Technology, "Programme Implementation, Evaluation & Monitoring Department (PIEMD)"

680	വ്യാവസായിക, കാർഷിക ഭൂമിയിൽ നിന്നുള്ള പരമാവധി വരുമാനം ഉറപ്പാക്കു ന്നതിന് പുതിയ ഭൂവിനിയോഗ നിയമം നടപ്പിലാക്കും.	Revenue & Disaster Management	Industries & Commerce, Agriculture Department, Planning & Economic Affairs
681	പിണറായി സർക്കാർ തകർത്ത പ്ലാനിങ് ബോർഡിൻറെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്തും.	Planning & Economic Affairs	
682	പ്രധാന വികസന പദ്ധതികൾ സമയബന്ധിതമായി പൂർത്തീകരിക്കുന്നതിന് മുഖ്യ മന്ത്രിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പ്രധാന പദ്ധതി അവലോകന സമിതി രൂപീകരിക്കും.	"Programme Implementation, Evaluation & Monitoring Department (PIEMD)"	Planning & Economic Affairs, Finance, General Administration
683	സംസ്ഥാനത്തെ പബ്ലിക്/പ്രൈവറ്റ് പ്രോജക്ടുകൾ സംബന്ധിച്ച എല്ലാ തർക്കങ്ങളും വേഗത്തിൽ പരിഹരിക്കുന്നതിന് അർദ്ധ ജുഡീഷ്യൽ സ്ഥാപനം സ്ഥാപിക്കും.	Finance	Planning & Economic Affairs, "Programme Implementation, Evaluation & Monitoring Department (PIEMD)"
684	പ്രാദേശിക അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനം ത്വരിതപ്പെടുത്തുന്നതിന് പ്രാദേശിക വികസന അതോറിറ്റി പുനഃസ്ഥാപിക്കും.	Local Self Government	
685	അനാവശ്യമായ ഹർത്താൽ നടത്തുന്നത് തടയാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Home & Vigilance	
686	ഓരോ ഫയലിൻറെയും തൽസ്ഥിതി അറിയാൻ പബ്ലിക് പെറ്റീഷൻ ആക്സസ് ഡാഷ് ബോർഡ് നടപ്പിലാക്കും.	General Administration	Electronics & Information Technology, P&ARD
687	സർക്കാരിൻറെ നടപടിക്രമങ്ങളെക്കുറിച്ച് അറിയുവാൻ സ്റ്റേറ്റ് കാൾ സെൻറർ രൂപീകരിക്കും.	Information & Public relations	Electronics & Information Technology, General Administration, P&ARD

688	സർക്കാർ അംഗീകരിച്ച എല്ലാ തീരുമാനങ്ങളും അറിയാൻ പൊതുജനങ്ങൾക്ക് സുതാര്യമായ സംവിധാനം ഉറപ്പുവരുത്തും.	Information & Public relations	Electronics & Information Technology, General Administration, P&ARD
689	സാമൂഹ്യനീതി ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് ഭരണസംബന്ധമായ പൗരന്മാരുടെ പരാതികൾ ബന്ധപ്പെട്ട അധികാരികൾ കേൾക്കുന്നത് നിർബന്ധമാക്കിക്കൊണ്ടുള്ള നിയമ നിർമ്മാണം (Right to be Heard Act) നടപ്പാക്കും.	P&ARD	General Administration
690	പിൻവാതിൽ നിയമനങ്ങൾ പുനഃപരിശോധിക്കും.	P&ARD	
691	പൊതുജനങ്ങളുടെ വിവരങ്ങൾ സുരക്ഷിതമാക്കുന്നതിനും, വിവര കൈമാറ്റം സുതാര്യമാക്കുന്നതിനും ഡാറ്റ നയം രൂപീകരിക്കും.	Electronics & Information Technology	
692	പൊതുജനങ്ങൾക്ക് സർക്കാർ ഓഫീസുകളിൽ നിന്നും ലഭിക്കേണ്ട രേഖകൾ കാലതാമസം കൂടാതെ, സുതാര്യമായി, അഴിമതിയില്ലാതെ ലഭ്യമാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	P&ARD	General Administration
693	സംസ്ഥാനത്തെ ജനങ്ങളുടെ ജീവിത നിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും വികസിത രാജ്യങ്ങൾക്ക് സമാനമായി ഹാപ്പിനെസ്സ് ഇൻഡക്സ് വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനും ഹാപ്പിനെസ്സ് മന്ത്രാലയം രൂപീകരിക്കും.	General Administration	P&ARD
694	എല്ലാ സർക്കാർ കരാറുകളുടെയും രേഖകളുടെയും സുതാര്യത ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിന് ബ്ലോക്ക് ചെയിൻ, നിർമ്മിത ബുദ്ധി (ആർട്ടിഫിഷ്യൽ ഇൻറലിജൻസ്) പോലുള്ള സാങ്കേതികവിദ്യകൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തും.	Electronics & Information Technology	P&ARD, General Administration
695	സർക്കാരിൻറെ ധൂർത്തും അനാവശ്യചെലവുകളും കുറയ്ക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Finance	General Administration, P&ARD
696	സൈബർ തട്ടിപ്പും സൈബർ ഭീഷണിപ്പെടുത്തലും തടയുന്നതിനുള്ള ശക്തമായ നിയന്ത്രണങ്ങളും നിയമവും നടപ്പിലാക്കും.	Home & Vigilance	Electronics & Information Technology

697	സർക്കാർ നടപടികളിൽ വേഗത്തിൽ തീരുമാനമെടുക്കാൻ എല്ലാ കളക്ടേറ്റ് ഓഫീസുകളിൽ നിന്നും സെക്രട്ടേറിയറ്റുമായി വീഡിയോ കോൺഫറൻസിംഗ് സൗകര്യം നടപ്പിലാക്കും.	Electronics & Information Technology	General Administration, Revenue & Disaster Management
698	കടലാസുരഹിത ഭരണം ഘട്ടംഘട്ടമായി നടപ്പാക്കും; ഫയലുകൾ ട്രാക്ക ചെയ്യുന്നതിനും കഴിയുന്നത്ര വേഗത്തിൽ ഫയലുകൾ തീർപ്പു കൽപിക്കുന്നതിനും ഇലക്ട്രോണിക് നിരീക്ഷണ സംവിധാനം ഉപയോഗിച്ച് നടപ്പിലാക്കും.	General Administration	Electronics & Information Technology, P&ARD
699	തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ മുൻ ജനപ്രതിനിധികൾക്ക് ആരോഗ്യ ഇൻഷ്വറൻസും പെൻഷനും നടപ്പിലാക്കും.	Local Self Government	Health & Family Welfare, Finance
700	ഐക്യജനാധിപത്യമുന്നണി ലക്ഷ്യമിടുന്ന സംശുദ്ധ ഭരണത്തിനായി അനിവാര്യമായ സുതാര്യത ഭരണസംവിധാനത്തിൽ ഉറപ്പുവരുത്തും. ആ ലക്ഷ്യത്തെ മുൻനിർത്തി വിവരാവകാശ നിയമം, സേവനാവകാശ നിയമം എന്നീ നിയമങ്ങൾ ഫലപ്രദമായി നടപ്പാക്കും.	P&ARD	General Administration, Home & Vigilance
701	മന്ത്രിസഭാ തീരുമാനങ്ങൾ വിവരാവകാശ നിയമപ്രകാരം നിശ്ചിത സമയത്തിനകം ലഭ്യ മാക്കുകയും സർക്കാർ ഔദ്യോഗിക വെബ്സൈറ്റിൽ യഥാസമയം പ്രസിദ്ധീകരിക്കുകയും ചെയ്യും.	General Administration	Electronics & Information Technology
702	വൻകിട പദ്ധതികളിൽ ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കൽ നോട്ടിഫിക്കേഷൻ വന്ന് 5 വർഷം കൊണ്ട് പദ്ധതി പ്രവർത്തികൾ ആരംഭിച്ചില്ലെങ്കിൽ ആ ഭൂമി ഡീനോട്ടിഫൈ ചെയ്യാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Revenue & Disaster Management	
703	തലസ്ഥാന മേഖല വികസനത്തിന് മേൽനോട്ടം വഹിക്കാനും 6 മാസത്തിലൊരിക്കൽ അവലോകനം നടത്താനും മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ മേൽനോട്ടത്തിൽ തലസ്ഥാന മേഖല വികസന കൗൺസിൽ രൂപീകരിക്കും.	Local Self Government	
704	ഭൂമിയുടെ ഫെയർ വാല്യൂ മാർക്കറ്റ് വാല്യൂവിനെക്കാൾ ഉയർന്നിരിക്കുന്ന മേഖലകളിലെ താരിഫ് പ്രശ്നം പരിഹരിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Tax	Revenue & Disaster Management

705	ഭൂമി തരം മാറ്റൽ അപേക്ഷകൾ ആറ് മാസത്തിനകം തീർപ്പാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Revenue & Disaster Management	
706	വിദേശ ജോലിയുടെ പേരിൽ വിസ തട്ടിപ്പുകൾ തടയാൻ കർശന ഇടപെടൽ നടത്തും.	Non-Resident Keralite Affairs	
707	STATE ACADEMY OF STATISTICAL ADMINISTRATION നെ മഹലനോബിസ് നാഷണൽ സ്റ്റാറ്റിസ്റ്റിക്കൽ റിസർച്ച് അക്കാദമി എന്ന പേരിൽ പുനർനാമകരണം ചെയ്ത് രാജ്യത്തെ ഡേറ്റ ഹബ്ബായി അന്തർ ദേശീയ നിലവാരത്തിൽ ഉയർത്തും	Planning & Economic Affairs	Higher Education, Finance
708	പാലക്കാട് ബി.ഇ.എം.എൽ. (ഭാരത് എർത്ത് മൂവേഴ്സ് ലിമിറ്റഡ്) കേരളത്തിൻറെ സ്വന്തം കോച്ച് ഫാക്ടറി എന്ന നിലയ്ക്ക് മാറ്റാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും. സ്വകാര്യവത്കരണത്തെ എതിർക്കും.	Industries & Commerce	Finance, Planning & Economic Affairs
709	വ്യക്തികൾ അമിത പലിശ ഈടാക്കി പണം നൽകുന്നത് തടയുന്നതിനുള്ള ശക്തമായ നിയന്ത്രണം കൊണ്ടുവരും.	Tax	Home & Vigilance
710	കേരളത്തിലെ ഐ.ടി. സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സുഗമമാക്കുന്നതിന് കേരള ഐ.ടി. നിയമം നടപ്പിലാക്കും.	Electronics & Information Technology	Law
711	ഡൽഹി ട്രാവൻകൂർ ഹൗസിനെ സാംസ്കാരിക കേന്ദ്രമായി ഉയർത്താൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Cultural Affairs	General Administration
712	ലോൺ ആപ്പുകൾ അടക്കമുള്ള അനധികൃത ആപ്പുകളെ നിരീക്ഷിക്കാനും ചൂഷണം തടയാനും നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Home & Vigilance	Finance
713	ഇടുക്കി, വയനാട്, കാസർഗോഡ് പാക്കേജ് പുനരുജ്ജീവിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് കർഷകർക്കും തൊഴിലാളികൾക്കും ആനുകൂല്യം ലഭിക്കുന്ന രീതിയിൽ നടപ്പിലാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Planning & Economic Affairs	Finance, Agriculture Department
714	ജീവനക്കാർക്കെതിരെ വ്യക്തി രാഷ്ട്രീയ വിരോധത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ തുടങ്ങിവച്ച അനാവശ്യ നടപടികൾ പിൻവലിക്കും. ഇത് പുനഃപരിശോധിക്കാൻ ഉന്നതതല സമിതി രൂപീകരിക്കും.	P&ARD	

715	കാലഹരണപ്പെട്ട സർക്കാരിന്റെ ബിസിനസ് ചട്ടം, ഉത്തരവുകൾ, സ്റ്റോർ പർച്ചെയ്സ് മാന്വൽ ചട്ടം എന്നിവ മൂന്ന് മാസത്തിനുളളിൽ പ്രത്യേക സമിതി വഴി പരിഷ്ക്കരിക്കും.	Finance	General Administration, P&ARD
716	സർക്കാർ ജീവനക്കാരുടെ സ്ഥലംമാറ്റം അച്ചടക്കം എന്നിവ നിയന്ത്രിക്കാൻ സുപ്രീംകോടതി വിധിപ്രകാരമുള്ള സിവിൽ സർവീസ് ബോർഡുകൾ എല്ലായിടത്തും സ്ഥാപിച്ച് പ്രവർത്തിപ്പിക്കും.	P&ARD	Finance, Law
17. ടൂറിസം			
717	കൂടുതൽ ആഗോള വിനോദ സഞ്ചാരികളെ കേരളത്തിലേക്ക് ആകർഷിക്കാൻ ആഗോള വിനോദ സഞ്ചാരലക്ഷ്യസ്ഥാനമാക്കി കേരളത്തെ മാറ്റിയെടുക്കാനുള്ള പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കും. ഇതിനായി അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനം, സ്ത്രീ സുരക്ഷ, ഡിജിറ്റൽ ബുക്കിങ് അടക്കമുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Tourism	Local Self Government, Home & Vigilance, Electronics & Information Technology, Women & Child
718	കേരളത്തിൽ ടൂറിസത്തെ മുൻഗണന മേഖലയായി മാറ്റാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും; വ്യവസായങ്ങൾക്ക് നൽകുന്ന എല്ലാ ആനുകൂല്യങ്ങളും ടൂറിസം മേഖലയ്ക്കും ലഭ്യമാക്കാൻ ടൂറിസത്തെ ഇൻഡസ്ട്രിയായി പ്രഖ്യാപിക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Tourism	Industries & Commerce, Planning & Economic Affairs
719	കേരളത്തിലെ ടൂറിസം വ്യവസായത്തിന്റെ വേഗത്തിലുള്ള വളർച്ച സാധ്യമാക്കുന്നതിനും അതുവഴി കൂടുതൽ തൊഴിൽ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും നയപരമായ മാറ്റങ്ങൾ കൊണ്ടുവരും. ഇതിനായി വേഗത്തിൽ വായ്പകൾ ലഭ്യമാക്കുന്നതിനും, ടൂറിസം പദ്ധതികൾ ദ്രുതഗതിയിൽ ആരംഭിക്കുന്നതിനും അടക്കമുള്ള സർക്കാർ സഹായം ലഭ്യമാക്കും.	Tourism	Finance, Tax

720	വിനോദ സഞ്ചാരികൾക്ക് അതുല്യമായ കേരള അനുഭവം നൽകുന്നതിന് പ്രധാന ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളിലെ–കാഴ്ച, ഭക്ഷണം, ഷോപ്പിംഗ് അനുഭവങ്ങൾ കോർത്തിണക്കി ഇന്റെഗ്രേറ്റഡ് ടൂറിസം പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കും. തനതായ കേരള അനുഭവം നൽകുന്ന 100 ടൂറിസ്റ്റ് ഗ്രാമങ്ങൾ ആരംഭിക്കും.	Tourism	Local Self Government
721	സാഹസിക ടൂറിസം, വെൽനസ് ടൂറിസം, മെഡിക്കൽ ടൂറിസം, സ്പോർട്സ് ടൂറിസം, ഫാം ടൂറിസം എന്നിവയുടെ ലക്ഷ്യസ്ഥാനമായി കേരളത്തെ മാറ്റിയെടുക്കാനുള്ള പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കും.	Tourism	Health & Family Welfare, Ayush, Agriculture Department, Sports & Youth Affairs
722	ഹോം സ്റ്റേകൾ ആരംഭിക്കുന്നതിന് കൂടുതൽ യുവാക്കളെ ആകർഷിക്കുന്നതിനായി പുതുക്കിയ ഹോം സ്റ്റേ നയം നടപ്പിലാക്കും.	Tourism	Sports & Youth Affairs
723	ആഗോളതലത്തിൽ നിലവാരമുള്ള ടൂറിസം, ഹോസ്പിറ്റാലിറ്റി പ്രൊഫഷണലുകളെ വളർത്തിയെടുക്കാൻ സ്കൂൾ ഫോർ ഹോസ്പിറ്റാലിറ്റി ആരംഭിക്കും.	Tourism	Higher Education, Finance
724	എല്ലാ ജില്ലയിലും 24/7പ്രവർത്തിക്കുന്ന ബിസിനസ്, വിനോദ മേഖല ആരംഭിക്കും.	Local Self Government	Tourism, Electronics & Information Technology, Industries & Commerce
725	ആഗോള വിനോദ സഞ്ചാരികളെ ആകർഷിക്കുന്നതിനായി സംസ്ഥാന പ്രാദേശിക ഉത്സവ കലണ്ടർ, ഡിജിറ്റൽ ടൂറിസം കലണ്ടർ പ്രസിദ്ധീകരിക്കും.	Tourism	Cultural Affairs
726	പ്രമുഖ ക്രൂയിസ് ഷിപ്പ് ലക്ഷ്യ സ്ഥാനമായി കേരളത്തെ മാറ്റാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Tourism	Coastal shipping & Inland Navigation

727	ടൂറിസം മേഖലയിലെ പുതിയ സംരംഭങ്ങൾക്ക് കെ.എസ്.ഐ.ഡി.സി. വഴി ലഭ്യമാക്കുന്ന വായ്പകൾ ടെലിസ്കോപ്പിക്ക് പലിശ നിരക്കിൽ ലഭ്യമാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും. ഇതിന്റെ ഭാഗമായി ടൂറിസം സംരംഭങ്ങൾക്ക് പ്രാരംഭ ഘട്ടത്തിൽ ചുരുങ്ങിയ പലിശ നിരക്കും അതിനുശേഷം യഥാർത്ഥ പലിശ നിരക്കിലും ലഭ്യമാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Tourism	Industries & Commerce
728	സംസ്ഥാനത്തു ടൂറിസം ഗൈഡുകൾക്കായി പ്രത്യേക പരിശീലന പരിപാടികൾ ഏർപ്പെടുത്തും. ടൂറിസം ഗൈഡുകൾക്ക് വിവിധ ഭാഷകളിൽ ട്രെയിനിങ് ലഭ്യമാക്കും.	Tourism	Labour & Skill
729	ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളിൽ സ്ത്രീകൾ അടക്കമുള്ള വിനോദസഞ്ചാരികളുടെ സുരക്ഷ ഉറപ്പു വരുത്തുന്നതിനും വിനോദസഞ്ചാരികൾക്കെതിരെ ഉണ്ടാകുന്ന അതിക്രമങ്ങൾ തടയുന്നതിനും ശക്തമായ സംവിധാനങ്ങൾ ഒരുക്കും.	Home & Vigilance	Tourism
730	കേരളത്തിൽ കമ്മ്യൂണിറ്റി ടൂറിസം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Tourism	Local Self Government
731	കേരളത്തിൽ അന്താരാഷ്ട്ര ഹെറിറ്റേജ് പാർക്ക്, കേരള ഇന്റെർനാഷണൽ സെന്റെർ എന്നിവ സ്ഥാപിക്കും.	Tourism	Cultural Affairs
732	കേരളത്തിൽ സാംസ്കാരിക ടൂറിസം ഹെറിറ്റേജ് സെന്റെറുകളും വില്ലേജ് ടൂറിസം സെന്റെറുകളും സ്ഥാപിക്കും.	Tourism	Cultural Affairs, Local Self Government
733	ഡൽഹിയിൽ കേരള കൺവെൻഷൻ സെന്ററുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് അന്താരാഷ്ട്ര കൺവെൻഷൻ സെന്റെർ സ്ഥാപിക്കും.	General Administration	
734	ടൂറിസം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി ടൂർ ഡി ഫ്രാൻസ് മാതൃകയിൽ സൈക്ലിംഗ് മത്സരം കേരളത്തിൽ നടപ്പിലാക്കും.	Tourism	Sports & Youth Affairs

735	സ്പോർട്സ് ടൂറിസം മേഖലയിൽ ഫുട്ബാൾ, ബീച്ച് വോളീബോൾ, മൗണ്ടനീറിങ്, മാരത്തോണുകൾ, സൈക്കിൾ മാരത്തോണുകൾ, ഗോൾഫ് എന്നിവയ്ക്ക് പ്രോത്സാഹനം നൽകും.	Tourism	Sports & Youth Affairs
736	യുവാക്കളെ ആകർഷിക്കുന്നതിനായി സംസ്ഥാനത്ത് സാഹസിക ടൂറിസം സൗകര്യങ്ങൾ ആരംഭിക്കും.	Tourism	Sports & Youth Affairs
737	സാഹസിക വിനോദങ്ങൾ, സീഫുഡ് റെസ്റ്റോറൻറുകൾ, ഷോപ്പിംഗ് ഏരിയകൾ എന്നിവ ഉപയോഗിച്ച് കേരളത്തിലെ 20 ബീച്ചുകളെ കമ്മ്യൂണിറ്റി എന്റെർടൈൻമെൻറ് ഏരിയകളാക്കി മാറ്റും.	Tourism	Fisheries, Local Self Government
738	ഉൾനാടൻ വാട്ടർ ടൂറിസത്തിൽ പ്രത്യക ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കും.	Tourism	Water Resources
739	രാജ്യത്തും വിദേശത്തുമുള്ള പ്രധാന വിനോദസഞ്ചാര കേന്ദ്രങ്ങളുമായി മെച്ചപ്പെട്ട എയർ, റെയിൽ കണക്റ്റിവിറ്റി ഉറപ്പുവരുത്തും.	Transport & Aviation	Tourism
740	കൃഷിക്കാരെയും അവരുടെ ഉൽപ്പന്നങ്ങളെയും പിന്തുണയ്ക്കുന്നതിനുള്ള ഫാം ടൂറിസം സർക്യൂട്ടുകൾ സ്ഥാപിക്കും.	Tourism	Agriculture Department, Local Self Government, Industries & Commerce
741	മത്സ്യത്തൊഴിലാളി സമൂഹങ്ങളെ പിന്തുണയ്ക്കുന്നതിനുള്ള മത്സ്യബന്ധന ടൂറിസം സർക്യൂട്ടുകൾ സ്ഥാപിക്കും.	Tourism	Fisheries
742	വനിതാ ടൂറിസ്റ്റുകളെ ആകർഷിക്കുന്നതിന് സ്ത്രീ സുരക്ഷയ്ക്ക് പ്രാധാന്യം നൽകും. സ്ത്രീ സൗഹൃദ ഹോട്ടലുകൾക്കും റിസോർട്ടുകൾക്കും ഇൻസെൻറീവ് നൽകും. സ്ത്രീകൾ മാത്രമുള്ള വിനോദ സഞ്ചാര ഗ്രൂപ്പുകൾക്ക് പ്രത്യേക പരിഗണന നൽകും.	Tourism	Local Self Government, Women & Child, Home & Vigilance
743	തോട്ടം മേഖലയിൽ എസ്റ്റേറ്റ് ടൂറിസം നടപ്പിലാക്കും.	Tourism	Industries & Commerce
744	പ്ലാൻന്റേഷൻ മേഖലയിൽ ഗോൾഫ് ടൂറിസം ആരംഭിക്കും.	Tourism	Industries & Commerce, Sports & Youth Affairs
745	കേരളത്തിൽ ടെൻറ് ടൂറിസം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നയം നടപ്പിലാക്കും.	Tourism	

746	കേരളത്തിൽ 50 സുരക്ഷിത ടൂറിസം ക്യാമ്പ് ഗ്രൗണ്ടുകൾ സ്ഥാപിക്കും.	Tourism	
747	വിനോദസഞ്ചാര കേന്ദ്രങ്ങളിലെ അംഗീകൃത കടകളിൽ നിന്ന് ഷോപ്പിംഗ് നടത്തുന്ന സഞ്ചാരികൾക്ക് സൗജന്യ ഷിപ്പിംഗ് സൗകര്യം ലഭ്യമാക്കും.	Tourism	Local Self Government, Industries & Commerce
748	പ്രധാന ടൂറിസ്റ്റ് കേന്ദ്രങ്ങൾ തമ്മിൽ ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന പദ്ധതി രൂപീകരിക്കും.	Tourism	Transport & Aviation
749	കേരളത്തിൽ ബസ് യാത്രചെയ്യുന്ന സഞ്ചാരികൾക്ക് ഹോപ്പ് ഓൺ/ഹോപ്പ് ഓഫ് പാസുകൾ ലഭ്യമാക്കും.	Tourism	Transport & Aviation
750	കേരളത്തിലേക്ക് സഞ്ചാരികളെ ആകർഷിക്കാൻ വർഷം മുഴുവനും നീണ്ടു നിൽക്കുന്ന മേളകൾ, സാഹിത്യോത്സവങ്ങൾ, കലോത്സവങ്ങൾ, സാഹസിക പരിപാടികൾ എന്നിവ നടപ്പിലാക്കും.	Tourism	Cultural Affairs, Sports & Youth Affairs
751	ഉത്തരവാദിത്തമുള്ള വിനോദസഞ്ചാര പ്രവർത്തനങ്ങൾക്കായി കേരളത്തിൽ വനപാതകൾ, നെൽവയലുകൾ, നദീതടങ്ങൾ, കായൽ പാതകൾ, പർവത പാതകൾ എന്നിവ സൃഷ്ടിക്കും.	Tourism	Environment, Agriculture Department, Water Resources, Forest & Wildlife
752	സ്വയം സഹായ വനിതാ ഗ്രൂപ്പുകളുടെ സഹായത്തോടെ കേരള പാചകരീതിയിൽ ഊന്നിയുള്ള മികച്ച ഭക്ഷണശാലകൾ ആരംഭിക്കാൻ സർക്കാർ സഹായം ലഭ്യമാക്കും.	Local Self Government	Women & Child, Finance, Tourism
753	എല്ലാ വിനോദസഞ്ചാര കേന്ദ്രങ്ങളിലും ന്യായമായ ചിലവിൽ വിശ്രമമുറി സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തും.	Tourism	Public Works Department, Local Self Government
754	സന്ദർശകർക്കായി പരമ്പരാഗത രീതികൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്തി വെൽനസ് സെന്ററുകൾ സജ്ജീകരിക്കുന്നതിനുള്ള പ്രത്യേക വായ്പകൾ അനുവദിക്കും.	Tourism	Health & Family Welfare, Ayush, Local Self Government
755	സ്വകാര്യ ആശുപത്രികളുടെ സഹകരിച്ച് ഒരു പ്രധാന മെഡിക്കൽ ടൂറിസം കേന്ദ്രമായി കേരളത്തെ വളർത്താനുള്ള പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കും.	Tourism	Health & Family Welfare

756	വിവിധ മതവിഭാഗങ്ങളുടെ ആരാധന കേന്ദ്രങ്ങൾ , ഉത്സവകേന്ദ്രങ്ങൾ എന്നിവ ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന എല്ലാ മതവിഭാഗങ്ങൾക്കും തീർത്ഥാടന ടൂറിസം സർക്യൂട്ടുകൾ സ്ഥാപിക്കും.	Tourism	Cultural Affairs
757	എഴുത്തുകാർക്കുള്ള സങ്കേതങ്ങൾ അടക്കമുള്ള അക്കാദമിക് ടൂറിസം സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കും.	Tourism	Cultural Affairs, Higher Education
758	കേരളത്തിൽ ഗോത്രവർഗ്ഗ കേന്ദ്രങ്ങളെ ടൂറിസം സർക്യൂട്ടുകളിൽ ഉൾപ്പെടുത്തി ട്രൈബൽ ടൂറിസം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കും.	Tourism	Scheduled Tribe
759	കേരളത്തിലെ നാടോടി ഗോത്ര കലാപാരമ്പര്യം, ഉത്സവ പെരുമകൾ, ഗ്രാമീണ ജീവിത നേർക്കാഴ്ചകൾ, വാസ്തുവിദ്യ പാരമ്പര്യം, ഗ്രാമീണ ജീവിത നേർക്കാഴ്ചകൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുത്തി സാംസ്കാരിക ടൂറിസം ആരംഭിക്കും.	Tourism	Cultural Affairs, Local Self Government, Scheduled Tribe
760	വയനാട് ജില്ലയുടെ ടൂറിസം സാധ്യതകളെ പരിപോഷിപ്പിക്കാനും, യാത്രാക്കുരുക്ക് ഒഴിവാക്കാനും അടിവാരത്ത് നിന്ന് കേബിൾ കാർ സംവിധാനം ശാസ്ത്രീയ പഠനങ്ങൾ നടത്തി നടപ്പിലാക്കും.	Public Works Department	Tourism, Transport & Aviation
761	ടൂറിസം സാധ്യതകൾ വികസിപ്പിക്കാൻ സർക്കാർ ഭൂമി കണ്ടെത്തി പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആരംഭിക്കും.	Tourism	Revenue & Disaster Management
762	കേരളത്തിലെ കോസ്റ്റൽ ബാക്ക്വാട്ടർ ഐലൻറുകളെ മികച്ച ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളായി വികസിപ്പിക്കും.	Tourism	Water Resources, Fisheries
763	കേരളത്തിലെ ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളെ വികസിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് യുനെസ്കോ അംഗീകാരം ലഭ്യമാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Tourism	
764	സംസ്ഥാനത്തെ കായലുകളും പുഴകളും ജലാശയങ്ങളും മാലിന്യ മുക്തമാക്കി അവ ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളാക്കി മാറ്റുന്നതിനു നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Water Resources	Tourism, Local Self Government

765	ഗ്രാമീണ ടൂറിസം ശക്തിപ്പെടുത്തുന്നതിനായി ഹോംസ്റ്റേ, ഫാംസ്റ്റേ, സർവീസ് വില്ല, ഗൃഹസമിതി, ഗ്രീൻ ഫാം എന്നിവ സംയോജിപ്പിച്ച് റൂറൽ ടൂറിസം മിഷൻ ആരംഭിക്കും.	Tourism	Agriculture Department, Local Self Government

18. പരമ്പരാഗത വ്യവസായം			
766	പരമ്പരാഗത വ്യവസായങ്ങൾക്ക് ഒരു പ്രത്യേക ഡയറക്ടറേറ്റ് സ്ഥാപിക്കും.	Industries & Commerce	
767	സംസ്ഥാന പദ്ധതി അടങ്കലിൽ ഒരു നിശ്ചിത ശതമാനം വകയിരുത്തി ആർട്ടിസാൻ സബ് പ്ലാൻ നടപ്പിലാക്കും	Industries & Commerce	
768	സ്ത്രീ തൊഴിലാളികൾ കൂടുതലുള്ള വ്യവസായങ്ങളായ കശുവണ്ടി, കയർ, കൈത്തറി എന്നിവയ്ക്ക് പ്രത്യേക ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകും.	Industries & Commerce	Labour & Skill, Women & Child
769	പരമ്പരാഗത വ്യവസായ തൊഴിലാളികൾക്ക് സുസ്ഥിരമായ വരുമാനം ഉറപ്പാക്കാൻ പരമ്പരാഗത വ്യവസായങ്ങൾക്ക് വേതന സഹായം (Income support scheme) നൽകും.	Industries & Commerce	Labour & Skill
770	കേരളത്തിലെ ഡയമണ്ട് കട്ടിംഗ്, മെറ്റൽ വ്യവസായങ്ങൾക്കുള്ള പുനരുജ്ജീവന പാക്കേജ് നടപ്പിലാക്കും.	Industries & Commerce	
771	100 വർഷം പിന്നിടുന്ന ഖാദി വ്യവസായത്തെ ഹെറിറ്റേജ് വ്യവസായമായി പ്രഖ്യാപിച്ച് സംരക്ഷിക്കുകയും ആവശ്യമായ ആനുകൂല്യങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുകയും ചെയ്യും.	Industries & Commerce	
772	കശുവണ്ടി വ്യവസായത്തിലെ പ്രതിസന്ധി പരിഹരിക്കാൻ സമഗ്ര പാക്കേജിനു രൂപം നൽകും. പൂട്ടി കിടക്കുന്ന ഫാക്ടറികൾക്ക് ബാങ്കുകളുമായി ചേർന്ന് ഒറ്റത്തവണ തീർപ്പാക്കൽ പദ്ധതിക്കായി നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Industries & Commerce	Finance
773	കൈത്തറി, കരകൗശല വ്യവസായങ്ങൾക്ക് അവരുടെ ഉൽപ്പന്നങ്ങൾ ആഗോള തലത്തിൽ വിൽക്കാൻ ഡിജിറ്റൽ പ്ലാറ്റ്ഫോം നിർമ്മിക്കും.	Industries & Commerce	
774	കൈത്തറി വ്യവസായ മേഖലയിൽ നൂതന OLA സാമഗ്രികൾ ലഭ്യമാക്കാനും തൊഴിൽ സാഹചര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്താനും പ്രതേക പ്രോത്സാഹനം നൽകും.	Industries & Commerce	Electronics & Information Technology

775	സംസ്ഥാനത്തെ മൺപാത്ര തൊഴിലാളികൾക്ക് പ്രത്യേക പാക്കേജ് നടപ്പിലാക്കും.	Labour & Skill	
776	കളിമണ്ണ് ലഭ്യത ഉറപ്പുവരുത്താൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും. ഈ മേഖലയിലെ ഉയർന്ന ജി.എസ്.ടി. നികുതി ഇല്ലാതാക്കാൻ EAL സർക്കാരിൽ സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തും.	Industries & Commerce	Tax
777	കളിപ്പാട്ട നിർമ്മാണം പോലുള്ള നവയുഗ കുടിൽ വ്യവസായങ്ങൾ ആരംഭിക്കുന്നതിന് സ്ത്രീകൾക്ക് പരിശീലന പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കും.	Industries & Commerce	Labour & Skill, Women & Child
778	പരമ്പരാഗത വ്യാവസായിക യന്ത്രങ്ങളും പ്രക്രിയകളും നവീകരിക്കുന്നതിനുള്ള പാക്കേജ് നടപ്പിലാക്കും.	Industries & Commerce	
779	പരമ്പരാഗത വ്യവസായങ്ങൾക്കായുള്ള നൈപുണ്യവികസനവും നൈപുണ്യ മെച്ചപ്പെടുത്തൽ കേന്ദ്രവും സ്ഥാപിക്കും.	Labour & Skill	Industries & Commerce
780	പരമ്പരാഗത വ്യാവസായിക വസ്തുക്കളുടെയും സേവനങ്ങളുടെയും വിൽപ്പനയും വിപണനവും ഡിജിറ്റലൈസ് ചെയ്യുന്നതിനുള്ള പാക്കേജ് നടപ്പിലാക്കും.	Industries & Commerce	
781	പരമ്പരാഗത ഉൽപ്പന്നങ്ങൾക്കുള്ള ജിയോ ടാഗിംഗ് നടപ്പിലാക്കാൻ പിന്തുണ നൽകും.	Industries & Commerce	
782	പരമ്പരാഗത വ്യവസായത്തെ ടൂറിസം സർക്യൂട്ടുകളുമായി ബന്ധിപ്പിക്കും.	Tourism	Industries & Commerce
783	കയറ്റുമതി ചെയ്യുന്ന പരമ്പരാഗത വ്യാവസായിക ഉൽപ്പന്നങ്ങളുടെ മികച്ച ഗുണനിലവാരവും പാക്കേജിങ്ങും ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് സാമ്പത്തിക സഹായം ലഭ്യമാക്കും.	Industries & Commerce	
784	പരമ്പരാഗത ഉൽപാദന അറിവ് സംരക്ഷിക്കുന്നതിനുള്ള ഡോക്യുമെന്റേഷൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Industries & Commerce	
785	നൂതന ഡിസൈനുകളും ഉൽപ്പന്നങ്ങളും സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനുള്ള പിന്തുണ നൽകും.	Industries & Commerce	

786	സംസ്ഥാനത്ത് സർക്കാർ യു.പി. സ്കൂൾ തലം വരെ നൽകിവരുന്ന ഖാദി യൂണിഫോം ഹൈസ്കൂൾ തലം വരെ ഉയർത്തും.	General Education	Industries & Commerce, Finance
787	കൈത്തറി പോലുള്ള പരമ്പരാഗത വ്യവസായങ്ങൾക്ക് പ്രത്യേക സഹായങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കാൻ കൈത്തറി ഗ്രാമം പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കും.	Industries & Commerce	
788	ഖാദി വ്യവസായവും അതിൽ ജോലി ചെയ്ത് ഉപജീവനം നടത്തി വരുന്ന നൂൽ നെയ്ത്ത് തൊഴിലാളികൾക്കായി ഇൻകം സപ്പോർട്ട് സ്കീം കാര്യക്ഷമമാക്കും. ഇത് യഥാ സമയം അനുവദിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും. ഖാദി സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് റിബേറ്റ് കുടിശ്ശിക കൊടുത്തു തീർക്കുകയും റിബേറ്റ് സമയബന്ധിതമായി നൽകാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്യും.	Industries & Commerce	
789	ചെറുകിട ഫർണിച്ചർ യൂണിറ്റുകൾക്ക് പ്രോത്സാഹനവും സഹായവും നൽകും. ജി.എസ്.ടി. കുറയ്ക്കാൻ CAL സർക്കാരിൽ സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തും. സി.എൻ.സി. കട്ടിംഗ് അടക്കമുള്ള ആധുനിക സാങ്കേതിക വിദ്യ പഠിക്കാൻ സഹായം ലഭ്യമാക്കും.	Industries & Commerce	Labour & Skill, Tax
790	സംസ്ഥാനത്തിന്റെ പരമ്പരാഗത കൈത്തറി നൈപുണ്യത്തെ ആധുനിക ഡിസൈൻ സാങ്കേതിക വിദ്യകളുമായി സമന്വയിപ്പിച്ച് കേരളത്തിന്റെ വസ്ത്ര പരമ്പരയെ ആഗോള ബ്രാൻഡായി ഉയർത്താൻ കേരള ഡിസൈൻ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ആരംഭിക്കും.	Labour & Skill	Industries & Commerce, Higher Education
791	തൊഴിൽ മേഖലയിൽ കടുത്ത വെല്ലുവിളി നേരിടുന്ന പരമ്പരാഗത തൊഴിൽ സമുദായ മായ വിശ്വകർമ്മ സമുദായത്തിന്റെ തൊഴിൽ സംരക്ഷണം ഉറപ്പുവരുത്താൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Labour & Skill	Backward Classes Development Department
792	സാംസ്കാരിക പൈതൃകങ്ങളായ ആറന്മുള കണ്ണാടി, ചുണ്ടൻ വള്ളങ്ങൾ, പത്തേമാരി, ഓണവില്ല്, ആഭരണങ്ങൾ, കിരീടങ്ങൾ തുടങ്ങിയവയുടെ നിർമ്മാണം നിലച്ചു പോകാതെ ചാരുതയോടെ നിലനിർത്തുന്നതിന് പദ്ധതികൾ ആരംഭിക്കും.	Cultural Affairs	Industries & Commerce

793	മൺപാത്രം നിർമ്മാണവും വിപണനവും നടത്തുന്ന സമുദായങ്ങളുടെ ഉന്നമനത്തി നായി 2015 ൽ ഉമ്മൻചാണ്ടി സർക്കാർ രൂപീകരിച്ച കേരള സംസ്ഥാന മൺപാത്ര നിർമ്മാണ വിപണന ക്ഷേമ വികസന കോർപ്പറേഷന്റെ പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമാക്കും.	Industries & Commerce	
794	നൂറ്റാണ്ടുകളായി കളിമൺപാത്ര നിർമ്മാണം കുലത്തൊഴിലാക്കിയ കുംഭാര സമുദായ അംഗങ്ങൾ അധിവസിക്കുന്ന കോളനികൾ നവീകരിക്കുന്നതിന് കാര്യക്ഷമമായി ഇടപെടൽ നടത്തുകയും കുംഭാര സമുദായ അംഗങ്ങളുടെ ജാതി സർട്ടിഫിക്കറ്റ് സംബ ന്ധിച്ച പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുകയും ചെയ്യും.	Backward Classes Development Department	
795	കൈത്തറി സംഘങ്ങളുടെ ഓഡിറ്റ് ഫീസ് ഒഴിവാക്കാൻ നടപടി.	Industries & Commerce	
19. വൻകിട പദ്ധതികൾ – വ്യോമയാന വികസന പദ്ധതി			
796	കേരളത്തിന്റെ സമഗ്ര വ്യോമയാന വികസനത്തിനായി ഹ്രസ്വകാല ദീർഘകാല പദ്ധതികൾ രൂപപ്പെടുത്തും.	Transport & Aviation	
797	സംസ്ഥാനത്ത് ഫുൾ–ഫ്ലൈറ്റ് സിമുലേറ്ററുകളോടെയുള്ള ആധുനിക പൈലറ്റ് പരിശീലനം, ഏവിയേഷൻ സ്റ്റാഫ് ട്രെയിനിങ് അടക്കം നടത്തുന്ന ഏവിയേഷൻ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് സ്ഥാപിക്കും.	Transport & Aviation	Higher Education, Labour & Skill
798	കൊച്ചി വിമാനത്താവളത്തിൽ രണ്ടാംഘട്ട റൺവേ നിർമ്മാണം നടപ്പിലാക്കും.	Transport & Aviation	
799	പൊതുസ്വകാര്യ പങ്കാളിത്ത മാതൃകയിൽ കാർഗോ വില്ലേജ്, ചെറുഘടക അസംബ്ലി യൂണിറ്റുകൾ, വ്യോമയാന സേവനങ്ങൾ, ഹോട്ടലുകൾ, MICE (മീറ്റിംഗുകൾ, സമ്മേളനങ്ങൾ, പ്രദർശനങ്ങൾ) സെന്ററുകൾ, ബിസിനസ് പാർക്കുകൾ എന്നിവ ഉൾപ്പെടുത്തി എയർപോർട്ട് സാമ്പത്തിക മേഖലകൾ (AEZ) രൂപീകരിക്കും.	Transport & Aviation	Industries & Commerce, Tourism

800	ബോണ്ടഡ് ഗോഡൗണുകൾ, റീ-എക്സ്പോർട്ട്, പാക്കേജിംഗ്, ഇ-കൊമേഴ്സ് പ്രവർത്തനങ്ങൾ എന്നിവ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന സ്വതന്ത്ര വ്യാപാര ഗോഡൗൺ മേഖലകൾ (FTWZ) സ്ഥാപിക്കും.	Industries & Commerce	
801	കണ്ണൂർ വിമാനത്താവളത്തിൽ റൺവേ, ടെർമിനൽ, ഏപ്രൺ എന്നിവ ഘട്ടംഘട്ടമായി വികസിപ്പിച്ച് ശേഷി വർധിപ്പിക്കും.	Transport & Aviation	
802	സംസ്ഥാനത്തെ പ്രധാന വിമാനത്താവളങ്ങളിൽ വലിയ വിമാനങ്ങളുടെ പരിപാലനം, അറ്റകുറ്റപ്പണി, സമഗ്രപരിശോധനയ്ക്കായി MRO (Maintenance, Repair, and Operations) കേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കും.	Transport & Aviation	Industries & Commerce
803	ഐ.ടി., ലോജിസ്റ്റിക്സ്, വ്യോമയാന പരിശീലനം, MRO സേവനങ്ങൾ എന്നിവ സംയോജിപ്പിച്ച് കൊച്ചിയിൽ ലോകോത്തര എയ്റോസിറ്റി വികസിപ്പിക്കും.	Transport & Aviation	Industries & Commerce, Electronics & Information Technology, Labour & Skill
804	വിമാനത്താവളങ്ങളിലേക്കുള്ള റോഡുകളും ജംഗ്ഷനുകളും നവീകരിച്ച് കണക്റ്റിവിറ്റി മെച്ചപ്പെടുത്തുകയും, തുറമുഖം വിമാനത്താവളം ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന ബോണ്ടഡ് കോറിഡോർ സൃഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്യും.	Transport & Aviation	Public Works Department
805	കോൾഡ് ചെയിൻ, ഫാർമ, സീഫുഡ്, എക്സ്പ്രസ് ലോജിസ്റ്റിക്സ് സൗകര്യങ്ങളോടെ എയർ കാർഗോ വില്ലേജുകളും ലോജിസ്റ്റിക്സ് പാർക്കുകളും സ്ഥാപിക്കും.	Industries & Commerce	Transport & Aviation
806	ബസ്, റെയിൽ, മെട്രോ എന്നിവ ഏകോപിപ്പിച്ച മൾട്ടിമോഡൽ ഗതാഗത സംവിധാനം വികസിപ്പിച്ച് എയർപോർട്ട് കണക്റ്റിവിറ്റി ശക്തിപ്പെടുത്തും.	Transport & Aviation	
807	മികച്ച കോൾഡ് ചെയിൻ, വേഗത്തിലുള്ള ക്ലിയറൻസ്, കുറഞ്ഞ ചെലവ് എന്നിവ ഉറപ്പാക്കുന്ന സംസ്ഥാന എയർ കാർഗോ നയം രൂപീകരിച്ച് കയറ്റുമതി വർധിപ്പിക്കും.	Industries & Commerce	Transport & Aviation
808	ഹാംഗറുകളും വർക്ക്ഷോപ്പുകളും വികസിപ്പിച്ച് സംസ്ഥാനത്തെ വിമാനത്താവളങ്ങളുടെ ബേസ് മെയ്ന്റനൻസ് ശേഷി ഉയർത്തും.	Transport & Aviation	Industries & Commerce

809	ആവശ്യമായ അനുമതികളോടെ പ്രതിരോധ മേഖലയിലെ വിമാന പരിപാലന സേവനങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കും.	Transport & Aviation	Industries & Commerce
810	ടൂറിസം വളർച്ചയ്ക്കായി സീപ്ലെയിൻ, വാട്ടർഡ്രോം സേവനങ്ങൾ വിപുലീകരിക്കും.	Transport & Aviation	Tourism
811	കണ്ണൂർ വിമാനത്താവളത്തിന് “പോർട്ട് ഓഫ് കോൾ” പദവി നേടി 24 മണിക്കൂർ പ്രവർത്തനം ഉറപ്പാക്കി അന്താരാഷ്ട്ര സർവീസുകൾ ശക്തിപ്പെടുത്തും.	Transport & Aviation	
812	MRO ഉൾപ്പെടെയുള്ള വിമാനയാന അനുബന്ധ ക്ലസ്റ്ററുകൾക്ക് പ്രോത്സാഹന പാക്കേജുകൾ നൽകും.	Transport & Aviation	
813	Aircraft Maintenance Engineering പരിശീലനവും അപ്രന്റിസ് പദ്ധതികളും വിപുലപ്പെടുത്തി നൈപുണ്യ ക്ഷാമം പരിഹരിക്കും.	Transport & Aviation	Labour & Skill, Higher Education
814	കൃത്രിമ ബുദ്ധി (AI) അടിസ്ഥാനമാക്കി വിമാനത്താവള പ്രവർത്തനവും യാത്രക്കാരുടെ സേവനങ്ങളും നവീകരിക്കും.	Transport & Aviation	Electronics & Information Technology
815	പുതിയ വിമാന സർവീസുകൾക്ക് പിന്തുണ നൽകാൻ റൂട്ട് ഡെവലപ്മെൻറ് ആൻഡ് കണക്റ്റിവിറ്റി ഫണ്ട് രൂപീകരിക്കും.	Transport & Aviation	Finance
816	എയർലൈൻസുകളുമായി ചേർന്ന് കൂടുതൽ മികച്ച റൂട്ടുകളും സമയക്രമങ്ങളും ഉറപ്പാക്കാൻ പ്രത്യേക സെൽ രൂപീകരിക്കും.	Transport & Aviation	Non-Resident Keralite Affairs
817	വ്യോമയാന പദ്ധതികൾക്ക് വേഗത്തിലുള്ള അനുമതികൾ ലഭ്യമാക്കാൻ ഏകജാലക സംവിധാനം നടപ്പിലാക്കും.	Industries & Commerce	Transport & Aviation
818	പദ്ധതികൾ സമയബന്ധിതമായി നടപ്പിലാക്കാൻ പ്രത്യേക വ്യോമയാന പദ്ധതി മാനേജ്മെന്റ് യൂണിറ്റ് രൂപീകരിക്കും.	Industries & Commerce	Transport & Aviation

19. വൻകിട പദ്ധതികൾ – മിഷൻ സമുദ്ര			
819	കേരളത്തിൻറെ 600 കിലോമീറ്റർ തീരദേശം, 44 നദികൾ, 34 തടാകങ്ങൾ, നാല് അന്താരാഷ്ട്ര വിമാനത്താവളങ്ങൾ, മലനാട് ഇടനാട് മേഖലകളിലെ സമഗ്ര സാധ്യതകൾ എന്നിവ ഏകോപിപ്പിച്ച് അഞ്ചുവർഷത്തിനുള്ളിൽ കേരളത്തെ ലോക മാരിടൈം ഭൂപടത്തിൽ ശക്തമായ സാന്നിധ്യമായി ഉയർത്തുന്ന സാധ്യതകളുടെ “മിഷൻ സമുദ്ര” നടപ്പിലാക്കും.	Coastal shipping & Inland Navigation	Water Resources, Transport & Aviation, Ports
820	വൻകിട ചെറുകിട തുറമുഖങ്ങളെ ബന്ധിപ്പിച്ച് ഘട്ടംഘട്ടമായി ജലഗതാഗത സംവിധാനം വികസിപ്പിക്കും. ആദ്യഘട്ടത്തിൽ കാര്യക്ഷമമായ ചരക്ക് ഗതാഗതം, തുടർന്ന് ജനങ്ങൾക്ക് സൗകര്യപ്രദമായ യാത്രാ സേവനങ്ങൾ, അവസാന ഘട്ടത്തിൽ ജലാശയങ്ങളുമായി ബന്ധം ഉറപ്പാക്കുന്ന ഏകീകൃത നെറ്റ്‌വർക്ക് – ഇതിലൂടെ ഗതാഗത ചെലവ് ഗണ്യമായി കുറച്ച് സാമ്പത്തിക വളർച്ചയ്ക്ക് പുതിയ ഉണർവ് നൽകാൻ സാധിക്കും .	Coastal shipping & Inland Navigation	Water Resources, Transport & Aviation, Ports
821	സംസ്ഥാനത്തെ 17 നോൺ–മേജർ തുറമുഖങ്ങളെ ബന്ധിപ്പിച്ച് കോസ്റ്റൽ ടൂറിസം വികസിപ്പിച്ച് അന്താരാഷ്ട്ര വ്യാപാരത്തിനുള്ള പുതിയ കവാടങ്ങൾ തുറക്കും.	Coastal shipping & Inland Navigation	Water Resources, Transport & Aviation, Ports, Tourism, Industries & Commerce
822	വിഴിഞ്ഞം തുറമുഖത്തെ ആസ്പദമാക്കി തൊഴിൽ, ബിസിനസ്, വിദ്യാഭ്യാസം, വ്യവസായം, ടൂറിസം, നിയമം, ജേർണലിസം തുടങ്ങി വിവിധ മേഖലകളിൽ ഉയർന്ന നിലവാരത്തിലുള്ള അവസരങ്ങൾ സാധാരണക്കാർക്കും ലഭ്യമാകുന്ന തരത്തിൽ പ്രത്യേക പദ്ധതികൾ രൂപപ്പെടുത്തി നടപ്പിലാക്കും.	Ports	Industries & Commerce, Labour & Skill, Higher Education, Tourism, Coastal shipping & Inland Navigation

823	സംസ്ഥാനത്തെ പ്രധാന കേന്ദ്രങ്ങളിൽ അന്താരാഷ്ട്ര നിലവാരമുള്ള മാരിടൈം എക്സിബിഷൻ & കോൺഫറൻസ് ഹാളുകൾ സ്ഥാപിച്ച് കേരളത്തെ ആഗോള മാരിടൈം ആശയവിനിമയത്തിന്റെയും വ്യാപാരത്തിന്റെയും പ്രധാന കേന്ദ്രമാക്കും.	Coastal shipping & Inland Navigation	Industries & Commerce, Ports, Water Resources
824	കോളേജുകളിലും സർവകലാശാലകളിലും മാരിടൈം, ലോജിസ്റ്റിക്സ്, പോർട്ട് മാനേജ്മെന്റ് മേഖലകളിൽ അക്കാദമിക് ഇടപെടലുകൾ ശക്തിപ്പെടുത്തി സെമിനാറുകളും ഗവേഷണപരിപാടികളും സംഘടിപ്പിക്കും.	Higher Education	Ports, Coastal shipping & Inland Navigation, Industries & Commerce, Water Resources
825	അന്താരാഷ്ട്ര നിലവാരത്തിലുള്ള ഫോറിൻ ട്രേഡ് & ലോജിസ്റ്റിക്സ് യൂണിവേഴ്സിറ്റി സ്ഥാപിച്ച് ഭാവിയിലെ മാരിടൈം വ്യാപാര രംഗങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ നൈപുണ്യ മനുഷ്യവിഭവശേഷി വളർത്തിയെടുക്കും.	Higher Education	Ports, Coastal shipping & Inland Navigation, Industries & Commerce, Water Resources
826	തുറമുഖവ്യാപാര മേഖലകളിൽ ഉയരുന്ന തർക്കങ്ങൾ വേഗത്തിലും സുതാര്യമായും പരിഹരിക്കാൻ അന്താരാഷ്ട്ര നിലവാരമുള്ള ആർബിട്രേഷൻ ട്രിബ്യൂണലുകൾ സ്ഥാപിച്ച് നിക്ഷേപ സൗഹൃദ അന്തരീക്ഷം ഉറപ്പാക്കും.	Industries & Commerce	Ports, Coastal shipping & Inland Navigation
19. വൻകിട പദ്ധതികൾ – മറ്റുള്ളവ			
827	ഇന്ത്യൻ പാചക കലയുടെ വൈവിധ്യവും രുചിയും ലോകത്തിനു മുൻപിൽ എത്തിക്കുകയും, കേരളത്തെ ആഗോള ഭക്ഷ്യ ടൂറിസം കേന്ദ്രമായി മാറ്റുകയും ചെയ്യുന്നതിനായി വിശാലമായ ക്യാമ്പസിൽ ഒരു പാചക ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് ആരംഭിക്കും.	Tourism	Higher Education, Labour & Skill, Cultural Affairs
828	കേരളത്തിൽ ഇന്ത്യൻ റെയിൽവേയുമായി ചേർന്ന് റെയിൽവേ ഹൈ സ്പീഡ് കോറിഡോർ നടപ്പിലാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Transport & Aviation	

829	രാജ്യത്തും വിദേശത്തുമുള്ള എല്ലാ പ്രധാന പട്ടണങ്ങളിലേക്കും കണക്റ്റിവിറ്റി നൽകി കേരളത്തിലെ 4 വിമാനത്താവളങ്ങളെയും ആഗോള നിലവാരത്തിലേക്ക് ഉയർത്തും.	Transport & Aviation	
830	തിരുവനന്തപുരം, കോഴിക്കോട് എന്നിവിടങ്ങളിൽ മെട്രോ/ലൈറ്റ് മെട്രോ റെയിൽ പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കും.	Transport & Aviation	
831	കേരളത്തിലെ വൻകിട പദ്ധതികളുടെ പൂർത്തീകരണം സമയബന്ധിതമായി ഉറപ്പ് വരുത്താൻ മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ നേതൃത്വത്തിൽ എംപവേർഡ് കമ്മിറ്റികൾക്ക് രൂപം നൽകും.	"Programme Implementation, Evaluation & Monitoring Department (PIEMD)"	Planning & Economic Affairs, Finance, General Administration
832	സംസ്ഥാനത്ത് ഫാർമ റിസർച്ച് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് അന്താരാഷ്ട്ര മാതൃകയിൽ ഫാർമ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടുകൾ സ്ഥാപിക്കും. ഫാർമ പാർക്കുകൾ നിർമ്മിക്കും.	Health & Family Welfare	Industries & Commerce, Higher Education
833	വിഴിഞ്ഞം അന്താരാഷ്ട്ര തുറമുഖവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട റെയിൽ, റോഡ് ഗതാഗത പദ്ധതികൾ പൂർത്തീകരിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും. വിഴിഞ്ഞം നാവായിക്കുളം ഓട്ടർ റിങ് റോഡ് പദ്ധതിയുടെ ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കൽ സംബന്ധിച്ച പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിച്ച കൊണ്ടു പദ്ധതി യുദ്ധകാല അടിസ്ഥാനത്തിൽ നടപ്പിലാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Public Works Department	Transport & Aviation, Revenue & Disaster Management, Finance
834	അങ്കമാലി-ശബരി റെയിൽ പദ്ധതി സമയബന്ധിതമായി പൂർത്തീകരിക്കാൻ സംസ്ഥാനം മുൻകൈ എടുക്കും.	Transport & Aviation	
835	അശാസ്ത്രീയമായ സിൽവർ ലൈൻ പദ്ധതി പൂർണ്ണമായും ഉപേക്ഷിക്കും. ഈ പദ്ധതിയുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കേസുകൾ പിൻവലിക്കും. ഈ പദ്ധതിക്കായി നോട്ടിഫൈ ചെയ്ത ഭൂമി ഡീ-നോട്ടിഫൈ ചെയ്യാനും ക്രയ വിക്രയങ്ങൾ നടത്താനും സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കും.	Transport & Aviation	Home & Vigilance, Revenue & Disaster Management
836	സംസ്ഥാനത്ത് പ്രഖ്യാപിക്കുന്ന വൻകിട പദ്ധതികളുടെ സാമ്പത്തിക വിഭവ സമാഹരണത്തിൻറെ മാർഗ്ഗ രേഖ കൂടി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തും.	Finance	Planning & Economic Affairs

837	വൻകിട പദ്ധതികൾക്ക് ധനസമാഹരണമോ, പ്രാഥമിക അംഗീകാരമോ ലഭിക്കുന്നതിനു മുൻപ് കോടികൾ ചിലവിട്ട് നടത്തുന്ന അനാവശ്യ പ്രവർത്തികൾ ഒഴിവാക്കും.	Industries & Commerce	Finance
838	അത്യാധുനിക ഗവേഷണം നടത്താൻ ഉതകുന്ന വിവിധ ശാസ്ത്ര സാങ്കേതിക മേഖലയിലെ ലാബുകളുടെ ശൃംഖല ഉണ്ടാക്കുകയും ഉയർന്ന വേതനം ലഭ്യമാക്കുന്ന ആയിരകണക്കിന് തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കുകയും ചെയ്യും. ഗവേഷകർക്ക് ഉയർന്ന വേതനം ലഭ്യമാക്കുന്ന ലാബുകൾ ആരംഭിക്കാൻ റിസർച്ച് പാർക്കുകൾ സജ്ജീകരിക്കും.	Science & Technology	Higher Education
839	അഴീക്കൽ തുറമുഖം വികസനം യാഥാർഥ്യമാക്കും.	Ports	
840	മലബാറിൽ ഐ.ടി വികസനത്തിനായി ടെക്നോപാർക്ക് മാതൃകയിൽ ഐ..ടി.പാർക്ക് നിർമ്മിക്കും.	Electronics & Information Technology	Finance
841	സംസ്ഥാനത്ത് റോബോട്ടിക് പാർക്ക് സ്ഥാപിക്കും.	Electronics & Information Technology	Finance
842	വയനാട്ടിൽ ട്രൈബൽ യൂണിവേഴ്സിറ്റി സ്ഥാപിക്കും	Higher Education	Scheduled Tribe
20. അടിസ്ഥാന സൗകര്യ വികസനം			
843	സംസ്ഥാനത്തെ ഭൂവിനിയോഗത്തിനായി ഒരു സമഗ്ര മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കും.	Planning & Economic Affairs	Revenue & Disaster Management, Local Self Government
844	കേരളത്തിലെ റോഡുകൾ ബി.എം ആൻഡ് ബി.സി നിലവാരത്തിലേക്ക് ഉയർത്താൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും. അന്താരാഷ്ട്ര മാതൃകയിലുള്ള നൂതനവും പരിസ്ഥിതി സൗഹാർദ്ദവുമായ നിർമ്മാണ രീതികൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തും.പ്ലാസ്റ്റിക്, റബ്ബർ, കയർ, ജിയോ ടെക്സ്റ്റയിൽസ് തുടങ്ങിയവ റോഡ് നിർമ്മാണത്തിനായി ഉപയോഗപ്പെടുത്തും.	Public Works Department	Local Self Government

845	റെയിൽവേ ക്രോസ്സുകളിൽ ഒരു ജീവൻ പോലും പൊലിയില്ലെന്ന് ഉറപ്പു വരുത്താൻ സംസ്ഥാനത്തുടനീളം റെയിൽവേ മേൽപ്പാലങ്ങൾ നിർമ്മിക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Public Works Department	Transport & Aviation
846	കേരളത്തിലെ റോഡുകളിലെ കുഴികൾ അടയ്ക്കാനും അറ്റകുറ്റ പണികൾ സമയബന്ധിതമായി പൂർത്തീകരിക്കാനും സ്ഥിരം സംവിധാനങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തും	Public Works Department	Local Self Government
847	പ്രധാന തുറമുഖങ്ങളും ചെറിയ തുറമുഖങ്ങളും വികസിപ്പിക്കും. വിഴിഞ്ഞം, കൊച്ചി തുറമുഖങ്ങൾക്ക് ചുറ്റും നിർമ്മാണ മേഖലകൾ, സ്റ്റഫിങ് സെൻററുകൾ, ഡ്രൈ പോർട്ട് എന്നിവ ആരംഭിക്കും.	Ports	Industries & Commerce
848	പൊതുഇടങ്ങൾ ഭിന്നശേഷി സൗഹൃദമാക്കും. പൊതുഇടങ്ങൾ സ്ത്രീ സൗഹൃദമാക്കാൻ വിശ്രമ മുറികൾ, ഭക്ഷണ കേന്ദ്രങ്ങൾ തുടങ്ങിയവ ആരംഭിക്കും	Local Self Government	Women & Child, Social Justice
849	ഓരോ 50 കിലോമീറ്ററിലും കേരളത്തിലെ എല്ലാ പ്രധാന റോഡുകളിലും ഇലക്ട്രിക്ക് കാർ ചാർജിംഗ് സ്റ്റേഷനുകൾ ആരംഭിക്കും.	Power	Transport & Aviation
850	പ്ലാസ്റ്റിക് റീസൈക്ലിങ് നയം നടപ്പിലാക്കും.	Local Self Government	Industries & Commerce
851	നൂതന ഊർജ്ജ സ്രോതസ്സുകൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തികൊണ്ട് പദ്ധതികൾ രൂപീകരിക്കും.	Power	
852	ദൈനംദിന യാത്രാ മാർഗ്ഗത്തിനും ചരക്ക് നീക്കത്തിനുമായി ഉൾനാടൻ ജലമാർഗ്ഗങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കും.	Coastal shipping & Inland Navigation	Transport & Aviation, Water Resources
853	വേഗത്തിലുള്ള റോഡുകളിൽ യാത്ര സുഗമമാക്കുന്നതിന് ഫ്ളൈ ഓവറുകൾ, അണ്ടർ പാസുകൾ നിർമ്മിച്ച് പ്രധാന ജംഗ്ഷനുകളിൽ ഗതാഗത കുരുക്ക് ഇല്ലാതാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Public Works Department	
854	ആഗോള നിലവാരത്തിലുള്ള മാലിന്യ നിർമാർജ്ജന സംവിധാനം മുൻഗണനയിൽ നടപ്പിലാക്കും.	Local Self Government	

855	ജലാശയങ്ങൾ വൃത്തിയാക്കാനും പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കാനും ജലക്കമ്മീഷൻ രൂപീകരിക്കും.	Water Resources	Local Self Government, Finance
856	ദുർബലരെയും പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ടവരെയും ശാക്തീകരിക്കുന്നതിലൂടെ സാമൂഹികവും സാമ്പത്തികവുമായ അസമത്വങ്ങൾ ഇല്ലാതാക്കുന്ന വികസനം നടപ്പിലാക്കും.	Social Justice	Scheduled Caste, Scheduled Tribe, Backward Classes Development Department
857	സംസ്ഥാനത്ത് നിക്ഷേപകരുടെ വിശ്വാസം വളർത്തുന്നതിനും, കൂടുതൽ നിക്ഷേപം ആകർഷിക്കാനും ഉതകുന്ന നയപരിഷ്കാരങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കും.	Industries & Commerce	
858	പുതിയ നിർമ്മാണ സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനായി ആധുനിക നിർമ്മാണ സാങ്കേതിക ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ട് രൂപീകരിക്കും.	Labour & Skill	Higher Education
859	ഹരിത കെട്ടിടങ്ങൾക്കും പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദ നിർമ്മാണത്തിനും ദീർഘകാല പ്രോത്സാഹനങ്ങൾ നൽകും.	Public Works Department	Local Self Government
860	മോശം റോഡുകൾ, ചോർന്നൊലിക്കുന്ന പൈപ്പുകൾ, അപകടകരമായ കേബിളുകൾ, തുറന്ന മാൻഹോളുകൾ എന്നിവ റിപ്പോർട്ടു ചെയ്യുന്നതിന് പൊതുജനങ്ങൾക്കായുള്ള സ്മാർട്ട് ഫോൺ ആപ്ലിക്കേഷൻ നിർമ്മിക്കും.	Local Self Government	Public Works Department, Water Resources, Power, Electronics & Information Technology
861	പുതിയ കെട്ടിടങ്ങൾക്ക് സൗരോർജ്ജ സെല്ലുകളും മഴവെള്ള സംഭരണവും നിഷ്കർഷിക്കും.	Local Self Government	Power, Water Resources
862	കൊച്ചി അന്താരാഷ്ട്ര വിമാനത്താവളത്തിന് ലീഡർ കെ.കരുണാകരന്റെ പേര് നൽകും.	Transport & Aviation	
863	സിപോർട്ട് എയർപോർട്ട് റോഡ് നിർമ്മാണം പൂർത്തീകരിക്കും.	Public Works Department	
864	പരിയാരം മെഡിക്കൽ കോളേജിന് എം.വി രാഘവന്റെ പേര് നൽകും.	Health & Family Welfare	

865	സംസ്ഥാനത്ത് വീടുകളിൽ ടോയ്‌ലെറ്റ് സൗകര്യം ഇല്ലാത്തവർക്കും, ഉള്ളവ ഉപയോഗപ്രദമല്ലാത്തവർക്കും അഞ്ചുവർഷം കൊണ്ട് രണ്ടു ലക്ഷം ടോയ്‌ലെറ്റുകൾ നിർമ്മിക്കും. മത്സ്യത്തൊഴിലാളി മേഖലകളിൽ ഉള്ളവർക്ക് മുൻഗണന നൽകുന്നതായിരിക്കും.	Local Self Government	Fisheries, Finance
866	എല്ലാ പ്രധാന പട്ടണങ്ങളിലും ഷോപ്പിംഗ് ഏരിയകളിലും മൾട്ടി ലെവൽ പാർക്കിംഗ് സൗകര്യം നിർബന്ധമാക്കും.	Local Self Government	
867	എല്ലാ കോർപ്പറേഷനുകളിലും സീവറേജ് ഡിസ്പോസൽ സംവിധാനം നടപ്പിലാക്കും.	Local Self Government	
868	എല്ലാ കോർപ്പറേഷനുകളിലും മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിലും റീസൈക്ലിങ് പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കും. എല്ലാ കോർപ്പറേഷനുകളിലെയും മലിനജല പുനരുപയോഗ പ്ലാന്റുകൾ സ്ഥാപിക്കും.	Local Self Government	Water Resources
869	കാൽനടയാത്രക്കാർക്കും, ഭിന്നശേഷിക്കാർക്കും, അനുയോജ്യമാക്കാനായി റോഡുകളും നടപ്പാതകളും നവീകരിക്കും. ഭിന്നശേഷി സൗഹൃദ ബസ് സ്റ്റേഷനുകളും കാത്തിരിപ്പ് സ്ഥലങ്ങളും സ്ഥാപിക്കും	Public Works Department	Local Self Government, Social Justice
870	എല്ലാ പൊതുറോഡുകൾക്കുമുള്ള സ്മാർട്ട് സ്ട്രീറ്റ്‌ലൈറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കും.	Local Self Government	
871	ഊർജ്ജ ഉപയോഗം ക്രമപ്പെടുത്തുന്ന സ്മാർട്ട് കെട്ടിടങ്ങൾക്കും വീടുകൾക്കുമായുള്ള എനർജി ക്രെഡിറ്റ് നൽകും.	Power	
872	ആധുനിക സർവേ ടെക്നിക്കുകൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി ഓരോ നിയോജകമണ്ഡലത്തിനും മാസ്റ്റർ പ്ലാൻ തയ്യാറാക്കും.	Local Self Government	Planning & Economic Affairs
873	ആർട്ടിഫിഷ്യൽ ഇന്റലിജൻസിന്റെ സഹായത്തോടെ ട്രാഫിക് മാനേജ്മെന്റ് സംവിധാനം പരിഷ്കരിക്കും.	Home & Vigilance	Transport & Aviation, Public Works Department
874	ഇലക്ട്രിക്ക് റിക്ഷകളിലേക്കും ടാക്സികളിലേക്കും മാറുന്നതിന് സബ്സിഡികളും വായ്പ സഹായവും ലഭ്യമാക്കും.	Transport & Aviation	Finance, Tax
875	പൊതുസ്ഥലങ്ങളിൽ കുടിവെള്ള എ.ടി.എം സ്ഥാപിക്കും.	Water Resources	Local Self Government

876	നഗരങ്ങളിൽ പണം മടക്കിനൽകുന്ന പ്ലാസ്റ്റിക് കുപ്പി ഡിസ്പോസൽ യന്ത്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കും.	Local Self Government	
877	പൊതുസ്ഥലങ്ങളിൽ സ്മാർട്ട് മാലിന്യബിന്നുകൾ സ്ഥാപിക്കും	Local Self Government	
878	കേരളത്തിലെ എല്ലാ മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിലേക്കും സുൽത്താൻ ബത്തേരി മോഡൽ ടൗൺ സൗന്ദര്യവൽക്കരണം വ്യാപിപ്പിക്കും.	Local Self Government	
879	സുഗമമായ ജലപ്രവാഹം ഉറപ്പാക്കാൻ എല്ലാ കനാലുകൾ, നദികൾ, അണക്കെട്ടുകൾ, കായലുകൾ എന്നിവ യഥാസമയം വൃത്തിയാക്കാനുള്ള പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കും.	Water Resources	Local Self Government
880	പ്രാദേശിക പങ്കാളിത്തത്തോടെ നഗരം, ജലാശയങ്ങൾ, ബീച്ച് വൃത്തിയാക്കൽ ഡ്രൈവുകൾ നടപ്പിലാക്കും.	Water Resources	Local Self Government
881	സംസ്ഥാനത്ത് ഗ്രീൻഫീൽഡ് പദ്ധതികൾക്ക് കൂടുതൽ ഊന്നൽ നൽകും.	Industries & Commerce	
882	തിരുവനന്തപുരത്ത് ഹൈക്കോടതി ബെഞ്ച് സ്ഥാപിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും	Home & Vigilance	
883	ഓരോ പഞ്ചായത്തിലും പൊതുജനങ്ങൾക്ക് വ്യായാമം, നടത്തം, കുട്ടികൾക്ക് കളി സ്ഥലം തുടങ്ങിയ ആരോഗ്യ സംരക്ഷണത്തിനും വിനോദത്തിനും വേണ്ടി ഒരു പാർക്ക് ഉറപ്പുവരുത്തും.	Sports & Youth Affairs	Local Self Government
884	കൂടുതൽ വെള്ളക്കെട്ടുള്ള പ്രദേശങ്ങളിൽ സ്പോഞ്ച് പാർക്കുകൾ വികസിപ്പിക്കും, എല്ലാ ഓടകളും കനാലുകളുമായും പമ്പിംഗ് യൂണിറ്റുകളുമായും ബന്ധിപ്പിക്കും	Water Resources	Local Self Government
885	നഗരത്തിൽ വെള്ളക്കെട്ട് തടയാൻ പ്രത്യേക കർമ്മപദ്ധതി. ഓപ്പറേഷൻ അനന്ത മോഡൽ നടപ്പിലാക്കും.	Water Resources	Local Self Government
886	വെള്ളക്കെട്ടുകൾ തടയാൻ പ്രതിമാസ മാലിന്യം നീക്കൽ, കനാൽ ശുചീകരണം, പരിപാലനം എന്നിവ ഉറപ്പാക്കും.	Water Resources	Local Self Government
887	ദേശീയപാതയോരങ്ങളിൽ ലോജിസ്റ്റിക് ഹബ്ബുകൾ സ്ഥാപിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Industries & Commerce	

888	കോഴിക്കോടിന്റെ സമഗ്ര വികസനത്തിനായി കോഴിക്കോട് ഡെവലപ്മെൻറ് അതോറിറ്റി പുനർരൂപീകരിക്കും	Local Self Government	
889	വാട്ടർ മെട്രോ വിപുലീകരിക്കും	Transport & Aviation	
890	മാർക്കറ്റുകളിൽ തീപിടിത്തം വർധിക്കുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ ഫയർ ആൻഡ് സേഫ്റ്റി സംവിധാനം കുറ്റമറ്റതാക്കും.	Home & Vigilance	
891	ഗ്രാമീണ വായനശാലകളുടെ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനും ആധുനിക വത്കരിക്കുന്നതിനും പ്രത്യേക പരിഗണനനൽകും.	Higher Education	Sports & Youth Affairs
892	വിവിധ വകുപ്പുകളുടെ പ്രവർത്തികളുടെ ഭാഗമായി റോഡിൽ ഉണ്ടാകുന്ന തകരാറുകൾ സമയബന്ധിതമായി പൂർവസ്ഥിതിയിലേക്ക് ആകുന്നതിനു വിവിധ വകുപ്പുകളെ ഏകോപിപ്പിച്ചുകൊണ്ട് നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Public Works Department	
21. ഗതാഗതം			
893	സംസ്ഥാനത്ത് സേഫ് ഡ്രൈവിങ് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും ട്രാഫിക് നിയമങ്ങൾ കർശനമാക്കുകയും കാൽനട യാത്രക്കാർക്ക് സുരക്ഷിതത്വം ഉറപ്പാക്കുകയും ചെയ്യുന്ന റോഡ് സംസ്കാരം വളർത്തുന്നതിന് സമഗ്രമായ ട്രാഫിക് നയം രൂപീകരിക്കും.	Transport & Aviation	
894	ജി.പി.എസ് ലൈവ് ട്രാക്കിങ്, ഓൺലൈൻ ബുക്കിംഗ് അടക്കമുള്ള ആധുനിക സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുന്ന ആധുനിക ബസുകൾ ഉപയോഗിച്ച് കൊണ്ട് പൊതുഗതാഗതം മെച്ചപ്പെടുത്തും.	Transport & Aviation	
895	പൊതുഗതാഗതം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന്റെ ഭാഗമായി മിതമായ നിരക്കിൽ ലാസ്റ്റ് മൈൽ കണക്റ്റിവിറ്റി ഉറപ്പുവരുത്താൻ സർക്കാർപദ്ധതികൾ ആവിഷ്ക്കരിക്കും	Transport & Aviation	

896	ഇൻറഗ്രേറ്റഡ് ട്രാൻസ്പോർട്ട് ഫെയർ സിസ്റ്റം / ട്രാവൽ കാർഡുകൾ നടപ്പിലാക്കും. പബ്ലിക് ബസ്സുകൾ, ഓട്ടോ, ടാക്സി എന്നിവയ്ക്ക് ഉപയോഗിക്കുവാൻ സാധിക്കുന്ന തരത്തിൽ ഈ കാർഡുകൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്താം. ഇത് സംസ്ഥാനത്തിൻറെ ടൂറിസം വികസനത്തിന് ഉപയോഗപ്രദമായിരിക്കും.	Transport & Aviation	
897	നഗരത്തിലെ ഗതാഗതം സുഗമമാക്കുന്നതിന് സംയോജിത ട്രാഫിക് മാനേജ്മെൻറ് സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തും.	Home & Vigilance	Transport & Aviation, Local Self Government
898	വയനാട്, അതിരപ്പള്ളി മൂന്നാർ അടക്കമുള്ള ടൂറിസം മേഖലയിൽ എയർ സ്ട്രിപ്പ് ആരംഭിക്കാൻ നടപടിസ്വീകരിക്കും.	Transport & Aviation	Public Works Department, Tourism
899	പൊതുഗതാഗത മേഖലയിൽ സ്റ്റേജ് ക്യാരേജ് ആയി സർവീസ് നടത്തുന്ന സ്വകാര്യ ബസ് മേഖലയുടെ സംരക്ഷണം ഉറപ്പ് വരുത്താൻനികുതി ഇളവ് അടക്കമുള്ള സഹായങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കും.	Transport & Aviation	
900	സംസ്ഥാനത്തു റോഡ് അപകടങ്ങൾ വർധിക്കുന്നതിൻറെ കാരണങ്ങൾ പഠിച്ചുകൊണ്ടു ശാസ്ത്രീയ പരിഹാര നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Transport & Aviation	
901	അപകടങ്ങൾ കൂടുതലുണ്ടാകുന്ന ബ്ലാക് സ്പോട്ടുകളിൽ അപകടങ്ങൾ ഒഴിവാക്കാൻ പ്രത്യേക നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Transport & Aviation	Public Works Department
902	കാൽനട യാത്രക്കാരുടെ സുരക്ഷ ഉറപ്പുവരുത്താൻ പ്രത്യേക നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും. ഇതിനായി ഫൂട്ട് ഓവർ ബ്രിഡ്ജ് അടക്കം നിർമിക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Public Works Department	Local Self Government
903	വായു മലിനീകരണം കുറയ്ക്കാൻ ഇലക്ട്രിക് വാഹനങ്ങളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും	Transport & Aviation	Environment
904	സംസ്ഥാനത്തെ ടൂറിസം കേന്ദ്രങ്ങളെ ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന സർക്യൂട്ടുകൾ ആരംഭിക്കും	Tourism	

905	മോട്ടോർ വാഹനങ്ങളിൽ വരുത്തുന്ന അപകടകരമല്ലാത്ത മോഡിഫിക്കേഷനുകൾ ക്രമവൽക്കരിക്കുന്നതിന് അവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Transport & Aviation	
906	നിലവിലുള്ള പഠനസമയത്തിന് പുറമേ ഒരു വിദ്യാഭ്യാസ വർഷത്തിൽ നിശ്ചിത സമയ ട്രാഫിക് പാഠ്യപദ്ധതി നടപ്പിലാക്കും.	General Education	Transport & Aviation
907	ഡ്രൈവിംഗ് ടെസ്റ്റ്, ലേണേഴ്സ് പരീക്ഷ എന്നിവയുടെ ദീർഘനാളത്തെ കാത്തിരിപ്പ് ഒഴിവാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Transport & Aviation	
908	ഡ്രൈവിംഗ് സ്കൂൾ പ്രവർത്തകരുടെ തൊഴിൽ സംരക്ഷണം ഉറപ്പാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Transport & Aviation	Labour & Skill
22. വൈദ്യുതി			
909	2000 വാട്ട്സ് വരെ കണക്റ്റഡ് ലോഡുള്ള ബി.പി.എൽ കുടുംബങ്ങളിലെ എല്ലാ വൈദ്യുതി ഉപഭോക്താക്കൾക്കും ഓരോ ദ്വൈമാസ ബില്ലിംഗ് സൈക്കിളിലും 100 യൂണിറ്റ് വൈദ്യുതി സൗജന്യമായി നൽകും.	Power	
910	സോളാർ എനർജി, വിൻഡ് എനർജി എന്നീ മാർഗ്ഗങ്ങളിൽ വൈദ്യുതി ഉത്പാദനം ഉയർത്തി സംസ്ഥാനത്തെ വൈദ്യുതി ഉല്പാദനത്തിൽ സ്വയം പര്യാപ്തത കൈവരിക്കും.	Power	
911	റൂഫ് ടോപ്പ് സോളാറുകളുടെ എണ്ണം കൂടുന്നതിനനുസരിച്ച് ലൈനുകളിൽ ഉണ്ടാകുന്ന തിരക്ക് (Congestion) ഒഴിവാക്കാൻ ഡിസ്ട്രിബ്യൂഷൻ ട്രാൻസ് ഫോർമറുകളിൽ കമ്മ്യൂണിറ്റി ബാറ്ററി സ്റ്റോറേജ് സ്ഥാപിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Power	
912	ഇലക്ട്രിക്ക് ചാർജിംഗ് സ്റ്റേഷനുകളെ പ്രാദേശിക സോളാർ പ്ലാൻറുകളുമായും ബാറ്ററി സ്റ്റോറേജുമായും ബന്ധിപ്പിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Power	

913	സൗരോർജ്ജം പോലെയുള്ള പുനരുപയോഗ ഊർജ്ജത്തിൻ്റെ ലഭ്യതയിലെ ഏറ്റക്കുറച്ചിലുകൾ (Intermittency) പരിഹരിക്കാനും പീക്ക് ഡിമാൻഡ് നേരിടാനും വൻകിട ബാറ്ററി സ്റ്റോറേജ് സംവിധാനങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കും.	Power	
914	തകരാറുകൾ മുൻകൂട്ടി കണ്ടെത്താനും (Predictive Maintenance), പ്രസരണ നഷ്ടം കുറയ്ക്കാനും, കൃത്യതയാർന്ന തീരുമാനങ്ങൾ എടുക്കാനും ആധുനിക സാങ്കേതിക വിദ്യകളായ AI(Artificial intelligence), IIoT(Industrial Internet of things) എന്നിവ ഉപയോഗപ്പെടുത്തും.	Power	Electronics & Information Technology
915	എ.സി, ഇലക്ട്രിക്ക് വാഹനങ്ങൾ എന്നിവയുടെ ഉപയോഗം കൂടുന്നതനുസരിച്ച് 250 KVA യ്ക്ക് മുകളിലുള്ള ട്രാൻസ്ഫോർമറുകൾ കൂടുതലായി സ്ഥാപിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Power	
916	ഗ്രാമങ്ങളിൽ അധികം ലോഡില്ലാത്ത വലിയ ട്രാൻസ്ഫോർമറുകൾ നഗരങ്ങളിലെ ഓവർലോഡ് ആയ സ്ഥലങ്ങളിലേക്ക് മാറ്റി സ്ഥാപിക്കുന്ന സ്മാർട്ട് സ്വാപ്പിംഗ് (Smart Swapping) പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കും.	Power	
917	ഫാസ്റ്റ് ചാർജിംഗ് സ്റ്റേഷനുകൾ ഗ്രിഡിനെ ബാധിക്കാത്ത രീതിയിൽ അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ വികസിപ്പിക്കും.	Power	
918	വൈദ്യുത അപകടങ്ങളും മരച്ചില്ലകൾ തട്ടിയുള്ള തടസ്സങ്ങളും ഒഴിവാക്കാൻ നിലവി ലുള്ള കമ്പി ലൈനുകൾ മാറ്റി ഏരിയൽ ബഞ്ചഡ് കേബിളുകൾ (ABC) സ്ഥാപിക്കും.	Power	
919	നഗരങ്ങളിലെ റിംഗ് മെയിൻ യൂണിറ്റുകൾ (RMU) അടിയന്തരമായി അറ്റകുറ്റപ്പണി നടത്തി സുരക്ഷ ഉറപ്പാക്കും.	Power	
920	റൂഫ് ടോപ്പ് സോളാർ നടപടിക്രമങ്ങൾ ലഘൂകരിച്ച് ജനങ്ങൾക്ക് സ്വന്തമായി വൈദ്യുതി ഉത്പാദിപ്പിക്കാൻ അവസരമൊരുക്കും.	Power	

921	ഇലക്ട്രിക്ക് വാഹനങ്ങൾ ചാർജ് ചെയ്യുന്നതിനായി രാത്രി 11 മുതൽ രാവിലെ 5 വരെ ഗാർഹിക ഉപഭോക്താക്കൾക്കും കുറഞ്ഞ നിരക്കിൽ വൈദ്യുതി ലഭ്യമാക്കും.	Power	
922	കാലങ്ങളായി മുടങ്ങിക്കിടക്കുന്ന വൈദ്യുത പദ്ധതികളും പുതിയ ചെറുകിട ജല വൈദ്യുതി പദ്ധതികളും സമയബന്ധിതമാക്കി പൂർത്തീകരിക്കും.	Power	
923	പ്രസരണമേഖലയിൽ കാലാനുസൃത പരിഷ്കരണങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കും.	Power	
23. സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾ			
924	കേരളത്തിൽ ശക്തമായ സ്റ്റാർട്ടപ്പ് ഇക്കോസിസ്റ്റം വികസിപ്പിക്കാൻ സർക്കാർ സഹായം ലഭ്യമാക്കും. കേരളത്തെ സ്റ്റാർട്ടപ്പ് ഡെസ്റ്റിനേഷനായി മാറ്റിയെടുക്കും.	Electronics & Information Technology	Industries & Commerce
925	പുതുമയുള്ള സംരംഭങ്ങൾ ആരംഭിക്കാൻ സംരംഭകർക്ക് സർക്കാർ പിന്തുണയോടെ വെഞ്ചർ ഫണ്ടും കുറഞ്ഞ പലിശയുള്ള സ്റ്റാർട്ടപ്പ് വായ്പകളും ലഭ്യമാക്കും .	Electronics & Information Technology	Industries & Commerce, Finance, Tax
926	സർക്കാർ പദ്ധതികളിൽ നൂതന സാങ്കേതിക വിദ്യകൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന സ്റ്റാർട്ടപ്പുകളെ പങ്കാളികളാക്കും.	Electronics & Information Technology	General Administration
927	സംസ്ഥാനത്തെ പാവപ്പെട്ടവരുടെ ജീവിത നിലവാരം മെച്ചപ്പെടുത്താനും, സംസ്ഥാനം അഭിമുഖീകരിക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പരിഹാരം കാണാനും സ്റ്റാർട്ടപ്പ് ഇക്കോ സിസ്റ്റം പ്രയോജനപ്പെടുത്തും.	Electronics & Information Technology	
928	നിർമ്മിത ബുദ്ധി , റോബോട്ടിക്സ്, സൈബർ സെക്യൂരിറ്റി അടങ്ങുന്ന ഡീപ്-ടെക്, ഹെൽത്ത് ടെക് & മെഡിക്കൽ ഇന്നോവേഷൻ, സ്മാർട്ട് ടൂറിസം, ഫിഷറീസ് & ബ്ലൂ ഇക്കോണമി, കൃഷി, ഫുഡ്-ടെക്, ഗ്രീൻ ടെക് അടക്കം വിവിധ മേഖലകളിൽ സ്റ്റാർട്ടപ്പ് ക്ലസ്റ്ററുകൾ ആരംഭിക്കും.	Electronics & Information Technology	Agriculture Department, Tourism, Fisheries, Health & Family Welfare, Industries & Commerce
929	സ്റ്റാർട്ടപ്പ് ആരംഭിക്കുന്നതിനായി കേരളത്തിലെ വനിതാ സംരംഭകർക്ക് പ്രത്യേക പിന്തുണ നൽകും.	Electronics & Information Technology	Women & Child

930	സർക്കാർ തലത്തിൽ പ്രാവർത്തികമാക്കാൻ സാധിക്കുന്ന നൂതന ആശയങ്ങളുമായി മുന്നോട്ടുവരുന്ന സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾക്ക് സർക്കാർ പൈലറ്റ് ചെയ്യാൻ സൗകര്യം ഒരുക്കും.	Electronics & Information Technology	General Administration
931	ഈസ് ഓഫ് സ്റ്റാർട്ടിങ് ബിസിനസ് മികച്ചതാക്കാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Industries & Commerce	Electronics & Information Technology
932	കേരള സ്റ്റാർട്ടപ്പുകളിലും സംരംഭങ്ങളിലും എൻ.ആർ.ഐ. നിക്ഷേപം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് പ്രൊഫഷണലുകളുടെ നേതൃത്വത്തിലുള്ള എൻ.ആർ.ഐ നിക്ഷേപ ഫണ്ട് രൂപീകരിക്കും.	Non-Resident Keralite Affairs	Electronics & Information Technology
933	പ്രവാസി മലയാളികളുടെ മൂലധനവും പരിചയവും ഉപയോഗിച്ച് ഗ്ലോബൽ സ്റ്റാർട്ടപ്പ് ഫണ്ടുകളും മെൻററർഷിപ്പ് നെറ്റ്‌വർക്കുകളും ലഭ്യമാക്കും	Non-Resident Keralite Affairs	Electronics & Information Technology
934	സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾക്കുള്ള ആവശ്യമായ എല്ലാ വിവരങ്ങളും പിന്തുണയും ലഭിക്കുന്നതിന് സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾക്കുള്ള സിംഗിൾ പോയിന്റ് ഓഫ് കോൺടാക്റ്റ് ഏർപ്പെടുത്തും	Electronics & Information Technology	
935	സീഡ് ഗ്രാന്റ് പ്രക്രിയ ലളിതമാക്കാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Electronics & Information Technology	Industries & Commerce
936	ഗ്രാമപ്രദേശങ്ങളിലെ സ്റ്റാർട്ടപ്പുകളെ പിന്തുണയ്ക്കാൻ കേരളത്തിലുടനീളം ബ്രോഡ് ബാൻഡ് കണക്റ്റിവിറ്റി ശക്തിപ്പെടുത്തും.	Electronics & Information Technology	
937	തെരുവ് കച്ചവടക്കാർ മുതൽ കർഷകർ വരെ-കേരളത്തിലെ വിവിധ ബിസിനസുകളുടെ ഡിജിറ്റൈസേഷൻ പ്രാപ്തമാക്കുന്നതിനുള്ള ഒരു പ്ലാറ്റ്ഫോം സൃഷ്ടിക്കാൻ സ്റ്റാർട്ടപ്പുകളെ പങ്കാളികളാക്കും.	Electronics & Information Technology	
938	സംസ്ഥാനത്തെ മികച്ച സ്റ്റാർട്ടപ്പ് സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് അന്താരാഷ്ട്ര തലത്തിൽ വിപണി കണ്ടെത്തുന്നതിന് സർക്കാർസഹായം ലഭ്യമാക്കും	Electronics & Information Technology	
939	കമ്മ്യൂണിറ്റികളുടെ കൂട്ടായ ക്ഷേമത്തിൽ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിക്കുന്ന സോഷ്യൽ സ്റ്റാർട്ടപ്പുകളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കും.	Electronics & Information Technology	

940	സ്റ്റാർട്ടപ്പുകളിലെ നൂതന ആശയങ്ങൾക്ക് പേറ്റന്റ് ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് കൂടുതൽ സർക്കാർ സഹായവും പ്രോത്സാഹനവും നൽകും.	Electronics & Information Technology	Industries & Commerce
941	കേരളത്തിലെ സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾക്ക് യൂണികോൺ (Value :1 billion dollar) ആയി ഉയരുന്നതിനു സർക്കാർ സഹായവും പ്രോത്സാഹനവും ലഭ്യമാക്കും.	Electronics & Information Technology	
942	ഉമ്മൻ ചാണ്ടി സർക്കാർ ആരംഭിച്ച സ്റ്റാർട്ടപ്പ് മിഷന്റെ പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമാക്കി കൊണ്ട് കേരളത്തിലെ സ്റ്റാർട്ടപ്പ് എക്കോസിസ്റ്റത്തെ ദേശീയതലത്തിൽ മികച്ചതാക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Electronics & Information Technology	
24. വിവരസാങ്കേതികത			
943	ക്ളൗഡ് സാങ്കേതികവിദ്യ, ആർട്ടിഫിഷ്യൽ ഇന്റലിജൻസ്, റോബോട്ടിക്സ്, ബിഗ് ഡാറ്റ, സൈബർ സുരക്ഷ, ഡാറ്റാ സയൻസ്, ഡാറ്റാ സെന്റർ മാനേജ്മെന്റ്, ഡിജിറ്റൽ ആർട്ട്, ബ്ലോക്ക് ചെയിൻ സാങ്കേതിക വിദ്യകളിൽ കഴിവുകൾ വികസിപ്പിക്കുന്നതിന് കേരളം ഊന്നൽ നൽകും.	Electronics & Information Technology	
944	ആഗോള ഐ.ടി., ഐ ടി അധിഷ്ഠിത സേവന കമ്പനികൾ കേരളത്തിൽ ആരംഭിക്കാൻ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് പ്രത്യേക നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Electronics & Information Technology	
945	സംസ്ഥാനത്തിന്റെ വിവിധ മേഖലകളിൽനിർമ്മിത ബുദ്ധിയുടെ സാധ്യതകൾ പ്രയോജനപ്പെടുത്താനും, നൂതന സാങ്കേതിക വിദ്യയിലൂടെ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സമഗ്ര വികസനം സാധ്യമാക്കാനും നിർമ്മിത ബുദ്ധി (എ.ഐ) വകുപ്പ് രൂപീകരിക്കും.	Electronics & Information Technology	Finance
946	ബിരുദ വിദ്യാർത്ഥികൾ ഐ ടി സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് ആവശ്യമായ നൈപുണ്യ ലഭ്യമാക്കാൻ ഐ.ടി. കമ്പനികളുമായി സംയോജിപ്പിച്ചു കൊണ്ട് വ്യവസായ കണക്റ്റ് ഉണ്ടാക്കും.	Higher Education	Electronics & Information Technology, Industries & Commerce

947	വിദൂര ജോലി സുഗമമാക്കുന്നതിന് കേരളത്തിലുടനീളം അതിവേഗ ബ്രോഡ്ബാൻഡ് കണക്റ്റിവിറ്റി നടപ്പിലാക്കും.	Electronics & Information Technology	
948	ഡിജിറ്റൽ യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിലും എ.പി.ജെ.അബ്ദുൾ കലാം ടെക്നോളജിക്കൽ യൂണിവേഴ്സിറ്റിയിലും വളർന്നുവരുന്ന സാങ്കേതികവിദ്യകളിൽ ജോലി ചെയ്യുന്ന പ്രൊഫഷണലുകൾക്ക് പാർട്ട് ടൈം കോഴ്സുകൾ നടപ്പിലാക്കും.	Higher Education	Electronics & Information Technology
949	കേരളത്തിൽ കുറഞ്ഞ സമയത്തിൽ പ്രവർത്തനം ആരംഭിക്കുന്നതിനു കമ്പനികളെ സഹായിക്കുന്നതിന് സ്വകാര്യമേഖലയിൽ കോ-വർക്കിംഗ് സ്പേസുകളും പോഡുകളും സൃഷ്ടിക്കും.	Electronics & Information Technology	Industries & Commerce
950	രാജ്യത്തെ മറ്റ് ഐ.ടി ഹബുകൾ തമ്മിലുള്ള മികച്ച എയർ കണക്റ്റിവിറ്റി ഉറപ്പുവരുത്താനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Transport & Aviation	
951	ഐ.ടി സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനം സുഗമമാക്കുന്നതിന് കേരളത്തിൽ പുതിയ ഐ.ടി നിയമം കൊണ്ടുവരും.	Electronics & Information Technology	
952	ടെക്നോപാർക്ക്, ഇൻഫോപാർക്ക് കമ്പനികളിൽ 100% വളർച്ച കൈവരിക്കാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Electronics & Information Technology	
953	ടെക്നോപാർക്കിനെ ഇന്ത്യയുടെ ഒന്നാം നമ്പർ സ്റ്റാർട്ടപ്പ് ഇക്കോസിസ്റ്റമാക്കി മാറ്റാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Electronics & Information Technology	
954	ടെക്നോപാർക്ക്, ഇൻഫോപാർക്ക് കമ്പനികളിൽ നിന്നുമുള്ള പേറ്റന്റ് നേടാൻ പ്രാപ്തിയുള്ള കമ്പനികളെ കണ്ടെത്തുകയും പിന്തുണ നൽകുകയും ചെയ്യും.	Electronics & Information Technology	Industries & Commerce
955	തിരുവനന്തപുരം, കൊച്ചി, കോഴിക്കോട് എന്നിവയുൾപ്പെടെയുള്ള പ്രധാന നഗരങ്ങളിലേക്ക് അന്താരാഷ്ട്ര കമ്പനികളെ ആകർഷിക്കുന്നതിന് വേണ്ട അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ വർദ്ധിപ്പിക്കും.	Electronics & Information Technology	Industries & Commerce
956	ഐ.ടി പാർക്കുകളിൽ സൗരോർജ്ജത്തിന്റെ ഉപയോഗം വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ പ്രോത്സാഹനം നൽകും.	Electronics & Information Technology	Power

957	സംസ്ഥാനത്ത് ജിയോ സ്പേഷ്യൽ പോളിസി നടപ്പിലാക്കും.	Planning & Economic Affairs	Electronics & Information Technology
958	സാറ്റലൈറ്റ് ടെക്നോളജിക്ക് ഊന്നൽ നൽകി റിസർച്ച് അടക്കമുള്ള സ്ഥാപനങ്ങൾ ആരംഭിക്കും. ഇതിലേക്ക് കൂടുതൽ വിദ്യാർത്ഥികളെ ആകർഷിക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Higher Education	Electronics & Information Technology, Science & Technology
959	സ്വകാര്യ സാറ്റലൈറ്റ് നിർമ്മാണം/വിക്ഷേപണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് പ്രോത്സാഹനം നൽകും. ഇവർക്കായി ഭൂമി ലഭ്യമാക്കും.	Electronics & Information Technology	Industries & Commerce
960	സ്പേസ് പാർക്കിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്താൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Electronics & Information Technology	
961	ഒരു റിമോട്ട് വർക്ക് ലൊക്കേഷനായി കേരളത്തെ പ്രാപ്തമാക്കാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Electronics & Information Technology	
962	ഇൻഫോപാർക്കിന് സമാനമായി ടെക്നോപാർക്ക് അടക്കമുള്ള ഐ.ടി പാർക്കുകൾ കമ്പനിയാക്കുന്നതിനടക്കമുള്ള ഘടനപരമായ മാറ്റങ്ങൾ വരുത്താൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും	Electronics & Information Technology	
25. പരിസ്ഥിതി			
963	വായു–ജല–ഭൂമി–പ്രകാശ മലിനീകരണം തടയുന്നതിന് ഫലപ്രദമായ നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളും. മലിനീകരണത്തിൽ "സീറോ ടോളറൻസ് നയം നടപ്പിലാക്കും.	Local Self Government	Environment
964	കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനത്തെ പ്രതിരോധിക്കുന്ന അടിസ്ഥാന സൗകര്യങ്ങൾ നിർബന്ധമാക്കുന്നതിനു റോഡുകൾ, പാലങ്ങൾ, കെട്ടിടങ്ങൾ, നഗര വികസനം എന്നിവയിൽ ക്ലൈമറ്റ് റിസ്ക് അസസ്മെന്റ് നിർബന്ധമാക്കും.	Revenue & Disaster Management	Local Self Government, Public Works Department, Environment
965	പ്രളയം/മണ്ണിടിച്ചിൽ/തീരക്ഷയം പ്രതിരോധിക്കുന്ന ക്ലൈമറ്റ്- റെസീലിയന്റ് ഡിസൈൻ സ്റ്റാൻഡേർഡ്സ് നടപ്പാക്കും. അവ ജില്ലാതല വികസന പ്ലാനിന്റെ ഭാഗമാക്കും.	Revenue & Disaster Management	Local Self Government, Public Works Department, Environment

966	മണ്ണിടിച്ചിൽ,വെള്ളപ്പൊക്ക മേഖലകളിൽ സെൻസർ നെറ്റ് വർക്ക്, മുന്നറിയിപ്പ് സംവിധാനങ്ങൾ, റിസ്ക് മാപ്പിംഗ് എന്നിവ വ്യാപിപ്പിച്ച് ദുരന്തപ്രതിരോധ നടപടികൾ ശക്തിപ്പെടുത്തും. ദുരന്ത അപകട ലഘൂകരണ പ്ലാനുകൾ തയ്യാറാക്കും.	Revenue & Disaster Management	Local Self Government
967	നെൽവയലുകളും വെള്ളച്ചാലുകളും വെള്ളം പിടിച്ചുവെക്കാനുള്ള പ്രകൃതിദത്ത സംവിധാനങ്ങളായി സംരക്ഷിക്കുകയും പുനരുജ്ജീവിപ്പിക്കുകയും ചെയ്തുകൊണ്ട് വാട്ടർ റീറ്റെയ്നിംഗ് കപ്പാസിറ്റി വർധിപ്പിക്കും.	Water Resources	Agriculture Department, Revenue & Disaster Management, Local Self Government, Environment, "Programme Implementation, Evaluation & Monitoring Department (PIEMD)"
968	ഇൻഡസ്ട്രിയൽ വേസ്റ്റ്, വിഷവസ്തുക്കൾ, അമിത കീടനാശിനി ഉപയോഗം എന്നിവയ്ക്ക് കൃത്യമായ നിരീക്ഷണവും,-എൻഫോഴ്സ്മെന്റ് സംവിധാനവും ശിക്ഷയും ഉറപ്പാക്കി മണ്ണിന്റെയും കുടിവെള്ളത്തിന്റെയും ഗുണനിലവാരം സംരക്ഷിക്കും.	Environment	Agriculture Department, Water Resources, Local Self Government, Industries & Commerce
969	സോയിൽ കാർബൺ/കാർബൺ സെക്വസ്ട്രേഷൻ വർധിപ്പിക്കുന്ന കൃഷിരീതികൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ച്, കാർബൺ ക്രെഡിറ്റ് ക്ലെയിം ചെയ്യാൻ സംസ്ഥാനതല സംവിധാനം രൂപപ്പെടുത്തി കർഷകർക്ക നേരിട്ടുള്ള സാമ്പത്തിക നേട്ടം ഉറപ്പാക്കും. കാർബൺ ക്രെഡിറ്റ് വഴി കർഷകർക്ക നേരിട്ടുള്ള വരുമാനം ലഭ്യമാക്കും.	Agriculture Department	Environment

970	വനം-ജലവിഭവം-തദ്ദേശസ്വയംഭരണം-പൊതുമരാമത്ത് തുടങ്ങിയ വകുപ്പുകൾ തമ്മിൽ ഡാറ്റ കൈമാറ്റം, സംയുക്ത പ്ലാനിംഗ് നിർബന്ധമാക്കി ജില്ലാ വികസന പ്ലാനുകൾ ജനപ്രതിനിധികളുടെ നേതൃത്വത്തിൽ പ്രാവർത്തികമാക്കും. ശാസ്ത്രീയമായ റിസോഴ്സ് പ്ലാനിങ് നടപ്പിലാക്കും.	Planning & Economic Affairs	Forest & Wildlife, Water Resources, Local Self Government, Public Works Department
971	സ്കൂൾ/കോളേജ് തലത്തിൽ കാലാവസ്ഥാ വിദ്യാഭ്യാസം, മാലിന്യത്തിനെതിരെ സമൂഹ ക്യാമ്പയിൻ, പ്ലാസ്റ്റിക് ഉപയോഗം കുറയ്ക്കൽ, കുപ്പി വെള്ളം ഉപയോഗം അടക്കമുള്ള തെറ്റായ മാതൃകയിൽ നിന്നും മാറി ചിന്തിക്കാൻ പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ച് ബിഹേവിയറൽ ചേഞ്ച് ഉറപ്പാക്കും.	Environment	General Education, Higher Education, Local Self Government
972	ഹരിത സ്വച്ഛ സുസ്ഥിര കേരളം നിർമ്മിക്കുവാനുള്ള പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കും.	Environment	Local Self Government, "Programme Implementation, Evaluation & Monitoring Department (PIEMD)"
973	ആഗോളതാപനവും കാലാവസ്ഥാ വ്യതിയാനവും വരുത്തുന്ന കെടുതികളെ അതിജീവിക്കുന്നതിന് സംസ്ഥാനത്തെ പൂർണമായും സജ്ജമാക്കുന്നതിന് പര്യാപ്തമായ പരിസ്ഥിതി നയം ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കും.	Environment	Revenue & Disaster Management, Local Self Government
974	പച്ചപ്പ് നിലനിർത്താൻ, നഗര താപ നിയന്ത്രണം, വായുവിന്റെ ഗുണ നിലവാരം എന്നിവ മെച്ചപ്പെടുത്തുന്നതിനായി മിയാവാക്കി മാതൃകയിൽ വനങ്ങൾ നിർമ്മിക്കും.	Environment	Forest & Wildlife, Local Self Government
975	നല്ല നിലവാരമുള്ള വായു ഉറപ്പാക്കാൻ എല്ലാ പട്ടണങ്ങളിലും വ്യാവസായിക മേഖലകളിലും വായുവിന്റെ ഗുണനിലവാരം നിരന്തരം നിരീക്ഷിക്കുന്ന സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തും.	Environment	Industries & Commerce, Local Self Government

976	പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യങ്ങളുടെ പുനരുപയോഗത്തിന് അന്താരാഷ്ട്ര മാതൃകയിൽ പദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കും.	Local Self Government	Environment, Industries & Commerce
977	പൊതുജനപങ്കാളിത്തത്തോടെ സമഗ്രമായ മാലിന്യ സംസ്കരണം നടപ്പാക്കും.	Local Self Government	Environment
978	എല്ലാ ജില്ലയിലും പരിസ്ഥിതി സംരക്ഷണ ഓഫീസ് സ്ഥാപിക്കും.	Environment	Local Self Government
979	മഴവെള്ള സംഭരണവും സോളാർ/വിൻഡ് എനർജി എന്നിവയ്ക്കുമായി പദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കും.	Environment	Local Self Government, Water Resources, Power
980	എല്ലാ പുഴകളും കേന്ദ്രീകരിച്ച് പ്രത്യേകജല സംരക്ഷണ "പുഴയൊഴുകാൻ കനിവുണരാൻ" പദ്ധതിക്ക് രൂപം നൽകും	Water Resources	"Programme Implementation, Evaluation & Monitoring Department (PIEMD)", Local Self Government
981	പ്രകൃതിയുടെ വരദാനമായ പുഴകളും, നദികളും, ആറുകളും മറ്റു ജലസ്രോതസ്സുകളും മാലിന്യമുക്തമായി സംരക്ഷിക്കും. കയ്യേറ്റം തടയും. ഇക്കാര്യത്തിനായി തദ്ദേശ ഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പങ്കാളിത്തത്തോടെ നദീ സംരക്ഷണ അതോറിറ്റി രൂപീകരിക്കും.	Water Resources	Local Self Government, "Programme Implementation, Evaluation & Monitoring Department (PIEMD)"
982	ഇന്ത്യയിൽ ഏറ്റവും ഗുണമേന്മയുള്ള വായു ലഭ്യമാകുന്ന നഗരങ്ങളാക്കി കേരളത്തിലെ നഗരങ്ങളെ മാറ്റാനുള്ള പദ്ധതികൾ രൂപീകരിക്കും.	Environment	Local Self Government
983	കേരളത്തിലുടനീളം സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ സഹായത്തോടെ വായു, ജല ഗുണനിലവാര നിരീക്ഷണ സംവിധാനങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തും.	Environment	Science & Technology
984	കേരളത്തിലെ വിദ്യാലയങ്ങളിൽ ദുരന്ത നിവാരണ വിദ്യാഭ്യാസവും ദുരന്ത നിവാരണ പരിശീലനവും നൽകും.	Revenue & Disaster Management	General Education, Higher Education, Home & Vigilance

985	ദുരന്ത സാധ്യത വിലയിരുത്തുന്നതിലും നിരീക്ഷണത്തിനും അലർട്ടുകൾ മുൻകൂട്ടി നൽകുന്നതിനുമുള്ള സംവിധാനം ഏർപ്പെടുത്തും.	Revenue & Disaster Management	
986	പരിസ്ഥിതി സൗഹൃദ നിർമാണം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Local Self Government	Environment, Public Works Department
987	ഭൂമിയുടെ ഫലഭൂയിഷ്ഠത പുനസ്ഥാപിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Agriculture Department	Environment
988	അണക്കെട്ടുകൾ, നദികൾ, കനാലുകൾ, കായലുകൾ എന്നിവയിൽ നിന്നും ചെളി നീക്കം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള പ്രത്യേക പാക്കേജ് നടപ്പിലാക്കും.	Water Resources	Industries & Commerce, Power
989	വ്യാവസായിക സ്ഥാപനങ്ങൾ നമ്മുടെ ജലാശയങ്ങളുടെ മലിനീകരണം തടയുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Water Resources	Local Self Government, Industries & Commerce
990	പാരിസ്ഥിതിക ആഘാതം കുറയ്ക്കുന്ന ഊർജ്ജ ഉൽപാദനം ആരംഭിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ ആരംഭിക്കും.	Power	Environment
991	കുറഞ്ഞ പരിസ്ഥിതി ആഘാതം ഉറപ്പാക്കുന്നതിന് ഭൂവിനിയോഗ നയ പരിഷ്കാരങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കും.	Planning & Economic Affairs	Revenue & Disaster Management, Environment, Local Self Government
992	സംസ്ഥാനത്ത് മഴവെള്ള സംഭരണവും, ബോട്ടിലിംഗ് യൂണിറ്റുകളും നടപ്പിലാക്കും.	Water Resources	Local Self Government, Industries & Commerce
993	മണലിൻറെ ഉപയോഗം കുറയ്ക്കാനായി പുറം ചുമർ തേക്കാത്ത കെട്ടിടങ്ങൾക്ക് നികുതി ഇളവ് നൽകും.	Local Self Government	
994	ബയോ ഡൈവേഴ്സിറ്റി മാനേജ്മെൻറ് കമ്മിറ്റിയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും. ഈ കമ്മിറ്റിയുടെ അധികാരങ്ങൾ വിപുലീകരിക്കും.	Environment	
995	സംസ്ഥാനത്ത് ഗ്രീൻ ക്ലൈമറ്റ് ഫണ്ട് ലഭ്യമാക്കാൻ പ്രത്യേക നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Environment	Agriculture Department

996	പരിസ്ഥിതി മലിനീകരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഗവേഷണ പ്രവർത്തനങ്ങളിലൂടെ സംസ്ഥാന മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ ബോർഡിന്റെ പ്രവർത്തനം കാലാനുസൃതമായി പരിഷ്കരിക്കും	Environment	Higher Education, Science & Technology
997	കാലാവസ്ഥാ മാറ്റങ്ങളെ നേരിടുന്നതിന് കേരളത്തെ സജ്ജമാക്കാൻ വിവിധ വകുപ്പുകളെ ഏകോപിപ്പിച്ചു കൊണ്ട് കേരള കാലാവസ്ഥാ പ്രവർത്തന-അതിജീവന മിഷൻ (Kerala Climate Action and Resilience Mission) സ്ഥാപിക്കും.	Environment	Revenue & Disaster Management
998	എല്ലാ പ്രധാന പദ്ധതികൾക്കും മുൻകൂട്ടി കാലാവസ്ഥ-പരിസ്ഥിതി ആഘാത വിലയിരുത്തൽ നടപ്പാക്കും.	Environment	Revenue & Disaster Management
999	എല്ലാ വകുപ്പുകളിലും കാലാവസ്ഥ-പരിസ്ഥിതി അടിസ്ഥാനത്തിലുള്ള ബജറ്റ് സംവിധാനം നടപ്പിലാക്കും. (climate-and ecology-tagged budgeting}	Environment	Revenue & Disaster Management
1000	ഇടനാടൻ കുന്നുകൾ, ചെങ്കൽ പീഠഭൂമികൾ, പള്ളങ്ങൾ, കാനങ്ങൾ, ഉറവകൾ, കാവുകൾ എന്നിവ ഡിജിറ്റൽ മാപ്പിംഗ് നടത്തിയും ഒരു ഇടനാടൻ മാനേജ്മെന്റ് ഫ്രെയിംവർക് നടപ്പിലാക്കിയും സംരക്ഷിക്കും.	Environment	Planning & Economic Affairs, Electronics & Information Technology, Water Resources, Cultural Affairs
1001	സംരക്ഷിത വനമേഖലയ്ക്ക് പുറത്തുള്ള ജൈവവൈവിധ്യ സമ്പന്നമായ കാവുകൾ, ചെങ്കൽ കുന്നുകൾ, നീർത്തടങ്ങൾ എന്നിവ സംരക്ഷിക്കാൻ പ്രത്യേക പദ്ധതികൾ ആവിഷ്കരിക്കും.	Environment	Planning & Economic Affairs, Electronics & Information Technology, Water Resources, Cultural Affairs

1002	കേരള നദീതട–ജലവ്യവസ്ഥ മിഷൻ (Kerala River Basin and Water Systems Mission) രൂപീകരിച്ച് ഏകോപിത ജലഭരണം നടപ്പിലാക്കും. വിവിധ സർക്കാർ വകുപ്പുകൾ, ശാസ്ത്ര സ്ഥാപനങ്ങൾ, കമ്മ്യൂണിറ്റി സംഘടനകൾ എന്നിവയുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കും.	Water Resources	Local Self Government, "Programme Implementation, Evaluation & Monitoring Department (PIEMD)", Environment
1003	തണ്ണീർത്തടങ്ങളുടെ സംരക്ഷണത്തിനായും വെള്ളപ്പൊക്കം പ്രതിരോധിക്കുന്നതിനായും കേരള തണ്ണീർത്തട ദൗത്യം (Kerala Wetland Mission) ആരംഭിക്കും. അശുദ്ധജലവും വ്യവസായ മാലിന്യവും നദികളിലേക്ക് ഒഴുക്കുന്നത് സീറോ ഡിസ്ചാർജ് പദ്ധതിയിലൂടെ നിയന്ത്രിക്കും.	Environment	Water Resources, Revenue & Disaster Management, Local Self Government
1004	കോട്ടൂളി, വെള്ളായണി, കാട്ടാമ്പള്ളി–വളപട്ടണം–കുപ്പം, കവ്വായി എന്നീ തണ്ണീർത്തടങ്ങൾ റാംസർ സൈറ്റുകളായി പ്രഖ്യാപിക്കാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Environment	
1005	കേരളത്തിന്റെ തീര പ്രദേശ ദുരന്ത ലഘൂകരണത്തിന്റെ ഭാഗമായി കേരളത്തിലെ അതിദ്രുതം ഇല്ലാതാവുന്ന കണ്ടൽ കാടുകൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായി കേരള കണ്ടൽ മിഷൻ (Kerala Mangrove Mission) നടപ്പിലാക്കും.	Environment	Water Resources, Revenue & Disaster Management
1006	സമുദ്ര തീര സംരക്ഷണം, കാലാവസ്ഥാ അനുരുപപ്പെടൽ, കടൽപ്പണിക്കാരുടെ ജീവിതോപാധി ഉറപ്പാക്കൽ, ആവാസവ്യവസ്ഥയുടെ വീണ്ടെടുക്കൽ എന്നീ ലക്ഷ്യങ്ങളോടെ കേരള തീരദേശ–സമുദ്ര പ്രതിരോധ മിഷൻ (Kerala Coastal and Marine Resilience Mission) സ്ഥാപിക്കും.	Fisheries	Environment, Revenue & Disaster Management

1007	ദേശീയപാതകൾ, റെയിൽവേകൾ, നഗര വികസനം, വ്യവസായ പദ്ധതികൾ എന്നിവയുൾപ്പെടെയുള്ള എല്ലാ പ്രധാന നിർമ്മാണങ്ങളിലും തടസ്സമില്ലാത്ത നീരൊഴുക്ക് രൂപകല്പനയുടെ മാനദണ്ഡമാക്കിക്കൊണ്ട് പ്രളയ സാഹചര്യങ്ങൾ ഒഴിവാക്കും.	Water Resources	Environment, Public Works Department, Local Self Government, Revenue & Disaster Management
1008	എല്ലാ പദ്ധതികളിലും സ്വാഭാവിക ജലപ്രവാഹം തടസപ്പെടാത്ത രീതിയിലുള്ള നിർമാണം നിർബന്ധമാക്കും.	Water Resources	Environment, Public Works Department, Local Self Government, Revenue & Disaster Management
1009	പ്രധാന പദ്ധതികൾക്ക് സ്വതന്ത്ര പരിസ്ഥിതി സുരക്ഷാ ഓഡിറ്റ് നടപ്പാക്കും.	Environment	Public Works Department, Local Self Government, Revenue & Disaster Management
1010	തണ്ണീർത്തടങ്ങളിലും വെള്ളപ്പൊക്ക മേഖലകളിലും അപകട സാധ്യതയുള്ള മലമ്പ്രദേശങ്ങളിലും വലിയ പദ്ധതികൾ നടപ്പാക്കുമ്പോൾ വേണ്ട മുൻകരുതലുകളും മാനദണ്ഡങ്ങളും കർശനമായി നടപ്പാക്കും.	Revenue & Disaster Management	Water Resources, Environment
1011	പട്ടണങ്ങളിലെയും നഗരങ്ങളിലെയും ചൂട് കുറയ്ക്കുന്നതിനായി അവിടങ്ങളിലെ വൃക്ഷങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കുന്നതിനായും വൃക്ഷാവരണം വർദ്ധിപ്പിക്കുന്നതിനായി ഒരു കേരള നഗരവൃക്ഷ സംരക്ഷണ-മേലാപ്പ് വ്യാപന ആക്ട്(Kerala Urban Tree Protection and Canopy Expansion Act) കൊണ്ടുവരും.	Environment	Local Self Government, Law, Forest & Wildlife
1012	എല്ലാ നഗരങ്ങളിലും താപ പ്രതിരോധ പ്രവർത്തന പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കും. കാലാവസ്ഥാനുസൃതമായ നഗരാസൂത്രണം, വായുചംക്രമണം എന്നിവ ഉറപ്പു വരുത്തിയുള്ള കെട്ടിടങ്ങളുടെ രൂപകൽപന തുടങ്ങിയവയിലൂടെ നഗരതാപ നിയന്ത്രണ പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കും.	Environment	Local Self Government, Public Works Department

1013	കാലാവസ്ഥാ ദുരന്തബാധിതർക്കുള്ള പുനരധിവാസ നിയമം (Kerala Climate and Disaster Displacement and Rehabilitation Act) കൊണ്ടുവരും.	Revenue & Disaster Management	Environment
26. കല, സാംസ്ക്കാരികം, സിനിമ			
1014	കേരളീയ ജീവിതത്തിന്റെ അവിഭാജ്യ ഘടകങ്ങളായ കലാ സാഹിത്യ, സാംസ്കാരിക രംഗത്തിനു പദ്ധതി വിഹിതം വർധിപ്പിക്കും. സംസ്ഥാനത്തെ പ്ലാൻ ഫണ്ടിന്റെ ഒരു ശതമാനം കല, സാംസ്കാരിക രംഗത്തിന്റെ ഉന്നമനത്തിനായി നീക്കിവയ്ക്കും.	Cultural Affairs	Planning & Economic Affairs, Finance
1015	സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സമ്പന്നമായ കലാ പൈതൃകത്തെ നൂതന ഡിജിറ്റൽ സാങ്കേതിക വിദ്യയുമായി സംയോജിപ്പിക്കുന്ന ഡിജിറ്റൽ ക്രിയേറ്റീവ് വ്യവസായം ആരംഭിക്കും. ഡിജിറ്റൽ ആർട്ട് പ്രൊഫഷണലുകൾക്കുള്ള നൈപുണ്യ വികസന വേദി ആരംഭിക്കും.	Cultural Affairs	Labour & Skill, Electronics & Information Technology, Higher Education
1016	കേരള കലകളിലേക്ക് യുവതലമുറയെയും സന്ദർശകരെയും ആകർഷിക്കുന്നതിനായി സംസ്ഥാനത്ത് ഡിജിറ്റൽ ആർട്ട് മ്യൂസിയങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കും.	Cultural Affairs	Electronics & Information Technology, Sports & Youth Affairs, Tourism
1017	കല പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാൻ സംസ്ഥാനത്ത് വിവിധ ഇടങ്ങളിൽ സ്ഥിരമായ തിയേറ്ററുകൾ നിർമ്മിക്കും.	Cultural Affairs	
1018	പ്രശസ്ത സംഗീത സംവിധായകൻ ജോൺസൻ മാസ്റ്ററുടെ പേരിൽ തൃശ്ശൂരിൽ പുതിയ മ്യൂസിക് അക്കാദമി ആരംഭിക്കും.	Cultural Affairs	Finance, Higher Education
1019	കൾച്ചറൽ സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾക്ക് പ്രോത്സാഹനം നൽകും.	Cultural Affairs	Electronics & Information Technology, Industries & Commerce
1020	തൃശ്ശൂർ പൂരം അടക്കമുള്ള ഉത്സവങ്ങളുടെ നടത്തിപ്പ് സുഗമമാക്കാൻ അനാവശ്യ രാഷ്ട്രീയ ഇടപെടൽ ഇല്ലാതാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Cultural Affairs	Devaswom

1021	നാട്ടാന വളർത്തൽ / പരിപാലനം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാൻ സർക്കാർ സഹായം ലഭ്യമാക്കും.	Forest & Wildlife	Animal Husbandry, Finance
1022	അന്താരാഷ്ട്ര ഫിലിം ഫെസ്റ്റിവൽ (ഐ.എഫ്.എഫ്.കെ.) കൂടുതൽ നഗരങ്ങളിൽ നടത്താൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Cultural Affairs	
1023	കേരളത്തിലെ പരമ്പരാഗത ജീവിതം, ചരിത്രം, കല, സംസ്കാരം എന്നിവ പ്രതിഫലിപ്പിക്കുന്നതിനായി കേരളത്തിൽ ലിവിംഗ് മ്യൂസിയം സ്ഥാപിക്കും.	Cultural Affairs	
1024	ചരിത്രത്തിൻറെയും കലാരൂപങ്ങളുടെയും ഡിജിറ്റൽ ആർക്കൈവിംഗ് ചെയ്യാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Cultural Affairs	Electronics & Information Technology
1025	പരമ്പരാഗത കൃഷി രീതികളുടേയും, പൈതൃക അറിവുകളുടെയും സംരക്ഷണം പൈതൃക ഗ്രാമങ്ങളിൽ സംരക്ഷിക്കും. നാട്ടറിവും കാട്ടറിവും ജനങ്ങളിൽ എത്തിക്കുവാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Cultural Affairs	Agriculture Department, Forest & Wildlife, Scheduled Tribe, Tourism, Ayush
1026	സംസ്ഥാനത്തെ പാരമ്പര്യ കലയായ പൂരക്കളിയെ പരിപോഷിപ്പിക്കുവാൻ പ്രത്യേക പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കും.	Cultural Affairs	
1027	ആചാരസ്ഥാനികളെ ആദരിക്കുവാനും, അവർക്ക് ആനുകൂല്യങ്ങൾ ലഭ്യമാക്കുവാനും നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Cultural Affairs	
1028	ലൈബ്രറി കൗൺസിലിന്റെ കീഴിലുള്ള ലൈബ്രേറിയന്മാരുടെ അലവൻസ് വർദ്ധിപ്പിക്കുവാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Higher Education	Finance
1029	ഗ്രാമീണ വായനശാലകളുടെ പ്രവർത്തനം മെച്ചപ്പെടുത്തുവാൻ അവക്കുള്ള ഗ്രാൻറ് വർദ്ധിപ്പിക്കും.	Higher Education	Local Self Government
1030	കലാ പരിശീലനത്തിന് പ്രത്യേക പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കും.	Cultural Affairs	
1031	കേരളത്തിൻന്റെ അമൂല്യ സാംസ്കാരിക പാരമ്പര്യം സംരക്ഷണം-നാട്ടറിവ്, ഗോത്ര സംസ്കൃതി എന്നിവ സംരക്ഷിക്കുവാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Cultural Affairs	Scheduled Tribe, Ayush

1032	ദേശീയ ഗോത്രോത്സവം, അന്തർദേശീയ സാഹിത്യോത്സവം, ശ്രേഷ്ഠ കലാകാരനൊപ്പം ഒരു ദിനം'എന്നീ പരിപാടികൾ സംഘടിപ്പിക്കും.	Cultural Affairs	Scheduled Tribe
1033	അറുപതു വയസ്സ് കഴിഞ്ഞ കലാ സാംസ്കാരിക പ്രവർത്തകർക്ക് പെൻഷൻ, ആരോഗ്യ ഇൻഷുറൻസ് എന്നിവ നടപ്പിലാക്കും.	Cultural Affairs	Finance, Health & Family Welfare
1034	മരം നട്ടുവളർത്തുന്നതിലൂടെ മാർക്ക് വാങ്ങൽ: ഒരു വിദ്യാർത്ഥി ഒന്നാം ക്ലാസ്സ് മുതൽ ഹയർ സെക്കൻററി വരെ നട്ടുവളർത്തിയ മരങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വെയ്റ്റേജ് മാർക്ക്നൽകാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും .	General Education	Environment
1035	ഓരോ ജില്ലകളുടെയും പൈതൃകവും, വൈവിധ്യങ്ങളും പ്രദർശിപ്പിക്കുന്ന ഹെറിറ്റേജ് കേന്ദ്രങ്ങൾ നിർമ്മിക്കും.	Cultural Affairs	
1036	കേരളത്തിൽ ദേശീയ ഗോത്രോത്സവം, വാർഷിക അന്താരാഷ്ട്ര സാഹിത്യോത്സവം എന്നിവ സംഘടിപ്പിക്കും.	Cultural Affairs	Scheduled Tribe
1037	ചലച്ചിത്ര നിർമ്മാണവും അനുബന്ധ ജോലികളും സുഗമമാക്കുന്നതിന് തിരുവനന്തപുരം, കൊച്ചി, കോഴിക്കോട് എന്നിവിടങ്ങളിൽ ഫിലിം സിറ്റികൾ സ്ഥാപിക്കും.	Cultural Affairs	
1038	കവി പുലിക്കോട്ടിൽ ഹൈദർ ട്രസ്റ്റിനെ അക്കാഡമിയാക്കി വിപുലീകരിക്കും. പൂരക്കളി, യക്ഷഗാനം, മാർഗംകളി മാപ്പിള കലകളെ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്ന നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Cultural Affairs	
1039	വിവിധ കല സ്ഥാപനങ്ങളുടെ പ്രൊഫഷണൽ മാനേജമെൻറ് പഠനം സാധ്യമാക്കുന്ന കല മാനേജ്മെൻറ് കോഴ്സ് ആരംഭിക്കും	Cultural Affairs	Higher Education
1040	കലാരംഗത്തുള്ള പ്രശസ്തരായ ഗുരുക്കന്മാരുടെ കൂടെ താമസിച്ചു പഠിക്കാൻ സാധിക്കുന്ന ആർട്ട് റെസിഡൻഷ്യൽ കോഴ്സുകൾ ആരംഭിക്കും.	Cultural Affairs	Higher Education
1041	അറബിക് യൂണിവേഴ്സിറ്റി സ്ഥാപിക്കും	Higher Education	

1042	സംസ്ഥാനത്തെ തമിഴ്, കന്നട, തുളു തുടങ്ങിയ ന്യൂനപക്ഷ ഭാഷകൾ സംസാരിക്കുന്നവരുടെ ഭരണഘടനാപരമായ അവകാശങ്ങൾ പരിരക്ഷിക്കുന്നതിനും സമഗ്രമായ വികസനത്തിന് തുല്യ അവസരങ്ങൾ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനും വേണ്ടി ഒരു ഭാഷാ ന്യൂനപക്ഷ കമ്മീഷൻ സ്ഥാപിക്കും. തമിഴ്, കന്നഡ ഭാഷകളിൽ പി.എസ്.സി പരീക്ഷ എഴുതുവാനുള്ള സൗകര്യം ഏർപ്പെടുത്തും.	Minority Welfare Department	P&ARD
1043	സംസ്ഥാനത്തെ വിനോദ കേന്ദ്രമാക്കി മാറ്റുന്നതിനായി ഗ്ലോബൽ ഗെയിമിംഗ് സ്റ്റുഡിയോകൾ, വി.എഫ്.എക്സ് ഹൗസുകൾ, വിഷ്വൽ എഫക്റ്റ്സ് സ്റ്റുഡിയോകൾ എന്നിവ സ്ഥാപിക്കും.	Cultural Affairs	Electronics & Information Technology
1044	ലോകത്തെ പ്രധാനപ്പെട്ട ചലച്ചിത്ര മേളകളുടെ മാതൃകയിൽ ഐ.എഫ്.എഫ്.കെ. യ്ക്ക് ഒരു സ്ഥിരം ഫെസ്റ്റിവൽ കോംപ്ലക്സ് നിർമിക്കും.	Cultural Affairs	
1045	ചിത്രാഞ്ജലി സ്റ്റുഡിയോയെ അന്താരാഷ്ട്ര നിലവാരത്തിലേക്ക് ഉയർത്താൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.ചിത്രാഞ്ജലി സ്റ്റുഡിയോയിലെ ഡോൾബി മിക്സിംഗ് തിയ്യേറ്റർ ഉൾപ്പെടെയുള്ള നിർമാണ പ്രവർത്തനങ്ങൾ സമയബന്ധിതമായി പൂർത്തീകരിക്കും. AI, VFX, മെറ്റാവേഴസ് എന്നിവയുമായി ആധുനിക ഹബ്ബ് സ്ഥാപിക്കും.	Cultural Affairs	Electronics & Information Technology
1046	ഫിലിം സബ്സിഡി, ടാക്സ് റിബേറ്റ്, അന്തർദേശീയ പുരസ്കാരങ്ങൾ ലഭിക്കുന്ന മലയാള സിനിമകൾക്കുള്ള പ്രത്യേക സബ്സിഡി, സിനിമാ നിർമാണത്തിനുള്ള അനുമതികൾക്കായി സിംഗിൾ വിൻഡോ ക്ലിയറൻസ്, തുടങ്ങിയവ നടപ്പിലാക്കും.	Cultural Affairs	
1047	സംസ്ഥാന, ദേശീയ, അന്തർദേശീയ പുരസ്കാരങ്ങൾ ലഭിക്കുന്ന മലയാള സിനിമകൾക്ക് തിയേറ്ററുകളിൽ നിശ്ചിത ദിവസത്തെ പ്രദർശനം ഉറപ്പ് വരുത്തും.	Cultural Affairs	

1048	സിനിമാ മേഖലയിലെ പരാതി പരിഹാരം, സ്ത്രീ സുരക്ഷ, തൊഴിൽ പ്രശ്നങ്ങൾ, തൊഴിൽ നിയമങ്ങൾ എന്നിവ പരിഹരിക്കുന്നതിനായി സിനിമാ റെഗുലേറ്ററി ട്രൈബ്യൂണൽ സ്ഥാപിക്കും.	Cultural Affairs	Labour & Skill, Home & Vigilance, Women & Child
1049	മുപ്പതുവർഷം പിന്നിടുന്ന കേരള അന്താരാഷ്ട്ര ചലച്ചിത്ര മേള ഏഷ്യയിലെ ഏറ്റവും ശ്രദ്ധേയമായ മേളയായി ഉയർത്തുവാൻ സാധിക്കുന്ന തരത്തിൽ സമഗ്രമായി റീ ഡിസൈൻ ചെയ്യും.	Cultural Affairs	
1050	ഐ.എഫ്.എഫ്.കെ.യോട് അനുബന്ധിച്ച് ലോകത്തെ പ്രധാനപ്പെട്ട ചലച്ചിത്ര മേളകളുടെ മാതൃകയിൽ ഫിലിം മാർക്കറ്റ് നടപ്പിലാക്കും.	Cultural Affairs	
1051	കേരള കലാമണ്ഡലത്തിൻറെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമാക്കും.	Cultural Affairs	
1052	ഭാഷ ഇൻസ്റ്റിറ്റ്യൂട്ടിന്റെ പ്രവർത്തനം വിപുലീകരിക്കും.	Cultural Affairs	
1053	ശ്രേഷ്ഠഭാഷ വികസനത്തിനായി സംസ്ഥാനത്തിന് അർഹതപ്പെട്ട 100 കോടിയുടെ ആനുകൂല്യങ്ങൾ നേടിയെടുക്കാൻ കേന്ദ്ര സർക്കാരിൽ സമ്മർദ്ദം ചെലുത്തും.	Cultural Affairs	
1054	ഗജസംരക്ഷണ കേന്ദ്രങ്ങൾ ആരംഭിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Forest & Wildlife	Animal Husbandry
1055	കേരളത്തിന്റെ തനത് കലാരൂപങ്ങളെയും രുചികളെയും ഒരു കുടക്കീഴിൽ അണി നിരത്തുന്ന ആർട്ട് വില്ലേജുകൾ സ്ഥാപിക്കും.	Cultural Affairs	
1056	കരകൗശല വസ്തുക്കളുടെയും കലാസൃഷ്ടികളുടെയും പ്രദർശനത്തിനും വിപണനത്തിനും, ടൂറിസം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാനും ആലപ്പുഴ ചങ്ങനാശേരി റോഡുകളിൽ അടക്കം റോഡിൻറെ ഓരങ്ങളിൽ വിപണന പ്രദർശന കേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കാനുള്ള പദ്ധതിക്ക് രൂപം നൽകും.	Cultural Affairs	Tourism, Industries & Commerce
1057	സ്കൂൾ തലത്തിൽ ഹൈസ്കൂൾ, +1, +2 കളിൽ ഫൈൻ ആർട്സ് വിഷയങ്ങൾ ഉൾപ്പെടുത്തി പുതിയ ഗ്രൂപ്പ് ആരംഭിക്കും.	General Education	
1058	ലളിത കലാ അക്കാദമിയുടെ, സഞ്ചരിക്കുന്ന ചിത്ര ഗാലറി നിർമ്മിക്കും,	Cultural Affairs	

1059	ചിത്രകലയുടെയും, ശില്പകലയുടെയും പ്രോത്സാഹനത്തിനായി ലോക നിലവാരത്തിലുള്ള ആർട്ട് ഗാലറി സ്ഥാപിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും. ശിൽപങ്ങളുടെയും, ചിത്രങ്ങളുടെയും വിപണനത്തിനായി ഈ കേന്ദ്രങ്ങൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തും.	Cultural Affairs	
1060	സംസ്ഥാനത്ത് സിനിമ ഷൂട്ടിംഗ് അടക്കം പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കാൻ ഫിലിം വില്ലേജുകൾ നിർമ്മിക്കും. ഈ പ്രത്യേക മേഖലയിൽ ഷൂട്ടിംഗ് അടക്കമുള്ള പ്രവർത്തികൾക്ക് ഇളവുകൾ ലഭ്യമാക്കും.	Cultural Affairs	
1061	സാഹിത്യ അക്കാദമികളെ സ്വാതന്ത്രമാക്കും. ഇതിനായി അക്കാദമികളുടെ തലപ്പത്തു കലാ സാഹിത്യ പ്രതിഭകളെ കൊണ്ടുവരും.	Cultural Affairs	
1062	എല്ലാവർഷവും തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങളുടെ തലത്തിൽ ഓണക്കാലത്തു ഗ്രമോത്സവങ്ങൾ നാടിൻറെ ഉത്സവമായി സംഘടിപ്പിക്കും.	Local Self Government	
1063	കാർഷിക മത്സരങ്ങൾ, പ്രദർശനങ്ങൾ, പരമ്പരാഗതകലകൾ, കളികൾ, കൈവേ ലകൾ എന്നിവ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുകയും വരും തലമുറയ്ക്കായി പ്രയോജനപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യും.	Cultural Affairs	Agriculture Department, Industries & Commerce, Sports & Youth Affairs
1064	പഞ്ചായത്ത് തലം മുതൽ ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ സംസ്ഥാന തലം വരെ കല, സാഹിത്യ, സാംസ്കാരിക മത്സരങ്ങൾ, പ്രദർശന പരിപാടികൾ എന്നിവയ്ക്ക് പ്രോത്സാഹനം നൽകും.	Cultural Affairs	Local Self Government
1065	പാരമ്പര്യകലകൾ, ഗോത്രകലകൾ, നാടൻകലകൾ, ക്ലാസിക്കൽ കലകൾ എന്നിവയുടെ പ്രോത്സാഹനത്തിന് പരിശീലന കളരികൾ, പ്രദർശന മത്സരങ്ങൾ എന്നിവ സംഘടിപ്പിക്കാൻ സർക്കാർ സഹായം നൽകും.	Cultural Affairs	
1066	എല്ലാ സർക്കാർ പരിപാടികളിലും കേരളീയ കലകളുടെ പ്രദർശനം നിർബന്ധമാക്കും.	Cultural Affairs	General Administration
1067	അവശ കലാകാരന്മാരുടെ ആനുകൂല്യങ്ങൾ വർധിപ്പിക്കും.	Cultural Affairs	Finance

1068	സ്കൂൾ, കോളേജ് തലങ്ങളിൽ കല, സാഹിത്യ സംസ്കാരിക, പരിപാടികൾക്ക് മുന്തിയ പരിഗണന നൽകും.	Cultural Affairs	General Education, Higher Education
1069	സ്കൂൾ, കോളേജ് കലോത്സവങ്ങളിൽ മികച്ച നേട്ടങ്ങൾ കൈവരിക്കുന്ന കലാ സംഘങ്ങൾക്ക് തുടർപ്രവർത്തങ്ങൾക്ക് സഹായം നൽകും.	Cultural Affairs	General Education, Higher Education
1070	കേരളത്തിലെ പരമ്പരാഗത ജീവിതം, കൃഷിരീതികൾ, നാട്ടറിവുകൾ, ചരിത്രം, കല, സാഹിത്യം, സംസ്കാരം എന്നിവ അടയാളപ്പെടുത്തുന്ന മ്യൂസിയങ്ങൾ ജില്ലകൾ തോറും സ്ഥാപിക്കും.	Cultural Affairs	Local Self Government
1071	സംസ്ഥാനത്തു നടക്കുന്ന എല്ലാ മേളകളുടെയും ഉത്സവങ്ങളുടെയും കലണ്ടർ തയ്യാറാക്കി പ്രസിദ്ധീകരിക്കും.	Cultural Affairs	Tourism
1072	നിയമസഭാ മണ്ഡലങ്ങൾ തോറും സാംസ്കാരിക കേന്ദ്രങ്ങൾ സ്ഥാപിക്കും.	Cultural Affairs	
1073	ജില്ലകൾ തോറും കലാ സാഹിത്യ സാംസ്കാരിക സദസ്സുകൾ സംഘടിപ്പിക്കും .	Cultural Affairs	
1074	പഞ്ചായത്ത്, മുനിസിപ്പാലിറ്റി, കോർപ്പറേഷൻ കേന്ദ്രീകരിച്ച ഗ്രാമീണ വായന ശാലകൾ, ക്ലബുകൾ മഹിളാസമാജങ്ങൾ എന്നിവയെ സാംസ്കാരിക കേന്ദ്രങ്ങൾ റിസോഴ്സ് സെൻററുകളാക്കും.	Cultural Affairs	Local Self Government
1075	ഇന്ത്യയുടെ സ്വാതന്ത്ര്യ സമര ചരിത്രം, ദേശീയ നേതാക്കന്മാർ, ദേശീയ പ്രസ്ഥാനം എന്നിവയെ കുറിച്ച് കുട്ടികളിലും യുവാക്കളിലും അവബോധം സൃഷ്ടിക്കും.	Cultural Affairs	Sports & Youth Affairs, General Education, Higher Education
1076	ഇന്ത്യൻ സ്വാതന്ത്ര സമരചരിത്രം, കേരള ചരിത്രം, സംസ്ക്കാരം എന്നിവയെ ആസ്പദമാക്കി ലൈറ്റ് & സൗണ്ട് ഷോ ഒരുക്കും	Cultural Affairs	
1077	സംസ്ഥാനത്തു പ്രവർത്തിക്കുന്ന ഗാന്ധി സ്മാരകങ്ങൾക്ക് പ്രവർത്തന ഗ്രാൻറ് നൽകും.	Cultural Affairs	
1078	സംസ്ഥാനത്തെ പുരാവസ്തു സ്മാരകങ്ങൾ സംരക്ഷിക്കും	Cultural Affairs	
1079	സർക്കാർ പുതുതായി നിർമ്മിക്കുന്ന പുതിയ കെട്ടിടങ്ങൾ കേരളീയ വാസ്തു ശില്പ മാതൃകയിൽ നിർമ്മിക്കും.	Public Works Department	Cultural Affairs

1080	സ്വകാര്യ വ്യക്തികൾ നിർമ്മിക്കുന്ന കെട്ടിടങ്ങളിലും കേരളീയ മാതൃക പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കും.	Local Self Government	Cultural Affairs
1081	സന്ദർശകർക്കായി ആഴത്തിലുള്ള അനുഭവത്തിനായി ഓഗ്മെന്റഡ് റിയാലിറ്റി പവേർഡ് കൾച്ചറൽ എക്സ്പീരിയൻസ് സെൻററുകൾ സ്ഥാപിക്കും.	Cultural Affairs	Electronics & Information Technology
1082	വിവിധ സാംസ്കാരിക സംഘടനകളെ ഏകോപിപ്പിച്ച് സാംസ്കാരിക ഡയറക്ടറേറ്റിന് കീഴിൽ കൊണ്ടുവരും.	Cultural Affairs	
1083	എല്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിലും ഇന്റർനെറ്റ് സൗകര്യത്തോടെയുള്ള പബ്ലിക് ലൈബ്രറികൾ ആരംഭിക്കും.	Higher Education	Local Self Government
27. സ്പോർട്സ്			
1084	ആഗോളതലത്തിൽ കഴിവുള്ള കായിക വിദഗ്ധരെ സൃഷ്ടിക്കുന്നതിനായി കേരളത്തിൽ സ്പോർട്സ് യൂണിവേഴ്സിറ്റി ആരംഭിക്കും.	Sports & Youth Affairs	Higher Education
1085	2036ലെ ഒളിമ്പിക്സിൽ മത്സരിക്കാൻ പ്രാപ്തിയുള്ള കായികതാരങ്ങളെ വാർത്തെടുക്കാൻ വിഷൻ 2036 നടപ്പിലാക്കും. കായിക രംഗത്ത് പ്രത്യേക കഴിവുകളുള്ള കുട്ടികളെ കണ്ടെത്തി ഊർജിത പരിശീലനം നൽകി ദേശീയ, അന്തർ ദേശീയ, ഒളിമ്പിക്സ് മത്സരങ്ങളിൽ പങ്കെടുപ്പിക്കാൻ വേണ്ടി പ്രാപ്തരാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Sports & Youth Affairs	
1086	സ്പോർട്സ് പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിന് സ്പോർട്സ് അരീന, സൈക്കിൾ (ടറട), മൾട്ടി പർപ്പസ് മിനി സ്റ്റേഡിയങ്ങൾ എന്നിവ നിർമ്മിക്കും.	Sports & Youth Affairs	
1087	കേരളത്തിലെ സാഹസിക കായിക സൗകര്യങ്ങൾ മെച്ചപ്പെടുത്താൻ നടപടികൾ ആരംഭിക്കും.	Sports & Youth Affairs	
1088	ക്രിക്കറ്റ്, ഫുട്ബോൾ, വോളിബോൾ കളിക്കാൻ പര്യാപ്തമായ ഗ്രൗണ്ടുകൾ സ്ഥാപിക്കും.	Sports & Youth Affairs	

1089	കേരളത്തിന് ഒരു കായിക സംസ്കാരം വളർത്തിയെടുക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ കൈക്കൊള്ളും. ഗ്രൗണ്ട്, സ്റ്റേഡിയം എന്നിവയുടെ നിലവാരം ഉയർത്തും. സംസ്ഥാനത്തെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്ന കായിക താരങ്ങൾക്ക് മത്സരങ്ങൾക്ക് പോകുമ്പോൾ യാതൊരുവിധ യാത്ര ബുദ്ധിമുട്ടും ഉണ്ടാകാതിരിക്കാൻ ഉള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Sports & Youth Affairs	
1090	എല്ലാ പഞ്ചായത്തുകളിലും മുനിസിപ്പാലിറ്റികളിലും കോർപ്പറേഷനുകളിലും സ്പോർട്സ് ടർഫുകളും കളിസ്ഥലവും സ്ഥാപിക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും. കേരളത്തിൽ 3000 കളിക്കളങ്ങൾ നിർമ്മിക്കും.	Sports & Youth Affairs	Local Self Government
1091	കൗമാര-യുവജനങ്ങളുടെ കായികശേഷി പുഷ്ടിപ്പെടുത്താനും വനിതകളടക്കമുള്ള വയോജനങ്ങളുടെ ദൈനംദിന വ്യായാമത്തിനുമുതകും വിധം പ്രധാന മൈതാനങ്ങളിലും പാർക്കുകളിലും തൊഴിലിടങ്ങളിലും ഹെൽത്ത് പോയിൻറ്/ഹെൽത്ത് ഹബ്ബുകളും ആരംഭിക്കും.	Sports & Youth Affairs	Local Self Government
1092	ദേശീയ മത്സരങ്ങളിൽ പങ്കെടുക്കുന്ന കായിക താരങ്ങൾക്ക് സർക്കാർ വക സൗജന്യ വിമാന ടിക്കറ്റ് ലഭ്യമാക്കും.	Sports & Youth Affairs	
1093	മലപ്പുറത്ത് ദേശീയ നിലവാരത്തിലുള്ള കായിക പരിശീലന ഗവേഷണ കേന്ദ്രവും അക്കാദമിയും സ്ഥാപിക്കും.	Sports & Youth Affairs	
1094	കേരളത്തിൽ സ്പോർട്സിനു മുന്തിയ പരിഗണന. സ്പോർട്സ് വികസനത്തിനായി സ്പോർട്സ് അതോറിറ്റി ഓഫ് കേരള രൂപീകരിക്കും.	Sports & Youth Affairs	Finance
1095	2000-ലെ സ്പോർട്സ് നിയമത്തിൽ കാലോചിതമായ മാറ്റങ്ങൾ കൊണ്ടുവരും.	Sports & Youth Affairs	
1096	സംസ്ഥാനത്ത് ഫുട്ബോൾ പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കുന്നതിൻറെ ഭാഗമായി ഫിഫ നിലവാരത്തിലുള്ള സ്റ്റേഡിയങ്ങൾ നിർമ്മിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Sports & Youth Affairs	

1097	സംസ്ഥാനത്ത് നീന്തൽ പരിശീലനത്തിനു കൂടുതൽ ഊന്നൽ നൽകാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Sports & Youth Affairs	
1098	വയനാട്, മൂന്നാർ, പൊന്മുടി അടക്കമുള്ള ഉയർന്ന പ്രദേശങ്ങളിൽ ഹൈ അൾട്ടിട്യൂഡ് സ്പോർട്സ് ട്രെയിനിങ് സെൻററുകൾ ആരംഭിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും	Sports & Youth Affairs	
1099	കായിക രംഗത്ത് കേരളത്തിൻറെ നഷ്ടപ്പെട്ട പ്രതാപം തിരിച്ചു കൊണ്ടുവരാനും, പുതിയ കായിക സംസ്കാരം വളർത്തിയെടുക്കുന്നതിനും സ്പോർട്സ് എല്ലാവർക്കും-ക്യാമ്പയിൻ സംഘടിപ്പിക്കും	Sports & Youth Affairs	
1100	സ്പോർട്സും പഠനവും ഒന്നിച്ചു കൊണ്ടുപോകാൻ സ്പോർട്സ് സ്കൂളുകൾ മികച്ച സൗകര്യങ്ങളോടെ വികസിപ്പിക്കും.	Sports & Youth Affairs	General Education
1101	സംസ്ഥാനത്തെ അടിസ്ഥാന കായിക സൗകര്യങ്ങളുടെ ധവള പത്രം തയ്യാറാക്കും	Sports & Youth Affairs	
1102	സംസ്ഥാന,അന്തർ സംസ്ഥാന മത്സരങ്ങളിൽ സംസ്ഥാനത്തെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്ന കായിക താരങ്ങൾക്കു മികച്ച യാത്ര സൗകര്യങ്ങൾ, യൂണിഫോം, യാത്രാബത്ത നൽകും.	Sports & Youth Affairs	
1103	കളിസ്ഥലങ്ങൾ പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടുത്താൻ സ്കൂൾ, കോളേജ് ഗ്രൗണ്ടുകൾ, സ്റ്റേഡിയങ്ങൾ നവീകരിക്കും.	Sports & Youth Affairs	General Education, Higher Education
1104	സ്പോർട്സ് കൗൺസിലുകൾ ശക്തമാക്കും.	Sports & Youth Affairs	
1105	എല്ലാ വിദ്യാഭ്യാസ സ്ഥാപനങ്ങളിലും കായിക പരിശീലകരുടെ സേവനം നിർബന്ധമാക്കും .	Sports & Youth Affairs	General Education, Higher Education
1106	ലഭ്യമായ പൊതുസ്ഥലങ്ങളിൽ ഓപ്പൺ ജിം, കായിക സൗകര്യങ്ങൾ ഒരുക്കും.	Sports & Youth Affairs	Local Self Government
1107	ജില്ലകളിൽ അന്താരാഷ്ട്ര നിലവാരത്തിലുള്ള കായിക സമുച്ചയങ്ങൾ നിർമ്മിക്കും	Sports & Youth Affairs	

1108	പഞ്ചായത്ത്, ബ്ലോക്ക്, ജില്ലാ, സംസ്ഥാന തല സ്പോർടസ് മത്സരങ്ങൾ സംഘടിപ്പിക്കും.	Sports & Youth Affairs	Local Self Government
1109	ഗ്രാമീണ കായിക മത്സരങ്ങൾക്ക് സാമ്പത്തിക സഹായം നൽകും.	Sports & Youth Affairs	Local Self Government
1110	സ്പോർട്സ് ക്ലബ്ബുകൾക്ക് കായിക ഉപകരണങ്ങൾ നൽകാൻ നടപടികൾ.	Sports & Youth Affairs	
1111	ജീവിത ശൈലി രോഗങ്ങൾ കുറക്കാൻ പ്രഭാത-സായാഹ്ന നടത്തവും, സൈക്കിൾ സവാരിയും പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കും.	Sports & Youth Affairs	
1112	സ്പോർട്സ് കിറ്റ്, സ്പോർട്സ് വെയർ എന്നിവ കുറഞ്ഞ നിരക്കിൽ ലഭ്യമാക്കാൻ തദ്ദേശീയമായി നിർമിക്കാൻ പ്രോത്സാഹനം നൽകുന്ന നയ രൂപീകരണം നടത്തും.	Industries & Commerce	Sports & Youth Affairs
28. നീതി നിർവഹണം, ക്രമസമാധാനം			
1113	സംസ്ഥാനത്ത് വർദ്ധിച്ചുവരുന്ന രാഷ്ട്രീയ സംഘട്ടനങ്ങൾക്കും, കൊലപാതകങ്ങൾക്കും അറുതി വരുത്തുവാൻ രാജസ്ഥാൻ മാതൃകയിൽ സമാധാന വകുപ്പ് (Peace and Harmony) രൂപീകരിക്കും.	Home & Vigilance	General Administration, Finance, P&ARD
1114	ക്രമസമാധാന പാലനവും കേസ് അന്വേഷണവും വേർപ്പെടുത്തികൊണ്ട് പോലീസ് സേനയെ കാര്യക്ഷമമാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Home & Vigilance	
1115	അഞ്ചുലക്ഷം രൂപ വരെയുള്ള സാമ്പത്തിക കേസുകളും, ചെക്ക് കേസുകളും തീർപ്പുകൽപ്പിക്കുന്നതിനു പ്രത്യേക ട്രൈബ്യൂണലുകൾ സ്ഥാപിക്കും.	Home & Vigilance	Finance, P&ARD
1116	കുട്ടികൾക്കെതിരെയുള്ള പീഡന കേസുകളിൽ അന്വേഷണത്തിൽ വീഴ്ച വരുത്തുന്ന ഉദ്യോഗസ്ഥർക്കെതിരെ കർശന നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാൻ നിയമ നിർമ്മാണം നടത്തും.	Home & Vigilance	Women & Child
1117	കുട്ടികൾക്കെതിരെയുള്ള പീഡന കേസുകൾ സമയബന്ധിതമായി തീർപ്പുകൽപ്പിക്കുന്നതിനു കൂടുതൽ ഫാസ്റ്റ് ട്രാക്ക് കോടതികൾ സ്ഥാപിക്കും.	Home & Vigilance	Women & Child

1118	കൊലക്കേസ് അടക്കമുള്ള കേസുകളിലെ ജാമ്യവ്യവസ്ഥകൾ കർശനമാക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Home & Vigilance	Law
1119	സ്ത്രീകൾക്കെതിരെ കുറ്റകൃത്യങ്ങൾ തടയാൻ ആന്ധ്രാപ്രദേശിൽ നടപ്പിലാക്കിയ ദിശ നിയമ മാതൃകയിൽ പുതിയ നിയമ നിർമ്മാണം നടപ്പിലാക്കും.	Home & Vigilance	Women & Child
1120	ആക്രമണങ്ങൾക്ക് വേണ്ടി മാരകായുധങ്ങളും ബോംബുകളും വടിവാളുകളും കൈവശം വയ്ക്കുന്നത് ശിക്ഷാർഹമാക്കാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Home & Vigilance	
1121	ചിട്ടി, കുറി മേഖലകളിൽ കാലോചിതമായ പരിഷ്കാരങ്ങൾ ഉറപ്പുവരുത്തും.	Tax	
29. കെ.എസ്.ആർ.ടി. സി.			
1122	ഐ.ഒ.ടി, ഡിജിറ്റൽ, എ.ഐ. സാങ്കേതികവിദ്യകൾ ഉപയോഗിച്ച് കെ.എസ്.ആർ. ടി.സിയെ നവീകരിക്കും. വരുമാനം വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Transport & Aviation	Electronics & Information Technology
1123	പൊതുഗതാഗതം കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനായി കൂടുതൽ ബസ്സുകൾ ഇറക്കി പൊതുമേഖലയെ ശക്തിപ്പെടുത്തും.	Transport & Aviation	
1124	കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി ശമ്പളവും പെൻഷനും മുടങ്ങാതെ നൽകുന്നതിന് നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Transport & Aviation	Finance
1125	കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി പെൻഷൻകാരുടെ പെൻഷൻ വിതരണം സർക്കാർ ഏറ്റെടുക്കും. പെൻഷൻ പരിഷ്കരണവും നടപ്പിലാക്കും.	Transport & Aviation	Finance
1126	കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി ജീവനക്കാരുടെ ഡി.എ കുടിശ്ശിക അനുവദിച്ച് ശമ്പളപരിഷ്കരണം നടപ്പിലാക്കും.	Transport & Aviation	Finance
1127	കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി പെൻഷൻകാരുടെ ഡി.ആർ കുടിശ്ശിക അനുവദിച്ച് നൽകും.	Transport & Aviation	Finance

1128	കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി പർച്ചേസ് അഴിമതികളിൽ സംസ്ഥാന വിജിലൻസ് അന്വേഷണം നടത്തി കുറ്റക്കാർക്കെതിരെ കർശന നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Home & Vigilance	Transport & Aviation
1129	കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി എല്ലാ വർഷവും പുതിയ ബസുകൾ വാങ്ങി സർവീസ് ശക്തിപ്പെടുത്തും.	Transport & Aviation	
1130	എൻ.പി.എസ്, എൻ.ഡി.ആർ കുടിശ്ശികകൾ തീർത്ത് സാമ്പത്തിക സ്ഥിരത ഉറപ്പാക്കും.	Transport & Aviation	Finance
1131	കെ.എസ്.ആർ.ടി.സിയിൽ പുതിയ സ്ഥിര നിയമനങ്ങൾ നടത്തും; തൊഴിലാളി വിരുദ്ധ പരിഷ്കാരങ്ങൾ പുനഃപരിശോധിക്കും.	Transport & Aviation	
1132	കഴിഞ്ഞ പത്ത് വർഷത്തിനിടെ തൊഴിലാളികളിൽ ഉണ്ടായ അകാല മരണങ്ങളുടെ കാരണങ്ങൾ പഠിക്കാൻ ആരോഗ്യ വിദഗ്ധ സമിതിയെ നിയോഗിക്കും. പരിഹാര നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Transport & Aviation	Health & Family Welfare
30. പോലീസ്			
1133	പോലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ സേവന വേതന വ്യവസ്ഥകൾ സംബന്ധിച്ച പരാതികൾ പരിഹരിക്കും.	Home & Vigilance	P&ARD
1134	പോലീസിന്റെ പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമാക്കാൻ മോഡേൺ പോലീസിങ് നടപ്പിലാക്കും.	Home & Vigilance	
1135	കുട്ടികൾക്കെതിരെയുള്ള അതിക്രമങ്ങളോട് സീറോ ടോളറൻസ് നിലപാട് സ്വീകരിക്കും. ഇത്തരം കേസുകളിൽ പരാതി അറിയിക്കാൻ രഹസ്യ സ്വഭാവമുള്ള ടോൾ ഫ്രീ ഹെൽപ്പ് ലൈൻ, പോർട്ടൽ എന്നിവ സജ്ജീകരിക്കും.	Home & Vigilance	Women & Child, Electronics & Information Technology

1136	സംസ്ഥാനത്ത് കുട്ടികളുടെ കൊലപാതകങ്ങൾ ക്രമാതീതമായി വർധിക്കുകയാണ്. ഇതിൽ കൂടുതലും ആത്മഹത്യ എന്ന നിലയിൽ അന്വേഷണം അവസാനിപ്പിക്കുന്ന സാഹചര്യമുണ്ട്. ഈ സാഹചര്യത്തിൽ കുട്ടികളുടെ കൊലപാതകങ്ങളും പോക്സോ കേസുകളും അന്വേഷിക്കാനും കുറ്റക്കാർക്ക് സമയബന്ധിതമായി ശിക്ഷ വാങ്ങികൊടുക്കാനും പുതിയ സംവിധാനം രൂപീകരിക്കും. ഇതിനായി പ്രത്യേക അന്വേഷണ വിഭാഗത്തിന് രൂപം നൽകും.	Home & Vigilance	Women & Child
1137	സൈബർ ബ്ലാക്ക്മെയിലിങ് തടയുന്നതിന് പ്രത്യേക സംവിധാനങ്ങൾക്ക് രൂപം നൽകും. ഇത്തരം കേസുകളിൽ പരാതി അറിയിക്കാൻ രഹസ്യ സ്വഭാവമുള്ള ടോൾ ഫ്രീ ഹെൽപ്പ് ലൈൻ, പോർട്ടൽ എന്നിവ സജ്ജീകരിക്കും.	Home & Vigilance	Electronics & Information Technology
1138	പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകളിൽ ക്രമസമാധാനം, ക്രൈം ഇൻവെസ്റ്റിഗേഷൻ വിഭാഗങ്ങൾ വേർതിരിക്കും.	Home & Vigilance	
1139	റിട്ടയർമെന്റ് വേക്കൻസികൾ മുൻകൂട്ടി കണക്കാക്കി വാർഷിക റിക്രൂട്ട്മെന്റ് നടപ്പിലാക്കും.പ്രതിവർഷ റിക്രൂട്ട്മെന്റ് സമ്പ്രദായം ശാസ്ത്രീയമായി പരിഷ്കരിക്കും.	Home & Vigilance	P&ARD
1140	പോലീസ് ഓഫീസർ തസ്തികകളിൽ വനിതകൾക്കും പുരുഷന്മാർക്കും പൊതുവായ റിക്രൂട്ടമെന്റ് നടപ്പിലാക്കും.	Home & Vigilance	P&ARD
1141	പൊലീസ് ഉദ്യോഗസ്ഥരുടെ ആത്മഹത്യ തടയാൻ ജോലി ഭാരം നിജപ്പെടുത്തൽ അടക്കമുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Home & Vigilance	
1142	ഓൺലൈൻ ഫ്രോഡുകൾ തടയാൻ കർശന നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Home & Vigilance	
1143	ലോക്കപ്പ് മർദ്ദനം, വാറണ്ടില്ലാതെയുള്ള അറസ്റ്റ്, ജാമ്യനിഷേധം, അറസ്റ്റ് രേഖപ്പെടുത്താനുള്ള കാലതാമസം എന്നിവ തടയുന്നതിന് കർശന നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Home & Vigilance	

31. സഹകരണം			
1144	സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ ജനാധിപത്യവും വിശ്വാസ്യതയും വീണ്ടെടുക്കുന്ന തരത്തിൽ കേരളത്തിലെ സഹകരണ നിയമത്തിൽ നിലവിലുള്ള അപാകതകൾ പരിഹരിച്ചുകൊണ്ട് സമഗ്ര ഭേദഗതി നടപ്പിലാക്കും. നിലവിലെ ഭരണ സമിതി തെരഞ്ഞെടുപ്പിലെ അനിശ്ചിതത്വത്തിന് പരിഹാരം ഉണ്ടാക്കും.	Co-operation Department	
1145	നിക്ഷേപകർക്കും വായ്പക്കാർക്കും സഹകാരികൾക്കും സഹകരണ പ്രസ്ഥാനത്തിനും ഗുണകരമാകുന്ന വ്യവസ്ഥകൾ സഹകരണ നിയമത്തിൽ ഉൾപ്പെടുത്തും.	Co-operation Department	Law
1146	സഹകരണ വിജിലൻസ് സംവിധാനം ഊർജിതപ്പെടുത്തി സഹകരണ സംഘം പ്രവർത്തനങ്ങൾ അഴിമതി മുക്തമാക്കും.	Co-operation Department	
1147	സഹകരണ സംഘങ്ങൾ പൊതുജനങ്ങളിൽ നിന്നും സ്വീകരിക്കുന്ന മുഴുവൻ ഡെപ്പോസിറ്റുകൾക്കും പരിധിയില്ലാതെ നിക്ഷേപ ഗ്യാരണ്ടി നൽകുവാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Co-operation Department	Finance
1148	സഹകരണ സംഘങ്ങളിലെ നിക്ഷേപത്തുക യഥാസമയം മടക്കി നൽകാൻ കഴിയുന്ന തരത്തിൽ നിക്ഷേപ ഗ്യാരണ്ടി സ്കീമിൽ മാറ്റങ്ങൾ കൊണ്ടുവരുന്നതിനും, നിക്ഷേപ സംരക്ഷണം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും നിലവിൽ തകർക്കപ്പെട്ട പൊതുജന വിശ്വാസം വീണ്ടെടുക്കാനുമുള്ള പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കും.	Co-operation Department	
1149	ദുരുപയോഗവും അഴിമതിയുംമൂലം തകർന്ന സഹകരണ സംഘങ്ങളിലെ നിക്ഷേപ ത്തുക സമയബന്ധിതമായി നിക്ഷേപകർക്ക് തിരികെ നൽകുന്നതിന് അടിയന്തര നടപടി സ്വീകരിക്കും. കുറ്റക്കാർക്കെതിരെ കർശന നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Co-operation Department	Home & Vigilance

1150	പ്രതിസന്ധി നേരിടുന്ന സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ സാമ്പത്തിക അച്ചടക്കം ഉറപ്പാക്കുന്നതിനായി വായ്പ വിതരണം ഉൾപ്പെടെയുള്ളവയിൽ കൃത്യമായ മോണിറ്ററിംഗ് സംവിധാനം കൊണ്ടുവരും.	Co-operation Department	
1151	പ്രവാസികളുടെ പുനരധിവാസത്തിനും സാമ്പത്തിക സുരക്ഷിതത്വമുള്ള പദ്ധതികൾ നടപ്പിലാക്കുന്നതിന് പ്രവാസി സംഘങ്ങൾ ശാക്തീകരിക്കും.	Non-Resident Keralite Affairs	Co-operation Department
1152	ഗുരുതരമായ രോഗബാധിതരുടെയും മരണപ്പെട്ടവരുടെയും വായ്പാ ബാധ്യത ഒഴിവാക്കുന്ന തരത്തിൽ റിസ്ക് ഫണ്ട് പദ്ധതി വിപുലീകരിക്കും.	Co-operation Department	Finance
1153	പുത്തൻ ബാങ്കിംഗ് സാങ്കേതികവിദ്യ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി യുവജനതയെ കൂടുതലായി ആകർഷിക്കുന്നതിനായി സഹകരണ സംഘങ്ങളെ മോഡേണൈസ് ചെയ്യുന്നതിനും, സാമ്പത്തിക ക്രയവിക്രയത്തിൽ സർക്കാർ നിയന്ത്രണവും സാമ്പത്തിക അച്ചടക്കവും ഉറപ്പാക്കുന്നതിനും നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Co-operation Department	
1154	സഹകരണ സംഘങ്ങൾക്ക് വൻസാമ്പത്തിക ബാധ്യത ഉണ്ടാക്കുന്ന ഏകീകൃത സോഫ്റ്റ്‌വെയറിന് പകരം യൂണിഫൈഡ് സോഫ്റ്റ്‌വെയർ സംവിധാനം നടപ്പിലാക്കും.	Co-operation Department	Electronics & Information Technology
1155	സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ എല്ലാവിധ ഇടപാടുകളുടെയും പരിശോധനയും ഓഡിറ്റും പൂർണമായി ഡിജിറ്റലൈസ് ചെയ്യുന്നതിന് നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Co-operation Department	Electronics & Information Technology
1156	ഡിജിറ്റൽ ബാങ്കിംഗ് യൂണിഫൈഡ് പെയ്മെൻ്റ് ഇൻ്റർഫേസ് മൊബൈൽ ബാങ്കിംഗ് സേവനങ്ങൾ സഹകരണ സംഘങ്ങളിൽ ലഭ്യമാക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Co-operation Department	Electronics & Information Technology
1157	ആധുനിക സാങ്കേതികവിദ്യയുടെ സാധ്യതകൾ പരമാവധി പ്രയോജനപ്പെടുത്തി യുവജനതയ്ക്ക് തൊഴിലവസരങ്ങൾ സൃഷ്ടിക്കാനുള്ള സ്റ്റാർട്ടപ്പുകൾ സഹകരണ മേഖലയിൽ സാർവത്രികമായി നടപ്പിലാക്കും.	Co-operation Department	Electronics & Information Technology

1158	സഹകരണ മേഖലയിലെ എല്ലാ സഹകരണ പ്രസ്ഥാനങ്ങളെയും ഉൾപ്പെടുത്തി പൂർണ്ണമായും ജനാധിപത്യവൽക്കരിക്കാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Co-operation Department	
1159	സഹകരണ ബാങ്കുകളിൽ നിന്നും ലോണെടുത്തവരുടെ സംരക്ഷണത്തിനായി റിസ്ക് ഫണ്ടിൻറെ പ്രവർത്തനം കൂടുതൽ മെച്ചപ്പെടുത്തും. സഹകരണ ബാങ്കുകൾ കർഷകർക്ക് കൂടുതൽ ഗുണകരമാകും വിധം പദ്ധതികൾ രൂപീകരിക്കും.	Co-operation Department	Agriculture Department
1160	സഹകരണ ബാങ്കുകളിൽ ടയർ സംവിധാനം പുനസ്ഥാപിക്കുന്നതിനെക്കുറിച്ച് പഠനം നടത്തി നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Co-operation Department	
32. യുവജന ക്ഷേമം			
1161	നെഹ്റു യുവകേന്ദ്രയുടെ പ്രവർത്തനം പുനരാരംഭിക്കാനും മികച്ചതാക്കാനും നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Sports & Youth Affairs	
1162	കല, കായിക, സംസ്കാരിക പരിപാടികളുടെ ഏകോപനത്തിനായും സർക്കാരിന്റെ സാമൂഹ ക്ഷേമ പരിപാടികളുടെ നടത്തിപ്പിനുമായി യുവജനങ്ങളെ പങ്കെടുപ്പിച്ച് പഞ്ചായത്ത്/ബ്ലോക്ക് ജില്ലാ/സംസ്ഥാനതലം വരെ നെഹ്റു യുവകേന്ദ്രങ്ങൾ വിപുലീകരിക്കും. സാമൂഹ്യക്ഷേമം, സേവനങ്ങൾ, മനുഷ്യ വിഭവശേഷി വിനിയോഗം, ലേബർ ബാങ്ക്, കാർഷിക സംഘങ്ങൾ, യൂത്ത് ക്ലബുകൾ, ദുരന്ത നിവാരണം, തൊഴിൽ വൈദഗ്ധ്യ പരിശീലനം സ്വയം സഹായ സംരംഭങ്ങളുടെ പ്രോത്സാഹനം, സ്റ്റാർട്ട് അപ്പ് എന്നിവ യുവകേന്ദ്രങ്ങൾ ഏകോപിപ്പിക്കും.	Sports & Youth Affairs	Industries & Commerce, Local Self Government, Electronics & Information Technology
1163	യുവാക്കളുമായി ബന്ധപ്പെട്ട വിഷയങ്ങളിൽ ജില്ലാ, സംസ്ഥാനതല യുവസഭകൾ സംഘടിപ്പിക്കും.	Sports & Youth Affairs	
1164	പ്രാദേശിക-ദേശീയ-അന്തർ ദേശീയ തലങ്ങളിലെ തൊഴിൽ സാധ്യതകൾ അറിയാൻ സാങ്കേതികവിദ്യ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി ജോബ് പോർട്ടൽ, മൊബൈൽ ആപ്പ് നിർമ്മിക്കും	Planning & Economic Affairs	Labour & Skill, Sports & Youth Affairs

1165	ഉദ്യോഗാർഥികളെ സംസ്ഥാനത്തിനകത്തും പുറത്തുമുള്ള തൊഴിലവസരങ്ങൾക്ക് പ്രാപ്തമാക്കുവാൻ തൊഴിൽമാർഗ്ഗ നിർദ്ദേശക പരിപാടി സംഘടിപ്പിക്കും.	Labour & Skill	Planning & Economic Affairs, Sports & Youth Affairs
1166	കൃഷിക്ക് ഉപയുക്തമായ സ്ഥലങ്ങളിൽ യുവജന കൂട്ടായ്മകളുടെ സംഘ കൃഷി പ്രോത്സാഹിപ്പിക്കും. ഫുഡ് പ്രോസസ്സിംഗ്, ഭക്ഷ്യ വിഭവങ്ങളുടെ വിപണനം, കാലി വളർ CHG, നഴ്സറി നിർമ്മാണം, വിത്ത്, വളം വിതരണം തുടങ്ങിയ മേഖലകളിൽ യുവാക്കളെ ആകർഷിക്കും	Sports & Youth Affairs	Agriculture Department, Animal Husbandry, Diary Development Department, Industries & Commerce
1167	യുവജന കമ്മീഷൻ, യൂത്ത് വെൽഫയർ ബോർഡ് ശാക്തീകരിക്കും	Sports & Youth Affairs	
1168	പഞ്ചായത്ത് തലം മുതൽ സംസ്ഥാന തലം വരെ കല, കായിക, സാഹിത്യ സാംസ്കാരിക മത്സര പരിപാടികൾ നടത്തും. കേരളോത്സവം വിപുലീകരിക്കും.	Sports & Youth Affairs	Cultural Affairs, Local Self Government
1169	യുവാക്കൾക്കായി നേതൃത്വപരിശീലന ക്യാമ്പുകൾ,അന്തർ ജില്ലാ ക്യാമ്പുകൾ, സാഹസിക യാത്രകൾ, യൂത്ത് എക്സ്ചേഞ്ച് പ്രോഗ്രാമുകൾ സംഘടിപ്പിക്കും.	Sports & Youth Affairs	
1170	സാംസ്കാരിക ചരിത്ര വിനോദ സഞ്ചാര പ്രാധാന്യമുള്ള സ്ഥലങ്ങളിലേക്ക് കേരള യാത്ര സംഘടിപ്പിക്കും.	Sports & Youth Affairs	Tourism, Cultural Affairs
1171	യുവാക്കൾക്കായി സാഹിത്യ, നാടക ക്യാമ്പുകൾ സംഘടിപ്പിക്കും.	Sports & Youth Affairs	Cultural Affairs
1172	വിവിധ മേഖലകളിൽ (സാഹിത്യം,കല, സ്പോർട്സ്) വ്യക്തി മുദ്രപതിപ്പിച്ച യുവതീ യുവാക്കൾക്ക് അവാർഡുകൾ നൽകും.	Sports & Youth Affairs	Cultural Affairs
1173	പരീക്ഷ, ഇൻറർവ്യൂ, ജോലി ആവശ്യങ്ങൾക്കായി യാത്ര ചെയ്യുന്ന യുവതീ യുവാക്കൾക്ക് താമസിക്കുന്നതിനു ജില്ലാ ആസ്ഥാനങ്ങളിൽ യൂത്ത് ഹോസ്റ്റലുകൾ ആരംഭിക്കും.	Sports & Youth Affairs	
1174	യുവാക്കൾക്ക് എല്ലാ മേഖലകളിലും പരിശീലനം നൽകുന്നതിനുതകുന്ന യൂത്ത് ട്രെയിനിങ് & റിസോഴ്സ് സെന്ററുകൾ ആരംഭിക്കും.	Sports & Youth Affairs	Labour & Skill

1175	SPC, NSS, NGC, MY Bharat, Scouts & Guides, Red cross എന്നിവ സംസ്ഥാനത്തു നടത്തുന്ന എല്ലാ യുവജനക്ഷേമ പരിപാടികളും ഏകോപിപ്പിച്ച യുവ കേരളം എന്ന പേരിൽ നടപ്പാക്കും.	Sports & Youth Affairs	General Education, Higher Education, Home & Vigilance
1176	യൂത്ത് ബഡ്ജറ്റ് എല്ലാ വകുപ്പുകളുടെയും യുവജനക്ഷേമത്തിനുള്ള ബഡ്ജറ്റ് വിഹിതം വർധിപ്പിക്കും.	Sports & Youth Affairs	Finance, Planning & Economic Affairs
1177	കേരളത്തിൽ "യൂത്ത് മാനസികാരോഗ്യം & ആത്മഹത്യ പ്രതിരോധ മിഷൻ" ആരംഭിച്ച്, എല്ലാ ജില്ലകളിലും 24/7 ക്രൈസിസ് റസ്പോൺസ്, സ്കൂൾ-കോളേജ് കാൺസിലിങ് നെറ്റ് വർക്ക്, പ്രൊഫഷണൽ സ്റ്റാഫിംഗ് എന്നിവ ഉറപ്പാക്കും.	Health & Family Welfare	Higher Education, General Education, Sports & Youth Affairs
1178	കൗമാരക്കാരുടെ സ്ക്രീൻ ആസക്തിക്ക് പരിഹാരമായി ഗ്രാമീണ കളിക്കളങ്ങളുടെ നവീകരണം-പ്ലേ ഫോർ പ്ലഷർ, ലെറ്റ്സ് പ്ലേ, നടപ്പിലാക്കും.	Sports & Youth Affairs	
33. ശബരിമല വികസനം, ദേവസ്വം			
1179	ശബരിമല സ്വർണക്കൊള്ള കേസിലെ പ്രതികൾ എത്ര ഉന്നതരായാലും അവരെയെല്ലാം നിയമത്തിന് മുന്നിൽ കൊണ്ടു വന്ന് ശിക്ഷ ഉറപ്പാക്കും.	Devaswom	Home & Vigilance
1180	ദേവസ്വം ബോർഡുകളുടെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കുറ്റമറ്റതാക്കുന്നതിനും അഴിമതിമുക്തമാക്കുന്നതിനും നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും	Devaswom	
1181	മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡിന്റെ പ്രവർത്തനങ്ങൾ കാര്യക്ഷമമാക്കുന്നതിനും, കൂടുതൽ അധികാരം നൽകുന്നതിനും മറ്റു ദേവസ്വം ബോർഡുകൾക്ക് സമാനമാക്കാനും നിയമ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Devaswom	
1182	മലബാർ ദേവസ്വം ബോർഡ് ജീവനക്കാരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കാനും മലബാർ ദേവസ്വം ജീവനക്കാർക്ക് വേണ്ടി ഇതര ദേവസ്വം ബോർഡുകളെ പോലെ ചട്ടങ്ങൾ നിർമ്മിക്കും.	Devaswom	

1183	ശബരിമലയിൽ റോപ് വേ നിർമ്മാണം ത്വരിതപ്പെടുത്താൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Devaswom	Public Works Department
1184	ദേവസ്വം ബോർഡുകളുടെ സ്വയംഭരണാവകാശം സംരക്ഷിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Devaswom	
1185	തിരുവിതാംകൂർ ദേവസ്വം ബോർഡിന്റെ സ്വത്തുക്കൾ ഏറ്റെടുത്തതിന്റെ നഷ്ടപരിഹാരമായി സർക്കാർ വർഷാവർഷം നൽകേണ്ട വാർഷിക വിഹിതം കുടിശ്ശിക സഹിതം പുനഃസ്ഥാപിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Devaswom	Finance
1186	ശബരിമല സാനിറ്റേഷൻ സൊസൈറ്റി നടത്തുന്ന ശുചീകരണ പ്രവർത്തങ്ങൾക്ക് മുൻകാലങ്ങളിലെ പോലെ വിഹിതം സർക്കാർ വഹിക്കുന്നതിന് തീരുമാനമെടുക്കും.	Devaswom	
1187	ശബരിമല, നിലക്കൽ വികസനത്തിനായി അവശ്യമുള്ള ഭൂമി ലഭ്യമാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Revenue & Disaster Management	Devaswom, Forest & Wildlife
1188	വിശ്വാസികളും അഴിമതിരഹിതരുമായ ആളുകളെ ബോർഡ് തലപ്പത്തേക്ക് നിയോഗിക്കുമെന്ന് ഉറപ്പ് വരുത്തും.	Devaswom	
1189	ശബരിമലയിൽ സ്പോട്ട് ബുക്കിങ്ങിന്റെ പേരിൽ ഭക്തർക്കുണ്ടാകുന്ന ബുദ്ധിമുട്ടുകൾക്ക് ശാശ്വത പരിഹാരം കണ്ടെത്തും.	Devaswom	Home & Vigilance
1190	ദേവസ്വം ജീവനക്കാരുടെ ജോലിസമയം, നൈറ്റ് ഡ്യൂട്ടി ഉൾപ്പെടെയുള്ള നിലവിലെ പ്രശ്നങ്ങളും ബുദ്ധിമുട്ടുകളും മനസ്സിലാക്കി ആയതിനു പരിഹാരം കാണുന്നതിനും തിരുവിതാംകൂർ ദേവസ്വം ബോർഡിനെ കാലഘട്ടത്തിനനുസരിച്ച് പരിഷ്കരിക്കുന്നതിനും നടപടി സ്വീകരിക്കും	Devaswom	
1191	ദേവസ്വം ബോർഡുകളിൽ വരുമാനച്ചോർച്ച തടയുന്നതിനും കുറ്റകൃത്യങ്ങളിലും അഴിമതിയിലും ഉൾപ്പെടുന്നവർക്ക് കർശന ശിക്ഷ ഉറപ്പുവരുത്തുന്നതിനും നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Devaswom	

1192	ശബരിമല ഭണ്ഡാരത്തിൽ ആധുനിക രീതിയിലുള്ള സ്കാനറുകൾ സ്ഥാപിച്ച് നിലവിൽ ജീവനക്കാർ നേരിടുന്ന ബുദ്ധിമുട്ടിനു പരിഹാരം കാണും.	Devaswom	
1193	ശബരിമല തീർത്ഥാടന കാലത്ത് ഭക്തർക്ക് ആവശ്യമായ സൗകര്യങ്ങൾ ഏർപ്പെടുത്തുന്നതിന് മുന്തിയ പരിഗണന നൽകുകയും ബജറ്റ് വിഹിതം ഉയർത്തുകയും ചെയ്യും.	Devaswom	Finance, Planning & Economic Affairs
1194	ദേശീയപാത വികസനവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട ഏറ്റെടുത്തിട്ടുള്ള ദേവസ്വം ഭൂമികളുടെ നഷ്ടപരിഹാരത്തുക ലഭ്യമാക്കുവാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Devaswom	Public Works Department, Revenue & Disaster Management
1195	അവശത അനുഭവിക്കുന്ന നാരായണീയ ഭാഗവത സമിതികളുടെ ഭാഗമായി പ്രവർത്തിക്കുന്നവർക്ക് പ്രത്യേക ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Devaswom	
1196	സംസ്ഥാനത്ത് ദേവസ്വം ബോർഡുകളുടെ നിയന്ത്രണത്തിൽ അല്ലാത്തതും, ആരാധനക്കും നിത്യനിദാന ചെലവുകൾക്കും വകയില്ലാത്തതുമായ എല്ലാ ക്ഷേത്രങ്ങളിലും ദേവസ്വം ബോർഡുമായി ചേർന്ന് കർമ്മ പദ്ധതികൾക്ക് രൂപം നൽകും.	Devaswom	
34. പ്രവാസി ക്ഷേമം			
1197	എമിഗ്രേഷൻ ഇനത്തിൽ കേന്ദ്രത്തിന്റെ പക്കലുള്ള പതിനായിരക്കണക്കിന് കോടി രൂപ പ്രയോജനപെടുത്തി പ്രവാസി പുനരധിവാസം നടപ്പിലാക്കാൻ കേന്ദ്ര സർക്കാരുമായി സഹകരിച്ച് പ്രവർത്തിക്കും.	Non-Resident Keralite Affairs	
1198	വിദേശത്തുനിന്നും തൊഴിൽ നഷ്ടപ്പെട്ട തിരിച്ചുവരുന്ന പ്രവാസികളുടെ ക്ഷേമത്തിനായി സമഗ്രമായ ഒരു പുനരധിവാസ പദ്ധതി തയ്യാറാക്കി നടപ്പിലാക്കും.	Non-Resident Keralite Affairs	

1199	ത്രിതല തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സംവിധാനത്തിൽ പ്രവാസി സ്റ്റാൻഡിങ് കമ്മിറ്റി രൂപീകരിക്കും.	Local Self Government	Non-Resident Keralite Affairs
1200	പ്രവാസി ക്ഷേമത്തിനായി പദ്ധതി അടങ്കലിന്റെ നിശ്ചിത ശതമാനം നീക്കിവയ്ക്കും.	Non-Resident Keralite Affairs	Planning & Economic Affairs, Finance
1201	വിദേശ രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നും തിരിച്ചെത്തുന്ന പ്രവാസികൾക്ക് തിരിച്ചറിയൽ കാർഡ് നൽകും.	Non-Resident Keralite Affairs	
1202	വിദേശ രാജ്യങ്ങളിൽ നിന്നും തിരിച്ചെത്തുന്ന പ്രവാസികൾക്ക് ആരോഗ്യ ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതി നടപ്പിലാക്കും.	Non-Resident Keralite Affairs	Health & Family Welfare
1203	പ്രവാസി പെൻഷൻ വർദ്ധിപ്പിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Non-Resident Keralite Affairs	Finance
1204	പ്രവാസി ക്ഷേമനിധി ബോർഡിന് നൽകുന്ന സർക്കാർ വിഹിതം ഉയർത്താൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Non-Resident Keralite Affairs	Finance
1205	പ്രവാസി ക്ഷേമനിധിയിൽ അംഗമാകാനുള്ള പ്രായ പരിധി എടുത്തു മാറ്റാനും 60 വയസ്സ് കഴിഞ്ഞവർക്ക് അനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകാനും നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Non-Resident Keralite Affairs	Finance
1206	തിരിച്ചു വന്ന പ്രവാസികൾക്ക് നോർക്കയിൽ നിന്നും ലഭിക്കുന്ന സഹായങ്ങൾക്ക് മേലുള്ള നിബന്ധനകൾ ലഘൂകരിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Non-Resident Keralite Affairs	
1207	പ്രവാസികൾക്കായി കുടുംബശ്രീ മോഡൽ ഫിനാൻസ് സംവിധാനങ്ങളും ചെറുകിട തൊഴിൽ സംരഭങ്ങളും തുടങ്ങുന്നതരത്തിൽ പ്രവാസി അയൽക്കൂട്ടങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കും.	Non-Resident Keralite Affairs	
1208	നോർക്ക കെയർ ആരോഗ്യ ഇൻഷുറൻസ് പദ്ധതിയിൽ തിരിച്ചു വന്ന പ്രവാസികളെയും, പ്രവാസികളുടെ മാതാപിതാക്കളെയും ഉൾപ്പെടുത്താൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Non-Resident Keralite Affairs	

1209	പ്രവാസികൾക്കായി KIAL മോഡൽ പ്രവാസി കോർപറേഷനുകൾ രൂപീകരിക്കും.	Non-Resident Keralite Affairs	
1210	പ്രവാസി ക്ഷേമത്തിനായി തൊഴിൽ നൈപുണ്യ പുനരധിവാസ കേന്ദ്രം (സ്കിൽ മാപ്പിങ് ആൻഡ് റീ സ്കില്ലിംഗ്) സ്ഥാപിക്കും.	Non-Resident Keralite Affairs	Labour & Skill
1211	പ്രവാസികളുടെ സ്വത്തുക്കളുടെ സംരക്ഷണത്തിനും ഭൂമി കയ്യേറ്റം തടയുന്നതിനും വേണ്ടി ഒരു പ്രത്യേക പ്രവാസി ട്രൈബ്യൂണൽ സ്ഥാപിക്കും. രേഖകൾ വ്യാജമായി ചമയ്ക്കുന്നതും പ്രവാസി സ്വത്തുകൾ നിയമവിരുദ്ധമായി കൈവശപ്പെടുത്തുന്നത് തടയാനും, ഇതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട കേസുകൾ വേഗത്തിൽ തീർപ്പാക്കാനും ഈ ട്രൈബ്യൂണൽ സഹായകരമാകും.	Non-Resident Keralite Affairs	Revenue & Disaster Management, Home & Vigilance
35. സർക്കാർ ജീവനക്കാർ, പെൻഷൻകാർ			
1212	സംസ്ഥാനത്തെ നിലവിലെ പുതിയ പെൻഷൻ പദ്ധതി സർക്കാർ ജീവനക്കാർക്ക് അനുകൂലമായ രീതിയിൽ പരിഷ്കരിക്കും. പദ്ധതി സംബന്ധിച്ച് ഇതര സംസ്ഥാന സർക്കാരുകൾ ഇതിനോടകം നടപ്പിലാക്കിയ, ജീവനക്കാർക്ക് അനുകൂലമായ മാറ്റങ്ങൾ നടപ്പാക്കും.	P&ARD	Finance
1213	ഡി.സി.ആർ.ജി (Death-Cum-Retirement Gratuity), മിനിമം പെൻഷൻ/കുടുംബ പെൻഷൻ എന്നീ ആനുകൂല്യങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കും.	P&ARD	Finance
1214	സർക്കാർ വിഹിതം കൂടി ചേർത്ത് മെഡിസെപ്പ് പദ്ധതി പരിഷ്കരിക്കും.	Finance	P&ARD
1215	മെഡിസെപ് പദ്ധതിയുടെ പരാജയ കാരണങ്ങൾ പഠിച്ച് സമ്രഗമായി പരിഷ്ക്കരിക്കും. മെഡിസെപ്പിൽ നിന്ന് വിട്ടുനിൽക്കുന്ന സ്വകാര്യ ആശുപ്രതികളെ തിരികെ കൊണ്ടു വരും. ഇൻഷുറൻസ് പരിരക്ഷാ പരിധി ഉയർത്തും.	Finance	P&ARD
1216	മെഡിസെപ്പുമായി ബന്ധപ്പെട്ട പരാതി പരിഹാര സെല്ലിൻറെ പ്രവർത്തനം കൂടുതൽ കാര്യക്ഷമമാക്കും.	Finance	P&ARD

1217	ജീവനക്കാരുടെയും പെൻഷൻകാരുടെയും മുടങ്ങി കിടക്കുന്ന ആനുകൂല്യങ്ങൾ സമയബന്ധിതമായി അനുവദിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	P&ARD	Finance
1218	തദ്ദേശ പൊതുസർവീസ് രൂപീകരണം പുനപരിശോധിക്കും.	Local Self Government	P&ARD
1219	തദ്ദേശസർവീസിലെ അശാസ്ത്രീയമായതും ജീവനക്കാരെ പ്രതിലോമകരമായി ബാധി ക്കുന്നതുമായ പൊതുസ്ഥലമാറ്റ മാനദണ്ഡങ്ങൾ പിൻവലിക്കും.	Local Self Government	P&ARD
1220	സർക്കാർ ജീവനക്കാർക്കും സർവീസ് പെൻഷൻകാർക്കും, അഞ്ചു വർഷത്തിലൊരിക്കൽ സമഗ്രമായ ശമ്പള/പെൻഷൻപരിഷ്ക്കരണം നടപ്പിലാക്കും.	P&ARD	Finance
1221	സർക്കാർ ജീവനക്കാർക്കുള്ള ഭവന വായ്പ പരിധി ഉയർത്തും.	P&ARD	Finance
1222	ശിക്ഷക്ക് സദൻ മാതൃകയിൽ സർക്കാർ ജീവനക്കാർക്ക് "എംപ്ലോയി ഭവനങ്ങൾ" ആരംഭിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	P&ARD	Finance
36. വിലക്കയറ്റം			
1223	വിലക്കയറ്റ സൂചികയിൽ രാജ്യത്ത് നിരവധി മാസങ്ങളായി ഒന്നാം സ്ഥാനത്താണ് കേരളം. വിലകയറ്റം കുറച്ചു കൊണ്ടുവരാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും. ഇതിനായി പ്രത്യേക പദ്ധതികൾക്ക് രൂപം നൽകും.	Consumer Affairs	
1224	സംസ്ഥാനത്ത് കരിഞ്ചന്തയും പൂഴ്ത്തിവയ്പ്പും തടയാൻ കർശന നടപടി.	Consumer Affairs	Food & Civil Supplies
1225	നിലവിൽ സപ്ലൈക്കോ നൽകിവരുന്ന 13 അവശ്യ സാധനങ്ങൾക്ക് സബ്സിഡി നൽകുകയും അരി, പഞ്ചസാര, വെളിച്ചെണ്ണ എന്നീ മൂന്നു ഇനങ്ങൾ കൂടുതൽ സബ്സിഡി നിരക്കിൽ വിതരണം ചെയ്യുന്നതുമാണ്.	Food & Civil Supplies	Consumer Affairs

1226	പഴം, പച്ചക്കറികൾ അടക്കമുള്ള കാർഷിക ഉത്പന്നങ്ങൾക്ക് വിലകുറയുമ്പോൾ അവ കർഷകരിൽനിന്നും വാങ്ങി സംഭരിക്കാൻ കോൾഡ് വെയർ ഹൗസുകൾ സ്ഥാപിക്കും. ഇവയ്ക്ക് മാർക്കറ്റിൽ വില കൂടുമ്പോൾ കുറഞ്ഞ വിലയ്ക്ക് ജനങ്ങൾക്ക് ലഭ്യമാക്കാൻ ഇതുവഴി സാധിക്കും.	Agriculture Department	Food & Civil Supplies, Industries & Commerce
1227	ജീവൻരക്ഷാ ഔഷധങ്ങൾ മിതമായ വിലയ്ക്ക് ലഭ്യമാക്കുന്ന കൺസ്യൂമർ ഫെഡിന്റെ നീതി മെഡിക്കൽ സ്റ്റോറുകളുടെ പ്രവർത്തനം വിപുലീകരിക്കുകയും മെച്ചപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യും. അവശരായവർക്ക് ഔഷധങ്ങൾ വീട്ടുകളിൽ എത്തിച്ച് നൽകാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Co-operation Department	Health & Family Welfare
1228	എല്ലാ നിയമസഭ മണ്ഡലങ്ങളിലും ഓരോ ത്രിവേണി സൂപ്പർമാർക്കറ്റ് ആരംഭിക്കും.	Co-operation Department	Consumer Affairs
1229	ജില്ലകളിൽ കൺസ്യൂമർഫെഡിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ ഒരു ന്യായവില മെഡിക്കൽ സ്കാൻ സെന്ററും ലാബും ന്യായവില സർജിക്കൽ എക്വിപ്മെന്റ്സ് വിപണന കേന്ദ്രവും ആരംഭിക്കും.	Co-operation Department	Health & Family Welfare
1230	എല്ലാ താലൂക്ക് ആശുപ്രതികളോടും ചേർന്ന് നീതി മെഡിക്കൽ സ്റ്റോർ ആരംഭിക്കും.	Co-operation Department	Health & Family Welfare
1231	ഗുണമേന്മയുള്ള സ്കൂൾ കോളജ് നോട്ട് ബുക്കുകൾ (ത്രിവേണി ബ്രാൻഡ്) നിർമ്മിച്ച് കുറഞ്ഞ വിലയ്ക്ക് നൽകും. പൊതുവിദ്യാലയങ്ങളിൽ പഠിക്കുന്ന കുട്ടികൾക്ക് ആവശ്യമായ നോട്ട്ബുക്കുകൾ സൗജന്യമായി നൽകുന്ന പദ്ധതി ആരംഭിക്കും.	Co-operation Department	Consumer Affairs
1232	വീടുകളിലേക്ക് ആവശ്യമായ ഗൃഹോപകരണങ്ങൾ മിതമായ വിലയിൽ തവണ വ്യവസ്ഥയിൽ ലഭ്യമാക്കുന്ന പദ്ധതി ആരംഭിക്കും.	Consumer Affairs	Tax, Finance
1233	ക്യാൻസർ ചികിത്സയ്ക്ക് ആവശ്യമായ മരുന്നുകൾ കുറഞ്ഞ വിലയിൽ ലഭ്യമാക്കാൻ നീതി ക്യാൻസർ മെഡിക്കൽ വിഭാഗം ആരംഭിക്കും.	Co-operation Department	Health & Family Welfare

1234	സംസ്ഥാന സർക്കാർ നേരിട്ട ഒരു ഓൺലൈൻ പോർട്ടൽ ആരംഭിച്ച് കൺസ്യൂമർ ഫെഡിന്റെ എല്ലാ ഉൽപ്പന്നങ്ങളും വിപണനം ചെയ്യുന്ന പദ്ധതി ആരംഭിക്കും.	Co-operation Department	Consumer Affairs, Electronics & Information Technology
1235	എല്ലാ ജില്ലകളിലും കൺസ്യൂമർ ഫെഡിന്റെ സ്റ്റേഷനറി ഡിവിഷൻ ആരംഭിക്കും.	Co-operation Department	Consumer Affairs
37. സാമ്പത്തിക വികസനം			
1236	കേരളത്തിലെ സാമ്പത്തിക വളർച്ച ത്വരിതപ്പെടുത്തുന്നതിന് പ്രത്യേക സാമ്പത്തിക സംരംഭക നയ പരിപാടികൾ രൂപീകരിക്കും.	Industries & Commerce	Electronics & Information Technology
1237	നിർമിത ബുദ്ധി, ഡാറ്റ അനലിറ്റിക്സ് അടക്കമുള്ള നൂതന സാങ്കേതിക വിദ്യ ഉപയോഗപ്പെടുത്തി ജി.എസ്.ടി രജിസ്ട്രേഷൻ എടുക്കുന്നവരുടെ എണ്ണം വർധിപ്പിക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും.	Tax	Electronics & Information Technology
1238	ജി.എസ്.ടി ഇൻറലിജൻസ് ഓഡിറ്റ് വിഭാഗങ്ങളുടെ പ്രവർത്തനം കാര്യക്ഷമമാക്കും.	Tax	
1239	കേരളത്തിൽ പ്രവാസി ഇൻവെസ്റ്റ്മെന്റ് ഫണ്ട് രൂപീകരിക്കും.	Non-Resident Keralite Affairs	Industries & Commerce, Electronics & Information Technology
1240	കേരളത്തിൽ സംരംഭകർക്ക് നിക്ഷേപ അനുകൂല നയങ്ങൾ രൂപീകരിക്കും.	Industries & Commerce	Electronics & Information Technology
1241	കേരളത്തിൽ ബജറ്റ് പ്രക്രിയയിൽ പൗര സമൂഹങ്ങളുടെയും വിവിധ വിഭാഗങ്ങളുടെയും പങ്കാളിത്തം ഉറപ്പുവരുത്തും.	Finance	
1242	ബജറ്റിലെ വാഗ്ദാനങ്ങൾ വിശകലനം ചെയ്യാനും ബജറ്റ് ചിലവുകൾ കൂടുതൽ സുതാര്യമാക്കാനും നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Finance	
1243	ബജറ്റിൽ ധൂർത്തുകൾ കുറയ്ക്കാൻ പ്രത്യേക നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Finance	
1244	കേരളത്തിലെ പൊതുകടം സംസ്ഥാന ജി.ഡി.പിയുടെ അനുപാതം യുക്തി സഹമാക്കാൻ വേണ്ട നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Finance	

1245	കേരളത്തിൽ വർഷത്തിൽ രണ്ട് ബഡ്ജറ്റ് പെർഫോമൻസ് വിശകലനം പ്രസിദ്ധ പെടുത്തും.	Finance	
1246	സംസ്ഥാന ഓഡിറ്റ് വകുപ്പിന് സ്വാതന്ത്ര പദവി നൽകി ശക്തിപ്പെടുത്തും. കൂടുതൽ പൊതുമേഖലാ സ്ഥാപങ്ങളെ ഓഡിറ്റ് പരിധിയിൽ കൊണ്ടുവരും.	Finance	
1247	ജി.എസ്.ടി. വകുപ്പ് പൂർണ്ണമായി പുനഃസംഘടിപ്പിക്കും.	Tax	
1248	സംസ്ഥാനത്ത് അന്തർസംസ്ഥാന ജി.എസ്.ടിയായ ഐ.ജി.എസ്.ടി പിരിവ് കാര്യക്ഷമ മാക്കാൻ സത്വര നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Tax	
38. മാലിന്യ നിർമ്മാർജ്ജനം/തെരുവ് നായ പ്രശ്നം			
1249	തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളിലെ മാലിന്യനിർമ്മാർജ്ജന സംവിധാനങ്ങൾ ശക്തിപ്പെടുത്താൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും. ഇതിനായി വികസിത രാജ്യങ്ങൾ ഉപയോഗിക്കുന്ന പ്ലാസ്മ ടെക്നോളജി അടക്കമുള്ള ലോകോത്തര ആധുനിക സാങ്കേതിക വിദ്യ ഉപയോഗപ്പെടുത്തും.ഉറവിട മാലിന്യ സംസ്കരണം പ്രോത്സാഹിപ്പിച്ചും, വാർഷിക പദ്ധതിയുടെ നല്ലൊരു ഭാഗവും, മറ്റു സാമൂഹ്യ സംഘടനകളേയും സ്ഥാപനങ്ങളെയും ഉപയോഗിച്ചും യുദ്ധകാല അടിസ്ഥാനത്തിൽ മാലിന്യപ്രശ്നത്തിന് പരിഹാരം കാണും.	Local Self Government	
1250	തെരുവ് നായ പ്രശ്നത്തിന് പരിഹാരം കാണാൻ തദ്ദേശ സ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുമായി ചേർന്ന് പ്രത്യേക പരിപാടികൾക്ക് രൂപം നൽകും.	Animal Husbandry	Local Self Government
1251	മാംസ മാലിന്യനിർമ്മാർജനത്തോടൊപ്പം എബിസി കർശനമായി നടപ്പിലാക്കും. എല്ലാ തദ്ദേശസ്ഥാപനങ്ങളിലും ആധുനിക അറവുശാലകൾ സ്ഥാപിക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Animal Husbandry	Local Self Government
1252	വന്ധ്യംകരണത്തിനും വാക്സിനേഷൻ ഡ്രൈവുകൾക്കുമായി മൊബൈൽ അനിമൽ ബർത്ത് കൺട്രോൾ (എബിസി) യൂണിറ്റുകൾ സ്ഥാപിക്കും.	Animal Husbandry	Local Self Government
1253	100% വീടുകളിൽ നിന്നും ബയോ വേസ്റ്റ് ഉൾപ്പെടെയുള്ള മാലിന്യ ശേഖരണം ഉറപ്പാക്കും.	Local Self Government	

1254	ഓരോ നിയമസഭാ മണ്ഡലത്തിലും ഡോഗ് ഷെൽട്ടറുകൾ സ്ഥാപിക്കും	Animal Husbandry	Local Self Government
1255	പേ ഇളകിയ റാബീസ് പിടിപെട്ട തെരുവ് നായ്ക്കളെ ഇല്ലായ്മ ചെയ്യും.	Animal Husbandry	Local Self Government
1256	സാനിറ്ററി പാഡുകളുടെയും ഡയപ്പറുകളുടെയും സംസ്കരണ സംവിധാനം ഏർപ്പെ ടുത്തും.	Local Self Government	
1257	മിശ്ര മാലിന്യ നിക്ഷേപം അവസാനിപ്പിച്ച് 100% വികേന്ദ്രീകൃത മാലിന്യ സംസ്കരണം നടപ്പിലാക്കും.	Local Self Government	
1258	പ്ലാസ്റ്റിക് മാലിന്യത്തിന് ഉൽപ്പാദക ഉത്തരവാദിത്വം (EPR) കർശനമായി നടപ്പിലാക്കും.	Local Self Government	Environment, Industries & Commerce
1259	സീറോ വേസ്റ്റ് & മലിനീകരണ നിയന്ത്രണ പദ്ധതി ആരംഭിക്കും.	Local Self Government	Environment
1260	കേരളത്തിന്റെ ഊർജ്ജ ഉപയോഗം ക്രമീകരിക്കാനും കാര്യ ക്ഷമത വർധിപ്പിക്കാനും, പുനരുപയോഗ ഊർജ്ജത്തിലേക്ക് മാറാനും വേണ്ടി ഒരു ഊർജ്ജ പരിവർത്തന-കാര്യക്ഷമതാ പരിപാടി (Energy Transition and Efficiency Programme) സ്ഥാപിക്കും.	Power	Environment
39. കുടിവെള്ളം			
1261	എല്ലാവർക്കും മുടക്കമില്ലാതെ ഗുണനിലവാരമുള്ള കുടിവെള്ളം ഉറപ്പുവരുത്തും.	Water Resources	
1262	കുടിവെള്ളത്തിന്റെ ഗുണനിലവാരം ഉറപ്പുവരുത്താൻ പുതിയ ലാബുകൾ ആരംഭിക്കുകയും സ്കൂൾ, കോളേജ്, ലാബുകൾ ഉപയോഗപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യും. പൈപ്പുകൾ പൊട്ടി കുടിവെള്ളം നിലയ്ക്കുന്ന സാഹചര്യങ്ങൾ ഒഴിവാക്കാൻ പ്രത്യേക നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Water Resources	General Education, Higher Education, Local Self Government
1263	കുടിവെള്ള പ്രശ്നത്തിന് പരിഹാരം കാണാൻ മഴവെള്ള സംഭരണികൾ ആരംഭിക്കുന്നതിനു നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Water Resources	Local Self Government

1264	കായൽ, പുഴ, ഡാം, തോട്, ചിറ തുടങ്ങിയ ജലാശയങ്ങളുടെ സംരക്ഷണത്തിനായി വാട്ടർ പ്രൊട്ടക്ഷൻ ഫോഴ്സ് രൂപീകരിച്ച് മണൽചെളി നീക്കം, മാലിന്യ നിർമാർജ്ജനം, കയ്യേറ്റം ഒഴിപ്പിക്കൽ, സംരക്ഷണ ഭിത്തി നിർമ്മാണം, നികത്തിയ ജലാശയങ്ങൾ വീണ്ടെടുക്കൽ തുടങ്ങിയ നടപടികൾ ശക്തമാക്കും.	Water Resources	Revenue & Disaster Management, Local Self Government

III. നയം			
1. സംവരണം			
Sl No	Statement	Anchor Dept	Other Depts
1265	പരിവർത്തിത ദളിത് ക്രൈസ്തവ, ദളിത് ആദിവാസി, മത്സ്യത്തൊഴിലാളി, ആർട്ടിസൻസ്, മൺപാത്ര നിർമ്മാണ വിഭാഗങ്ങളുടെ ഇന്നത്തെ അവസ്ഥ പഠിക്കാനും, നടപടികൾ നിർദ്ദേശിക്കാനും പ്രത്യേക കമ്മീഷൻ രൂപീകരിക്കും.	Backward Classes Development Department	Scheduled Caste, Fisheries, Finance
1266	ഭാഷ ന്യൂനപക്ഷങ്ങളെ സംബന്ധിച്ച പ്രത്യേക പഠനം നടത്തി അവരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കും.	Minority Welfare Department	
1267	പിന്നോക്ക വിഭാഗങ്ങളുടെ അവസര സമത്വത്തെകുറിച്ച് പഠിക്കാൻ ഓപ്പർച്യൂണിറ്റി കമ്മീഷൻ രൂപീകരിക്കും.	Backward Classes Development Department	
1268	മുന്നോക്ക വിഭാഗത്തിലെ സാമ്പത്തികമായി പിന്നോക്കം നിൽക്കുന്നവരുടെ പ്രശ്നം പഠിക്കാനും പരിഹാരം നിർദ്ദേശിക്കാനും നടപടി സ്വീകരിക്കും.	General Administration	
1269	പൊതുമേഖലയിലും, സഹകരണ മേഖലയിലും, പൊതുസ്വകാര്യ പങ്കാളിത്ത മേഖലയിലും സംവരണ തത്വങ്ങൾ നടപ്പിലാക്കും.	P&ARD	Scheduled Caste, Scheduled Tribe, Backward Classes Development Department
1270	ഉന്നത വിദ്യാഭ്യാസ രംഗത്തെ വിശ്വകർമ്മ സംവരണം ഉയർത്താൻ നടപടി സ്വീകരിക്കും. വിശ്വകർമ്മ സമൂഹം നേരിടുന്ന പ്രധാന പ്രശ്നങ്ങൾ പഠിച്ച പി.എൻ ശങ്കരൻ കമ്മീഷൻ റിപ്പോർട്ട് നടപ്പിലാക്കും.	Backward Classes Development Department	
1271	നാളിതുവരെ നാമമാത്രമായ ഉദ്യോഗസ്ഥ പ്രാതിനിധ്യം ലഭിച്ച ചെറു പിന്നോക്ക സമുദായങ്ങൾ (ഉദാഹരണത്തിന് ചവളർ) അടക്കമുള്ളവരുടെ പ്രശ്നങ്ങൾ പഠിക്കുകയും അസമത്വം ഒഴിവാക്കാൻ നടപടി സ്വീകരിക്കുകയും ചെയ്യും.	Backward Classes Development Department	Scheduled Tribe, Scheduled Caste

1272	പരിവർത്തിത ക്രിസ്ത്യൻ സമൂഹത്തിലെ വിദ്യാർത്ഥികൾക്കും, ഉദ്യോഗാർത്ഥികൾക്കും കൂടുതൽ ആനുകൂല്യങ്ങൾ നൽകും.	Backward Classes Development Department	
	2. മതസൗഹാർദ്ദവും വിശ്വാസ സംരക്ഷണവും		
Sl No	**Statement**	**Anchor Dept**	**Other Depts**
1273	കേരളത്തിൽ മതസൗഹാർദ്ദം ഊട്ടിയുറപ്പിക്കാൻ മിനിസ്ട്രി ഓഫ് ടോളറൻസ് സ്ഥാപിക്കും.	General Administration	P&ARD
1274	കേരളത്തിലെ വിവിധ സമുദായങ്ങളുടെ വിശ്വാസ സ്വാതന്ത്ര്യവും സംരക്ഷണവും ഉറപ്പ് വരുത്താൻ വേണ്ട നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	General Administration	Law
1275	മതേതര വിശ്വാസത്തിന്റെ പ്രതീകമായ ശബരിമല വിശ്വാസികളുടെ പ്രതീക്ഷ നിറവേറ്റാൻ ആചാര സംരക്ഷണത്തിനായി പ്രത്യേക നിയമം നടപ്പിലാക്കും.	Devaswom	Law
1276	സഭാ തർക്കങ്ങൾ ശാശ്വതമായി പരിഹരിക്കുന്നതിന് എല്ലാ വിഭാഗങ്ങളെയും വിശ്വാസത്തിലെടുത്തുകൊണ്ടുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	General Administration	Law
1277	പെന്തകോസ്തു സഭകളുടെയും മറ്റു സ്വതന്ത്ര സഭകളുടെയും പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരി ക്കാനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും. പെന്തകോസ്തു സഭകളുടെ ശ്മശാന ഭൂമി സംബന്ധിച്ച പ്രശ്നങ്ങൾക്ക് പരിഹാരം കാണും.	General Administration	Revenue & Disaster Management
1278	ദളിത് ക്രിസ്ത്യൻ സമുദായത്തിനുള്ള കോർപ്പറേഷൻ പുനഃസംഘടിപ്പിക്കുകയും കൂടുതൽ ഫലപ്രദമാക്കുകയും ചെയ്യും.	Scheduled Caste	
1279	നഗരങ്ങളിലും നാട്ടിൻ പ്രദേശത്തും മതസൗഹാർദ്ദം ഊട്ടിയുറപ്പിക്കാൻ ഹാർമണി സെന്ററുകൾ സ്ഥാപിക്കും.	Local Self Government	
1280	വെറുപ്പ്, മിസ് ഇൻഫർമേഷൻ വിരുദ്ധ കേരള മാതൃക സൗഹാർദ്ദം, മതനിരപേക്ഷത, ശാന്തമായ പൊതുസമൂഹം എന്നിവ സംരക്ഷിക്കാൻ വിദ്വേഷ പ്രസംഗം, തെറ്റായ വിവരം കൈമാറൽ, വർഗീയ പ്രകോപനം എന്നിവക്കെതിരെ നിയമനടപടികൾ കർശനമാക്കും;	Home & Vigilance	

1281	സംസ്ഥാനത്തിന്റെ സാമുദായിക സൗഹാർദവും സാംസ്കാരിക സമന്വയവും രാജ്യത്തെ ക്യാമ്പസുകൾക്ക് പരിചയപ്പെടുത്താൻ ദേശീയ യുവജന സാഹോദര്യ ഫെസ്റ്റ് സംഘടിപ്പിക്കും	Higher Education	Cultural Affairs, Sports & Youth Affairs
1282	മത-സമുദായങ്ങൾ തമ്മിലുള്ള ആശയവിനിമയം ശക്തിപ്പെടുത്താൻ സംസ്ഥാനതല സംവാദ വേദികൾ രൂപീകരിക്കും.	Cultural Affairs	
1283	വിവിധ സമുദായങ്ങളിലെ പിന്നാക്ക വിഭാഗങ്ങളുടെ അവകാശ സംരക്ഷണത്തിന് പ്രത്യേക കമ്മീഷൻ, റിപ്പോർട്ടുകൾ നടപ്പാക്കും.	Backward Classes Development Department	Scheduled Tribe, Scheduled Caste
1284	ജെ ബി കോശി കമ്മീഷന്റെ ശുപാർശകൾ നടപ്പിലാക്കാൻ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	General Administration	
	3. മദ്യ നയം		
Sl No	**Statement**	**Anchor Dept**	**Other Depts**
1285	മദ്യം, മയക്കുമരുന്ന് തുടങ്ങിയ ലഹരിപദാർത്ഥങ്ങളുടെ വ്യാപനം കേരളത്തിൽ അതിഗുരുതരമായ വിപത്തായി മാറിയ സാഹചര്യത്തിൽ കേരളത്തെ ഈ മാരക വിപത്തിൽ നിന്നും മുക്തമാക്കുകയെന്ന ലക്ഷ്യം മുൻനിർത്തിയുള്ള ശക്തവും ഫലപ്രദവുമായ നയങ്ങളും കർമ്മ പദ്ധതികളും ആവിഷ്കരിച്ച് നടപ്പാക്കും.	Tax	Home & Vigilance
1286	ലഹരിമുക്ത കേരളമെന്ന മഹത്തായ ആശയം ഏറ്റവും ഫലപ്രദവും കാര്യക്ഷമവുമായി നടപ്പാക്കുന്നതിൻറെ ഭാഗമായി ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പ് മേധാവികളെയും ലഹരി വിരുദ്ധ സന്നദ്ധ സംഘടന പ്രതിനിധികളെയും, വിഷയ വിദഗ്ധരെയും ഉൾപ്പെടുത്തി സ്റ്റാറ്റ്യൂട്ടറി അധികാരമുള്ള ഒരു പ്രത്യേക അതോറിറ്റിക്ക് (Kerala State authority for the prevention and control of substance abuse) രൂപം നൽകും.	Tax	Home & Vigilance

1287	ലഹരിക്കെതിരെയുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളുടെ ഏകോപനത്തിനും കുറ്റമറ്റതായ നിർവഹണത്തിനും മേൽനോട്ടം വഹിക്കുന്നതിനായി മുഖ്യമന്ത്രി അധ്യക്ഷനും ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പ് മന്ത്രിമാർ ഉപാധ്യക്ഷന്മാരും ചീഫ് സെക്രട്ടറി ഉൾപ്പെടെയുള്ള ബന്ധപ്പെട്ട സെക്രട്ടറിമാർ അംഗങ്ങളുമായിട്ടുള്ള ഒരു ഉന്നതാധികാരമേൽനോട്ട സമിതി രൂപീകരിക്കും.	Tax	Home & Vigilance
4. തദ്ദേശ സ്വയംഭരണവും പഞ്ചായത്തീരാജും			
Sl No	**Statement**	**Anchor Dept**	**Other Depts**
1288	സംസ്ഥാന ധനകാര്യ കമ്മീഷൻ ശുപാർശകൾ നടപ്പിലാക്കും.	Finance	Local Self Government
1289	പ്ലാൻ ഫണ്ട് തടസമില്ലാതെ നൽകുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കും.	Local Self Government	Finance, Planning & Economic Affairs
1290	എല്ലാ വാർഡുകളിലും സേവാഗ്രാം പുനരാരംഭിക്കും.	Local Self Government	
1291	ബജറ്റിൽ പ്രഖ്യാപിച്ച വികസനഫണ്ട് ലഭിക്കുക എന്നത് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങളുടെ അവകാശമാക്കുന്നതാണ്. സംസ്ഥാനത്ത് നിലവിൽ വികസന ഫണ്ട് നൽകുന്നത് പദ്ധതി അടങ്കലിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിലാണ്. ഇതിൽ മാറ്റം വരുത്തുന്നതിനായി സംസ്ഥാനത്തെ തനത് നികുതി വരുമാനത്തിൽ നിന്നും നിശ്ചിത ശതമാനം നിശ്ചയിച്ച് തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനങ്ങൾക്ക് നൽകും. ഇത് കൃത്യമായ ഇടവേളകളിൽ സമയബന്ധിതമായി നടപ്പിലാക്കും.	Local Self Government	Finance, Planning & Economic Affairs

17
20/5/26.

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

കേരള സർക്കാർ

<u>സംഗ്രഹം</u>

റവന്യൂ വകുപ്പ് - മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ ദുരിതാശ്വാസനിധി - കൊല്ലം ജില്ലയിൽ കരുനാഗപ്പള്ളി താലൂക്കിൽ പന്മന വില്ലേജിൽ പൂജാഭവനത്തിൽ മരണപ്പെട്ട വേണുവിന്റെ ആശ്രിതർക്ക് മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ ദുരിതാശ്വാസ നിധിയിൽ നിന്നും ധനസഹായം അനുവദിച്ച് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

റവന്യൂ (ഡി.ആർ.എഫ്-സി) വകുപ്പ്

സ.ഉ.(കൈ) നം.181/2026/RD തീയതി,തിരുവനന്തപുരം, 21-05-2026

പരാമർശം:- 1. കൊല്ലം ജില്ലാ മെഡിക്കൽ ഓഫീസറുടെ (വിജിലൻസ്) 11.11.2025 ലെ DMOH/1419/2025-A6 നമ്പർ റിപ്പോർട്ട്

2. ശ്രീമതി.സിന്ധു, പൂജ ഭവനം, കണ്ണങ്കര ഭാഗം, പന്മന മനയിൽ, കൊല്ലം 17.05.2026 തീയതിയിൽ ബഹു.മുഖ്യമന്ത്രിക്ക് സമർപ്പിച്ച നിവേദനം

3. കൊല്ലം ജില്ലാകളക്ടറുടെ 18.05.2026 ലെ DCKLM/5049/2026-N7 നമ്പർ റിപ്പോർട്ട്

<u>ഉത്തരവ്</u>

കൊല്ലം ജില്ലയിൽ കരുനാഗപ്പള്ളി താലൂക്കിൽ പന്മന വില്ലേജിൽ പൂജാഭവനത്തിൽ മരണപ്പെട്ട വേണുവിന്റെ കുടുംബത്തിന് പര്യാപ്തമായ ധനസഹായവും കുടുംബാംഗത്തിന് ജോലിയും ലഭ്യമാക്കണമെന്നാവശ്യപ്പെട്ട് ടിയാന്റെ സഹധർമ്മിണി ശ്രീമതി.സിന്ധു പരാമർശം (2) പ്രകാരം അപേക്ഷ സമർപ്പിക്കുകയുണ്ടായി.

(2) അപേക്ഷകയുടെ ഭർത്താവായ വേണു 05.11.2025 ന് ഹൃദയാഘാതം മൂലം തിരുവനന്തപുരം മെഡിക്കൽ കോളേജ് ആശുപത്രിയിൽവച്ച് മരണപ്പെടുകയുണ്ടായി. രോഗിക്ക് ആവശ്യമായ എല്ലാ കാഷ്വാലിറ്റി പരിശോധനകളും ചികിത്സകളും നൽകിയിരുന്നുവെന്ന് ജില്ലാ ഡെപ്യൂട്ടി മെഡിക്കൽ ഓഫീസർ (വിജിലൻസ്) പരാമർശം (1) പ്രകാരം റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

(3) പ്രസ്തുത സംഭവത്തിൽ പരാമർശം (3) പ്രകാരം ജില്ലാ കളക്ടർ വിശദമായ റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്. ഓട്ടോറിക്ഷാ ഡ്രൈവറായിരുന്ന പരേതനായ വേണു കുടുംബത്തിന്റെ മുഖ്യവരുമാന ദായകനായിരുന്നു. മാതാവും ഭാര്യയും രണ്ട് പെൺമക്കളുമുള്ള കുടുംബം പട്ടികജാതി വിഭാഗത്തിൽ ഉൾപ്പെടുന്നു. സ്വന്തമായി 4.5 സെന്റ് മാത്രമുള്ള കുടുംബം തദ്ദേശസ്വയംഭരണ സ്ഥാപനത്തിന്റെ ധനസഹായത്താൽ നിർമ്മിച്ച ഗൃഹത്തിലാണ് താമസിച്ചുവരുന്നതെന്നും ടിയാന്റെ ഭാര്യ സ്വകാര്യസ്ഥാപനത്തിൽ താത്കാലിക അടിസ്ഥാനത്തിൽ ജോലി ചെയ്തുവരികയാണെന്നും റിപ്പോർട്ടിൽ പ്രതിപാദിച്ചിരിക്കുന്നു. നിർധനരും പാർശ്വവൽക്കരിക്കപ്പെട്ടവരുമായ കുടുംബത്തിന്റെ സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക അവസ്ഥ പരിഗണിച്ചുകൊണ്ട് അനുയോജ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കണമെന്നും ജില്ലാ കളക്ടർ റിപ്പോർട്ടിൽ ശിപാർശ ചെയ്തിട്ടുണ്ട്

(4) സർക്കാർ ഇക്കാര്യം വിശദമായി പരിശോധിച്ചു. കൊല്ലം ജില്ലയിൽ കരുനാഗപ്പള്ളി താലൂക്കിൽ പന്മന വില്ലേജിൽ പൂജാഭവനത്തിൽ മരണപ്പെട്ട വേണുവിന്റെ കുടുംബത്തിന്റെ സാമൂഹിക-സാമ്പത്തിക പശ്ചാത്തലം കണക്കിലെടുത്ത് ഒരു പ്രത്യേക കേസായി പരിഗണിച്ച് ടിയാന്റെ ആശ്രിതർക്ക് മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ ദുരിതാശ്വാസ നിധിയിൽ നിന്നും 5,00,000/- (അഞ്ച് ലക്ഷം രൂപ മാത്രം) അനുവദിച്ച് ഉത്തരവാകുന്നു.

(5) വിതരണത്തിനാവശ്യമായി വരുന്ന തുകയായ 5,00,000/- രൂപ (അഞ്ച് ലക്ഷം രൂപ മാത്രം) മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ ദുരിതാശ്വാസ നിധിയുടെ ഖജാൻജിയായ ധനകാര്യ വകുപ്പ് അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറിയുടെ പേരിലുള്ള T.P.80 അക്കൗണ്ടിൽ നിന്നും കൊല്ലം ജില്ലാ കളക്ടർക്ക് അനുവദിക്കേണ്ടതും, ജില്ലാ കളക്ടർ തുക വിതരണം ചെയ്യുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടതും സ്വീകരിച്ച നടപടി സർക്കാരിനെ അറിയിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)
എം ജി രാജമാണിക്കം
സെക്രട്ടറി

ജില്ലാ കളക്ടർ, കൊല്ലം
ധനകാര്യ വകുപ്പ് അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി
(മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ ദുരിതാശ്വാസനിധി ഖജാൻജി)
പ്രിൻസിപ്പൽ അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (ആഡിറ്റ്/എ & ഇ), കേരളം, തിരുവനന്തപുരം.
ജില്ലാ ട്രഷറി ഓഫീസർ, കൊല്ലം (ട്രഷറി ഡയറക്ടർ തിരുവനന്തപുരം മുഖേന)
ധനകാര്യ (ഫണ്ട്സ്) വകുപ്പ്.
വിവര പൊതുജന സമ്പർക്ക (വെബ് /ന്യൂ മീഡിയ) വകുപ്പ്.
കരുതൽ ഫയൽ/ഓഫീസ് കോപ്പി.

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

പകർപ്പ്:- ബഹു. മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി
ബഹു.റവന്യൂ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറി
പൊതുഭരണ(എസ്.സി) വകുപ്പ് (20.05.2026-ലെ മന്ത്രിസഭാ യോഗ തീരുമാനം ഇനം.നം. OA 17 പ്രകാരം)
റവന്യൂ വകുപ്പ് സെക്രട്ടറിയുടെ പി.എ.യ്ക്ക്
റവന്യൂ വകുപ്പ് സ്പെഷ്യൽ സെക്രട്ടറിയുടെ പി.എ. യ്ക്ക്
റവന്യൂ (ഡി.ആർ.എഫ്.-എ/ബി) വകുപ്പുകൾക്ക്

18
20/5/26

GOVERNMENT OF KERALA

Abstract

Transport Department - Railways - Thiruvananthapuram - Kasaragod Semi High Speed Silverline Project - Cancelled - Orders issued.

TRANSPORT (E) DEPARTMENT

G.O.(Ms)No.15/2026/TRANS Dated,Thiruvananthapuram, 21-05-2026

Read 1) G.O(Ms)No. 18/2020/TRANS dated 11.06.2020
2) G.O(Ms)No. 13/2021/TRANS dated 11.06.2021

ORDER

As per the Government Order read as 1st paper above, Government had approved the Detailed Project Report (DPR) and alignment of the "SilverLine" (Semi High Speed Rail Corridor) between Thiruvananthapuram and Kasaragod, prepared by M/s SYSTRA.

2) As per the Government Order read as 2nd paper above, sanction was accorded for proceeding with certain preparatory works mentioned therein for the land acquisition process relating to the proposed SilverLine Project. Administrative Sanction was also accorded for availing a loan of ₹2100 crore from KIIFB towards meeting the cost of land acquisition for the SilverLine Project, constituting part of the State share of the project.

3) Government have now reviewed the matter after considering the various issues associated with the implementation of the project, decided not to proceed with Semi High Speed Thiruvananthapuram–Kasaragod SilverLine Project. Accordingly, the Government Orders read above hereby cancelled.

(By order of the Governor)
K BIJU I A S
SECRETARY

To:

1. The Chairman, Railway Board. Government of India (with C/L)
2. The Secretary, Ministry of Railways, Government of India (with C/L)
3. The Secretary, Department of Economic Affairs, Ministry of Finance, Government of India (with C/L)
4. The Managing Director, Kerala Rail Development Corporation Ltd.
5. The Accountant General (A&E/Audit), Kerala, Thiruvananthapuram.
6. The General Administration (SC) Department (vide item No....dated....)
7. The Finance Department
8. The Revenue Department
9. The Home Department
10. The Information & Public Relations Department (Web & New Media) Department (for uploading in the official website)
11. Stock File / Office Copy

Forwarded /By order
Signed by
Sudheesh C P
Date: 21-05-2026 17:28:00
Section Officer

18
20/5/26

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

കേരള സർക്കാർ

സംഗ്രഹം

ആഭ്യന്തര വകുപ്പ്- സിൽവർ ലൈൻ സമരവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് വിവിധ കോടതികളിൽ/ പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകളിൽ നിലനിൽക്കുന്ന എല്ലാ കേസുകളും പിൻവലിയ്ക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കുന്നതിന് നിർദ്ദേശം നൽകി ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

ആഭ്യന്തര (എൽ) വകുപ്പ്

സ.ഉ.(കൈ) നം.106/2026/HOME തീയതി,തിരുവനന്തപുരം, 22-05-2026

ഉത്തരവ്

സിൽവർ ലൈൻ സമരവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് വിവിധ കോടതികളിൽ/ പോലീസ് സ്റ്റേഷനുകളിൽ നിലനിൽക്കുന്ന എല്ലാ കേസുകളും പിൻവലിയ്ക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിയ്ക്കുന്നതിന് സർക്കാർ തീരുമാനമെടുത്തിട്ടുണ്ട്.

ഈ സാഹചര്യത്തിൽ പ്രസ്തുത വിഷയവുമായി ബന്ധപ്പെട്ടു പോലീസ് രജിസ്റ്റർ ചെയ്തിട്ടുള്ളതും,കോടതികളിൽ വിചാരണയിലിരിക്കുന്നതുമായ കേസുകൾ പിൻവലിക്കുന്നതിലേക്കായി കേസിന്റെ വിശദാംശങ്ങൾ സഹിതം നിർദിഷ്ട്ട പ്രൊഫോർമയിൽ പ്രൊപ്പോസൽ സർക്കാരിൽ ലഭ്യമാക്കുവാൻ ജില്ലാ പോലീസ് മേധാവിമാർക്കു സംസ്ഥാന പോലീസ് മേധാവി നിർദ്ദേശം നൽകേണ്ടതാണ്.

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)
ബിശ്വനാഥ് സിൻഹ
അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി

1. ഡയറക്ടർ ജനറൽ ഓഫ് പ്രോസിക്യൂഷൻ എറണാകുളം (ആമുഖ കത്ത് സഹിതം)
2. സംസ്ഥാന പോലീസ് മേധാവി, തിരുവനന്തപുരം
3. എല്ലാ ജില്ലാ കളക്ടർമാർക്കും
4. എല്ലാ ജില്ലാ ഡെപ്യൂട്ടി ഡയറക്ടർ ഓഫ് പ്രോസിക്യൂഷനും
5. എല്ലാ ജില്ലാ പോലീസ് മേധാവികൾക്കും
6. പൊതുഭരണ (എസ്.സി.) വകുപ്പ് [ഇനം നമ്പർ:18 തീയതി 20.05.2026)
7. വെബ് & ന്യൂ മീഡിയ
8. സ്റ്റോക്ക് ഫയൽ/ഓഫീസ് കോപ്പി.

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം
Signed by
Kavitha S
Date: 22-05-2026 15:53:42
സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

18
20/5/26

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

കേരള സർക്കാർ

<u>സംഗ്രഹം</u>

റവന്യൂ വകുപ്പ് - തിരുവനന്തപുരം, കൊല്ലം, പത്തനംതിട്ട, ആലപ്പുഴ, കോട്ടയം, എറണാകുളം, തൃശ്ശൂർ, മലപ്പുറം, കോഴിക്കോട്, കണ്ണൂർ, കാസർകോട് ജില്ലകളിൽ വിവിധ വില്ലേജുകളിൽ നിന്ന് സെമി ഹൈസ്പീഡ് റെയിൽവേ ലൈൻ (സിൽവർ ലൈൻ) പദ്ധതിക്ക് വേണ്ടി 1221 ഹെക്ടർ ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്നതു സംബന്ധിച്ച് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള ഉത്തരവുകൾ - റദ്ദ് ചെയ്തു - ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

റവന്യൂ (ബി) വകുപ്പ്

സ.ഉ.(അച്ചടി) നം.184/2026/RD തീയതി,തിരുവനന്തപുരം, 22-05-2026

പരാമർശം:-
1. സ.ഉ.(കൈ) നം.13/2021/TRANS., തീയതി, 11.06.2021
2. സ.ഉ.(കൈ) നം.163/2021/ആർ.ഡി., തീയതി, 18.08.2021
3. സ.ഉ.(സാധാ) നം.3642/2021/ആർ.ഡി., തീയതി, 30.10.2021.
4. സ.ഉ.(അച്ചടി) നം.217/2021/ആർ.ഡി., തീയതി, 30.12.2021
5. സ.ഉ.(അച്ചടി) നം.11/2022/ആർ.ഡി., തീയതി, 04.01.2022
6. സ.ഉ.(അച്ചടി) നം.12/2022/ആർ.ഡി., തീയതി, 04.01.2022
7. സ.ഉ.(അച്ചടി) നം.13/2022/ആർ.ഡി., തീയതി, 04.01.2022
8. സ.ഉ.(അച്ചടി) നം.17/2022/ആർ.ഡി., തീയതി, 06.01.2022
9. സ.ഉ.(അച്ചടി) നം.19/2022/ആർ.ഡി., തീയതി, 11.01.2022
10. സ.ഉ.(അച്ചടി) നം.20/2022/ആർ.ഡി., തീയതി, 12.01.2022
11. സ.ഉ.(അച്ചടി) നം.30/2022/ആർ.ഡി., തീയതി, 15.01.2022
12. സ.ഉ.(അച്ചടി) നം.40/2022/ആർ.ഡി., തീയതി, 22.01.2022
13. സ.ഉ.(അച്ചടി) നം.42/2022/ആർ.ഡി., തീയതി, 25.01.2022
14. സ.ഉ.(അച്ചടി) നം.45/2022/ആർ.ഡി., തീയതി, 25.01.2022
15. സ.ഉ.(കൈ) നം.15/2026/TRANS., തീയതി, 21.05.2026.

<u>ഉത്തരവ്</u>

1. തിരുവനന്തപുരം, കൊല്ലം, പത്തനംതിട്ട, ആലപ്പുഴ, കോട്ടയം, എറണാകുളം, തൃശ്ശൂർ,

മലപ്പുറം, കോഴിക്കോട്, കണ്ണൂർ, കാസർകോട് ജില്ലകളിൽ വിവിധ വില്ലേജുകളിൽ നിന്ന് സെമി ഹൈസ്പീഡ് റെയിൽവേ ലൈൻ (സിൽവർ ലൈൻ) പദ്ധതിക്ക് വേണ്ടി ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന് പരാമർശം (1) ഉത്തരവ് പ്രകാരം ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലിനുള്ള പ്രാരംഭ നടപടികൾക്ക് ഗതാഗത വകുപ്പിന്റെ അനുമതി ലഭിച്ചിരുന്നു. പരാമർശം (2) ഉത്തരവ് പ്രകാരം താഴെപ്പറയുന്ന വ്യവസ്ഥകൾക്ക് വിധേയമായി മേൽപ്പറഞ്ഞ ജില്ലകളിലെ വിവിധ വില്ലേജുകളിൽ നിന്നും 955.13 ഹെക്ടർ ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന് റവന്യൂ അനുമതി നൽകി ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചിരുന്നു.

i. 2013 ലെ എൽ.എ.ആർ.ആർ ആക്ടിൽ വിഭാവനം ചെയ്തിരിക്കുന്ന സാമൂഹിക ആഘാത വിലയിരുത്തൽ പഠനം 4(1) വിജ്ഞാപനം പുറപ്പെടുവിച്ചുകൊണ്ട് നടത്തുകയും സാമൂഹിക ആഘാത വിലയിരുത്തൽ (എസ്.ഐ.എ) പഠന റിപ്പോർട്ട് വിലയിരുത്തുന്നതിന് ഒരു വിദഗ്ധ സമിതി രൂപീകരിക്കുകയും ചെയ്യേണ്ടതാണ്.

ii. 2013 ലെ എൽ.എ.ആർ.ആർ ആക്ടിലെ സെക്ഷൻ (8) ലെ ഉപവകുപ്പ് (2) പ്രകാരമുള്ള ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലുമായി മുന്നോട്ട് പോകാനുള്ള സർക്കാർ ഉത്തരവ് റെയിൽവേ ബോർഡിൽ നിന്ന് പദ്ധതിക്ക് അന്തിമ അംഗീകാരം ലഭിച്ചതിനുശേഷം മാത്രമേ പുറപ്പെടുവിക്കാവൂ.

2. കൂടാതെ പരാമർശം (3) ഉത്തരവ് പ്രകാരം മേൽ പറഞ്ഞ ജില്ലകളിലെ വിവിധ വില്ലേജുകളിൽ നിന്നും ഏറ്റെടുക്കേണ്ട ഭൂമിയുടെ വിസ്തൃതി 1221 ഹെക്ടർ ഭൂമി ആയി ഭേദഗതി വരുത്തി റവന്യൂ അനുമതി ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

3. തുടർന്ന്, പരാമർശം (4) മുതൽ (14) വരെയുള്ള സർക്കാർ ഉത്തരവുകൾ പ്രകാരം മേൽ പരാമർശിച്ച ജില്ലകളിൽ ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കലുമായി ബന്ധപ്പെട്ട സാമൂഹ്യ പ്രത്യാഘാത പഠനം നടത്തുന്നതിനായി സംസ്ഥാന തലത്തിൽ എംപാനൽ ചെയ്യപ്പെട്ട പഠന ഏജൻസികളെ വിവിധ ജില്ലകളിൽ നിയോഗിച്ച ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചിരുന്നു. 2013-ലെ RFCTLARR ആക്ട് സെക്ഷൻ 4 (2) പ്രകാരം സാമൂഹിക പ്രത്യാഘാത വിലയിരുത്തൽ പഠനം ആരംഭിച്ച തീയതി മുതൽ ആറ് മാസത്തിനുള്ളിൽ പഠനം പൂർത്തീകരിക്കേണ്ടതാണ്. എന്നാൽ മേൽ പരാമർശിച്ച കാലയളവിനുള്ളിൽ സാമൂഹിക പ്രത്യാഘാത വിലയിരുത്തൽ പഠനം പൂർത്തീകരിക്കാൻ സാധിച്ചിട്ടില്ലാത്തതും പഠനം നടത്തുന്നതിനായി കാലാവധി നീട്ടി നൽകുകയോ പുതിയ വിജ്ഞാപനം പുറപ്പെടുവിക്കുകയോ

ചെയ്തിട്ടില്ലാത്തതിനാൽ സാമൂഹിക പ്രത്യാഘാത വിലയിരുത്തൽ പഠനം നടത്തുന്നതിനുള്ള വിജ്ഞാപനങ്ങൾ കാലഹരണപ്പെട്ടിട്ടുള്ളതുമാണ്.

4. പരാമർശം (15)-ലെ ഉത്തരവ് പ്രകാരം പരാമർശം (1) ഉത്തരവ് റദ്ദ് ചെയ്ത് ഗതാഗത വകുപ്പ് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്.

5. മേൽ സാഹചര്യത്തിൽ പരാമർശം (2) & (3) ഉത്തരവുകൾ പ്രകാരം തിരുവനന്തപുരം, കൊല്ലം, പത്തനംതിട്ട, ആലപ്പുഴ, കോട്ടയം, എറണാകുളം, തൃശ്ശൂർ, മലപ്പുറം, കോഴിക്കോട്, കണ്ണൂർ, കാസർകോട് ജില്ലകളിലെ വിവിധ വില്ലേജുകളിൽ നിന്ന് സെമി ഹൈസ്പീഡ് റെയിൽവേ ലൈൻ (സിൽവർ ലൈൻ) പദ്ധതിക്ക് വേണ്ടി ഭൂമി ഏറ്റെടുക്കുന്നതിന് നൽകിയിട്ടുള്ള റവന്യൂ അനുമതി റദ്ദ് ചെയ്ത് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു. സാമൂഹിക പ്രത്യാഘാത പഠനം നടത്തുന്നതിന് അനുമതി നൽകി പുറപ്പെടുവിച്ച പരാമർശം (4) മുതൽ (14) വരെയുള്ള സർക്കാർ ഉത്തരവുകളും ഇതോടൊപ്പം റദ്ദ് ചെയ്ത് ഉത്തരവാകുന്നു.

6. സെമി ഹൈസ്പീഡ് റെയിൽവേ ലൈൻ (സിൽവർ ലൈൻ) പദ്ധതിക്കുവേണ്ടി 1961-ലെ കേരള സർവ്വേയും അതിർത്തിയും സംബന്ധിച്ച ആക്ടിലെ 6(1) വകുപ്പ് പ്രകാരം പുറപ്പെടുവിച്ച വിജ്ഞാപനങ്ങൾ അതത് ജില്ലാ കളക്ടർമാർ റദ്ദ് ചെയ്യേണ്ടതും, ഏറ്റെടുക്കുവാൻ ഉദ്ദേശിച്ചിരുന്ന ഭൂമിയിൽ സ്ഥാപിച്ചിട്ടുള്ള അതിരടയാളങ്ങൾ നീക്കം ചെയ്യുന്നതിനും ആവശ്യമായ നടപടി സ്വീകരിക്കേണ്ടതും, സ്വീകരിച്ച നടപടികൾ ഗതാഗത/റവന്യൂ വകുപ്പുകളെ സമയ ബന്ധിതമായി അറിയിക്കേണ്ടതുമാണ്.

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)
എം ജി രാജമാണിക്കം
സെക്രട്ടറി

1. ലാന്റ് റവന്യൂ കമ്മീഷണർ, തിരുവനന്തപുരം.
2. ജില്ലാ കളക്ടർ, തിരുവനന്തപുരം, കൊല്ലം, പത്തനംതിട്ട, ആലപ്പുഴ, കോട്ടയം, എറണാകുളം, തൃശ്ശൂർ, മലപ്പുറം, കോഴിക്കോട്, കണ്ണൂർ, കാസർകോട്
3. അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ(എ&ഇ/ഓഡിറ്റ്) കേരള, തിരുവനന്തപുരം.
4. പൊതുഭരണ (എസ്.സി.) വകുപ്പ് (ഇനം നം.----തീയതി---)
5. ഗതാഗത വകുപ്പ്
6. വിവര സമ്പർക്ക (വെബ് &ന്യൂ മീഡിയ) വകുപ്പ്
7. കരുതൽ ഫയൽ/ഓഫീസ് കോപ്പി (ബി1/131/2026-റവ)

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

പകർപ്പ്:

1. ബഹു.മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിക്ക്
2. ബഹു.റവന്യൂ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിക്ക്
3. ചീഫ് സെക്രട്ടറിയുടെ പി. എ ക്ക്
4. റവന്യൂ സെക്രട്ടറിയുടെ പി.എയ്ക്ക്
5. റവന്യൂ അഡീഷണൽ സെക്രട്ടറിയുടെ സി.എയ്ക്ക്

Signed by
Sandhya S
Date: 22-05-2026 17:14:44

19
20/5/26

മന്ത്രിസഭാ യോഗ തീരുമാനം ഇനം 19 OA /അടിയന്തരം

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

കേരള സർക്കാർ

ഉദ്യോഗസ്ഥ ഭരണപരിഷ്കാര (റൂൾസ് സി) വകുപ്പ്

നമ്പർ.റൂൾ സി3/106/2026/പി&എആർഡി 20-05-2026,തിരുവനന്തപുരം

അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി

സെക്രട്ടറി,
കേരള പബ്ലിക് സർവ്വീസ് കമ്മീഷൻ
പട്ടം, തിരുവനന്തപുരം.

സർ,

വിഷയം:- പി&എആർഡി - മന്ത്രിസഭാ യോഗ തീരുമാനം - പി.എസ്.സി റാങ്ക് ലിസ്റ്റുകളുടെ കാലാവധി ദീർഘിപ്പിക്കുന്നത് - സംബന്ധിച്ച്

സൂചന:- 20-05-2026 - ലെ മന്ത്രിസഭാ യോഗ തീരുമാനം ഇനം നമ്പർ 19 ഒ.എ.

പൊതു തിരഞ്ഞെടുപ്പുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നിലനിന്നിരുന്ന സാഹചര്യം പരിഗണിച്ച് ഇപ്പോൾ (20/05/2026 മുതൽ) നിലവിലുള്ള പി.എസ്.സി റാങ്ക് ലിസ്റ്റുകളിൽ ഇതുവരെ കാലാവധി ദീർഘിപ്പിച്ച് നൽകിയിട്ടില്ലാത്തതും, 2026 ആഗസ്റ്റ് 31 നകം കാലാവധി അവസാനിക്കുന്നതുമായ എല്ലാ റാങ്ക് ലിസ്റ്റുകളുടെയും കാലാവധി 2026 നവംബർ 30 വരെ ദീർഘിപ്പിക്കുന്നതിന് കേരള പബ്ലിക് സർവ്വീസ് കമ്മീഷനോട് ശിപാർശ ചെയ്യുവാൻ മന്ത്രിസഭാ യോഗം തീരുമാനമായിട്ടുണ്ട്.

ആയതിനാൽ പ്രസ്തുത തീരുമാനം നടപ്പിലാക്കുവാൻ ആവശ്യമായ നടപടികൾ ബഹു. കമ്മീഷൻ സ്വീകരിക്കണമെന്ന് താൽപര്യപ്പെടുന്നു.

വിശ്വസ്തതയോടെ,

ഡോ. രാജൻ നാംദേവ് ഖൊബ്രഗഡെ ഐ എ എസ്
അഡീഷണൽ ചീഫ് സെക്രട്ടറി

പകർപ്പ് - പൊതുഭരണ (എസ്.സി) വകുപ്പിന് (20-05-2026 - ലെ മന്ത്രിസഭാ യോഗ തീരുമാനം ഇനം നമ്പർ 19 ഒ.എ. പ്രകാരം)

20
20/5/26.

GOVERNMENT OF KERALA

Abstract

Law Department- Appointment of Adv. Mohammed Shah P.A. as Additional Advocate General, Kerala- Orders issued.

LAW (INSPECTION B) DEPARTMENT

G.O.(Ms)No.50/2026/LAW Dated, Thiruvananthapuram, 20-05-2026

Read G.O (Ms) No. 49/2026/Law dated 20.05.2026.

ORDER

As per Government Order read above, the Government had accepted the resignation of Sri. K. P. Jayachandran and Sri. Asok M. Cherian from the post of Additional Advocate General, Kerala.

Government are now pleased to appoint Adv . Mohammed Shah P. A., 4C, Express Estate Apartment, Near A. J. Hall, Kaloor, Kochi- 682 017 as Additional Advocate General, Kerala with immediate effect.

(By order of the Governor)
K G SANAL KUMAR
LAW SECRETARY

To:

1. Adv. Mohammed Shah P. A., 4C, Express Estate Apartment, Near A. J. Hall, Kaloor, Kochi- 682017
2. The Advocate General, Kerala, Ernakulam.
3. The Registrar, High Court of Kerala, Ernakulam (With C/L).
4. The Accountant General (A&E), (Audit), Kerala, Thiruvananthapuram
5. The P.S. to Hon'ble Chief Minister.
6. The GA (SC) Department vide decision of Council of Ministers in item No.20 OA dated 20.05.2026.
7. The Director of Public Relations, Thiruvananthapuram
8. The P.A to the Law Secretary.
9. The C.A. to Additional Law Secretary, (Inspection B) Department.

10. Law (Nodal) Department.
11. Stock File/ Office Copy.

Forwarded/ By order

Signed by
Sajjad S
Section Officer.
Date: 20-05-2026 18:41:21

©
കേരള സർക്കാർ
Government of Kerala
2026

Regn.No. KERBIL/2012/45073
dated 05-09-2012 with RNI
Reg No.KL/TV(N)/634/2021-2023

കേരള ഗസറ്റ്
KERALA GAZETTE

അസാധാരണം
EXTRAORDINARY

ആധികാരികമായി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്
PUBLISHED BY AUTHORITY

വാല്യം 15 Vol. XV	തിരുവനന്തപുരം, ചൊവ്വ Thiruvananthapuram, Tuesday	2026 മേയ് 26 26th May 2026 1201 ഇടവം 12 12th Idavam 1201 1948 ജ്യേഷ്ഠം 5 5th Jyaishta 1948	നമ്പർ No.	1675

GOVERNMENT OF KERALA

General Administration (Protocol) Department

NOTIFICATION

No. Pro. 5/57(1)/2026-GAD. *Dated, Thiruvananthapuram, 25th May, 2026.*

Government are pleased to appoint Shri Apu John Joseph, Member of Legislative Assembly representing Thodupuzha Assembly Constituency as the Government Chief Whip in the 16th Kerala Legislative Assembly, with the rank and status of Cabinet Minister.

DR. A. JAYATHILAK,
Chief Secretary.

PUBLISHED BY THE SUPERINTENDENT OF GOVERNMENT PRESSES
AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS, THIRUVANANTHAPURAM, 2026

Digitally signed by VEERAN T
Date:2026.05.26 12:46:04 +05:3

This is a digitally signed Gazette.
Authenticity may be verified through https://compose.kerala.gov.in/

23
25/5/26

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

കേരള സർക്കാർ

സംഗ്രഹം

സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പ്- പുതുതായി രൂപീകരിച്ച വയോജനക്ഷേമ വകുപ്പിന് വിഷയങ്ങൾ അനുവദിച്ചുകൊണ്ട് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

സാമൂഹ്യനീതി (സി) വകുപ്പ്

സ.ഉ.(കൈ) നം.11/2026/SJD തീയതി,തിരുവനന്തപുരം, 30-05-2026

പരാമർശം:- 19.05.2026 ലെ സ.ഉ (കൈ)നം. 63/2026/പൊഭവ ഉത്തരവ്.

ഉത്തരവ്

സംസ്ഥാനത്തെ വയോജനങ്ങളുടെ ക്ഷേമത്തിനായി പുതിയ പദ്ധതികൾ രൂപീകരിച്ച നടപ്പിലാക്കുന്നതിനും, നിലവിലുള്ള പദ്ധതികൾ ഏകോപിപ്പിച്ച് നടപ്പിലാക്കുന്നതിനുമായി വയോജനക്ഷേമ വകുപ്പ് രൂപീകരിച്ച് പരാമർശം പ്രകാരം ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രസ്തുത വകുപ്പിൽ ചുവടെ ചേർത്തിരിക്കുന്ന വിഷയങ്ങൾ അനുവദിച്ചുകൊണ്ട് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

1. Administration of Acts and Rules relating to the welfare of the elderly.
2. Implementation of Policies relating to the welfare of the elderly.
3. Implementation of Centrally Sponsored Schemes relating to the welfare of the elderly.
4. Implementation of various schemes relating to the welfare of the elderly.
5. The Kerala State Commission for the Elderly
6. Old Age Homes

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)
ഡോ അദീല അബ്ദുള്ള ഐ എ എസ്
സ്പെഷ്യൽ സെക്രട്ടറി

ഡയറക്ടർ, സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പ്
എക്സിക്യൂട്ടീവ് ഡയറക്ടർ, കേരള സാമൂഹ്യ സുരക്ഷാ മിഷൻ
പ്രിൻസിപ്പൽ അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (ഓഡിറ്റ്), കേരള, തിരുവനന്തപുരം
അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (എ&ഇ), കേരള, തിരുവനന്തപുരം
പൊതുഭരണ(എസ്.സി)വകുപ്പ്*(25.05.2026 ലെ മന്ത്രിസഭാ യോഗം ഇനം നം 23 O.A പ്രകാരം)*
പൊതുഭരണ (എസ്.എസ്) വകുപ്പ് *(തുടർ നടപടികൾക്കായി)*
വിവര പൊതുജന സമ്പർക്ക വകുപ്പ്
കരുതൽ ഫയൽ/ ഓഫീസ് പകർപ്പ്

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

Signed by Shabeen S
Date: 30-05-2026 12:33:26
സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

പകർപ്പ്

ബഹു മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിക്ക്

ബഹു. മത്സ്യബന്ധനം-സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിയ്ക്ക്

സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പ് സെക്രട്ടറിയുടെ സി.എയ്ക്ക്

സാമൂഹ്യനീതി വകുപ്പ് ജോയിന്റ് സെക്രട്ടറിയുടെ സി.എയ്ക്ക്

23
25/5/26

©
കേരള സർക്കാർ
Government of Kerala
2026

Regn.No. KERBIL/2012/45073
dated 05-09-2012 with RNI
Reg No.KL/TV(N)/634/2021-2023

കേരള ഗസറ്റ്
KERALA GAZETTE
അസാധാരണം
EXTRAORDINARY

ആധികാരികമായി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്
PUBLISHED BY AUTHORITY

വാല്യം 15 Vol. XV	തിരുവനന്തപുരം, ചൊവ്വ Thiruvananthapuram, Tuesday	2026 ജൂൺ 16 16th June 2026 1201 മിഥുനം 2 2nd Mithunam 1201 1948 ജ്യേഷ്ഠം 26 26th Jyaishta 1948	നമ്പർ No. 1828

GOVERNMENT OF KERALA

General Administration (SS) Department

NOTIFICATION

G.O.(Ms) No.64/2026/GAD *Dated, Thiruvananthapuram, 15th June 2026*

S. R. O. No. 574/2026

In exercise of the powers conferred by clauses (2) and (3) of Article 166 of the Constitution of India, the Governor of Kerala hereby makes the following rules further to amend the Rules of Business of the Government of Kerala, namely:-

This is a digitally signed Gazette.
Authenticity may be verified through https://compose.kerala.gov.in/

Rules

1. *Short title and commencement*.- (1) These rules may be called the Rules of Business of the Government of Kerala (Amendment) Rules, 2026.

(2) They shall come into force at once.

2. *Amendment of the Rules*.- In the Rules of Business of the Government of Kerala, in PART II, in the FIRST SCHEDULE,-

(1) under the heading "List of Departments",-

(a) after serial number and entry "9. Dairy Development Department" the following serial number and entry shall be inserted, namely:-

"10. Elderly Welfare Department" ;

(b) the existing serial numbers from 10 to 48 shall be renumbered consecutively from 11 to 49.

(2) under the heading "DISTRIBUTION OF BUSINESS AMONG DEPARTMENTS OF THE SECRETARIAT",-

(a) after the sub-heading " IX. DAIRY DEVELOPMENT DEPARTMENT" and the entries thereunder, the following sub-heading and entries shall respectively be inserted, namely:-

"X. ELDERLY WELFARE DEPARTMENT

1. Administration of Acts and Rules relating to the welfare of the elderly.
2. Implementation of Policies relating to the welfare of the elderly.
3. Implementation of Centrally Sponsored Schemes relating to the welfare of the elderly.

This is a digitally signed Gazette.
Authenticity may be verified through https://compose.kerala.gov.in/

4. Implementation of various schemes relating to the welfare of the elderly.

5. The Kerala State Elderly Commission.

6. Old Age Homes.";

(b) the existing serial numbers prefixing the sub-heading from X to XLVIII shall be renumbered consecutively from XI to XLIX.

By order of the Governor,
K. BIJU
Secretary to Government.

Explanatory Note

(This does not form part of the notification, but is intended to indicate its general purport.)

As per G.O.(Ms.)No.63/2026/GAD. dated 19th May, 2026, orders were issued forming Elderly Welfare Department for formulating and implementing new schemes and for co-ordinating and implementing the existing schemes for the welfare of the elderly. Accordingly the Government have decided to amend the Rules of Business of the Government of Kerala for the above purpose.

This notification is intended to achieve the above object.

PUBLISHED BY THE SUPERINTENDENT OF GOVERNMENT PRESSES
AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS, THIRUVANANTHAPURAM, 2026

This is a digitally signed Gazette.
Authenticity may be verified through https://compose.kerala.gov.in/

Digitally signed by V JAYAKUMAR
Date:2026.06.16 05:15:40 +05:30

GOVERNMENT OF KERALA

Abstract

Vigilance Department- Kerala Lok Ayukta- Sri.T Asaf Ali, Director General of of Prosecution, Kerala appointed as the Special Attorney, Kerala Lok Ayukta- Orders issued.

VIGILANCE (C) DEPARTMENT

G.O.(Ms)No.14/2026/VIG Dated,Thiruvananthapuram, 27-05-2026

Read 1 G.O.(Ms)No.4/2021/VIG dated 22/05/2021.
2 G.O.(Ms)No.105/2026/HOME dated 19/05/2026.

ORDER

As per the Order read as 2nd above, Government have appointed Sri.T Asaf Ali, C1/407, K.G.L. Marina Majestic, Gosree Bridge Road, Ernakulam Kochi-682 018 as the new Director General of Prosecution, Kerala.

2. Government is further pleased to order appointing Sri.T. Asaf Ali, Director General of Prosecution, Kerala as the Special Attorney, Kerala Lok Ayukta also.

(By order of the Governor)
BISHWANATH SINHA
ADDITIONAL CHIEF SECRETARY

To:
Sri.T. Asaf Ali, Director General of Prosecution, Ernakulam.
The Registrar, Kerala Lok Ayukta, Thiruvananthapuram.
The Advocate General, Kerala, Ernakulam (with C/L)
The Registrar General, High Court of Kerala, Ernakulam (with C/L).
The Principal Accountant General (Audit), Kerala, Thiruvananthapuram.
The Principal Accountant General (A&E), Kerala, Thiruvananthapuram.
The Home/Law Department.

The General Admn.(SC)Dept.(vide item No. 25 O.A., dated 25/05/2026).
The Information & Public Relations (Web & New Media) Department.
The Stock File/Office Copy

Forwarded /By order

Signed by
Jayakala O
Date: 29-05-2026 11:03:38
Section Officer.

Copy to:
The Private Secretary to Hon'ble Chief Minister
The Private Secretary to Hon'ble Minister for Home & Vigilance
The Additional Secretary to Chief Secretary
The PA to Additional Chief Secretary (Vigilance)

25
25/5/26

GOVERNMENT OF KERALA

Abstract

Law Department- Appointment of Sri. T. Asaf Ali, C1/407, K.G.L. Marina Majestic, Gosree Bridge Road, Ernakulam, Kochi- 682 018 as State Public Prosecutor in the High Court of Kerala- Orders issued.

LAW (INSPECTION B) DEPARTMENT

G.O.(Ms)No.67/2026/LAW Dated, Thiruvananthapuram, 12-06-2026

Read:- 1. G.O. (P) No.11/78/Law dated 25-01-78.
2. G.O.(Ms)No. 51/2026/LAW dated 21.05.2026
3. Letter No.HCKL/5067/2026-DI-8-HC KERALA dated 12.06.2026 of the Registrar General, High Court of Kerala.

ORDER

As per the Government Order read as the 2nd paper above, the Government accepted the resignation of Sri. T. A. Shaji from the post of State Public Prosecutor.

Now, in exercise of the powers conferred by sub-section (1) of section 18 of the Bharatiya Nagarik Suraksha Sanhita, 2023 and in consultation with the High Court of Kerala, the Government of Kerala hereby appoint Sri. T. Asaf Ali, C1/407, K.G.L. Marina Majestic, Gosree Bridge Road, Ernakulam, Kochi- 682 018 as State Public Prosecutor in the High Court of Kerala for a period of three years, from the date of assuming the charge for conducting any prosecution, appeal or other proceedings on behalf of the State Government.

The status, facilities, emoluments and monetary benefits of Sri. T. Asaf Ali will be the same as those of the Advocate General of Kerala.

(By order of the Governor)
K G SANAL KUMAR
LAW SECRETARY

To:
1. The Advocate General, Kerala, Ernakulam.
2. Sri. T. Asaf Ali, C1/407, K.G.L. Marina Majestic, Gosree Bridge

Road, Ernakulam, Kochi- 682 018.
3. The Registrar, High Court of Kerala, Ernakulam (With C/L).
4. The Accountant General (A&E), (Audit), Kerala, Thiruvananthapuram.
5. The Private Secretary, to Hon'ble Chief Minister.
6. The Home (S) Department.
7. The G.A. (SC) Department (Vide Item No. 25 OA dated 25.05.2026).
8. All District Collectors.
9. The Director of Public Relations, Thiruvananthapuram.
10. The P.A. to the Law Secretary.
11. The C.A. to the Joint Secretary, Law (Inspection B) Department.
12. Law (Nodal) Department.
13. Stock File/ Office Copy (INS-B1/65/2026-LAW).

Forwarded/ By order

Signed by Sajjad S
Date: 12-06-2026 17:48:18
Section Officer

26
25/5/26

GOVERNMENT OF KERALA

Abstract

Law Department- Appointment of Adv. K.C. Vincent, 2 nd Floor, 68/1440, Tatapuram, Sukumaran Road, Providence Road North End, Ernakulam- 682 018 as Additional Advocate General, Kerala- Orders issued.

LAW (INSPECTION B) DEPARTMENT

G.O.(Ms)No.57/2026/LAW Dated, Thiruvananthapuram, 25-05-2026

Read :- G.O. (Ms) No. 49/2026/Law dated 20.05.2026.

ORDER

As per the Government Order read above, the Government accepted the resignations of Sri. K. P. Jayachandran and Sri. Asok M. Cherian from the post of Additional Advocate General, Kerala.

Government are now pleased to appoint Adv. K.C. Vincent, 2 nd Floor, 68/1440, Tatapuram, Sukumaran Road, Providence Road North End, Ernakulam- 682 018 as Additional Advocate General, Kerala with immediate effect.

(By order of the Governor)
K G SANAL KUMAR
LAW SECRETARY

To:

1. Adv. K. C. Vincent, 2nd Floor, 68/1440, Tatapuram, Sukumaran Road, Providence Road North End, Ernakulam - 682 018.
2. The Advocate General, Kerala, Ernakulam.
3. The Registrar, High Court of Kerala, Ernakulam (With C/L).
4. The Accountant General (A&E), (Audit), Kerala, Thiruvananthapuram.
5. The P.S. to Hon'ble Chief Minister.

6. The GA (SC) Department vide decision of Council of Ministers in item No.26 OA dated 25.05.2026.
7. The Director of Public Relations, Thiruvananthapuram.
8. The P.A to the Law Secretary.
9. The C.A. to Joint Secretary, (Inspection B) Department.
10. Law (Nodal) Department.
11. Stock File/ Office Copy (INS-B1/69/2026-LAW).

Forwarded/ By order

Signed by
Sajjad S
Section Officer.
Date: 25-05-2026 18:47:12

27
4/6/26

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

കേരള സർക്കാർ

സംഗ്രഹം

ദുരന്ത നിവാരണ വകുപ്പ്- തൃശ്ശൂർ ജില്ലയിൽ വടക്കാഞ്ചേരി മുനിസിപ്പാലിറ്റിയിൽ തലപ്പിള്ളി താലൂക്കിൽ മുണ്ടത്തിക്കോട് വില്ലേജിൽ വെടിക്കെട്ടുപുര സ്ഫോടനത്തിൽ മരണപ്പെട്ടവരുടെ ആശ്രിതർക്ക് ധനസഹായം അനുവദിച്ച് ഉത്തരവാകുന്നു.

ദുരന്ത നിവാരണ (എ) വകുപ്പ്

സ.ഉ.(കൈ) നം.13/2026/DMD തീയതി,തിരുവനന്തപുരം, 05-06-2026

പരാമർശം:-
1. സ.ഉ(കൈ) നം.6/2023/ഡിഎംഡി, തീയതി 18/06/2023
2. സ.ഉ(സാധാ) നം.193/2026/ഡിഎംഡി, തീയതി 22/04/2026
3. സ.ഉ(സാധാ) നം.196/2026/ഡിഎംഡി, തീയതി 22/04/2026
4. സ.ഉ (സാധാ) നം.197/2026 /ഡിഎംഡി, തീയതി 26/04/2026
5. തൃശ്ശൂർ ജില്ലാ കളക്ടറുടെ 22/05/2026 ലെ DCTSR/4455/2026-A13 നമ്പർ കത്ത്

ഉത്തരവ്

തൃശ്ശൂർ പൂരവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് മുണ്ടത്തിക്കോട് വില്ലേജിൽ കട്ടക്കുളം എന്ന സ്ഥലത്ത് സൂക്ഷിച്ചിരുന്ന പടക്കശേഖരത്തിന് 21/04/2026 തീയതിയിൽ തീപിടിച്ചത് മൂലം ഉണ്ടായ അപകടവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ധനസഹായം അനുവദിക്കുന്നതിന്നത് മരണപ്പെട്ടവരുടെയും പരുക്കേറ്റവരുടെയും എണ്ണം സംബന്ധിച്ച പ്രാഥമിക കണക്കുകൾ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തിരുന്നതും അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മരണപ്പെട്ട 10 പേർക്കായുള്ളതും പരിക്കുപറ്റിയ 13 പേർക്കും ബഹു:മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ ദുരിതാശ്വാസനിധിയിൽ നിന്നും ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും പരാമർശം (3) പ്രകാരം ധനസഹായം അനുവദിച്ച് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചിരുന്നു.

2) തൃശ്ശൂർ പൂരവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് മുണ്ടത്തിക്കോട് വില്ലേജിൽ കട്ടക്കുളം എന്ന സ്ഥലത്ത് സൂക്ഷിച്ചിരുന്ന വെടിമരുന്നുശാല ദുരന്തത്തിൽ ചികിത്സയിലിരിക്കെ മരണപ്പെട്ടവരുടെ ആശ്രിതർക്ക് ധനസഹായവും, തിരച്ചലിൽ കണ്ടെത്തിയ ശരീര ഭാഗങ്ങളുടെ ഒന്നാംഘട്ട ഡിഎൻഎ പരിശോധന ഫലത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കണ്ടെത്തിയതും ബന്ധുക്കൾക്ക് ശരീരഭാഗങ്ങൾ വിട്ടുകൊടുത്തതുമായ വ്യക്തികളുടെ ആശ്രിതർക്ക് ധനസഹായവും, ഈ അപകടത്തിൽ പരുക്കേറ്റ പട്ടിക സി യിൽ പരാമർശിച്ചിരിക്കുന്നവർക്ക് അർഹതയുള്ള പക്ഷം ധനസഹായം അനുവദിച്ച തരണമെന്നും പരാമർശം (5) പ്രകാരം തൃശ്ശൂർ ജില്ലാ കളക്ടർ ആവശ്യപെട്ടിട്ടുണ്ട്.

പട്ടിക (എ):-

ക്രമ നം	പേരുവിവരങ്ങൾ	ചികിത്സയിലിരിക്കെ മരണപ്പെട്ടത്	അർഹതപ്പെട്ട തുക	പരിക്ക് പറ്റിയപ്പോൾ നൽ	അനുവദിക്കാൻ ബാക്കിയുള്ള ധന

				കിയ അടിയന്തിര ധനസഹായം	സഹായം
1.	രാകേഷ്	ചികിത്സയിലിരിക്കെ മരണപ്പെട്ടത്	14 ലക്ഷം	2 ലക്ഷം	12 ലക്ഷം
2.	ഉണ്ണികൃഷ്ണൻ (ബാബു)	ചികിത്സയിലിരിക്കെ മരണപ്പെട്ടത്	14 ലക്ഷം	2 ലക്ഷം	12 ലക്ഷം

3) അപകടത്തെ തുടർന്ന് നടത്തിയ തിരച്ചലിൽ കണ്ടെത്തിയ ശരീര ഭാഗങ്ങളുടെ ഒന്നാംഘട്ട ഡിഎൻഎ പരിശോധന ഫലത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ കണ്ടെത്തിയതും ബന്ധുക്കൾക്കു ശരീരഭാഗങ്ങൾ വിട്ടുകൊടുത്തതുമായ വ്യക്തികളുടെ വിവരങ്ങൾ ചുവടെ പട്ടിക (ബി) യിൽ ചേർക്കുന്നു.

പട്ടിക (ബി):-

ക്രമ.നം	പേരുവിവരങ്ങൾ
1	വിഷ്ണു വിനോദ് (35 വയസ്), കോലാട്ടു (H), മനക്കൊടി
2	ഗിരീഷ് പി (42 വയസ്), പള്ളത്തു കരുമലി (H), കോട്ടപ്പുറം
3	അഭിജിത്ത് (27 വയസ്), അരങ്ങത്ത് (H), പുതുർക്കര
4	സുരേഷ് സി എ(50 വയസ്), ചോരത്ത്(H), തെക്കുംകര

4) കൂടാതെ അപകടവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് അപകട ദിവസത്തിനുശേഷം വിവിധ ശാരീരിക ബുദ്ധിമുട്ടുകൾ കാരണം ആശുപത്രിയിൽ ചികിത്സ തേടിയവരുടെ വിവരങ്ങൾ തലപ്പിള്ളി, ചാവക്കാട്, കുന്നംകുളം തഹസിദാർമാർ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്തിട്ടുണ്ട്. ആയത് പട്ടിക (സി) യിൽ ചേർക്കുന്നു.

പട്ടിക (<u>സി</u>):-

ക്രമ നം.	പേരും വിലാസവും	റിമാർക്സ്
1	ശ്രീ.രാജൻ, എഴുത്തുപുരയ്ക്കൽ വീട്, കണ്ടന്നൂർ (തലപ്പിള്ളി താലൂക്ക്)	തൃശ്ശൂർ മെഡിക്കൽ കോളേജ് ഹോസ്പിറ്റൽ അഡ്മിറ്റായിട്ടുണ്ട്
2	ശ്രീ.ബിജു ജോസ്, പല്ലുക്കാരൻ വീട്, കണ്ടന്നൂർ (തലപ്പിള്ളി താലൂക്ക്)	പ്ലാസ്റ്ററിട്ടതിന് ശേഷം വീട്ടിലേക്കയച്ചു
3	ശ്രീ.മനോജ്, വെള്ളക്കുന്ന് വീട്, കണ്ടന്നൂർ (തലപ്പിള്ളി താലൂക്ക്)	ഹോസ്പിറ്റലിൽ എത്തി ടെസ്റ്റുകൾ നടത്തി
4	പ്രതീഷ് കെ കെട / o കുട്ടപ്പൻ, കാളിയത്തേൽ വീട് (ചാവക്കാട് താലൂക്ക്)മേൽ സാഹചര്യത്തിൽ മേൽ വിവരിച്ച പട്ടികകളിൽ ഉൾപ്പെട്ടവർക്ക് ധനസഹായം നൽകുന്നതിൽ തിരുമാനമെടുക്കുന്നതിനായി താഴെ പറയുന്ന നിർദ്ദേശങ്ങൾ സമർപ്പിക്കുന്നു	അപകടത്തിൽ നിന്ന് ഓടി രക്ഷപെടുന്നതിനിടയിൽ ഇടതുകാലിനു പരിക്കേറ്റ് വടക്കേക്കാട് ആരോഗ്യകേന്ദ്രത്തിൽ നിന്ന് ചികിത്സ തേടിയശേഷം നിലവിൽ വീട്ടിൽ വിശ്രമത്തിൽ
5.	ശ്രീക്കുട്ടൻ പി സി, S/o ചന്ദ്രൻ, പന്തായിൽ വീട്, ചുങ്കം, വേലൂർ	-

5) സർക്കാർ ഇക്കാര്യം വിശദമായി പരിശോധിച്ച് തൃശ്ശൂർ ജില്ലയിൽ വടക്കാഞ്ചേരി മുനിസിപ്പാലിറ്റിയിൽ തലപ്പിള്ളി താലൂക്കിൽ മുണ്ടത്തിക്കോട് വില്ലേജിൽ വെടിക്കെട്ടുപുര സ്ഫോടനത്തിൽ മരണപ്പെട്ടവരുടെ ആശ്രിതർക്കും പരിക്കേറ്റവർക്കും ചുവടെ ലഭ്യമാക്കിയ പ്രകാരം ധനസഹായം അനുവദിച്ച് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

(i) പട്ടിക (എ) യിൽ പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ള ധനസഹായം ഇതുവരെ അനുവദിച്ചിട്ടില്ലാത്ത, 'ചികിത്സയിലിരിക്കെ മരണപ്പെട്ടവരുടെ' ആശ്രിതർക്ക് താഴെ പറയും പ്രകാരം ധനസഹായം അനുവദിച്ച് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

ക്രമ.നം	പേരുവിവരങ്ങൾ	മരണപ്പെട്ടത്/ചികിത്സയിലിരിക്കെ മരണപ്പെട്ടത്/ പരിക്കുപറ്റിയത്	അർഹതപ്പെട്ട തുക	പരിക്ക് പറ്റിയപ്പോൾ നൽകിയ അടിയന്തിര ധനസഹായം	അനുവദിക്കാൻ ബാക്കിയുള്ള ധനസഹായം	
					SDRF	CMDRF
1.	രാകേഷ്	ചികിത്സയിലിരിക്കെ മരണപ്പെട്ടത്	14 ലക്ഷം	2 ലക്ഷം	4 ലക്ഷം	8 ലക്ഷം
2.	ഉണ്ണികൃഷ്ണൻ (ബാബു)	ചികിത്സയിലിരിക്കെ മരണപ്പെട്ടത്	14 ലക്ഷം	2 ലക്ഷം	4 ലക്ഷം	8 ലക്ഷം

(ii) അപകടസ്ഥലത്തു നിന്ന് ലഭിച്ച ശരീര ഭാഗങ്ങളുടെ DNA പരിശോധനയിൽ കണ്ടെത്തിയതും ബന്ധുക്കൾക്ക് ശരീര ഭാഗങ്ങൾ വിട്ടു കൊടുത്തതുമായ പട്ടിക (ബി) യിൽ ഉൾപ്പെട്ട താഴെ പറയുന്ന വ്യക്തികളുടെ ആശ്രിതർക്ക് പരാമർശം (4) ഉത്തരവിൽ പരാമർശിച്ചിട്ടുള്ള നടപടിക്രമങ്ങൾ പൂർത്തിയാക്കി ധനസഹായം അനുവദിക്കുന്നതിന് 14 ലക്ഷം രൂപ വീതം തൃശ്ശൂർ ജില്ലാ കളക്ടർക്ക് അനുവദിക്കുന്നു.അടിയന്തിരമായി

ക്രമ.നം	പേരുവിവരങ്ങൾ	അർഹതപ്പെട്ട തുക	
		SDRF	CMDRF
1	വിഷ്ണു വിനോദ് (35 വയസ്), കോലാട്ടു (H), മനക്കൊടി	4 ലക്ഷം	10 ലക്ഷം
2	ഗിരീഷ് പി (42 വയസ്), പള്ളത്തു കരുമലി (H), കോട്ടപ്പുറം	4 ലക്ഷം	10 ലക്ഷം
3	അഭിജിത്ത് (27 വയസ്), അരങ്ങത്ത് (H), പുളൂർക്കര	4 ലക്ഷം	10 ലക്ഷം
4	സുരേഷ് സി എ (5 0 വയസ്) , ചോരത്ത്(H), തെക്കുംകര	4 ലക്ഷം	10 ലക്ഷം

(iii) മേൽപറഞ്ഞ ധനസഹായം അനുവദിക്കുന്നതിനായി ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ (SDRF) നിന്നും 24 ലക്ഷം രൂപ 2245-02-111-99 Ex-gratia to bereaved Families എന്ന ശീർഷകത്തിൽ നിന്നും (4 ലക്ഷം വീതം 6 പേർക്ക്) മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ ദുരിതാശ്വാസ നിധിയിൽ നിന്ന് 56 ലക്ഷം രൂപ (പട്ടിക എ യിലെ 2 പേർക്ക് 8 ലക്ഷം വീതവും, പട്ടിക ബി യിലെ 4 പേർക്ക് 10 ലക്ഷം വീതവും) തൃശ്ശൂർ ജില്ലാ കളക്ടർക്ക് അനുവദിക്കുന്നു.

ദുരന്ത പ്രതികരണ നിധിയിൽ നിന്നും മരിച്ചവരുടെ ആശ്രിതർക്കുള്ള ധനസഹായം 2245-02-111-99 Ex-gratia to bereaved Families എന്ന ശീർഷകത്തിൽ നിന്നും (24 ലക്ഷം) നൽകുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ ദുരന്ത നിവാരണ വകുപ്പ് ഫിനാനൻസ് ഓഫീസർ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ ദുരിതാശ്വാസ നിധിയിൽ നിന്നും തുക അനുവദിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി റവന്യു (ഡി.ആർ.എഫ്) വകുപ്പ് സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

(iv) **പട്ടിക സി** യിൽ പെട്ടവർക്ക് പരാമർശം (1) ഉത്തരവിലെ [ഇനം (1) (ബി), (സി)] പ്രകാരമുള്ള ധനസഹായം അനുവദിക്കുന്നതിനുള്ള ശിപാർശ തൃശ്ശൂർ ജില്ലാ കളക്ടർ സർക്കാരിന് സമർപ്പിക്കേണ്ടതാണ്.

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)
എം ജി രാജമാണിക്കം
സെക്രട്ടറി

പ്രിൻസിപ്പൽ അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (ആഡിറ്റ്), കേരള, തിരുവനന്തപുരം
അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (എ&ഇ), കേരള, തിരുവനന്തപുരം
കമ്മീഷണർ, ലാന്റ് റവന്യൂ
കമ്മീഷണർ, ദുരന്ത നിവാരണം
ജില്ലാ കളക്ടർ, തൃശ്ശൂർ
റവന്യൂ (ഡി.ആർ.എഫ്) വകുപ്പ് (ഗുണഭോക്താക്കൾക്ക് മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ ദുരിതാശ്വാസ നിധിയിൽനിന്നുള്ള ധനസഹായം അനുവദിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കുന്നതിന്)
പൊതുഭരണ (എസ്.സി) വകുപ്പ്
ഫിനാൻസ് ഓഫീസർ, ദുരന്ത നിവാരണ വകുപ്പ്
മെമ്പർ സെക്രട്ടറി, കേരള സംസ്ഥാന ദുരന്ത നിവാരണ അതോറിറ്റി
പൊതുജന സമ്പർക്ക (വെബ് & ന്യൂ മീഡിയ) വകുപ്പ്
സ്റ്റോക്ക് ഫയൽ/ഓഫീസ് കോപ്പി

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം
Signed by
Kumari Rekha S R
Date: 08-06-2026 13:26:33
സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

28
4/6/26

©
കേരള സർക്കാർ
Government of Kerala
2026

Regn.No. KERBIL/2012/45073
dated 05-09-2012 with RNI
Reg No.KL/TV(N)/634/2021-2023

കേരള ഗസറ്റ്
KERALA GAZETTE
അസാധാരണം
EXTRAORDINARY

ആധികാരികമായി പ്രസിദ്ധപ്പെടുത്തുന്നത്
PUBLISHED BY AUTHORITY

വാല്യം 15 Vol. XV	തിരുവനന്തപുരം, ശനി Thiruvananthapuram, Saturday	2026 ജൂൺ 06 06th June 2026 1201 ഇടവം 23 23rd Idavam 1201 1948 ജ്യേഷ്ഠം 16 16th Jyaishta 1948	നമ്പർ No. 1760

GOVERNMENT OF KERALA

Fisheries and Ports (B) Department

NOTIFICATION

G.O. (P) No.13/2026 /F&P *Dated, Thiruvananthapuram, 06th June, 2026*

23rd Idavam, 1201

S. R. O. No. 554/2026

WHEREAS, clause (d) of sub-section (1) of section 4 of the Kerala Marine Fishing Regulation Act, 1980 (Act 10 of 1981) read with rule 4 of the Kerala Marine Fishing Regulation Rules, 2018, empowers the Government to regulate, restrict, or prohibit the use of such fishing gear in any specified area, as may be prescribed and sub-section (2) of section 4 of the said Act stipulates the ground for invoking the powers under sub-section (1) of section 4 of the said Act;

This is a digitally signed Gazette.
Authenticity may be verified through https://compose.kerala.gov.in/

AND WHEREAS, the Government of Kerala are convinced of the need to ban bottom trawling in the sea along the entire coastline of Kerala for conserving the fish wealth and thereby to protect the interest of persons engaged in fishing, particularly those engaged in fishing using traditional fishing crafts such as catamarans, country crafts and canoes;

AND WHEREAS, it is necessary to conserve and regulate fishing on a scientific basis;

AND WHEREAS, it is imperative to maintain law and order in the sea and offshore of Kerala coast;

AND WHEREAS, there is need to avoid loss of human life and property due to accidents in the sea during squally weather conditions;

NOW, THEREFORE, in exercise of the powers conferred by sub section (1) of section 4 of the Kerala Marine Fishing Regulation Act, 1980 (Act 10 of 1981) read with rule 4 of the Kerala Marine Fishing Regulation Rules, 2018, the Government of Kerala hereby prohibit the use of bottom trawls in the sea, along the entire coastline of the State of Kerala within the area specified under G.O (P). NO. 136/84/PWF&PD dated the 30th November, 1984, published as S.R.O No. 1496/84 in the Kerala Gazette Extra Ordinary No. 1055 dated the 3rd December, 1984 for a period of 52 days with effect from the 10th day of June, 2026 to the 31st day of July, 2026 (both days inclusive).

By order of the Governor,
ABDUL NASAR B I A S
SPECIAL SECRETARY

Explanatory Note

(This does not form part of the notification, but is intended to indicate its general purport.)

Clause (d) of sub-section (1) of section 4 of the Kerala Marine Fishing Regulation Act, 1980 (Act 10 of 1981) read with rule 4 of the Kerala Marine Fishing Regulation Rules, 2018, empowers the Government to regulate, restrict or prohibit the use of such fishing gear in any

This is a digitally signed Gazette.
Authenticity may be verified through https://compose.kerala.gov.in/

specified area as may be prescribed and sub-section (2) of section 4 of the said Act stipulates the grounds for invoking the powers under sub-section (1) of section 4 of the said Act. There have been persistent demands from various sections of the fishing community for imposing ban on bottom trawling on the ground that the bottom trawling during the monsoon period would adversely affect the conservation of fish wealth, their livelihood and share of earnings from fishing. Consequently, there have been clashes between the fishermen belonging to the traditional sector and mechanized sector leading to serious law and order problems in the sea and in the coastal areas. There have been frequent occurrences of squally weather conditions in the sea during monsoon leading to accidents resulting in loss of human life and property. The Government after considering all the aspects relating to the matter, particularly the adverse effect of bottom trawling on sustainable use of marine fish resources have decided to ban bottom trawling, in the territorial waters of the State of Kerala for a period of 52 days in the monsoon season starting from the 10th day of June, 2026 to the 31st day of July, 2026 (both days inclusive).

The notification is intended to achieve the above object.

PUBLISHED BY THE SUPERINTENDENT OF GOVERNMENT PRESSES
AT THE GOVERNMENT CENTRAL PRESS, THIRUVANANTHAPURAM, 2026

This is a digitally signed Gazette.
Authenticity may be verified through https://compose.kerala.gov.in/

Digitally signed by V JAYAKUMAR
Date:2026.06.06 05:43:41 +05:30

29
4/6/26

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

കേരള സർക്കാർ

<u>സംഗ്രഹം</u>

ഭക്ഷ്യ പൊതുവിതരണ വകുപ്പ്-നെല്ല് സംഭരണത്തിൽ പാലക്കാട് ജില്ലയിൽ പ്രാഥമിക കാർഷിക സഹകരണ സംഘങ്ങളെ ഉൾപ്പെടുത്തിയ സർക്കാർ ഉത്തരവുകൾ മരവിപ്പിച്ചും, നെല്ല് സംഭരണത്തിൽ നിന്നും പ്രാഥമിക കാർഷിക സഹകരണ സംഘങ്ങളെ ഒഴിവാക്കി തൽസ്ഥാനത്തേക്ക് ബാങ്കിംഗ് കൺസോർഷ്യത്തിനെ ചുമതലപ്പെടുത്തിയും ടി കൺസോർഷ്യത്തിന്റെ പി.ആർ.എസ് പരിധി 1600 കോടി രൂപയായി ഉയർത്തിയും ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

ഭക്ഷ്യ പൊതുവിതരണ (സി) വകുപ്പ്

സ.ഉ.(കൈ) നം.13/2026/F&CS തീയതി,തിരുവനന്തപുരം, 05-06-2026

പരാമർശം:-
1. 16/09/2025 തീയതി ബഹു.മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ചേർന്ന യോഗനടപടിക്കുറിപ്പ്
2. സ.ഉ(സാധാ)നം.443/2025/CO-OPതീയതി 21/10/2025
3. സ.ഉ(കൈ)നം. 2/2026/CO-OP തീയതി 14/01/2026
4. സ.ഉ(കൈ)നം. 16/2026/അഗ്രി തീയതി 01/02/2026
5. സ.ഉ(കൈ)നം. 3/2026/FCS തീയതി 11/02/2026
6. സ.ഉ(കൈ)നം.5/2026/F&CSതീയതി 20/02/2026
7. സ. ഉ. (കൈ)നം.8/2026/F&CS തീയതി 6/03/2026
8. സ.ഉ(കൈ)നം. 10/2026/F&CS തീയതി 13/03/2026
9. സ.ഉ(സാധാ)നം.139/2023/F&CSതീയതി 28/3/2023
10. സ.ഉ(സാധാ)നം436/2023/F&CSതീയതി 03/11/2023
11. സ.ഉ(കൈ)നം.12/2026/F&CSതീയതി 04/04/2026
12. സപ്ലൈകോ മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടറുടെ 02/06/2026 തീയതിയിലെ KSCSC/129/23/AM (ACCTS)(F) നമ്പർ കത്ത്
13. 02/06/2026 തീയതി ബഹു.മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ അദ്ധ്യക്ഷതയിൽ ചേർന്ന യോഗനടപടിക്കുറിപ്പ്

<u>ഉത്തരവ്</u>

പരാമർശം (2) പ്രകാരം പ്രാഥമിക സഹകരണ സംഘങ്ങളുടെ കൺസോർഷ്യം രൂപീകരിച്ച് സഹകരണ വകുപ്പ് ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചിരുന്നു. ചില സാങ്കേതിക തടസ്സങ്ങൾ ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, നെല്ല്

സംഭരണത്തിലെ സംസ്ഥാനത്തിലെ ഏജൻസിയായ സപ്ലൈകോയെ നിലനിർത്തിക്കൊണ്ടും സഹകരണ സംഘങ്ങളും നോഡൽ സഹകരണ സംഘങ്ങളും മുഖേന നെല്ല് സംഭരിക്കുന്നതിന് ഒരു സ്കീം തത്വത്തിൽ അംഗീകരിച്ചും സ്കീം സംബന്ധിച്ച പ്രവർത്തന ചട്ടക്കൂടും മാർഗ്ഗനിർദ്ദേശങ്ങളും തയ്യാറാക്കുന്നതിനായി ചീഫ് സെക്രട്ടറി അദ്ധ്യക്ഷനായും ധനകാര്യം, കൃഷി, ഭക്ഷ്യ-സിവിൽ സപ്ലൈസ്, തദ്ദേശ-സ്വയംഭരണം, സഹകരണം എന്നീ വകുപ്പ് സെക്രട്ടറിമാരുടെ ഒരു കമ്മിറ്റി രൂപീകരിച്ചും പരാമർശം (3) പ്രകാരം സഹകരണ വകുപ്പും ,നെല്ല് സംഭരണ വിദഗ്ധ സമിതിയുടെ ശിപാർശകൾക്ക് അംഗീകാരം നൽകി കർമ്മപദ്ധതിയുടെ വകുപ്പ് തല ഏകോപനത്തിനായി ചീഫ് സെക്രട്ടറിതല ടാസ്ക് ഫോഴ്സ് രൂപീകരണത്തിനും പാലക്കാട് ജില്ലയിൽ നവീകരണ പദ്ധതിക്കുമായി പരാമർശം (4) പ്രകാരം കൃഷി (WTO സെൽ) വകുപ്പും ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിച്ചിരുന്നു.

2) തുടർന്ന്, പാലക്കാട് ജില്ലയിൽ നെല്ല് സംഭരണത്തിന് സന്നദ്ധരായ 66 സഹകരണ സംഘങ്ങളെ ഉൾപ്പെടുത്തി നെല്ല് സംഭരണത്തിന് അനുമതി നല്കി പരാമർശം (5) പ്രകാരവും ഇക്കാര്യത്തിൽ കൂടുതൽ വ്യക്തത വരുത്തി പരാമർശം (6) പ്രകാരവും ഉത്തരവാകുകയും പ്രാഥമിക സഹകരണ സംഘങ്ങളും സപ്ലൈകോയും തമ്മിൽ ധാരണാപത്രത്തിലേർപ്പെടാൻ സപ്ലൈകോയ്ക്ക് അനുമതി നല്കി പരാമർശം (7) പ്രകാരം ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുകയും പിന്നീട് പരാമർശം (5) ലെ ഉത്തരവിൽ ഭേദഗതി വരുത്തി 74 സഹകരണ സംഘങ്ങളെ ഉൾപ്പെടുത്തി പരാമർശം (8) പ്രകാരം പുതുക്കിയ ലിസ്റ്റിന് അനുമതി നല്കിയും ഉത്തരവായിരുന്നു.

3) പാലക്കാട് ജില്ലയിൽ നെല്ല് സംഭരണം PACS നെ ഏൽപ്പിക്കുന്നതിന് മുൻപുണ്ടായിരുന്ന എസ്.ബി.ഐ- കാനറാ കൺസോർഷ്യം ബാങ്കുകളിൽ നിന്നുള്ള പി.ആർ.എസ് വായ്പാ പരിധി പരാമർശം (9), (10) എന്നിവ പ്രകാരം നിലവിൽ 1100 കോടി രൂപയാണ്.എന്നാൽ നെല്ല് സംഭരണം PACS നെ ഏൽപ്പിച്ചതിന് ശേഷം പാലക്കാട് ജില്ലയിലെ പ്രാഥമിക കാർഷിക സഹകരണ സംഘങ്ങളിൽ നിന്നും PRS വായ്പ ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് നിലവിലെ PRS വായ്പ പരിധിയായ 1100 കോടി രൂപയുടെ 50% വരെ ഉയർത്തിക്കൊണ്ട് പരാമർശം (11) പ്രകാരം ഉത്തരവാകുകയും 06/04/2026 മുതൽ പാലക്കാട് ജില്ലയിൽ പ്രാഥമിക സഹകരണ സംഘങ്ങൾ PRS വായ്പ അനുവദിക്കാൻ ആരംഭിക്കുകയും ചെയ്തു.

4) നെല്ല് സംഭരണം കഴിഞ്ഞിട്ടും കർഷകർക്ക് പി.ആർ.എസ് അനുവദിക്കാത്ത സാഹചര്യത്തിൽ, നെല്ലിന്റെ സംഭരണ വില വർദ്ധിപ്പിച്ചത് മൂലം 2026-27 സാമ്പത്തിക വർഷം അധികമായി ഫണ്ട് ആവശ്യം വരുന്നതാണെന്നും PRS വായ്പ പദ്ധതിയിൽ നിന്നും PACS-നെ ഒഴിവാക്കി, കൺസോർഷ്യം ബാങ്ക് മുഖേന മാത്രം PRS വായ്പ നൽകുവാൻ

തീരുമാനമായിട്ടുള്ള സാഹചര്യത്തിലും PACS മുഖേന PRS വായ്പ നൽകുന്നതിനായി, സർക്കാർ അംഗീകാരം നൽകിയ പുതുക്കിയ 1650 കോടി രൂപയുടെ PRS വായ്പ പരിധിയിൽ SBI-Canara ബാങ്കുകളുടെ PRS വായ്പകൾ അനുവദിക്കാനുള്ള അനുമതിയും, അതിനായി ഈ ബാങ്കുകളുടെ നിലവിലെ PRS വായ്പ പരിധി മുകളിൽ സൂചിപ്പിച്ച പ്രകാരം ഉയർത്തുന്നതിനുമുള്ള നടപടികളും സ്വീകരിക്കണമെന്നും പരാമർശം (12) പ്രകാരം സപ്ലൈകോ മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ ശിപാർശ ചെയ്തിരുന്നു.

5) നെല്ല് സംഭരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് നിലനില്ക്കുന്ന പ്രശ്നങ്ങൾ പരിഹരിക്കുന്നതിനായി പരാമർശം (13) പ്രകാരം ചേർന്ന യോഗത്തിൽ, പാലക്കാട് ജില്ലയിലെ നെല്ല് സംഭരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള എല്ലാ സർക്കാർ ഉത്തരവുകളും മരവിപ്പിച്ച് നെല്ല് സംഭരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട എല്ലാ നടപടിയും (PRS തുക അനുവദിക്കുന്നത് ഉൾപ്പെടെ) പൂർണ്ണമായും സപ്ലൈകോയിൽ നിക്ഷിപ്തമാക്കുവാനും പാലക്കാട് ജില്ലയിലെ നെല്ല് സംഭരണത്തിലെ PRS വായ്പ അനുവദിക്കുന്നതിൽ നിന്നും പ്രാഥമിക സഹകരണ സംഘങ്ങളെ ഒഴിവാക്കി, നിലവിലുള്ള SBI- Canara Consortium ൽ നിന്നും PRS വായ്പ അനുവദിക്കാനും സപ്ലൈകോയുടെ നിലവിലുള്ള 1100 കോടി രൂപ PRS വായ്പാ പരിധി 1600 കോടി രൂപയായി ഉയർത്തുവാനും പാലക്കാട് ജില്ലയിലെ പ്രാഥമിക സഹകരണ സംഘങ്ങളിൽ നിന്നും PRS വായ്പ ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് നിലവിലെ PRS വായ്പ പരിധിയായ 1100 കോടി രൂപയുടെ 50% വരെ തുക ഉയർത്തി ഉത്തരവായ പരാമർശം (10) ലെ ഉത്തരവ് റദ്ദ് ചെയ്യാനും എസ്.ബി.ഐ കാനറാ ബാങ്ക് കൺസോർഷ്യവുമായി സപ്ലൈകോ 1600 കോടി രൂപയായി കടമെടുപ്പ് പരിധി ഉയർത്തി കൊണ്ടുള്ള കരാർ ഒപ്പിടുന്ന തീയതിവരെ PACS അനുവദിക്കുന്ന തുക പലിശയടക്കം സപ്ലൈകോ PACS ന് തിരികെ നൽകേണ്ടതാണെന്നും തീരുമാനിച്ചിരുന്നു.

6) സർക്കാർ മേൽ വിഷയം വിശദമായി പരിശോധിച്ചു.പരാമർശം (12) ലെ സപ്ലൈകോ മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടറുടെ ശിപാർശ, പരാമർശം (13) ലെ യോഗ തീരുമാനം എന്നിവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ PACS മുഖേന നെല്ല് സംഭരിച്ചതിന് ശേഷവും കർഷകർക്ക് പി.ആർ.എസ് തുക ലഭിക്കുന്നില്ലായെന്നത് അതീവ ഗുരുതര പ്രതിസന്ധി സൃഷ്ട്ടിച്ച സാഹചര്യത്തിൽ, പാലക്കാട് ജില്ലയിലെ നെല്ല് സംഭരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് 05.01.2026 മുതൽ പുറപ്പെടുവിച്ചിട്ടുള്ള പരാമർശം (2), (3), (4),(5),(6), (7),(8),(11) എന്നീ സർക്കാർ ഉത്തരവുകൾ മരവിപ്പിച്ചും നെല്ല് സംഭരണവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട (പി.ആർ.എസ് തുക അനുവദിക്കുന്നത് ഉൾപ്പെടെ) എല്ലാ നടപടിയും സപ്ലൈകോയിൽ നിക്ഷിപ്തമാക്കിയും ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

7) പാലക്കാട് ജില്ലയിലെ പ്രാഥമിക സഹകരണ സംഘങ്ങളിൽ നിന്നും PRS വായ്പ ലഭ്യമാക്കുന്നതിന് നിലവിലെ PRS വായ്പ പരിധിയായ 1100 കോടി

രൂപയുടെ 50% വരെ തുക ഉയർത്തി ഉത്തരവായ പരാമർശം (11) ലെ ഉത്തരവ് റദ്ദ് ചെയ്തുകൊണ്ടും, പാലക്കാട് ജില്ലയിലെ നെല്ല് സംഭരണത്തിലെ PRS വായ്പ അനുവദിക്കുന്നതിൽ നിന്നും പ്രാഥമിക സഹകരണ സംഘങ്ങളെ ഒഴിവാക്കി, നിലവിലുള്ള എസ്.ബി.ഐ - കാനറാ ബാങ്കുകളുടെ
കൺസോർഷ്യത്തിൽ നിന്നും PRS വായ്പ അനുവദിക്കാൻ സർക്കാർ തീരുമാനിച്ച സാഹചര്യത്തിൽ, പരാമർശം(9),(10) എന്നിവ പ്രകാരം സപ്ലൈകോയുടെ നിലവിലുള്ള 1100 കോടി രൂപ PRS വായ്പാ പരിധി 1600 കോടി രൂപയായി ഉയർത്തിയും ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

8) എസ്.ബി.ഐ - കാനറാ ബാങ്ക് കൺസോർഷ്യവുമായി സപ്ലൈകോ 1600 കോടി രൂപയായി കടമെടുപ്പ് പരിധി ഉയർത്തി കൊണ്ടുള്ള കരാർ ഒപ്പിടുന്ന തീയതിവരെ PACS അനുവദിക്കുന്ന തുക പലിശയടക്കം സപ്ലൈകോ PACS ന് തിരികെ നൽകേണ്ടതാണ്.

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)
എം ജി രാജമാണിക്കം
സെക്രട്ടറി

കമ്മീഷണർ, പൊതുവിതരണ ഉപഭോക്തൃകാര്യ വകുപ്പ് , തിരുവനന്തപുരം.
മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ, സപ്ലൈകോ , കൊച്ചി
അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (ഓഡിറ്റ്/എ&ഇ), തിരുവനന്തപുരം.
സഹകരണ സംഘം രജിസ്ട്രാർ, തിരുവനന്തപുരം
ഡയറക്ടർ, കൃഷി വകുപ്പ്, തിരുവനന്തപുരം.
പൊതുഭരണ(എസ്.സി)വകുപ്പ്(04/06/2026തീയതിയിലെഇനം നം..........പ്രകാരം)
ധനകാര്യ(അഗ്രി.സി)വകുപ്പ്(380870/Agri-C1/175-FIN-Part(1))
കൃഷി (WTO സെൽ) വകുപ്പ് (AGRI-WTO1-19/2023-AGRI-Part(1))
വിവര പൊതുജന സമ്പർക്ക വകുപ്പ്
കരുതൽ ഫയൽ/ഓഫീസ് കോപ്പി (FCSD-C1/93/2023-FCSD-Part(5))

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

Signed by Veena V
Date: 05-06-2026 19:05:47
സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

പകർപ്പ്:-

ബഹു. മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിയ്ക്ക്
ബഹു. ഭക്ഷ്യ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിയ്ക്ക്
ബഹു. കൃഷി വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിയ്ക്ക്
ബഹു. സഹകരണ വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിയ്ക്ക്
ബഹു. വൈദ്യുതി വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിയ്ക്ക്

30
4/6/26

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

കേരള സർക്കാർ

സംഗ്രഹം

ആസൂത്രണ സാമ്പത്തികകാര്യ വകുപ്പ് - വിവിധ വകുപ്പുകൾക്ക് കീഴിൽ പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്ന ബോർഡ്/കോർപ്പറേഷനുകളിൽ മുൻ സർക്കാരിന്റെ കാലത്ത് നിയമിതരായി നിലവിൽ ചെയർമാൻ/വൈസ് ചെയർമാൻ/അംഗങ്ങൾ തുടങ്ങിയ പദവികളിൽ തുടരുന്നവരെ നിയമാനുസൃതം മാറ്റി പുതിയ ആൾക്കാരെ നിയമിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കാൻ ബന്ധപ്പെട്ട വകുപ്പുകൾക്ക് നിർദ്ദേശം നൽകിക്കൊണ്ട് - ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

ആസൂത്രണ സാമ്പത്തികകാര്യ (ബിപിഇ) വകുപ്പ്

സ.ഉ.(കൈ) നം.12/2026/P&EA തീയതി,തിരുവനന്തപുരം, 06-06-2026

ഉത്തരവ്

വിവിധ വകുപ്പുകൾക്ക് കീഴിൽ പ്രവർത്തിച്ചുവരുന്ന ബോർഡ്/കോർപ്പറേഷനുകളിൽ മുൻ സർക്കാരിന്റെ കാലത്ത് നിയമിതരായി ചെയർമാൻ/വൈസ്ചെയർമാൻ/അംഗങ്ങൾ തുടങ്ങിയ പദവികളിൽ തുടരുന്നവരെ നിയമാനുസൃതം മാറ്റി പുതിയ ആൾക്കാരെ നിയമിക്കുന്നതിനുള്ള നടപടികൾ സ്വീകരിക്കുവാൻ എല്ലാ ഭരണ വകുപ്പുകൾക്കും നിർദ്ദേശം നൽകിക്കൊണ്ട് ഇതിനാൽ ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

[2] സെക്രട്ടറി/സി.ഇ.ഒ. തുടങ്ങിയ തസ്തികകൾ ഒഴിഞ്ഞുകിടക്കുന്ന ബോർഡ്/കോർപ്പറേഷനുകളിൽ പ്രസ്തുത തസ്തികകളിൽ പുതിയ നിയമനം നടത്തുന്നതുവരെ സീനിയർ മോസ്റ്റ് ഓഫീസർക്ക് ചുമതല നൽകുന്നതിനുള്ള നടപടി ഭരണ വകുപ്പുകൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതാണ്.

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)
ഡോ. ഷർമിള മേരി ജോസഫ്
പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറി

സെക്രട്ടേറിയറ്റിലെ എല്ലാ വകുപ്പ് സെക്രട്ടറിമാർക്കും.
സെക്രട്ടേറിയറ്റിലെ എല്ലാ വകുപ്പുകൾക്കും.
സംസ്ഥാനത്തെ എല്ലാ ബോർഡ്/കോർപ്പറേഷൻ മേധാവികൾക്കും
പ്രിൻസിപ്പൽ അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (ആഡിറ്റ്/എ&ഇ), തിരുവനന്തപുരം.
പൊതുഭരണ (എസ്.സി) വകുപ്പ് (04/06/2026-ലെ ഇനം നം.30 O.A. പ്രകാരം)
വിവര പൊതുജനസമ്പർക്ക (web & New Media) വകുപ്പ്
കരുതൽ ഫയൽ/ഓഫീസ് പകർപ്പ്.

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം

Signed by Neelima G
Date: 06-06-2026 15:17:30
സെക്ഷൻ ഓഫീസർ

പകർപ്പ് - ബഹു മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിയ്ക്ക്
ബഹു മന്ത്രിമാരുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിമാർക്ക്
ചീഫ് സെക്രട്ടറിയുടെ സ്റ്റാഫ് ഓഫീസർക്ക്
അസൂത്രണ സാമ്പത്തിക കാര്യ വകുപ്പ് പ്രിൻസിപ്പൽ സെക്രട്ടറിയുടെ
പി എയ്ക്ക്

31
4/6/26.

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

കേരള സർക്കാർ

നമ്പർREV-T1/64/2025-REV-Part(2)

റവന്യൂ (റ്റി) വകുപ്പ്
തിരുവനന്തപുരം, തിയതി: 08-06-2026

അനൗദ്യോഗിക കുറിപ്പ്

വിഷയം:- റവന്യൂ വകുപ്പ് - കണ്ണൂർ കളക്ടറേറ്റിൽ അഡീഷണൽ ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റ് ആയി ജോലി നോക്കി വരവേ മരണപ്പെട്ട കെ. നവീൻ ബാബുവിന്റെ മകളായ കുമാരി നിരഞ്ജന എൻ. നായർക്ക് ആശ്രിത നിയമനം നല്കുന്നത് - സംബന്ധിച്ച്

സൂചന:- 04.06.2026 ലെ ഇനം നം. 31 O.A. നമ്പർ മന്ത്രിസഭാ യോഗ തീരുമാനം.

സൂചനയിലേയ്ക്ക് പൊതുഭരണ (എസ്.സി.) വകുപ്പിന്റെ ശ്രദ്ധ ക്ഷണിക്കാവുന്നതും സൂചനയിലെ മന്ത്രിസഭാ തീരുമാന പ്രകാരം കണ്ണൂർ കളക്ടറേറ്റിൽ അഡീഷണൽ ഡിസ്ട്രിക്ട് മജിസ്ട്രേറ്റ് ആയി ജോലി നോക്കി വരവേ മരണപ്പെട്ട കെ. നവീൻ ബാബുവിന്റെ മകളായ കുമാരി നിരഞ്ജന എൻ. നായർക്ക് ആശ്രിത നിയമന വ്യവസ്ഥ പ്രകാരം ജോലി നല്കുന്നതിനുള്ള നടപടി സ്വീകരിക്കുന്നതിലേയ്ക്കായി ചുവടെ പറയുന്ന നടപടിക്രമങ്ങൾ പൂർത്തികരിക്കേണ്ടതുണ്ട് എന്ന വിവരം ആ വകുപ്പിനെ അറിയിക്കാവുന്നതുമാണ്.

1. അപേക്ഷകയുടെ കുടുംബ വാർഷിക വരുമാനം സമാശ്വാസ തൊഴിൽദാന പദ്ധതി പ്രകാരം നിഷ്കർഷിച്ചിട്ടുള്ള 8 ലക്ഷം രൂപയിൽ കവിഞ്ഞതിനാൽ ഒരു പ്രത്യേക കേസായി പരിഗണിച്ച് 24.05.1999 ലെ സ.ഉ.(അ) 12/1999- പി.&എ.ആർ.ഡി. ഉത്തരവിലെയും അനുബന്ധ ഉത്തരവുകളിലെയും വരുമാന പരിധിയിൽ ഇളവ് വരുത്തി ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കേണ്ടതുണ്ട്.
2. ടി ഉത്തരവ് സഹിതം 09.11.2025 ലെ സ.ഉ.(അ) 15/2025-പി& എ. ആർ.ഡി. പ്രകാരം, പ്രഫോർമ എ, ബി എന്നിവ പൂരിപ്പിച്ച് പൊതുഭരണ സർവീസസ് -ഡി വകുപ്പിലേയ്ക്ക് നല്കുന്നതിനായി അപേക്ഷകയ്ക്ക് നിയമനം ആവശ്യമുള്ള തസ്തികകൾ ഏതൊക്കെയെന്ന് രേഖപ്പെടുത്തി അപേക്ഷ തിരുത്തി ലഭ്യമാക്കുവാൻ കമ്മീഷണർക്ക് നിർദ്ദേശം നല്കേണ്ടതുണ്ട്.
3. പൂർണമായ അപേക്ഷ ലഭ്യമായ ശേഷം ടിയാൾ ആശ്രിത നിയമനത്തിന് ആവശ്യപ്പെടുന്ന തസ്തികകളിലെ അർഹത നിശ്ചയിച്ച് പൊതുഭരണ സർവീസസ് -ഡി വകുപ്പിലേയ്ക്ക് നല്കുന്നതിന് ആവശ്യമായ നടപടികൾ സ്വീകരിക്കേണ്ടതുണ്ട്.

പ്രസ്തുത വിഷയം ഈ വകുപ്പിന്റെ REV-T1/64/2025-REV-Part(1) ഫയലിൽ പരിശോധിച്ച് വരുന്നുവെന്നുമുള്ള വിവരം കൂടി ആ വകുപ്പിനെ അറിയിക്കാവുന്നതുമാണ്.

എം ജി രാജമാണിക്കം
സെക്രട്ടറി

പൊതുഭരണ (എസ്.സി.) വകുപ്പ്

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം
Signed by Sindhu Beegum M S
Date: 09-06-2026 09:54:15
സെക്ഷൻ ഓഫീസർ.

32
4/6/26

GOVERNMENT OF KERALA

Abstract

Law Department- Government Law Officers – Special Government Pleaders, Senior Government Pleaders and Government Pleaders in the High Court of Kerala - Appointment - Orders issued.

LAW (INSPECTION B) DEPARTMENT

G.O.(Ms)No.58/2026/LAW Dated,Thiruvananthapuram, 04-06-2026

Read :- G.O.(P)No.11/78/Law dated 25/01/1978.

ORDER

Government are pleased to appoint the following Special Government Pleaders in the High Court of Kerala. The appointments shall be for a period of three years from the date of their assumption of charge.

Special Government Pleaders

Sl. No.	Name	Enrollment Number
1.	Adv. Resmi G. Nair	K/1692/1999
2.	Adv. Rema R	K/1224/1999
3.	Adv. Sherry J. Thomas	K/815/2002
4.	Adv. Rajeswari	K/267/1990
5.	Adv. C. Rasheed	K/1167/1995
6.	Adv. Soyuz P. K	K/1305/1995

7.	Adv. D.P. Renu	K/821/1990
8.	Adv. P. M. Saneer	K/1548/1999
9.	Adv. Shyson P. Manguzha	K/187/1993
10.	Adv. M.K. Aboobacker	K/105/1986
11.	Adv. K. Sunitha Vinod	K/211/1993
12.	Adv. John Varghese	K/833/1989
13.	Adv. C.R. Syam Kumar	K/569/1993
14.	Adv. Renjit. A	K/571/1992

Government are also pleased to appoint the following Senior Government Pleaders and Government Pleaders in the High Court of Kerala. The appointments shall be for a period of three years from the date of their assumption of charge or till attaining the age of 60 years whichever is earlier.

Senior Government Pleaders

Sl. No.	Name	Enrollment Number
1.	Adv. M.R. Arunkumar	K/739/2000
2.	Adv. M.V. Bipin	K/727/2000
3.	Adv. Sareena George P	K/61/1998
4.	Adv. Unni Sebastian Kappen	K/808/2008
5.	Adv. Nuriya O.A	K/92/2012
6.	Adv. T.S. Mayadas	K/1060/2009
7.	Adv. T.P. Sajid	K/496/1995
8.	Adv. Navas V. A	K/1104/2002
9.	Adv. Mohammed Savad A	K/543/2005
10.	Adv. Biju Meenattoor	K/620/1992

11.	Adv. Rakesh Raj R	K/882/2012
12.	Adv. D. Ajith Kumar	K/3101/1999
13.	Adv. Unnikrishnan V. Alapatt	K/238/2000
14.	Adv. Jibu P. Thomas	K/1027/2000
15.	Adv. Bijo Francis	K/569/1993
16.	Adv. Githesh R	K/630/2002

Government Pleaders

Sl. No.	Name	Enrollment Number
1.	Adv. Chethan Krishna R	K/646/2013
2.	Adv. Tanya Joy	K/665/2013
3.	Adv. Laya Mary Joseph	K/725/2016
4.	Adv. C.R. Rekhesh Sharma	K/54/2009
5.	Adv. Anirudh Kadavil	K/1058/2017
6.	Adv. Syed Mansoor Bafakhy Thangal	K/1322/2018
7.	Adv. Renoy Vincent	K/580/2017
8.	Adv. Asha Elizabeth Mathew	K/1577/2003
9.	Adv. Thomas Sabu Vadakekut	K/1082/2017
10.	Adv. Sameer S.	K/877/2016
11.	Adv. Molty Majeed	K/418/2007
12.	Adv. Pooja Surendran	K/1316/2003

The terms and conditions of services, duties etc., will be as envisaged in the Rules issued under Government Order read as first above as amended from time to time. The Advocate General shall verify the qualifications and experience of the above mentioned Advocates as envisaged in the

Government Order referred as 1st paper above.

(By order of the Governor)
K G SANAL KUMAR
LAW SECRETARY

To:

1. The Advocate General, Kerala, Ernakulam.
2. The persons concerned (*through the Advocate General*).
3. The Registrar General, High Court of Kerala, Ernakulam (w *ith C/L*).
4. The Accountant General (A&E), (Audit), Kerala, Thiruvananthapuram.
5. Private Secretary to Chief Minister.
6. The General Administration (S.C.) Department (*Decision of Cabinet meeting held on 04.06.2026, Item No.32 O.A.*).
7. The P.A. to the Law Secretary.
8. The District Treasury Officer, Ernakulam.
9. The Information Officer, Web & News Media, Information and Public Relations Department.
10. C.A. to the Joint Secretary, Law (Inspection B) Department.
11. Law (Nodal) Department.
12. Stock File / Office Copy (*File No.B1/78/2026*).

Forwarded/ By order

Signed by
Sajjad S
Date: 04-06-2026 21:02:15
Section Officer

35
10/6/26.

"ഭരണഭാഷ- മാതൃഭാഷ"

കേരള സർക്കാർ

സംഗ്രഹം

ഗതാഗത വകുപ്പ് - 'ഇന്ദിരാ ഗ്യാരണ്ടി'-യുടെ ഭാഗമായി 'പ്രിയദർശിനി' പദ്ധതി പ്രകാരം കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. ബസ്സുകളിൽ സ്ത്രീകൾക്കും ട്രാൻ സ്ജെൻ ഡേഴ്സിനും സൗജന്യ യാത്ര അനുവദിച്ചുകൊണ്ട് - ഉത്തരവ് പുറപ്പെടുവിക്കുന്നു.

ഗതാഗത (എ) വകുപ്പ്

സ.ഉ.(കൈ) നം.16/2026/TRANS തീയതി, തിരുവനന്തപുരം, 11-06-2026

പരാമർശം:-

1. കേരള സ്റ്റേറ്റ് റോഡ് ട്രാൻസ്പോർട്ട് കോർപ്പറേഷൻ ചെയർമാൻ & മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടറുടെ 04.06.2026 തീയതിയിലെ S001-TRO2/3/2026-OPRS-KSRTC-HQ നമ്പർ കത്ത്.
2. 10/06/2026-ലെ മന്ത്രിസഭാ യോഗത്തിന്റെ മിനുട്സ്.

ഉത്തരവ്

നമ്മുടെ സമൂഹത്തിലെ എല്ലാ സ്ത്രീകൾക്കും പരിമിതികൾ കൂടാതെ യാത്ര ചെയ്യുന്നതിനുള്ള അവസരം സൃഷ്ടിച്ചുകൊണ്ട് പങ്കാളിത്ത പൂർണ്ണവും ഊർജ്ജസ്വലവുമായ ഒരു സമൂഹ നിർമ്മിതിക്കും ഇത് വഴി സ്ത്രീകളുടെ തൊഴിൽ അവസരങ്ങളുടെ വർദ്ധനവും സാമ്പത്തിക സാമൂഹിക ശാക്തീകരണവും സാധ്യമാക്കുന്ന ഒരു പദ്ധതി 'ഇന്ദിരാ ഗ്യാരണ്ടി'-യുടെ ഭാഗമായി 'പ്രിയദർശിനി' എന്ന പേരിൽ നടപ്പിലാക്കാൻ സർക്കാർ തീരുമാനിച്ചിട്ടുണ്ട്. സ്ത്രീകൾക്കായുള്ള സൗജന്യ യാത്രാ പദ്ധതി കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. സർവ്വീസുകളിൽ നടപ്പാക്കുന്നതിനുള്ള നിർദ്ദേശം കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. ചെയർമാൻ & മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ പരാമർശം (1) പ്രകാരം സമർപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്.

2. സർക്കാർ ഇക്കാര്യം വിശദമായി പരിശോധിച്ചു. 'പ്രിയദർശിനി' പദ്ധതിയുടെ ആദ്യ ഘട്ടമായി 15.06.2026 മുതൽ പ്രായഭേദമെന്യേ എല്ലാ സ്ത്രീകൾക്കും ട്രാൻസ്ജെൻഡേഴ്സിനും കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.യുടെ എല്ലാ ഓർഡിനറി സർവ്വീസുകളിലും സൗജന്യ യാത്ര അനുവദിച്ചുകൊണ്ട് ഉത്തരവാകുന്നു.

3. പദ്ധതിയുടെ നിർവ്വഹണ ഫലവും നടപ്പാക്കൽ രീതിയുടെ കാര്യക്ഷമതയും വിലയിരുത്തിയ ശേഷം തുടർ പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവിഷ്കരിക്കുന്നതാണ്.

4. പദ്ധതിയുടെ സാമ്പത്തിക ചെലവ് പൂർണ്ണമായി സംസ്ഥാന സർക്കാർ വഹിക്കുന്നതും കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി.യുടെ ധനപരമായ കരാർ ബാദ്ധ്യതകളും, ദൈനംദിന ഓപ്പറേഷണൽ ചെലവു തുകകളും ഉറപ്പ് വരുത്തികൊണ്ട് സുഗമമായ ഒരു ക്യാഷ് ട്രാൻസ്ഫർ - ഫിനാൻഷ്യൽ മാനേജ്മെന്റ് സംവിധാനം നടപ്പാക്കുന്നതുമാണ്. പദ്ധതി നടപ്പാക്കുന്നതുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് ഉണ്ടാകുന്ന അധിക സാമ്പത്തിക ബാധ്യത നികത്തുന്നതിനുള്ള ടിക്കറ്റിതര വരുമാനം (Non fare Revenue) കണ്ടെത്തുന്നതിനുള്ള നടപടി ചെയർമാൻ & മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ,

കെ.എസ്.ആർ.ടി.സി. സ്വീകരിക്കുന്നതാണ്.

(ഗവർണറുടെ ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം)
അനുപമ ടി വി ഐ എ എസ്
സെക്രട്ടറി

ചെയർമാൻ & മാനേജിംഗ് ഡയറക്ടർ, കേരള സ്റ്റേറ്റ് റോഡ് ട്രാൻസ്പോർട്ട് കോർപ്പറേഷൻ, തിരുവനന്തപുരം.
പ്രിൻസിപ്പൽ അക്കൗണ്ടന്റ് ജനറൽ (ഓഡിറ്റ്/എ&ഇ), കേരള, തിരുവനന്തപുരം.
ധനകാര്യ (പി.യു.-എ) വകുപ്പ്.
പൊതുഭരണ (എസ്.സി.) വകുപ്പ്(Item No....dated 10.06.2026)
വിവര പൊതു ജനസമ്പർക്ക (വെബ് & ന്യൂ മീഡിയ) വകുപ്പ്.
(ഔദ്യോഗിക വെബ് സൈറ്റിൽ പ്രസിദ്ധീകരിക്കുന്നതിനായി)
കരുതൽ ഫയൽ / ഓഫീസ് കോപ്പി. (E 3525761)

ഉത്തരവിൻ പ്രകാരം,
Signed by
Sudheesh C P
Date: 14-06-2026 15:31:27 ർ.

പകർപ്പ്:- മുഖ്യമന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിക്ക്.
ഗതാഗത വകുപ്പ് മന്ത്രിയുടെ പ്രൈവറ്റ് സെക്രട്ടറിക്ക്.
ഗതാഗത വകുപ്പ് സെക്രട്ടറിയുടെ പി.എ.-ക്ക്.

37
10/6/26

GOVERNMENT OF KERALA

Abstract

Law Department- Appointment of Adv. Anoop V. Nair (Enrollment Number - K/911/2002) as State Attorney, Kerala- Orders issued.

LAW (INSPECTION B) DEPARTMENT

G.O.(Ms)No.65/2026/LAW Dated, Thiruvananthapuram, 10-06-2026

Read 1. G.O. (P) No.11/78/Law dated 25.01.1978.
2. G.O. (Ms) No. 53/2026/LAW dated 21.05.2026.

ORDER

As per Government Order read as 2 nd paper above, the Government had accepted the resignation of Sri. N. Manoj Kumar from the post of State Attorney, Kerala.

Government are now pleased to appoint Adv. Anoop V. Nair (Enrollment Number- K/911/2002) as State Attorney, Kerala for a period of three years from the date of his assumption of Charge.

(By order of the Governor)
K G SANAL KUMAR
LAW SECRETARY

To:

1. Adv. Anoop V Nair (Enrollment Number- K/911/2002) (Through the Advocate General, Kerala, Ernakulam).
2. The Advocate General, Kerala, Ernakulam.
3. The Registrar, High Court of Kerala, Ernakulam (With C/L).
4. The Accountant General (A&E)/ (Audit), Kerala, Thiruvananthapuram
5. The P.S. to Hon'ble Chief Minister.
6. The GA (SC) Department vide decision of Council of Ministers in item No. OA 37 dated 10.06.2026.
7. The Director of Public Relations, Thiruvananthapuram
8. The P.A to the Law Secretary.
9. The C.A. to Joint Secretary, Law (Inspection B) Department.

10. Law (Nodal) Department.
11. Stock File/ Office Copy (INS-B1/65/2026-LAW).

Forwarded/ By order

Signed by
Sajjad S
Section Officer.
Date: 10-06-2026 18:21:49

37
10/6/26

GOVERNMENT OF KERALA

Abstract

Law Department- Special Government Pleaders, Senior Government Pleaders and Government Pleaders in the High Court of Kerala- Termination and Appointment - Orders issued.

LAW (INSPECTION B) DEPARTMENT

G.O.(Ms)No.66/2026/LAW Dated, Thiruvananthapuram, 11-06-2026

Read:- 1 G.O.(P)No.11/78/Law dated 25/01/1978.
2 G.O.(Ms)No.61/2026/LAW dated 05.06.2026.

ORDER

Government have decided to terminate the following Senior Government Pleaders and Government Pleaders with immediate effect as per the rule 17 of the Kerala Government Law Officers (Appointment and Conditions of Service) and Conduct of Cases Rules, 1978. They shall be paid one month's salary in lieu of one month's notice.

Senior Government Pleaders

1. Adv. MANOJKUMAR K. V
2. Adv. BINDU O. V
3. Adv. C. K. SURESH
4. Adv. E. C. BINEESH
5. Adv. PREMCHAND R
6. Adv. MARY BEENA JOSEPH
7. Adv. NOUSHAD K. A
8. Adv. PRAMOD P. G
9. Adv. PREETHA K. K.
10. Adv. PRINCY XAVIER
11. Adv. RANJITH T. R
12. Adv. REKHA C. NAIR
13. Adv. JIMMY GEORGE
14. Adv. RENJITH GEORGE
15. Adv. SEBASTIAN JOSEPH KURISUMMOOTTIL
16. Adv. NEEMA T. V
17. Adv. SHYAM PRASANTH T. S
18. Adv. VIDYA KURIAKOSE

Government Pleaders

1. Adv. ARAVIND V. MATHEW
2. Adv. ARUN CHANDY
3. Adv. BINOY DAVIS
4. Adv. DEEPA V
5. Adv. DEVI SHRI R
6. Adv. JASMINE M. M
7. Adv. JAYAN T
8. Adv. JESSY S. SALIM
9. Adv. K. M. FAISAL
10. Adv. RIYAL DEVASSY
11. Adv. SABEENA P ISMAIL
12. Adv. SANGEETH C. U
13. Adv. SANGEETHRAJ N. R
14. Adv. SHEEBA G
15. Adv. SONY K. B
16. Adv. TONY AUGUSTINE
17. Adv. JANARDHANA SHENOY
18. Adv. RESMI THOMAS
19. Adv. MAYA M. N
20. Adv. JIBU T. S

Now, Government are pleased to appoint the following Special Government Pleaders in the High Court of Kerala. The appointments shall be for a period of three years from the date of their assumption of charge.

Special Government Pleaders

Sl. No.	Name of Person	Enrollment Number
1.	Adv. P. K. SAJEEVAN	K/396/1999
2.	Adv. P. K. SANTHAMMA	K/136/1985
3.	Adv. K. B. PRADEEP	K/908/1990

Government are also pleased to appoint the following Senior Government Pleaders and Government Pleaders in the High Court of Kerala. The appointments shall be for a period of three years from the date of their assumption of charge or till attaining the age of 60 years whichever is earlier.

Senior Government Pleaders

Sl. No.	Name of Person	Enrollment Number
1.	Adv. LALIZA T. Y	K/1427/2002
2.	Adv. GIKKU JACOB	K/290/1997

3.	Adv. VINAY V	K/355/2009
4.	Adv. KABEER S	K/119/2000
5.	Adv. SAJEEV P. K	K/137/1999
6.	Adv. SUSMITHA K. P	K/956/2001
7.	Adv. BIJULAL K. R	K/709/1995
8.	Adv. R. UNNIKRISHNAN	K/711/1994
9.	Adv. KANNAN M	K/759/2007
10.	Adv. ABDUL SHUKOOR M. A	K/558/1999
11.	Adv. MANOJ P. KUNJACHAN	K/337/1997
12.	Adv. SHAIJ RAJ T. K	K/1088/2000
13.	Adv. SINDHU SANTHALINGAM	K/353/1997
15.	Adv. DEEPTHI P	K/488/1994
14.	Adv. ZUBAIR PULIKOOL	K/1214/1995
16.	Adv. GIREESH G	K/939/2002
17.	Adv. A. SREEKALA	K/702/1994

Government Pleaders

Sl. No.	Name of Person	Enrollment Number
1.	Adv. JOEMON ANTONY	K/484/2017
2.	Adv. THUSHARA V	K/300/2003
3.	Adv. AHAMED FAZIL E. C	K/555/2016
4.	Adv. P. ABDUL NISHAD	K/537/2016
5.	Adv. PRAKASH C. VADAKKAN	K/642/1996
6.	Adv. VARUN C. VIJAY	K/1137/2010
7.	Adv. DALBI IMMANUEL	K/819/2000
8.	Adv. SREEHARI INDUKALADHARAN	K/725/2015
9.	Adv. RAJASREE R. NAIR	K/603/2018
10.	Adv. SACHIN RAMESH	K/886/2017
11.	Adv. M. PRAVEEN KUMAR	K/484/2001
12.	Adv. BHARATH VIJAY	K/976/2018
13.	Adv. MINTU CHERIAN	K/887/2010
14.	Adv. CHITHRA P. GEORGE	K/808/2015
15.	Adv. T. M. RESHMI SANIL	K/327/2008
16.	Adv. SHAHINA HAMEED	K/215/2015
17.	Adv. SUFIYAN K. P	K/571/2013
18.	Adv. SANEEJ E. S	K/224/2014
19.	Adv. V. R. RAMLAL	K/459/2020

The terms and conditions of services, duties etc., will be as envisaged in the rules issued under Government Order read as 1st paper above as amended from time to time. The Advocate General shall verify the

qualifications and experience of the above mentioned Advocates as envisaged in the Government order referred as 1st paper above.

(By order of the Governor)
K G SANAL KUMAR
LAW SECRETARY

To:

1. The Advocate General, Kerala, Ernakulam.
2. The persons concerned (through the Advocate General.)
3. The Registrar General, High Court of Kerala, Ernakulam (with C/L).
4. The Accountant General (A&E)/ (Audit), Kerala, Thiruvananthapuram.
5. Private Secretary to Hon'ble Chief Minister.
6. The General Administration (S.C.) Department (Decision of Cabinet meeting held on 10.06.2026, Item No.37 O.A.).
7. P.A. to the Law Secretary.
8. The District Treasury Officer, Ernakulam.
9. The Information Officer, Web & News Media, Information and Public Relations Department.
10. C.A to the Joint Secretary, Law (Inspection B) Department.
11. Law (Nodal) Department.
12. Stock File/ Office Copy (INS-B1/78/2026-LAW).

Forwarded/ By order

Signed by
Sajid S
Section Officer.
Date: 11-06-2026 18:03:08